

**Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
Direcția Generală Programare și Coordonare Sistem
Serviciul Evaluare Programe și Politici de Coeziune Socială
Biroul Evaluare Programe**

Al patrulea Raport Anual de Evaluare

împreună cu seturile de date și metadatele aferente

**Contract de prestări servicii 26425/27.03.2020: Implementarea
Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat**

**Lotul 2: Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul
de performanță – Tema E**

Raportul îndeplinește criteriile de calitate și conformitate potrivit prevederilor
caietului de sarcini și a ofertei tehnice

Livrabilul este aprobat de:

_____, Director General

Livrabilul este avizat de:

_____, Șef Serviciu

_____, Șef Birou

_____, Consilier Superior

**versiunea 2
[15-09-2022]**

Contract	nr. 26425/27.03.2020, având ca obiect „Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat - Lotul 2: Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță – Tema E”
Prestator	QURES Quality Research and Support SRL Dem. Valea Danului 42/8, Sector 6, București Tel/fax: (+40) 374 09 44 66 e-mail: contact@qures.ro Cambridge Econometrics Covent Garden, CB1 2HT, Cambridge Tel/fax: +44 (0) 1223 533100 e-mail: info@camecon.com
Livrabil	Al patrulea Raport Anual de Evaluare, împreună cu seturile de date și metadatele aferente
Versiunea	2
Data	15.09.2022

Echipa de evaluare:

- 👤 **Laura Trofin** – *Expert cheie 1 – Team leader*
- 👤 **Graham Hay** – *Expert cheie 2*
- 👤 **Irina Lonean** – *Expert cheie 3*
- 👤 **Vasile Alecsandru Strat** – *Expert non-cheie pe Econometrie/modelare matematică*
- 👤 **Jack William Spencer** – *Expert non-cheie pe Econometrie/modelare matematică*
- 👤 **Robert Petraru** – *Expert non-cheie pe Evaluarea de politici și programe*
- 👤 **Jakub Zagdanski** – *Expert non-cheie pe Econometrie/modelare matematică*

Acronime

AM	Autoritate de management
AP	Axă prioritară
BEP	Biroul Evaluare Programe
CCE	Comitetul de Coordonare a Evaluării
CDR	Regulamentul privind Dispozițiile Comune nr. 1303/2013 ¹
CdP	Cadrul de Performanță
CE	Comisia Europeană
DMI	Domeniu Major de Intervenție
eMS	Electronic Monitoring System (Sistem Electronic de Monitorizare)
FC	Fondul de Coeziune
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FEPAM	Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime
FESI	Fondurile Europene Structurale și de Investiții
FSE+	Fondul Social European +
IMM	Întreprindere mică și mijlocie
MIPE	Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
NEET	Tineri șomeri, care nu lucrează și nu participă la programe de formare (16-29 de ani)
OI	Organism intermediar
OS	Obiectiv specific
OT	Obiectiv tematic
PE	Parlamentul European
PO	Program Operațional
POAT	Programul Operațional Asistență Tehnică
POC	Programul Operațional Competitivitate
POCA	Programul Operațional Capacitate Administrativă
POCU	Programul Operațional Capital Uman

¹ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului.

POIM	Programul Operațional Infrastructură Mare
POR	Programul Operațional Regional
POPAM	Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime
PU	Prioritatea Uniunii
RAE	Raport Anual de Evaluare
SMIS	Sistemul Unic de Management al Informației pentru Instrumentele Structurale
TIC	Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor
UE	Uniunea Europeană

Cuprins

1. Sumar executiv	14
Executive Summary	20
Összefoglaló	26
Xarni prezentàcia	32
2. Introducere	38
3. Descrierea metodologiei utilizate	40
4. Analizele efectuate	46
4.1 Programul Operațional Regional	46
4.2 Programul Operațional Infrastructură Mare	69
4.3 Programul Operațional Competitivitate	83
4.4 Programul Operațional Capital Uman	94
4.5 Programul Operațional Capacitate Administrativă	114
4.6 Interreg V-A România-Bulgaria	121
4.7 Interreg V-A România-Ungaria	128
4.8 Programul Operațional Pescuit și Afaceri Maritime	137
5. Concluzii, lecții învățate și recomandări	148
6. Anexe	153
Anexa 1. Tabelul de corelare între constatări, concluzii și recomandări	153
Anexa 2. Metodologia utilizată, inclusiv instrumentele de previzionare – anexate separat datorită dimensiunii acestora	156
Anexa 3. Lista documentelor și a literaturii parcurse	180
Anexa 4. Lista membrilor Comitetului de Coordonare a Evaluării	183
Anexa 5. Tabele privind Axele Prioritare care riscă aplicarea de corecții financiare Error! Bookmark not defined.	
Anexa 6. Tabele privind ratele medii de rambursare a cheltuielilor și ratele de contractare la nivel de Axă Prioritară	Error! Bookmark not defined.
Anexa 7. Tabel cu observațiile transmise	184

1. Sumar executiv

1. Documentul de față reprezintă cel de-al patrulea Raport Anual de Evaluare realizat pentru evaluarea progresului indicatorilor din Cadrul de Performanță pentru perioada de referință 31 mai 2021 – 24 mai 2022, elaborat în cadrul proiectului „Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat. Lotul 2: Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță – Tema E”, implementat în parteneriat de QURES Quality Research and Support SRL și Cambridge Econometrics Ltd.
2. Acest Raport Anual de Evaluare are ca obiectiv aprecierea eficienței și eficacității utilizării resurselor financiare alocate României prin Acordul de Parteneriat din perspectiva Cadrului de performanță. Scopul principal al acestui raport, dar și a următoarelor rapoarte trimestriale și anuale care vor fi realizate în cadrul proiectului până în anul 2023, se leagă în mod intrinsec de nevoia de a evita situații de risc și eventualele decizii ale Comisiei Europene privind suspendarea plăților sau corecții financiare.
3. Cadrul de performanță a fost creat pentru a stimula statele membre să exceleze/performeze, dar și pentru a întări abordarea axată pe rezultate. Astfel, monitorizarea măsurii în care programele progresează în ritmul necesar pentru a performa conform cu parametrii acestui Cadru, existența unor prognoze asupra evoluțiilor viitoare sunt și mai necesare.
4. Echipa de evaluare a elaborat raportul de față utilizând metode cantitative și calitative. Principala metodă cantitativă utilizată în elaborarea Raportului Anual de Evaluare a fost rularea instrumentului de prognoză realizat în cadrul acestui proiect. Echipa de evaluare a actualizat estimările instrumentului de prognoză prin utilizarea unor baze de date noi, extrase din SMIS și eMS pe data de 31 mai 2022. De asemenea, echipa de evaluare a utilizat raportările bilunare ale Autorităților de Management. Metodele calitative utilizate de către evaluatori au constat în analiza documentelor relevante pentru cele opt programe operaționale.

Constatări și concluzii principale

5. **Programul Operațional Regional (POR).** În cazul Programului Operațional Regional, cea mai semnificativă schimbare în ratele de atingere ale indicatorilor se înregistrează la nivelul indicatorului 1S2 „Entități de transfer tehnologic sprijinite”, din cadrul Axei Prioritare 1, a cărui rată de atingere estimată a crescut de la 35% la 118%. Creșterea acestui indicator a fost observată la fiecare rulare trimestrială a instrumentului de prognoză în perioada de referință a raportului de față. Rata de atingere estimată mai ridicată a acestui indicator constă în doi factori principali. În primul rând, AM POR a contractat 8 proiecte care contribuie la valoarea indicatorului 1S2. În al doilea rând, durata medie de implementare a proiectelor s-a îmbunătățit semnificativ.
6. Precum în estimarea realizată pentru cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021, Axele Prioritare 2, 4, 10 și 13 înregistrează în continuare o implementare bună. Pentru Axa Prioritară 2, cei doi indicatori din Cadrul de Performanță nu înregistrează schimbări majore în valoarea estimată de către echipa de evaluare. Rata de atingere estimată pentru indicatorul financiar a crescut la 99%, ieșind astfel din zona de risc de neatingere a țintei. În momentul de față, ambii indicatori sunt estimați să își atingă țintele respective anului 2023. În privința Axei Prioritare 4, indicatorul 1S11 „Operațiuni implementate destinate transportului public și nemotorizat” are o rată de atingere mai ridicată datorită estimărilor mai mari privind performanța proiectelor aflate în implementare în producerea de realizări. În Raportul Anual de Evaluare precedent, se estima că o parte din proiectele aflate în implementare nu își vor atinge țintele până în anul 2023. Toți cei trei indicatori din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 4 sunt estimați că își vor atinge țintele pentru anul 2023. Referitor la Axa Prioritară 10, deși se înregistrează scăderi pentru majoritatea indicatorilor din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 10, aceștia au încă valori suficient de mari pentru a depăși țintele stabilite pentru anul 2023, cu excepția indicatorului 1S55 „Capacitatea infrastructurii de educație care beneficiază de sprijin – universitar” pentru regiunile mai puțin dezvoltate. Motivul pentru scăderea ratei de atingere a acestui indicator constă în scăderea realizărilor medii pe proiect contractat, de la 821 la 734 de beneficiari. Axa Prioritară 13 înregistrează o rată de supracontractare de 305%. Astfel, ratele de atingere estimate de aproximativ 200% nu sunt surprinzătoare, ținând cont de rata de supracontractare ridicată.
7. Față de estimările realizate în cadrul rapoartelor de evaluare precedente, Axa Prioritară 5 a intrat în această perioadă de referință în categoria Axelor Prioritare care au o implementare bună. Ambii indicatori de

realizare din cadrul Axei Prioritare 5 au rate de atingere estimate de peste 95%, în timp ce valoarea ratei de atingere estimate a indicatorului financiar a crescut la 83%, foarte aproape de pragul de 85% pentru a considera că ținta acestui indicator a fost îndeplinită. În simularea realizată pentru acest indicator financiar, dacă rata de rambursare medie a cheltuielilor la nivel de proiect ar crește de la 85,64% la 90,00%, acest indicator își va atinge ținta.

8. Axele Prioritare 1, 9, 11 și 14 au în continuare un risc ridicat de neîndeplinire a țăntelor indicatorilor din Cadrul de Performanță. În ciuda îmbunătățirii ratei de atingere estimate pentru indicatorul 1S2, restul indicatorilor din cadrul Axei Prioritare 1 au rate de atingere estimate încă scăzute. Deși un număr semnificativ de proiecte care contribuie prin realizări la valoarea indicatorului CO39 „Clădiri publice sau comerciale construite sau renovate în zonele urbane” a fost contractat în ultimul an în cadrul Axei Prioritare 9, problemele întâmpinate în implementarea proiectelor blochează atingerea acestui indicator pentru regiunile mai puțin dezvoltate.
9. **Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM).** Cu privire la Programul Operațional Infrastructură Mare, în raportul de față nu se înregistrează schimbări semnificative în ceea ce privește ratele de atingere estimate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță. Estimările obținute în urma rulării instrumentului de prognoză pentru elaborarea raportului de față nu diferă foarte mult de valorile obținute în cadrul Raportului Trimestrial III din anul 2021. Majoritatea Axelor Prioritare ale Programului Operațional Infrastructură Mare au în continuare un număr ridicat de indicatori pentru care se estimează că nu se vor atinge țăntele stabilite pentru anul 2023. Situația de neîndeplinire a țăntelor indicatorilor se explică, în principal, prin ritmul lent prin care s-au elaborat proiectele de către beneficiari, prin problemele întâmpinate la momentul rulării licitațiilor publice și din cauza problemelor întâmpinate în implementarea acestora, în special din cauza dificultăților în realizarea lucrărilor de infrastructură. Acești trei factori au cauzat întâzieri substanțiale în implementarea activităților proiectelor și în producerea de realizări.
10. Pentru Axa Prioritară 1, ratele de atingere ale indicatorilor din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 1 au scăzut în perioada 31 mai 2021 – 31 mai 2022. Pentru indicatorul CO12a „Lungimea totală a liniilor de cale ferată renovate sau modernizate din care: TEN-T”, realizările estimate ale proiectelor aflate în derulare au scăzut de la 297 km de cale ferată la 252 km cale ferată. În ceea ce privește indicatorul CO13a „Lungimea totală a drumurilor nou construite din care: TEN-T”, estimările care vizează realizările medii ale proiectelor aflate în derulare au scăzut de la 76 km de drumuri la 62 km drumuri. Rata de atingere a indicatorului financiar pentru Axa Prioritară 1 a scăzut din cauza scăderii ratei medii de rambursare, conform estimărilor instrumentului de prognoză, de la 46%, în 2021, la 39% în 2022. Cauza acestor scăderi este performanța scăzută a proiectelor aflate în implementare, cauzat de ritmul lent de implementare. Pentru Axa Prioritară 2, rata de atingere a indicatorului CO13a a crescut în perioada 31 mai 2021 – 31 mai 2022, însă modificarea este una nesemnificativă, ținând cont că aceasta este în continuare scăzută. Dificultatea de a atinge ținta este cauzată de numărul redus al proiectelor și ritmul lent al lucrărilor. De asemenea, multe dintre proiectele contractate au înregistrat întâzieri. Calitatea slabă a studiilor de fezabilitate și a proiectelor tehnice a îngreunat, de asemenea, implementarea proiectelor. Indicatorul financiar a înregistrat o scădere ușoară, iar atingerea țăntei stabilită pentru anul 2023 este greu de realizat. Pentru Axa Prioritară 3, cea mai mare creștere în cadrul acestei axe este înregistrată pentru indicatorul CO17 „Capacitate suplimentară de reciclare a deșeurilor” a cărui valoare estimată a crescut de la 23% la 92%. Această creștere se datorează raportărilor proiectelor finalizate cu realizările obținute. Deși toți indicatorii stabiliți prin Cadrul de Performanță aferenți acestei axe au înregistrat creșteri, pentru CO18 „Populație suplimentară care beneficiază de o mai bună alimentare cu apă”, CO19 „Populație suplimentară care beneficiază de o mai bună tratare a apelor uzate” și indicatorul financiar, creșterile nu sunt semnificative, situându-se în continuare valorile acestora în zona de risc.
11. Cu privire la Axa Prioritară 4, sectorul mediului reprezintă una dintre provocările Programului, înregistrând o maturitate scăzută a proiectelor cu efecte negative asupra ritmului implementării. Mai mult decât atât, pandemia de COVID 19 și situația economică de la nivel național și european afectează în continuare și acest domeniu. Indicatorul CO23 „Suprafața habitatelor sprijinite în vederea obținerii unui stadiu de conservare mai bun” a rămas la o valoare similară precum cea estimată în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, în timp ce indicatorii 2S38 „Seturi de măsuri/planuri de management/planuri de acțiune aprobate” și indicatorul financiar au valori estimate mai scăzute. Pentru Axa Prioritară 5, indicatorul financiar înregistrează o scădere în valoarea estimată, deși se situează în continuare într-o situație bună. Valoarea indicatorului 2S48 „Lungime de plajă și/ sau faleză protejată” a scăzut și se află în zona de risc, din cauza raportării de realizări mai scăzute decât se aștepta în estimarea realizată pentru raportul anual precedent.

Indicatorii din cadrul Axei Prioritare 6 au în continuare valori estimate foarte scăzute. Cu privire la Axa Prioritară 7, rata de atingere ridicată a indicatorului 2S68 „Lungimea rețelei termice reabilitate/extinse” pentru regiunile mai dezvoltate se explică prin stadiul avansat de implementare al proiectelor. Pentru indicatorul 2S68 pentru regiunile mai puțin dezvoltate, proiectele din cinci orașe se află în continuare în implementare, proiectul de la Oradea a fost finalizat recent, în orașele Iași și Focșani sunt, de asemenea, la o rată de finalizare de aproximativ 90%. Pentru Axa Prioritară 8, instrumentul de prognoză nu a putut realiza estimările aferente indicatorilor întrucât un singur proiect contribuie la valoarea indicatorului 2S68 „Lungimea conductei de transport de gaz operațională construită”. Acest proiect trebuia finalizat în 2021, dar se află în continuare în implementare. Doar pentru indicatorul financiar au existat date, însă acestea relevă un progres lent al proiectelor contactate în cadrul acestei Axe Prioritare.

12. **Programul Operațional Competitivitate (POC).** În cazul Programului Operațional Competitivitate, au fost înregistrate creșteri în valoarea ratelor de atingere pentru toți indicatorii din cadrul Axei Prioritare 1, cu excepția indicatorului CO24 „Număr de noi cercetători în entitățile care beneficiază de sprijin” pentru regiunea mai dezvoltată. Creșterile înregistrate la nivelul indicatorilor în perioada de referință nu schimbă semnificativ situația axei, deoarece valorile estimate pentru indicatorii din cadrul Axei Prioritare 1 sunt foarte ridicate. Astfel, situația acestora în privința atingerii țintei nu s-a schimbat, niciun indicator neintrând în zona de risc de neatingere a țintei. Indicatorul CO01 „Număr de societăți sprijinite” pentru regiunea mai dezvoltată înregistrează cea mai mare schimbare a rata de estimată. Valoarea estimată a crescut cu 72 de puncte procentuale. Trebuie menționat și faptul că, față de ultima estimare anuală, ținta indicatorului a fost schimbată, scăzând de la 95 la 85 societăți sprijinite. În ceea ce privește regiunile mai puțin dezvoltate, rata de atingere a obiectivului 2023 crește cu 22 de puncte procentuale conform estimărilor realizate. În același timp, ținta setată pentru acest indicator scade la 327 la 290. Aceste schimbări nu explică în totalitate creșterea ratelor de atingere a obiectivului aferent anului 2023 preconizate. În perioada anterioară de raportare (31 mai 2020 – mai 2021), din cauza efectelor economice ale pandemiei de COVID-19, mulți beneficiari de pe Axa Prioritară 1 și-au suspendat activitatea sau au prelungit graficul de implementare al proiectelor. Noile realizări înregistrate în perioada 31 mai 2021 – 31 mai 2022 arată faptul că majoritatea proiectelor și-au reluat activitățile conform noii planificări. Mai mult, în aceeași perioadă, în cadrul Axei Prioritare 1, au fost finalizate 30% dintre toate proiectele încheiate. Conform analizei realizate pe baza datelor SMIS disponibile, factorul determinat în creșterea nivelului de realizare al indicatorului este contribuția proiectelor noi.
13. Indicatorul 3S15 „Servicii publice aferente evenimentelor de viață aduse la nivelul IV de sofisticare online” are o rată de realizare de 138% pentru regiunea mai dezvoltată și de 102% pentru regiunile mai puțin dezvoltate, ambele fiind mai mari față de estimările realizate în cadrul raportului anual de evaluare din 2021. Valorile nou prognozate se datorează și faptului că pe Axa Prioritară 2 au fost finalizate în ultimul an (31 mai 2021 – mai 2022) 43,37% dintre proiecte contractate și încheiate până la acest moment în cadrul axei. Indicatorul 3S17 „Școli care utilizează OER, WEB 2.0 în educație” a rămas constant față de ultima prognoză anuală realizată, având o rată de atingere a obiectivului aferent anului 2023 de 100%. Indicatorii financiari încă se află în zona de risc în ceea ce privește atingerea țintelor pentru 2023, rata lor de realizare rămânând constantă față de ultima estimare anuală.
14. **Programul Operațional Capital Uman (POCU).** În privința Programului Operațional Capital Uman, instrumentul de prognoză a estimat valori mai ridicate pentru un număr ridicat de indicatori din Cadrul de Performanță. Pentru Axa Prioritară 1, Prognoza estimează că valoarea indicatorului 4S225 - *Tineri NEETs șomeri cu vârsta cuprinsă între 16 – 29 ani care beneficiază de sprijin, din care: roma/din zona rurală* va atinge o valoare de 52.075 de persoane în 2023, rata de atingere a acestui indicator fiind de 62%, în creștere față de rata de atingere de 12% prezentată în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare. Pentru indicatorul financiar, instrumentul de prognoză estimează o rată de atingere de 23%, de asemenea în creștere de la 12%, rata înregistrată în Raportul Anual anterior. Cauza acestor creșteri se regăsește în cele 51 de proiecte care au fost contractate în perioada de referință a analizei raportului care contribuie la valoarea indicatorului 4S225. Pentru Axa Prioritară 2, față de datele din cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, se observă un nivel de contractare mai ridicat, care a crescut de la 64,00%, rata înregistrată în raportul anual precedent, la 137,03%, rata înregistrată în raportul actual. Astfel, ratele de atingere ale indicatorilor financiari au crescut. Creșterea indicatorului 4S225 pentru regiunile mai puțin dezvoltate se datorează contractării a 42 de proiecte care contribuie la valoarea indicatorului. Deși și indicatorul 4S225 pentru regiunea mai dezvoltată a beneficiat de contractarea a 3 proiecte care contribuie la valoarea acestuia, rata de atingere a indicatorului a scăzut semnificativ. Motivul scăderii constă în ipoteza privind contractarea de noi proiecte, care estima contractarea de mai multe proiecte care contribuie la valoarea indicatorului 4S225, decât s-a contractat în realitate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Infrastructură și Dezvoltare Regională

15. Cu privire la Axa Prioritară 3, rezultatele instrumentului de prognoză nu diferă semnificativ de estimările din Raportul Anual precedent. Cele mai semnificative schimbări se regăsesc la nivelul indicatorilor financiari. Scăderea în ratele de atingere ale acestora constă în imprecizia ipotezei privind contractarea de noi proiecte utilizată în estimarea din cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, care estima contractarea de mai multe proiecte. Singurii indicatori care se află în situația de risc este indicatorul financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate și indicatorul 4S153. Pentru a îndeplini indicatorul 4S153 este nevoie doar de contractarea unui proiect derulat în parteneriat cu alte entități de pe piața muncii sau din domeniul social în vederea stabilirii unor mecanisme de colaborare pe plan local. Pentru Axa Prioritară 4, rularea instrumentului de prognoză utilizând noile date SMIS indică creșteri în ratele de atingere pentru majoritatea indicatorilor din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 4. Fără contractarea de proiecte adiționale un număr ridicat de indicatori (4S226 „Persoane care beneficiază de formare/ schimb de bune practici”, 4S208 „Persoane (din care: din zona rurală) care au beneficiat de servicii medicale de prevenție/ diagnosticare precoce” pentru regiunea mai dezvoltată, și 4S59 „Persoane anterior instituționalizate care beneficiază de servicii comunitare”), nu își vor putea atinge țintele pentru anul 2023. Indicatorul 4S208 pentru regiunile mai puțin dezvoltate are un număr de proiecte contractate suficient pentru a avea condițiile necesare de a-și atinge ținta, însă se întâmpină probleme semnificative în implementarea acestora, ținând cont de estimarea scăzută de doar 143.389 de persoane care beneficiază de servicii medicale de prevenție/ diagnosticare precoce, din ținta totală cumulată la nivelul proiectelor contractate de 1.365.171 de persoane beneficiare.
16. Precum în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, rularea instrumentului a prognozat faptul că aproape toți indicatorii din cadrul Axei Prioritare 5 se află în zona de risc, singurele excepții sunt indicatorii 4S68 „Strategii/analize/planuri de acțiune/de dezvoltare a comunității vizate prin CLLD” pentru regiunea mai dezvoltată, care și-a atins deja ținta în 2018 și cel financiar pentru regiunea mai dezvoltată. Riscurile de neîndeplinire a indicatorilor aferenți Axei Prioritare 5 sunt date de întârzierile mari în implementarea axei. Aceste întârzieri au fost generate de noutatea logicii de intervenție specifice mecanismului de DLRC și de faptul că pentru implementarea acestui mecanism este nevoie de cooperare instituțională (în special între AM POCU din cadrul MIPE și AM POR în cadrul MLPDA și AM PNDR din cadrul MADR). Având în vedere faptul că rata de contractare a Axei Prioritare 5 nu mai permite contractarea de noi proiecte, aceasta fiind la un nivel de 98,95%, este foarte probabil ca indicatorii 4S168 pentru regiunile mai puțin dezvoltate, 4S168 „Persoane din comunitățile marginalizate aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială care beneficiază de servicii integrate” pentru regiunea mai dezvoltată și 4S48 pentru regiunile mai puțin dezvoltate să nu își atingă țintele.
17. Și în cazul Axei Prioritare 6, rularea instrumentului a prognozat faptul că aproape toți indicatorii din cadrul Axei Prioritare 5 se află în zona de risc, singurele excepții sunt indicatorii 4S113 „Persoane (elevi/ ucenici) care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație/FP” pentru regiunile mai puțin dezvoltate, 4S223 „Persoane (elevi) care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație (învățământul primar și secundar)” pentru regiunile mai puțin dezvoltate, 4S92 „Tineri/ adulți care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație (reîntoarcerea la sistemul formal de educație și formare)” pentru regiunile mai puțin dezvoltate și 4S94 „Personal didactic/ personal de sprijin care beneficiază de programe de formare/ schimb de bune practici” pentru regiunile mai puțin dezvoltate. Fără contractarea de proiecte adiționale, țintele unui număr ridicat de indicatori din Cadrul de Performanță nu vor putea fi atinse. Indicatorii 4S100 „Persoane care beneficiază de sprijin pentru participare la învățământul terțiar”, 4S130 „Persoane care beneficiază de sprijin prin programe doctorat/post-doctorat”, 4S222 „Persoane (copii) care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație (EICP)” pentru ambele tipuri de regiuni de dezvoltare, și 4S92 pentru regiunea mai dezvoltată. Indicatorul 4S94 pentru regiunea mai dezvoltată are un număr de proiecte contractate suficient pentru a avea condițiile necesare de a-și atinge ținta. Problema principală la acest indicator sunt realizările la nivel de proiect, instrumentul de prognoză estimând că din realizările de 13.085 de persoane care ar urma să fie sprijinite, proiectele vor reuși să ofere sprijin doar unui număr de 9.992 de persoane. Rata de atingere a acestui indicator s-a îmbunătățit față de anul trecut, dar pentru a fi îndeplinit, sunt necesare realizări mai mari din partea beneficiarilor decât cele estimate de instrumentul de prognoză. Cu privire la indicatorii financiari, cauza principală este rata de rambursare scăzută la nivel de proiect
18. **Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA).** Toți indicatorii din Cadrul de Performanță al Programului Operațional Capacitate Administrativă sunt estimați că își vor atinge țintele pentru anul 2023, unii indicatori fiind deja îndepliniți. Deși se înregistrează scăderi privind valoarea indicatorilor pentru anul 2023, aceste valori sunt în continuare foarte ridicate. Pentru Axa Prioritară 1, scăderile înregistrate la nivelul

indicatorilor din Cadrul de Performanță sunt cauzate de modificări la nivelul ipotezelor privind numărul de proiecte care ar urma să fie contractate. Pentru indicatorul 5S77 „Proiecte care sprijină dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică pentru optimizarea proceselor decizionale” pentru regiunea mai dezvoltată, în prognoza realizată în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, se estima că se vor mai contracta 2 proiecte (ținând cont și de valoarea pro-rata), în timp ce pentru regiunile mai puțin dezvoltate, se estima contractarea a 8 proiecte. Așa cum a fost prezentat mai sus, în perioada de referință 31 mai 2021 – 31 mai 2022 a fost contractat un singur proiect care contribuie la valoarea celor 2 indicatori. Pentru Axa Prioritară 2, schimbările în ratele de atingere ale indicatorilor de realizare se datorează contractării de noi proiecte care contribuie la valorile indicatorilor, dar mai puține decât estimat de instrument pentru Raportul Anual 2021. În perioada de referință 31 mai 2021 – 31 mai 2022, 89 de proiecte au fost contractate în cadrul obiectivului specific 2.1 (reprezentând 26,02% din totalul proiectelor contractate în cadrul acestui obiectiv specific) și 2 proiecte în cadrul obiectivului specific 2.3 (reprezentând 9,52% din totalul proiectelor contractate în cadrul acestui obiectiv specific).

19. **Programul Interreg V-A Romania – Bulgaria.** În cazul Programului Interreg V-A Romania – Bulgaria, indicatorii financiari din cadrul Axelor Prioritare 1 și 2 înregistrează scăderi față de estimările Raportului Anual de Evaluare, elaborat, în anul 2021. Indicatorii financiari din cadrul Axelor Prioritare 1 și 2 au rate de atingere mai scăzute, însă aceștia au în continuare o rată de atingere de peste 85%. Restul indicatorilor financiari au rate de atingere estimate similare sau chiar mai ridicate. Cu privire la indicatorii de realizare, toții indicatorii de realizare au rate de atingere estimate suficient de mari pentru a considera că există o probabilitate foarte ridicată ca acești indicatori să-și îndeplinească ținta.
20. **Programul Interreg V-A România – Ungaria.** Pentru Axa Prioritară 1, Indicatorul CO09 „Creșterea numărului de vizite preconizate pentru destinații de patrimoniu cultural și natural” înregistrează o scădere a ratei de realizare estimate, însă, chiar și cu această scădere, valoarea ratei de estimare este de 262%. Indicatorul 6/b1 „Numărul de puncte de măsurare afectate pozitiv de intervenții” are în continuare o rată de atingere de 129%. Așadar, având în vedere că pentru indicatorii CO09 și 6/b1 se estimează rate de realizare de peste 100%, nu poate fi identificat un risc care să afecteze îndeplinirea acestora. Indicatorul financiar se află într-o situație de risc, deoarece proiectele strategice au fost contractate târziu, iar rata de rambursare/absorbție este, în general, scăzută. Însă, dacă rata de rambursare medie la nivel de proiect ar crește de la 74,93% la 80,00%, ținta indicatorului financiar ar fi atinsă. Pentru Axa Prioritară 2, ținta indicatorului CO13a „Lungimea totală a drumurilor nou construite, dintre care: TEN-T” a se va atinge doar prin intermediul unui singur proiect strategic, iar rata de atingere a indicatorului 7/c1 „Numărul serviciilor de transport public transfrontalier dezvoltat / îmbunătățit” este în continuare foarte ridicată, deși se înregistrează scăderi. Având în vedere că pentru indicatorii CO13a și 7/c1 se estimează rate de realizare de 100%, respectiv 240%, nu este identificat un risc care să afecteze îndeplinirea acestora. Cu privire la Axa Prioritară 3, indicatorul de realizare CO44 „Piața muncii și instruire: număr de participanți la inițiative locale de angajare și formare comună” își va depăși cu mult ținta stabilită pentru anul 2023, având în vedere estimarea instrumentului de prognoză și contribuția asumată a proiectelor. Cu privire la indicatorul financiar, instrumentul de prognoză arată o rată de atingere de 93%.
21. Pentru Axa Prioritară 4, având în vedere rata de realizare de 329% a indicatorului 9/a2 „Numărul de departamente de sănătate dotate cu echipamente modernizate”, nu se pot identifica situații de risc. S-a constatat totuși faptul că ținta a fost stabilită inițial de o manieră conservatoare, în acest moment valoarea estimată la nivelul proiectelor care contribuie la acest indicator fiind de 191 departamente. Indicatorul financiar se află în situație de risc de neîndeplinire, deoarece este prognozat să atingă doar 79% din ținta stabilită pentru anul 2023. Deși rata de atingere a indicatorului financiar a crescut cu 12 puncte procentuale, indicatorul încă are o valoare estimată insuficient de mare pentru a considera indicatorul ca fiind îndeplinit. Echipa de evaluare a identificat că o rată de rambursare de 84% ar fi suficientă pentru a asigura o rată de atingere de 85% pentru indicatorul financiar. Astfel, dacă rata de rambursare medie la nivel de proiect ar crește de la 76,93% la 84,00%, ținta indicatorului financiar ar fi atinsă. Pentru Axa Prioritară 5, ținta indicatorului 5/b1 „Populația protejată prin serviciile de intervenție de urgență îmbunătățite” va fi cu mult depășită prin contribuțiile proiectelor finalizate și aflate în implementare, având o rată de atingere de 174%. Ținta indicatorului financiar nu a înregistrat o schimbare semnificativă, având o rată de atingere estimată de 97%. În cazul indicatorilor din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 6, aceștia nu înregistrează schimbări semnificative, având în continuare rate de atingere estimate de peste 100%
22. **Programul Operațional Pescuit și Afaceri Maritime.** Pentru Programul Operațional Pescuit și Afaceri Maritime, potrivit estimărilor actualizate realizate prin instrumentul de prognoză, se înregistrează schimbări

- majore în rata de atingere a indicatorilor din Cadrul de Performanță aferenți Priorității Uniunii 1. Indicatorul financiar are o rată de atingere estimată mai mare cu 18 puncte procentuale, crescând de la 53% la 71%, în timp ce pentru indicatorul 1.3, „Numărul de proiecte privind valoarea adăugată, calitatea, utilizarea capturilor nedorite și porturile de pescuit, locurile de debarcare, halele și adăposturile” se estimează o rată de atingere de 75%, în scădere de la o rată de atingere estimată anterior de 113%. Scăderea acestui indicator se explică prin rezilierea a 3 proiecte care contribuiau la valoarea acestui indicator. Pentru Prioritatea Uniunii 2, rata de atingere a indicatorului 2.2 „Numărul de proiecte privind ajutoarele pentru investiții productive în acvacultură” rămâne neschimbată, având în vedere că în perioada de referință, 31 mai 2021 – 31 mai 2022, nu au fost contractate proiecte care să contribuie la acest indicator. Rata de atingere a indicatorului financiar a crescut datorită celor 4 proiecte contractate în cadrul Priorității Uniunii 3 și datorită unei creșteri ușoare a ratei medii de rambursare, de la 84,48% la 86,12%. Proiectele care contribuie la valoarea indicatorului 2.3 „Numărul de proiecte privind reducerea impactului acvaculturii asupra mediului” sunt finalizate.
23. Pentru Prioritatea Uniunii 3, indicatorul 3.1 „Numărul de proiecte privind punerea în aplicare a sistemului de control, inspecție și executare al Uniunii” are o rată de atingere estimată mai ridicată datorită contractării a patru proiecte care contribuie la valoarea acestui indicator. Indicatorul 3.2 „Numărul de proiecte privind colectarea, gestionarea și utilizarea datelor” a întâmpinat problemele într-un proiect implementat de către Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură. Însă acesta a fost deblocat, iar contractul a fost semnat pe data de 12 mai 2022 și este estimat că se va finaliza până la sfârșitul anului 2023. Rata de atingere a indicatorului financiar este scăzută din cauza nivelului actual al ratei de rambursare a cheltuielilor la nivelul proiectelor care contribuie la valoarea indicatorilor 3.1 și 3.2. Dacă aceste proiecte ar rambursa în proporție de 100% cheltuielile, ținta indicatorului tot nu va fi atinsă (rata de realizare ar fi de 94%). Cu privire la Prioritatea Uniunii 4, nu se înregistrează nicio schimbare la nivelul indicatorilor din Cadrul de Performanță aferenți acestei priorități. Rata indicatorului financiar continuă să fie scăzută din cauza evoluției dificile din trecut, existând întârzieri în procesele de achiziție publică, multe dintre produsele achiziționate au fost livrate cu întârziere. De asemenea, implementarea contractelor al căror obiect este organizarea de festivaluri a fost semnificativ perturbată de restricțiile impuse pentru a reduce răspândirea virusului COVID-19 și au fost întâmpinate probleme privind construcțiile, care au fost afectate din cauza creșterii prețurilor materiilor prime, precum și întârzieri privind livrările de produse achiziționate din import.
24. Pentru Prioritatea Uniunii 5, se înregistrează o evoluție bună a trend-ului ratelor de atingere ale acestora. Pentru rata de atingere a indicatorului 5.3 „Numărul de proiecte privind prelucrarea produselor”, se înregistrează o creștere de la 86% la 90%, reprezentând 19 proiecte privind prelucrarea produselor, în timp ce pentru indicatorul financiar, rata de atingere a crescut de la 85% la 103%, iar Prioritatea Uniunii 6 este încheiată, având în vedere că singurul proiect care a fost contractat în cadrul acestei priorități, fiind finalizat. Indicatorii aferenți acestei priorități au fost atinși.

Executive Summary

25. The document at hand represents the fourth Annual Evaluation Report carried out to assess the progress of the indicators from the Performance Framework, for the reference period 31 May 2021 - 31 May 2022, prepared under the project "Implementation of the Partnership Agreement Evaluation Plan" Lot 2: Evaluation of progress in meeting performance framework indicators — Theme E", implemented in partnership by Qures Quality Research and Support SRL and Cambridge Econometrics Ltd.
26. This Annual Evaluation Report aims to assess the efficiency and effectiveness of the use of the financial resources allocated to Romania by the Partnership Agreement from the perspective of the Performance Framework. The main purpose of this report, but also of the following quarterly and annual reports to be carried out under the project by 2023, is intrinsically linked to the need to avoid risk situations and possible decisions by the European Commission on suspension of payments or financial corrections.
27. The performance framework was created to incentivise Member States to excel/perform, but also to strengthen the results-oriented approach. Thus, monitoring the extent to which the programmes progress at the necessary pace to perform according to the parameters of this Framework, the existence of forecasts of future developments is even more necessary.
28. The evaluation team prepared this report using quantitative and qualitative methods. The main quantitative method used in the elaboration of the Annual Evaluation Report was the running of the forecasting tool carried out within this project. The evaluation team updated the estimates of the forecasting tool by using new databases extracted from SMIS and eMS on 31 May 2022. The evaluation team also used the bimonthly reports of the Managing Authorities. The qualitative methods used by the evaluators consisted of analysing the relevant documents for the eight OPs.

Main findings and conclusions

29. **Regional Operational Programme (ROP).** In the case of the Regional Operational Programme, the most significant change in the achievement rates of the indicators is recorded for the indicator 1S2 "Technological transfer entities supported" under Priority Axis 1, whose estimated rate of achievement increased from 35 % to 118 %. The increase in this indicator was observed at each quarterly roll-out of the forecasting instrument in the reference period of this report. The higher estimated achievement rate of this indicator consists of two main factors. First, the MA ROP contract 8 projects contributing to the value of indicator 1S2. Secondly, the average duration of project implementation has improved significantly.
30. As in the estimate for the third Annual Evaluation Report, prepared in 2021, Priority Axes 2, 4, 10 and 13 remain well implemented. For Priority Axis 2, the two indicators that were set in the Performance Framework do not see any major changes in the value estimated by the evaluation team. The estimated achievement rate for the financial indicator increased to 99%, thus exiting the risk area of non-achievement of the target. Both indicators are currently expected to meet their respective targets in 2023. As regards Priority Axis 4, indicator 1S11 "Operations implemented for public and non-motorised transport" has a higher achievement rate due to higher estimates of the performance of projects under implementation in producing outputs. In the previous Annual Evaluation Report, it is estimated that some of the projects under implementation will not reach their targets by 2023. All three indicators of the Priority Axis 4 Performance Framework are expected to reach their targets for 2023. Regarding Priority Axis 10, although there are decreases for most indicators in the Performance Framework of Priority Axis 10, they still have values high enough to exceed the targets set for 2023, with the exception of indicator 1S55 "Capacity of supported education infrastructure — university" for less developed regions. The reason for lowering the rate of achievement of this indicator is to decrease the average outputs per contracted project from 821 to 734 beneficiaries. Priority Axis 13 records an overcontracting rate of 305 %. Thus, estimated attainment rates of around 200 % are not surprising, taking into account the high overcontracting rate.

31. Compared to the estimates made in the previous evaluation reports, Priority Axis 5 entered the category of Priority Axes with good implementation during this reference period. Both output indicators under Priority Axis 5 have estimated attainment rates of more than 95 %, while the value of the estimated achievement rate of the financial indicator has increased to 83 %, very close to the 85 % threshold to consider that the target of this indicator has been met. In the simulation conducted for this financial indicator, if the average reimbursement rate of expenditure at project level were to increase from 85,64 % to 90,00 %, this indicator would reach its target.
32. Priority Axes 1, 9, 11 and 14 still have a high risk of non-compliance with the targets of the Performance Framework indicators. Despite the improvement of the estimated achievement rate for indicator 1S2, the remaining indicators under Priority Axis 1 have still low estimated achievement rates. Although a significant number of projects contributing through outputs to the value of indicator CO39 “Public or commercial buildings built or renovated in urban areas” have been contracted in the last year under Priority Axis 9, problems encountered in project implementation block the achievement of this indicator for less developed regions.
33. **Large Infrastructure Operational Programme (POIM).** With regard to the Large Infrastructure Operational Programme, there are no significant changes in the estimated achievement rates for the performance framework indicators in this report. The estimates obtained from the run of the forecasting tool for the preparation of this report do not differ greatly from the values obtained in the 2021 Quarterly Report III. Most of the Priority Axes of the Large Infrastructure Operational Programme still have a high number of indicators for which it is estimated that the targets set for 2023 will not be met. The failure to meet the targets of the indicators is mainly explained by the slow pace of the projects developed by the beneficiaries, the problems encountered at the time of the running of the public tenders and the problems encountered in their implementation, in particular due to difficulties in carrying out infrastructure works. These three factors caused substantial delays in the implementation of project activities and in the production of outputs.
34. For Priority Axis 1, the achievement rates of the indicators of the Priority Axis 1 Performance Framework decreased between 31 May 2021 and 31 May 2022. For indicator CO12a “Total length of refurbished or upgraded railway lines of which: Ten-T”, estimated achievements of ongoing projects decreased from 297 km of railway to 252 km of railway. With regard to indicator CO13a “Total length of newly constructed roads of which: Ten-T” estimates of average achievements of ongoing projects have decreased from 76 km of roads to 62 km of roads. The rate of achievement of the financial indicator for Priority Axis 1 decreased due to the decrease in the average repayment rate, according to estimates of the forecasting instrument, from 46 % in 2021 to 39 % in 2022. The reason for these decreases is the low performance of the projects under implementation due to the slow pace of implementation. For Priority Axis 2, the rate of reaching the CO13a indicator increased between 31 May 2021 and 31 May 2022, but the change is insignificant, taking into account that it is still low. The difficulty in reaching the target is due to the low number of projects and the slow pace of work. Many of the projects contracted have also been delayed. The poor quality of feasibility studies and technical projects also hampered project implementation. The financial indicator recorded a slight decrease and the achievement of the target set for 2023 is difficult to achieve. For Priority Axis 3, the largest increase under this axis is recorded for the indicator CO17 ‘Additional waste recycling capacity’ whose estimated value increased from 23 % to 92 %. This increase is due to the reporting of completed projects with the achievements achieved. Although all indicators established by the Performance Framework for this axis have increased, for CO18 “Additional population benefiting from better water supply”, CO19 “Additional population benefiting from better treatment of waste water” and the financial indicator, the increases are not significant and their values remain in the risk area.
35. Regarding Priority Axis 4, the environment sector is one of the challenges of the Programme, with low maturity of projects with negative effects on the pace of implementation. Moreover, the COVID 19 pandemic and the economic situation at national and European level continue to affect this area. Indicator CO23 “The area of habitats supported with a view to achieving a better conservation status” remained at a similar value as estimated in the Third Annual Evaluation Report, while indicators 2S38 ‘Settings of measures/management plans/approved action plans’ and the financial indicator have lower estimated values. For Priority Axis 5, the financial indicator decreases in the estimated value, although it is still in a good situation. The value of indicator 2S48 ‘Long beach and/or protected cliff’ has decreased and is in the risk area due to the reporting of lower outputs than expected in the estimate for the previous annual report. The indicators under Priority Axis 6 still have very low estimated values. With regard to Priority Axis 7, the high reach rate of indicator 2S68 “Length of the rehabilitated/extended heat grid” for more developed regions is explained by the advanced

stage of project implementation. For indicator 2S68 for less developed regions, projects in five cities are still under implementation, the project in Oradea was recently completed, in the cities of Iasi and Focsani are also at a completion rate of about 90 %. For Priority Axis 8, the forecasting tool could not make the indicator estimates as a single project contributes to the value of indicator 2S68 “Length of the built operational gas transmission pipeline”. This project was due to be completed in 2021, but is still under implementation. There have been data only for the financial indicator, but this shows a slow progress of the projects contacted under this Priority Axis.

36. **The Competitiveness Operational Programme (POC).** For the Competitiveness Operational Programme, increases were recorded in the value of the achievement rates for all indicators under Priority Axis 1, except for indicator CO24 “Number of new researchers in supported entities” for the more developed region. The increases in indicators in the reference period do not significantly change the situation of the axis, as the values estimated for indicators under Priority Axis 1 are very high. Thus, their situation regarding the achievement of the target has not changed, with no indicators entering the area of risk of not reaching the target. Indicator CO01 ‘Number of supported companies’ for the more developed region records the biggest change in the estimated rate. The estimated value increased by 72 percentage points. It should also be noted that compared to the last annual estimate, the target of the indicator has been changed, decreasing from 95 to 85 supported companies. For less developed regions, the rate of reaching the 2023 target increases by 22 percentage points as estimated. At the same time, the target set for this indicator drops to 327 to 290. These changes do not fully explain the increase in the target rates for 2023 expected. In the previous reporting period (31 May 2020 — May 2021), due to the economic effects of the COVID-19 pandemic, many beneficiaries on Priority Axis 1 suspended their activity or extended the implementation schedule of the projects. The new achievements from 31 May 2021 to 31 May 2022 show that most projects have resumed activities under the new planning. Moreover, during the same period, under Priority Axis 1, 30 % of all completed projects were completed. According to the analysis carried out on the basis of available SMIS data, the factor determined in increasing the achievement level of the indicator is the contribution of new projects.
37. Indicator 3S15 “Public services related to life events brought to level IV online sophistication” has an output rate of 138 % for the more developed region and 102 % for less developed regions, both of which are higher than the estimates made in the 2021 Annual Evaluation Report. The newly forecast values are also due to the fact that on Priority Axis 2 were completed in the last year (31 May 2021 — May 2022) 43.37 % of projects contracted and concluded so far under the axis. Indicator 3S17 “Schools using OER, WEB 2.0 in education” remained constant compared to the last annual forecast, with a 2023 target of 100 %. The financial indicators are still at risk to reach the targets for 2023, with their output rate remaining constant compared to the last annual estimate.
38. **Human Capital Operational Program (POCU).** Regarding the Human Capital Operational Programme, the forecasting tool estimated higher values for a high number of indicators in the Performance Framework. For Priority Axis 1, the forecast estimates that the value of indicator 4S225 — *Young NEETs unemployed aged 16-29 supported, of which: Rome/in rural areas* will reach 52,075 people in 2023, reaching 62 %, up from 12 % in the third Annual Evaluation Report. For the financial indicator, the forecasting instrument estimates a 23 % achievement rate, also up from 12 % in the previous Annual Report. The reason for these increases is found in the 51 projects that were contracted in the reference period of the analysis of the report contributing to the value of indicator 4S225. For Priority Axis 2, compared to data from the third Annual Evaluation Report, a higher level of contracting is observed, which increased from 64.00 %, the rate recorded in the previous annual report, to 137.03 %, the rate recorded in the current report. Thus, the achievement rates of the financial indicators have increased. The increase in indicator 4S225 for less developed regions is due to the contracting of 42 projects contributing to the value of the indicator. Although indicator 4S225 for the more developed region also benefited from contracting 3 projects contributing to its value, the rate of achievement of the indicator decreased significantly. The reason for the decrease is the assumption of contracting new projects, which estimated the contracting of more projects contributing to the value of indicator 4S225 than actually contracted.
39. With regard to Priority Axis 3, the results of the forecasting instrument do not differ significantly from the estimates in the previous Annual Report. The most significant changes are found in the financial indicators. The decrease in their attainment rates is the imprecision of the assumption of contracting new projects used in the estimate in the Third Annual Evaluation Report, which estimated the contracting of several projects. The only indicators at risk are the financial indicator for less developed regions and 4S153. To meet indicator

4S153 it is only necessary to contract a project carried out in partnership with other entities in the labour market or in the social field in order to establish local collaboration mechanisms. For Priority Axis 4, running the forecasting tool using the new SMIS data indicates increases in the achievement rates for most of the indicators of the Priority Axis Performance Framework 4. Without contracting additional projects a high number of indicators (4S226 “Persons receiving training/exchange of best practices”, 4S208 “Persons (of which: from the rural area) who have benefited from preventive/early diagnosis medical services for the more developed region, and 4S59 “Previously institutionalised persons benefiting from community services”), will not be able to reach their targets for 2023. Indicator 4S208 for less developed regions has a number of projects contracted enough to have the necessary conditions to reach their target, but there are significant problems in their implementation, taking into account the low estimate of only 143,389 people benefiting from early prevention/diagnosis medical services, out of the total cumulative target at the level of the contracted projects of 1,365,171 beneficiary persons.

40. As in the Third Annual Evaluation Report, the running of the instrument forecasts that almost all indicators under Priority Axis 5 are in the risk area, the only exceptions are indicators 4S68 “*Strategy/analysis/action/community development plans targeted by CLLD*” for the more developed region, which has already reached its target in 2018 and the financial one for the more developed region. The risks of failure to meet the indicators related to Priority Axis 5 are due to the large delays in the implementation of the axis. These delays were generated by the novelty of the intervention logic specific to the CLLD mechanism and the fact that the implementation of these mechanisms requires institutional cooperation (in particular between MA POCU in Mipe and MA ROP within MLPDA and NRDP MA within the MADR). Given that the contracting rate of Priority Axis 5 no longer allows contracting new projects at a level of 98,95 %, indicators 4S168 for less developed regions, 4S168 “*People from marginalised communities at risk of poverty or social exclusion benefiting from integrated services*” for the more developed region and 4S48 for less developed regions will not reach your targets.
41. Also in the case of Priority Axis 6, the running of the instrument forecasted that almost all indicators under Priority Axis 5 are in the risk area, the only exceptions are indicators 4S113 “*People (students) supported for participation in education/FP programmes*” for less developed regions, 4S223 “*People (students) supported for participation in education programmes (primary and secondary education)*” for less developed regions, 4S92 “*Young people/adults supported for participation in education programmes (return to less-developed education and training regions) 94 for less developed regions*”, 4S92 “*Young people/adults supported for participation in education programmes (return to less developed education and training regions) 94 for less developed regions*”, 4S92 “*Young/adults receiving support for participation in education programmes (return to the less developed education and training regions)4*”. Without contracting additional projects, the targets of a high number of indicators in the Performance Framework will not be achieved. Indicators 4S100 “*People receiving support for participation in tertiary education*”, 4S130 “*People receiving support from doctoral/post-doctoral programmes*”, 4S222 “*People (children) supported for participation in education programmes (EICP)*” for both types of development regions, and 4S92 for the more developed region. Indicator 4S94 for the more developed region has a number of projects contracted enough to have the conditions to reach its target. The main problem in this indicator is achievements at project level, with the forecasting tool estimating that of the outputs of 13,085 people to be supported, the projects will only manage to provide support to 9.992 people. The rate of achievement of this indicator has improved since last year, but to be met, higher outputs from beneficiaries are needed than those estimated by the forecasting tool. As regards the financial indicators, the case in the main proceedings is the low reimbursement rate at project level
42. **Operational Programme Administrative Capacity (POCA).** All indicators in the Operational Programme’s Administrative Capacity Performance Framework are expected to reach their targets for 2023, with some indicators already being met. Although there are decreases in the value of indicators for 2023, these values are still very high. For Priority Axis 1, the decreases in the performance framework indicators are due to changes in the assumptions on the number of projects to be contracted. For indicator 5S77 “*Projects supporting the development and introduction of common systems and standards in public administration to optimise decision-making processes*” for the more developed region, in the forecast made in the third Annual Evaluation Report, it is estimated that 2 projects will be contracted (also taking into account the pro-rata value), while for less developed regions, 8 projects were expected to contract. As presented above, only one

project contributing to the value of the 2 indicators was contracted in the reference period 31 May 2021-31 May 2022. For Priority Axis 2, changes in the achievement rates of output indicators are due to the contracting of new projects contributing to indicator values, but less than estimated by the instrument for the 2021 Annual Report. In the reference period 31 May 2021-31 May 2022, 89 projects were contracted under Specific Objective 2.1 (representing 26,02 % of all projects contracted under this specific objective) and 2 projects under Specific Objective 2.3 (representing 9,52 % of the total projects contracted under this specific objective).

43. **Interreg V-A Romania — Bulgaria.** In the case of the Interreg V-A Romania-Bulgaria Programme, the financial indicators under Priority Axis 1 and 2 are decreasing compared to the estimates of the Annual Evaluation Report, prepared in 2021. Financial indicators under Priority Axis 1 and 2 have lower attainment rates, but they still have a reach rate of more than 85 %. The rest of the financial indicators have similar or even higher estimated attainment rates. With regard to output indicators, all output indicators have sufficiently high estimated achievement rates to consider that these indicators are very likely to meet their target.
44. **Interreg V-A Romania — Hungary.** For Priority Axis 1, indicator CO09 'Increasing the number of expected visits to cultural and natural heritage destinations' shows a decrease in the estimated achievement rate, but even with this decrease, the estimate rate is 262 %. Indicator 6/b1 "Number of measurement points positively affected by interventions" still has a reach rate of 129 %. Therefore, given that for indicators CO09 and 6/b1 output rates are estimated above 100 %, no risk affecting their fulfilment can be identified. The financial indicator is at risk because strategic projects were contracted late and the reimbursement/absorption rate is generally low. However, if the average reimbursement rate at project level were to increase from 74,93 % to 80.00 %, the target of the financial indicator would be reached. For Priority Axis 2, the target of indicator CO13a "Total length of newly built roads, of which: TEN-T" will only be achieved through a single strategic project and the rate of achievement of indicator 7/c1 "Number of cross-border public transport services developed/improved" is still very high, although there are decreases. Given that for indicators CO13a and 7/c1 output rates are estimated of 100% and 240% respectively, no risk affecting their fulfilment is identified. With regard to Priority Axis 3, output indicator CO44 "Labour market and training: number of participants in local joint employment and training initiatives" will far exceed its target set for 2023, taking into account the forecasting tool estimate and the project contribution. With regard to the financial indicator, the forecasting instrument shows a reach rate of 93%.
45. For Priority Axis 4, given the 329% achievement rate of indicator 9/a2 "Number of health departments equipped with modernised equipment", no risk situations can be identified. It was noted, however, that the target was initially set in a conservative manner and at this point the estimated value at the level of the projects contributing to this indicator was 191 departments. The financial indicator is at risk of non-fulfilment, as it is projected to reach only 79% of the target set for 2023. Although the rate of achievement of the financial indicator has increased by 12 percentage points, the indicator still has an estimated insufficient value to consider the indicator to be met. The evaluation team identified that a repayment rate of 84 % would be sufficient to ensure a reach rate of 85 % for the financial indicator. Thus, if the average reimbursement rate at project level were to increase from 76,93 % to 84,00 %, the target of the financial indicator would be reached. For Priority Axis 5, the target of indicator 5/b1 "Population protected by improved emergency response services" will be significantly exceeded by contributions of completed and implemented projects, with a rate of 174%. The target of the financial indicator did not see a significant change, with an estimated reach rate of 97%. In the case of indicators in the Performance Framework of Priority Axis 6, they do not experience significant changes, still having estimated attainment rates of more than 100 %
46. **Operational Programme Fisheries and Maritime Affairs.** For the Operational Programme Fisheries and Maritime Affairs, according to updated estimates made through the forecasting instrument, there are major changes in the rate of achievement of the indicators of the Union Priority Performance Framework 1. The financial indicator has an estimated higher target rate by 18 percentage points, rising from 53 % to 71 %, while for indicator 1.3, 'Number of projects on value added, quality, use of unwanted catches and fishing ports, landing sites, halls and shelters' is estimated to reach 75 %, down from a previously estimated reach rate of 113 %. The decrease in this indicator is explained by the termination of 3 projects contributing to the value of this indicator. For Union Priority 2, the rate of achievement of indicator 2.2 'Number of projects on aid for

productive investments in aquaculture' remains unchanged, given that during the reference period, 31 May 2021-31 May 2022, no projects were contracted to contribute to this indicator. The rate of achievement of the financial indicator increased due to the 4 projects contracted under Union Priority 3 and a slight increase in the average repayment rate from 84,48 % to 86,12 %. Projects contributing to the value of indicator 2.3 "Number of projects to reduce the impact of aquaculture on the environment" are completed.

47. For Union Priority 3, indicator 3.1 'Number of projects on the implementation of the Union control, inspection and enforcement system' has a higher estimated achievement rate due to the contracting of four projects contributing to the value of this indicator. Indicator 3.2 "Number of projects on data collection, management and use" encountered problems in a project implemented by the National Agency for Fisheries and Aquaculture. However, it has been unblocked and the contract was signed on 12 May 2022 and is expected to be completed by the end of 2023. The rate of achievement of the financial indicator is low due to the current level of reimbursement of expenditure at the level of projects contributing to the value of indicators 3.1 and 3.2. If these projects were to reimburse 100 % of the expenditure, the target of the indicator would still not be reached (the output rate would be 94 %). With regard to Union Priority 4, there is no change in the indicators of the Performance Framework for this priority. The rate of the financial indicator continues to be low due to the difficult evolution of the past, with delays in public procurement processes, many of the purchased products were delivered late. Furthermore, the implementation of festival contracts has been significantly disrupted by restrictions imposed to reduce the spread of COVID-19, and construction problems have been encountered, which have been affected by rising raw material prices, as well as delays in deliveries of imported products
48. For Union Priority 5, there is a good evolution in the trend of their attainment rates. For the rate of achievement of indicator 5.3 'Number of projects on product processing', there is an increase from 86 % to 90 %, representing 19 projects on product processing, while for the financial indicator the achievement rate has increased from 85 % to 103 % and the Union Priority 6 is completed, given that the only project that has been contracted under this priority has been completed. Indicators of this priority have been met.

Összefoglaló

1. Ez a dokumentum a negyedik éves értékelési jelentés, amelyet a "A partnerségi megállapodás értékelési tervének végrehajtása" című projekt keretében készült, a 2021. május 31. - 2022. május 24. közötti referencia-időszakra vonatkozó teljesítménykeret mutatóinak előrehaladásának értékelése céljából készítették. 2. tétel: A teljesítménykeret mutatóinak teljesítése terén elért előrehaladás értékelése - E téma", amelyet a QURES Quality Research and Support SRL és a Cambridge Econometrics SRL. partnerségben hajtott végre.
2. Ennek az éves értékelő jelentésnek az a célja, hogy a teljesítménykeret fényében értékelje a partnerségi megállapodás alapján Romániának juttatott pénzügyi források felhasználásának hatékonyságát és eredményességét. E jelentés, valamint a projekt keretében 2023-ig elkészítendő következő negyedéves és éves jelentések fő célja a kockázati helyzetek és az Európai Bizottság kifizetések felfüggesztéséről vagy pénzügyi korrekciókról szóló esetleges határozatainak elkerülése.
3. A teljesítménykeretet azért hozták létre, hogy ösztönözze a tagállamokat a kiemelkedő teljesítményre/teljesítményre, de azért is, hogy megerősítse az eredményalapú megközelítést. Ezért még inkább szükség van annak nyomon követésére, hogy a programok milyen mértékben haladnak az e keret paraméterein belüli teljesítéshez szükséges ütemben, és a jövőbeli fejleményekre vonatkozó előrejelzésekre.
4. Az értékelő csoport ezt a jelentést mennyiségi és minőségi módszerekkel készítette el. Az éves értékelő jelentés elkészítéséhez használt fő mennyiségi módszer a projekt keretében kifejlesztett előrejelző eszköz működtetése volt. Az értékelő csoport 2022. május 31-én frissítette az előrejelző eszköz becsléseit a SMIS-ből és az eMS-ből kinyert új adatbázisok felhasználásával. Az értékelő csoport felhasználta az irányító hatóságok kéthavi jelentéseit is. Az értékelők által alkalmazott kvalitatív módszerek a nyolc operatív program vonatkozó dokumentumainak elemzéséből álltak.

Főbb megállapítások és következtetések

5. **Regionális operatív program (POR).** A regionális operatív program esetében a legjelentősebb változás a mutatók teljesítési arányában az 1. prioritási tengelyen belül az 1S2 "Támogatott technológiaátadási szervezetek" mutató esetében figyelhető meg, amelynek becsült teljesítési aránya 35%-ról 118%-ra nőtt. E mutató növekedése a jelentéstételi időszak alatt az előrejelző eszköz minden negyedéves futtatásakor megfigyelhető volt. A mutató magasabb becsült elérési aránya két fő tényezőtől adódik. Először is, a MOP 8 projektre kötött szerződést, amelyek hozzájárultak az 1H2 mutató értékéhez. Másodsor, a projektek átlagos végrehajtási időtartama jelentősen javult.
6. A 2021-ben készült 3. éves értékelő jelentéshez készített becsléshez hasonlóan a 2., 4., 10. és 13. prioritási tengelyek továbbra is jó végrehajtási mutatókkal bírnak. A 2. prioritási tengely esetében a teljesítménykeret két mutatója nem mutat jelentős változásokat az értékelő csoport által becsült értékben. A pénzügyi mutató becsült teljesítési aránya 99%-ra emelkedett, és így kikerült a nem teljesítés kockázatából. A jelenlegi becslések szerint mindkét mutató 2023-ra eléri a kitűzött célt. A 4. prioritási tengely tekintetében az 1S11 "Megvalósított műveletek a tömegközlekedés és a nem motorizált közlekedés terén" mutató magasabb teljesítési arányt mutat, mivel a végrehajtás alatt álló projektek teljesítményét a kimenetek megvalósítása tekintetében magasabbra becsülik. Az előző éves értékelő jelentésben úgy becsülték, hogy a végrehajtás alatt álló projektek közül néhány nem éri el a célját 2023-ra. A 4. prioritási tengely teljesítménykeretének mindhárom mutatója a becslések szerint 2023-ra eléri a kitűzött célokat. A 10. prioritási tengely esetében, bár a 10. prioritási tengely teljesítménykeretének legtöbb mutatója esetében csökkenés tapasztalható, ezek még

mindig elég magasak ahhoz, hogy meghaladják a 2023-ra kitűzött célokat, kivéve a kevésbé fejlett régiók esetében az 1S55 "A támogatott egyetemi oktatási infrastruktúra kapacitása" mutatót. A mutató teljesítési arányának csökkenésének oka az, hogy a szerződéses projektekre jutó átlagos teljesítmény 821-ről 734 kedvezményezettre csökkent. A 13. prioritási tengelyen 305%-os a túlszerződések aránya. Így a 200% körüli becsült teljesítési arányok nem meglepőek a magas túlszerződéskötési arányt figyelembe véve.

7. A korábbi értékelő jelentésekben szereplő becslésekhez képest az 5. prioritási tengely ebben a jelentéstételi időszakban a jó végrehajtású prioritási tengelyek kategóriájába került. Az 5. prioritási tengely mindkét kimeneti mutatójának becsült teljesítési aránya 95% feletti, míg a pénzügyi mutató becsült teljesítési aránya 83%-ra emelkedett, ami nagyon közel van a 85%-os küszöbértékhez, amely alapján a mutató célkitűzése teljesítettnek tekinthető. Az e pénzügyi mutatóra vonatkozóan elvégzett szimuláció szerint, ha a kiadások átlagos visszatérítési aránya a projekt szintjén 85,64%-ról 90,00%-ra emelkedne, ez a mutató elérné a célját.
8. Az 1., 9., 11. és 14. prioritási tengelyek esetében továbbra is nagy a kockázata annak, hogy nem teljesülnek a teljesítménykeret mutatók céljai. Az 1S2 mutató becsült teljesítési arányának javulása ellenére az 1. prioritási tengelyhez tartozó többi mutató becsült teljesítési aránya még mindig alacsony. Bár a 9. prioritási tengely keretében az elmúlt évben jelentős számú olyan projektre kötöttek szerződést, amelyek a kimeneteken keresztül hozzájárulnak a CO39 "Városi területeken épített vagy felújított középületek vagy kereskedelmi épületek" mutató értékéhez, a projektek végrehajtása során felmerült problémák akadályozzák a mutató elérését a kevésbé fejlett régiók esetében.
9. **Nagy infrastruktúra operatív program (POIM):** A nagy infrastruktúra operatív program tekintetében az e jelentésben szereplő teljesítménykeretben szereplő mutatók becsült teljesítési aránya nem változott jelentősen. Ezen jelentés elkészítéséhez az előrejelző eszköz futtatásával kapott becslések nem térnek el jelentősen a 2021. évi III. negyedéves jelentésben szereplő értékektől. A nagy infrastruktúra-fejlesztési operatív program legtöbb prioritási tengelye esetében még mindig sok olyan mutató van, amelyek esetében a 2023-ra kitűzött célok elérése nem várható. Amutatók céljainak elmaradása főként azzal magyarázható, hogy a kedvezményezettek lassú ütemben dolgozták ki a projekteket, a közbeszerzési pályázatok lefolytatása során felmerült problémák és a végrehajtás során felmerült problémák, különösen az infrastrukturális munkálatok kivitelezésének nehézségei miatt. Ez a három tényező jelentős késedelmet okozott a projekttevékenységek végrehajtásában és az megvalósítások előállításában.
10. Az 1. prioritási tengely esetében a teljesítménykeretben az 1. prioritási tengelyhez kapcsolódó mutatók teljesítési aránya csökkent a 2021. május 31. és 2022. május 31. közötti időszakban. A CO12a mutató "A felújított vagy korszerűsített vasútvonalak teljes hossza, ebből: TEN-T" esetében a folyamatban lévő projektek becsült eredményei 297 km pályáról 252 km pályára csökkentek. A CO13a "Újonnan épített utak teljes hossza, ebből: TEN-T" mutató esetében a folyamatban lévő projektek átlagos teljesítményére vonatkozó becslések 76 km útról 62 km útra csökkentek. Az 1. prioritási tengelyre vonatkozó pénzügyi mutató teljesítési aránya csökkent, mivel az előrejelző eszköz által becsült átlagos visszatérítési arány a 2021-es 46%-ról 2022-ben 39%-ra csökkent. E csökkenés oka a végrehajtás alatt álló projektek alacsony teljesítménye, amelyet a végrehajtás lassú üteme okoz. A 2. prioritási tengely esetében a CO13a mutató teljesítési aránya nőtt a 2021. május 31. és 2022. május 31. közötti időszakban, de a változás nem jelentős, tekintve, hogy még mindig alacsony. A cél elérésének nehézsége a projektek alacsony száma és a munkálatok lassú üteme miatt áll fenn. Emellett számos szerződéses projekt esetében késedelmek merültek fel. A megvalósíthatósági tanulmányok és a műszaki tervek gyenge minősége szintén akadályozta a projektek végrehajtását. A pénzügyi mutató kissé csökkent, és a 2023-ra kitűzött célt nehéz elérni. A 3. prioritási tengely tekintetében a legnagyobb növekedést a CO17 "További hulladék-újrafeldolgozási kapacitás" mutató esetében regisztrálták, amelynek becsült értéke 23%-ról 92%-ra nőtt. Ez a növekedés az elért eredményekkel zárult projektek jelentésének köszönhető. Bár a teljesítménykeretben e tengelyre vonatkozóan meghatározott valamennyi mutató növekedett, a CO18 "A jobb vízellátásból részesülő további lakosság", a CO19 "A jobb szennyvízkezelésből részesülő további lakosság" és a pénzügyi mutató esetében a növekedés nem jelentős, és értékeik még mindig a kockázati területen belül vannak.
11. Ami a 4. prioritási tengelyt illeti, a környezetvédelmi ágazat a program egyik kihívása, mivel a projektek érettsége alacsony, ami negatívan hat a végrehajtás ütemére. Ezenkívül a COVID 19 világjárvány és a nemzeti és európai szintű gazdasági helyzet továbbra is hatással van erre a területre. A CO23 "A jobb természetvédelmi helyzet eléréséhez támogatott élőhelyek területe" mutató a 3. éves értékelő jelentésben becsült értékhez hasonló maradt, míg a 2S38 "Jóváhagyott intézkedéscsomagok/kezelési tervek/akciótervek" és a pénzügyi mutató becsült értékei alacsonyabbak. Az 5. prioritási tengely esetében a pénzügyi mutató a becsült érték csökkenését mutatja, bár még mindig jó helyzetben van. A 2S48 "A védett tengerpart és/vagy sziklaszirt

hossza" mutató értéke csökkent, és a kockázati területen van, mivel az előző éves jelentéshez készített becslésben vártnál alacsonyabb eredményekről számoltak be. A 6. prioritási tengely mutatóinak becslült értékei továbbra is nagyon alacsonyak. A 7. prioritási tengely tekintetében a 2S68 "A rehabilitált/meghosszabbított termálhálózat hossza" mutató magas elérési aránya a fejlettebb régiók esetében a projektek végrehajtásának előrehaladott szakaszával magyarázható. A kevésbé fejlett régiókra vonatkozó 2S68 mutató esetében öt városban még mindig folyamatban van a projektek végrehajtása, a nagyváradi projekt nemrég fejeződött be, Iași-ban és Focșani-ban szintén 90% körüli a befejezési arány. A 8. prioritási tengely esetében az előrejelző eszköz nem tudott mutatói becsléseket készíteni, mivel csak egy projekt járul hozzá a 2S68 "A megépített üzemképes gázszállító vezeték hossza" mutató értékéhez. Ezt a projektet 2021-ben kellett volna befejezni, de még mindig folyamatban van a megvalósítás. Csak a pénzügyi mutatóra vonatkozóan voltak adatok, de ez azt mutatja, hogy az e prioritási tengely keretében megkeresett projektek lassan haladnak.

- 12.. **Versenyképességi operatív program (POC):** A Versenyképességi operatív program esetében az 1. prioritási tengely valamennyi mutatója esetében növekedett a teljesítési arány, kivéve a CO24 "Új kutatók száma a támogatott szervezeteknél" mutatót a fejlettebb régió esetében. A mutatók referencia-időszak alatti növekedése nem változtatja meg jelentősen a tengely helyzetét, mivel az 1. prioritási tengely mutatóinak becslült értékei nagyon magasak. Így a cél elérése szempontjából a helyzetük nem változott, és egyetlen mutató sem került a cél elérésének veszélye alá. A CO01 "Támogatott társaságok száma" mutató a fejlettebb régió esetében mutatja a legnagyobb változást a becslült arányban. A becslült érték 72 százalékponttal nőtt. Azt is meg kell jegyezni, hogy a legutóbbi éves becslés óta a mutató célértéke 95-ről 85 támogatott társaságra változott. A kevésbé fejlett régiók esetében a 2023-as cél elérésének aránya a becslések szerint 22 százalékponttal nő. Ugyanakkor az erre a mutatóra kitűzött célérték 327-ről 290-re csökken. Ezek a változások nem magyarázzák meg teljes mértékben a 2023-ra előre jelzett elérési arányok növekedését. Az előző jelentéstételi időszakban (2020. május 31. - 2021. május 31.) a COVID-19 világjárvány gazdasági hatásai miatt az 1. prioritási tengely számos kedvezményezettje felfüggesztette tevékenységét vagy meghosszabbította a projekt végrehajtásának ütemezését. A 2021. május 31. és 2022. május 31. közötti időszakban elért új eredmények azt mutatják, hogy a legtöbb projekt az új tervezésnek megfelelően folytatta tevékenységét. Ezenkívül ugyanebben az időszakban az 1. prioritási tengely keretében az összes befejezett projekt 30%-át fejezték be. A rendelkezésre álló SMIS-adatokon alapuló elemzés szerint a mutató teljesítési szintjének növekedését meghatározó tényező az új projektek hozzájárulása.
13. A 3S15 "Az életeseményekkel kapcsolatos közszolgáltatások online kifinomultság IV. szintre emelése" mutató megvalósulási aránya 138% a fejlettebb régiókban és 102% a kevésbé fejlett régiókban, mindkettő magasabb, mint a 2021. évi éves értékelő jelentésben szereplő becslések. Az újonnan tervezett értékek annak is köszönhetőek, hogy a 2. prioritási tengely keretében eddig szerződött és befejezett projektek 43,37%-a a tengely keretében az utolsó évben (2021. május 31. - 2022. május 31.) valósult meg. A 3H17-es "Az oktatásban OER-t, WEB 2.0-t használó iskolák" mutató a legutóbbi éves előrejelzéshez képest változatlan maradt, a 2023-ra kitűzött 100%-os célértékkel. A pénzügyi mutatók a 2023-as célok elérése szempontjából még mindig a kockázati területen vannak, a teljesítési arányuk a legutóbbi éves előrejelzéshez képest változatlan maradt.
- 14.. **Humán tőke operatív program (POCU):** A humán tőke operatív program esetében az előrejelző eszköz a teljesítménykeret számos mutatójára magasabb értékeket becslült. Az 1. prioritási tengely tekintetében az előrejelzés becslése szerint a 4S225 mutató - *Támogatásban részesülő 16-29 éves fiatal munkanélküli NEET-k, ebből: roma/vidéki* - értéke 2023-ban eléri az 52 075 fős értéket, a mutató elérési aránya pedig 62% lesz, szemben a 3. éves értékelő jelentésben bemutatott 12%-os elérési aránnyal. A pénzügyi mutató tekintetében az előrejelző eszköz 23%-os teljesítési arányt becslül, ami szintén magasabb az előző éves jelentésben rögzített 12%-os aránynál. E növekedés oka abban az 51 projektben keresendő, amelyekre a jelentéstételi időszakban szerződést kötöttek, és amelyek hozzájárultak a 4H225 mutató értékéhez. A 2. prioritási tengely esetében a harmadik éves értékelő jelentés adataihoz képest magasabb szerződéskötési szint figyelhető meg, amely az előző éves jelentésben rögzített 64,00%-ról 137,03%-ra, a jelenlegi jelentésben rögzített arányra emelkedett. Így a pénzügyi mutatók teljesítési aránya nőtt. A kevésbé fejlett régiókra vonatkozó 4S225 mutató növekedése annak köszönhető, hogy 42 projekt szerződéskötése járult hozzá a mutató értékéhez. Bár a fejlettebb régió 4S225 mutatója is részesült abból, hogy 3 projekt szerződéskötése hozzájárult a mutató értékéhez, a mutató teljesítési aránya jelentősen csökkent. A csökkenés oka az új projektek szerződéskötésére vonatkozó feltételezés, amely a 4S225 mutatóhoz hozzájáruló több projekt szerződéskötését becslülte meg, mint amennyire ténylegesen sor került.

15. A 3. prioritási tengelyre vonatkozóan az előrejelző eszköz eredményei nem térnek el jelentősen az előző éves jelentésben szereplő becslésektől. A legjelentősebb változások a pénzügyi mutatókban tapasztalhatók. A teljesítési arányok csökkenése az új projektek szerződéskötésére vonatkozó, a harmadik éves értékelő jelentés becslésében használt feltételezés pontatlanságának köszönhető, amely több projekt szerződéskötését becsülte meg. Az egyetlen veszélyeztetett mutató a kevésbé fejlett régiók pénzügyi mutatója és a 4S153 mutató. A 4S153 mutató teljesítéséhez csak egy, más munkaerő-piaci vagy szociális szervezetekkel partnerségben megvalósuló projektre kell szerződést kötni a helyi együttműködési mechanizmusok létrehozása érdekében. A 4. prioritási tengely esetében az előrejelző eszköz lefuttatása az új SMIS-adatok felhasználásával azt mutatja, hogy a 4. prioritási tengely teljesítménykeretének legtöbb mutatója esetében növekedett a teljesítési arány. További projektek szerződtetése nélkül számos mutató (4S226 "Képzésben/ bevált gyakorlatok cseréjében részesülő személyek", 4S208 "Megelőző egészségügyi szolgáltatásokban/ korai diagnózisban részesülő személyek (ebből: vidéki területekről)" a fejlettebb régió esetében, és 4S59 "Közösségi szolgáltatásokban részesülő, korábban intézményi ellátásban részesülő személyek") nem fogja tudni elérni a 2023-ra kitűzött célokat. A kevésbé fejlett régiókra vonatkozó 4S208 mutató esetében elegendő számú szerződéses projekt áll rendelkezésre ahhoz, hogy a cél eléréséhez szükséges feltételek adottak legyenek, de jelentős problémák vannak a végrehajtásukkal, mivel a szerződéses projektek szintjén a teljes kumulatív célként kitűzött 1 365 171 kedvezményezettből mindössze 143 389 fő részesül a megelőző/korai diagnosztikai egészségügyi szolgáltatásokból.
16. A harmadik éves értékelő jelentéshez hasonlóan az eszközfuttatás előrejelzése szerint az 5. prioritási tengelyhez tartozó szinte valamennyi mutató a kockázati zónában van, az egyetlen kivétel a fejlettebb régióra vonatkozó 4S68 "Stratégiák/elemzések/akciótervek/közösségfejlesztési mutatók, amelyeket a Közösség által irányított helyi fejlesztés (CLLD) célzott" mutató, amely már 2018-ban elérte a célját, valamint a fejlettebb régióra vonatkozó pénzügyi mutató. Az 5. prioritási tengelyhez kapcsolódó mutatók teljesítésének elmaradásával kapcsolatos kockázatok a tengely végrehajtásának hosszú késedelméből adódnak. Ezeket a késedelmeket a Közösség által irányított helyi fejlesztés (DLRC)-mechanizmusra jellemző beavatkozási logika újszerűsége, valamint az a tény okozta, hogy a mechanizmus végrehajtásához intézményi együttműködésre van szükség (különösen a Beruházási és Európai Projektek Minisztériuma (MIPE)-n belül a A humántőke operatív program irányító hatósága (POCU MA), az Fejlesztési, Közmunkaügyi és Közigazgatási Minisztérium (MLPDA)-n belül a Regionális Operatív Program irányító hatósága (POR MA) és a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztériumon (MADR) belül a Nemzeti vidékfejlesztési program irányító hatósága (PNDR MA) között). Mivel az 5. prioritási tengely szerződéskötési aránya már nem teszi lehetővé új projektek szerződéskötését, ami 98,95%-os szinten van, nagyon valószínű, hogy a kevésbé fejlett régiókra vonatkozó 4S168. mutató, a fejlettebb régiókra vonatkozó 4S168. mutató "A szegénység vagy társadalmi kirekesztés által fenyegetett, marginalizált közösségekből származó, integrált szolgáltatásokban részesülő emberek" és a kevésbé fejlett régiókra vonatkozó 4S48. mutató nem fogja elérni a kitűzött célokat.
17. A 6. prioritási tengely esetében is az eszközfuttatás előrejelzése szerint az 5. prioritási tengelyhez tartozó szinte valamennyi mutató a kockázati területen van, az egyetlen kivétel a kevésbé fejlett régiók esetében a 4S113 "Oktatásban/oktatási programokban való részvételhez támogatott személyek (tanulók/inas tanulók)", a kevésbé fejlett régiók esetében a 4S223 "Oktatási programokban (általános és középfokú oktatás) való részvételhez támogatott személyek (tanulók)" mutató, 4S92 "Oktatási programokban való részvételhez támogatott fiatalok/felnőttek (visszatérés a formális oktatásba és képzésbe)" a kevésbé fejlett régiók esetében és 4S94 "Oktató/támogató személyzet képzésben/jó gyakorlatok cseréjére irányuló programokban való részesítése" a kevésbé fejlett régiók esetében. További projektek szerződtetése nélkül a teljesítménykeret számos mutatójának célkitűzései nem érhetők el. A 4S100 "A felsőfokú oktatásban való részvételhez támogatott személyek", 4S130 "A doktori/posztdoktori programokon keresztül támogatott személyek", 4S222 "Az oktatási programokban való részvételhez támogatott személyek (gyermekek) (EICP)" mutatók mindkét típusú fejlesztési régióra, valamint a 4S92 a fejlettebb régióra. A fejlettebb régióra vonatkozó 4S94 mutató elegendő számú szerződéses projektet tartalmaz ahhoz, hogy elérje a célértéket. A fő probléma ezzel a mutatóval kapcsolatban a projektszintű eredmények, mivel az előrejelző eszköz becslése szerint a támogatandó 13 085 eredményből a projektek csak 992 embert tudnak támogatni. E mutató teljesítési aránya javult a tavalyi évhez képest, de a teljesítéshez a kedvezményezettek részéről az előrejelző eszköz által becsültnél nagyobb teljesítményre van szükség. Ami a pénzügyi mutatókat illeti, a fő ok a projekt szintű alacsony visszatérítési arány.
18. **Az igazgatási kapacitás operatív program (POCA):** Az igazgatási kapacitás operatív program teljesítménykeretének valamennyi mutatója a becslések szerint eléri a 2023-ra kitűzött célokat, és néhány

mutató már teljesült. Bár a mutatók értéke 2023-ra csökken, ezek az értékek még mindig nagyon magasak. Az 1. prioritási tengely esetében a teljesítménykeretben szereplő mutatók csökkenése a szerződéskötésre kerülő projektek számával kapcsolatos feltételezések változásának köszönhető. Az 5S77 "Közös rendszerek és szabványok fejlesztését és bevezetését támogató projektek a közigazgatásban a döntéshozatali folyamatok optimalizálása érdekében" mutató tekintetében a fejlettebb régiók esetében a 3. éves értékelő jelentésben szereplő előrejelzés szerint további 2 projektre kötnek szerződést (az arányos értéket is figyelembe véve), míg a kevésbé fejlett régiók esetében 8 projektre kötnek szerződést. A fentiek szerint a 2021. május 31. - 2022. május 31. közötti referencia-időszakban csak egy projektre kötöttek szerződést, amely hozzájárult a 2 mutató értékéhez. A 2. prioritási tengely esetében a kimeneti mutatók teljesítési arányaiban bekövetkezett változások a mutatóértékekhez hozzájáruló új projektek szerződéskötésének köszönhetőek, de a 2021-es éves jelentésben az eszköz által becsültnél kevesebbet. A 2021. május 31. - 2022. május 31. közötti referencia-időszakban 89 projektre kötöttek szerződést a 2.1. egyedi célkitűzés keretében (ami az ezen egyedi célkitűzés keretében szerződött összes projekt 26,02%-a) és 2 projektre a 2.3. egyedi célkitűzés keretében (ami az ezen egyedi célkitűzés keretében szerződött összes projekt 9,52%-a).

19. **Az Interreg V-A Románia - Bulgária program.** Az Interreg V-A Románia-Bulgária program esetében az 1. és 2. prioritási tengely pénzügyi mutatói csökkenést mutatnak a 2021-ben készült éves értékelő jelentés becsléseivel összehasonlítva. Az 1. és 2. prioritási tengelyhez tartozó pénzügyi mutatók esetében a teljesítési arány alacsonyabb, de még így is 85% feletti. A többi pénzügyi mutató esetében a becsült teljesítési arányok hasonlóak vagy még magasabbak. Ami a kimeneti mutatókat illeti, valamennyi kimeneti mutató esetében a becsült teljesítési arányok elég magasak ahhoz, hogy úgy véljük, nagyon nagy a valószínűsége annak, hogy ezek a mutatók eléri a kitűzött célt.
20. **Az Interreg V-A Románia - Magyarország program.** Az 1. prioritási tengely esetében a CO09 "A kulturális és természeti örökséget képező úti célok várható látogatottságának növelése" mutató esetében a becsült teljesítési arány csökkenést mutat, de még ezzel a csökkenéssel együtt is 262%-os a becsült teljesítési arány. A 6/b1. mutató "A beavatkozások által pozitívan befolyásolt mérési pontok száma" esetében a teljesítési arány továbbra is 129%. Ezért, mivel a CO09 és 6/b1 mutatók becsült teljesítési aránya 100% feletti, nem állapítható meg a teljesítésüket befolyásoló kockázat. A pénzügyi mutatót veszélyezteti, hogy a stratégiai projektekre késve kötöttek szerződést, és a visszafizetési/felvételi arány általában alacsony. Ha azonban az átlagos visszatérítési arány projektszinten 74,93%-ról 80,00%-ra emelkedne, a pénzügyi mutatóra vonatkozó célkitűzés teljesülne. A 2. prioritási tengely esetében a CO13a "Újraépített utak teljes hossza, ebből: TEN-T" mutató célját csak egy stratégiai projekt fogja elérni, a 7/c1 "A fejlesztett/javított határon átnyúló tömegközlekedési szolgáltatások száma" mutató elérési aránya pedig még mindig nagyon magas, bár csökkenő tendenciát mutat. Mivel a CO13a és a 7/c1 mutató esetében a becsült teljesítési arány 100% és 240%, nem azonosítottunk olyan kockázatot, amely befolyásolná a teljesítésüket. A 3. prioritási tengely tekintetében a CO44 "Munkaerőpiac és képzés: a helyi foglalkoztatási és közös képzési kezdeményezésekben résztvevők száma" kimeneti mutató jelentősen meghaladja a 2023-ra kitűzött célértéket, figyelembe véve az előrejelzési eszköz becslését és a projektek feltételezett hozzájárulását. A pénzügyi mutató tekintetében az előrejelző eszköz 93%-os teljesítési arányt mutat.
21. A 4. prioritási tengely tekintetében, tekintettel a 9/a2. "A korszerűsített felszereléssel rendelkező egészségügyi osztályok száma" mutató 329%-os teljesítési arányára, nem azonosíthatók kockázati helyzetek. Megjegyezték azonban, hogy a célt eredetileg konzervatív módon határozták meg, és az ehhez a mutatóhoz hozzájáruló becsült érték a projektek szintjén jelenleg 191 szervezeti egység. A pénzügyi mutatót a teljesülés veszélye fenyegeti, mivel az előrejelzések szerint a 2023-ra kitűzött célnak csak 79%-át éri el. Bár a pénzügyi mutató teljesítési aránya 12 százalékponttal nőtt, a mutató becsült értéke még mindig nem elegendő ahhoz, hogy a mutatót teljesítettnek tekintsük. Az értékelő csoport megállapította, hogy 84%-os visszafizetési arány elegendő lenne a pénzügyi mutató 85%-os teljesítési arányának biztosításához. Így ha a projekt szintű átlagos visszafizetési arány 76,93%-ról 84,00%-ra emelkedne, a pénzügyi mutatóra vonatkozó célkitűzés teljesülne. Az 5. prioritási tengely esetében az 5/b1. "A lakosság védelme a jobb sürgősségi segítségnyújtási szolgáltatások révén" mutatóra vonatkozó célt a befejezett és végrehajtott projektek hozzájárulása jóval meghaladja, 174%-os teljesítési arányt mutat. A pénzügyi mutatóra vonatkozó célkitűzés nem változott jelentősen, a becsült teljesítési arány 97%. A 6. prioritási tengely teljesítménykeretének mutatói esetében nincs jelentős változás, a becsült teljesítési arány több mint 100%.
25. **Halászati és Tengerügyi Operatív Program.** A Halászati és Tengerügyi Operatív Program esetében az előrejelző eszköz által készített aktualizált becslések szerint jelentős változások történtek a teljesítménykeret 1. uniós prioritáshoz kapcsolódó mutatóinak teljesítési arányában. A pénzügyi mutató becsült teljesítési

aránya 18 százalékponttal magasabb, 53%-ról 71%-ra nőtt, míg az 1. mutató esetében a becslült teljesítési arány 18 százalékponttal magasabb, 53%-ról 71%-ra emelkedett. 3, "A hozzáadott értékkel, minőséggel, a nem kívánt fogások felhasználásával, valamint a halászkikötőkkel, kirakodóhelyekkel, csarnokokkal és menedékhelyekkel kapcsolatos projektek száma" a becslések szerint 75%-os teljesítési arányt mutat, szemben a korábban becslült 113%-os teljesítési aránnyal. A mutató csökkenése azzal magyarázható, hogy 3 olyan projektet fejeztek be, amelyek hozzájárultak a mutató értékéhez. A 2. uniós prioritás esetében a 2.2. "Az akvakultúra területén megvalósuló termelő beruházások támogatására irányuló projektek száma" mutató teljesítési aránya nem változik, mivel a 2021. május 31. - 2022. május 31. közötti referencia-időszakban nem kötöttek szerződést az ehhez a mutatóhoz hozzájáruló projektekre. A pénzügyi mutató teljesítési aránya nőtt a 3. uniós prioritás keretében szerződött 4 projektnak, valamint az átlagos visszatérítési arány 84,48%-ról 86,12%-ra történő enyhe emelkedésének köszönhetően. A 2.3. "Az akvakultúra környezeti hatásainak csökkentésére irányuló projektek száma" mutató értékéhez hozzájáruló projektek befejeződtek.

23. A 3. uniós prioritás esetében a 3.1. mutató, "Az uniós ellenőrzési, felügyeleti és végrehajtási rendszer végrehajtásával kapcsolatos projektek száma" esetében magasabb a becslült teljesítési arány, mivel négy olyan projektre kötöttek szerződést, amelyek hozzájárulnak a mutató értékéhez. A 3.2. mutató "Az adatgyűjtéssel, -kezeléssel és -felhasználással kapcsolatos projektek száma" a Nemzeti Halászati és Akvakultúra Ügynökség által végrehajtott egyik projekt esetében problémákba ütközött. Ezt azonban feloldották, és a szerződést 2022. május 12-én írták alá, és a becslések szerint 2023 végére fejeződik be. A pénzügyi mutató teljesítési aránya alacsony, mivel a 3.1. és 3.2. mutató értékéhez hozzájáruló projektek szintjén a kiadások visszatérítésének jelenlegi szintje alacsony. Ha ezek a projektek a kiadások 100%-át térítenék vissza, a mutató célkitűzése még mindig nem valósulna meg (a teljesítési arány 94% lenne). A 4. uniós prioritás tekintetében a teljesítménykeret e prioritáshoz kapcsolódó mutatói nem változnak. A pénzügyi mutatók aránya továbbra is alacsony a múltbeli nehéz fejlemények miatt, a közbeszerzési eljárások késedelmei miatt sok beszerzett terméket késve szállítottak le. A fesztiválok szervezésére vonatkozó szerződések végrehajtását is jelentősen megzavarták a COVID-19 vírus terjedésének visszaszorítása érdekében bevezetett korlátozások, és problémák merültek fel az építőiparban, amelyet a nyersanyagárak emelkedése, valamint az importból vásárolt termékek késedelmes leszállítása is érintett.

24. Az 5. uniós prioritás esetében jó tendencia figyelhető meg a teljesítési arányok tekintetében. Az 5.3. "A termékfeldolgozási projektek száma" mutató esetében a teljesítési arány 86%-ról 90%-ra nőtt, ami 19 termékfeldolgozási projektet jelent, míg a pénzügyi mutató esetében a teljesítési arány 85%-ról 103%-ra nőtt, és a 6. uniós prioritás lezárult, mivel az egyetlen, e prioritás keretében szerződött projektet befejezték. Az e prioritásra vonatkozó mutatókat sikerült elérni.

Xarni prezentàcia

49. Kadava dokumènto si o štarto Beršutno Evaluaciako Rapòrto kerdo vaś i evaluàcia e progresoski k-e sikavne andar o Performancako Kàdro vaś i referincaki periòda, 31 maj 2021-24 maj 2022, kaj sas elaborisardo and-o projèkto "I Implementàcia e Planoski vaś i Evaluàcia e Parteneripnaske Akordoski. O 2-to Lòto: E progresoski evaluàcia and-o keripen e sikavnengo andar o performancako kàdro – i Tèma E", implementisardo and-o parteneripen katar o QURES Quality Research and Support SRL thaj o Cambridge Econometrics Ltd.
50. Kadava Beršutno Evaluaciako Rapòrto si les sar obiekòtivo te determinisarel i eficiènca thaj o efikacitàto anda so dikhel o labjaripen e lovenge resursengo dine e Rumuniake and-o Parteneripnasko Akòrdo andar i perspektiva e Performancake Kadroski. I šerutni res e kadale raportoski, tha' vi e avutne, trimestrialone thaj beršutne raporturengi save avena kerde and-o projèkto zi k-o berś 2023, phandel pes, and-jekh intrinsèko mòdo, e trebainpistar te feril pes katar e binakhavipnaske situàcie thaj katar e šajutne decizie e Evroputne Komisiake dikhindoj o ačhavipen e pokinimatengo vaj e lovjariipnaske korèkcie.
51. O performancako kàdro sas kerdo te stimulisarel e somdasne thema te remarkisaren pen/te keren buti šukar, tha' vi te zorjarel o azbalipen vortome p-e rezultàturja. Kadja, i monitorizàcia pal-o gràdo and-o savo e progràmurja progresizen and-o trebutno ritmo, k-ašti te keren buti kadja sar mangel e paramèturja kadale Kadroske, o isipen e nesave prognozengo opral e avutne evolùcie si vi maj trebutne.
52. O evaluaciako grùpo kerdjas kadava rapòrto labjarindoj kantitativo thaj kalitativo metòde. I šerutni, kantitativo metòda savi sas labjardi and-o keripen e Beršutne Evaluaciake Raportosko sas o labjaripen e prognozake instrumentosko, kerdo and-o kadava projèkto. O evaluaciako grùpo aktualizisardjas e estimàcie e prognozake instrumentoske labjarindoj neve datenge baze, ankalavde andar SMIS thaj eMS p-o 31 maj 2022. Sa kadja, o evaluaciako grùpo labjardjas e dujčhonutne raportisarimata e Managementoske Autoritaturenge. E kalitativo metòde labjarde e manuśendar kaj keren i evaluàcia sas te analizisaren e relevànto dokumenturja vaś e oxto operacionàlo progràmurja.

Šerutne konstatacie thaj konklùzie

53. **O Regionàlo Operacionàlo Progràmò (POR).** And-o kàzo e Regionalone Operacionalone Programosko, o maj vastno paruvipen and-e ràte dikhindoj o azbalipen e sikavnengo registrisarel pes k-o nivèlo e sikavnesko 1S2, "Entitàturja vaś tehnologikano transfèro save sas vastdine", andar i Prioritàro Àksa 1, saveski estimisardi, azbalipnaski ràta barjardjas katar 35% k-o 118%. O barjaripen kadale sikavnesko sas dikhlo k-o svako trimestriàlo labjaripen e prognozake instrumentosko and-i referincaki periòda kadale raportoski. I bareder, estimisardi, azbalipnaski ràta kadale sikavneski si kerdi andar duj šerutne fàktorurja. And-o jekhito rend, AM POR phandavdjas kontràkturja vaś 8 projèkturja save anen kontribùcia k-o molipen e sikavnesko 1S2. And-o dujto rend, o maśkarutno, vaxtesko intervàlo vaś implementàcia e projekturje lačhardjas but.
54. Kadja, sar and-i estimàcia kerdi vaś o trinto Beršutno Evaluaciako Rapòrto, elaborisardo and-o berś 2021, e Prioritàro Àkse 2, 4, 10 thaj 13 registrisaren vi maj dur jekh lači implementàcia. Vaś i Prioritàro Àksa 2, e duj sikavne andar o Performancako Kàdro na registrisaren bare paruvimata and-o molipen estimisardo katar o evaluaciako grùpo. I azbalipnaski ràta kaj sas estimisardi vaś o lovjariipnasko sikavno barjardjas k-o 99%, kadja inklistindoj andar i riskoski zòna vaś o biazbalipen e resako. Akana, so-l duj sikavne si estimisarde te azban penge resa vaś o berś 2023. Anda so dikhel i Prioritàro Àksa 4, o sikavno 1S11, "Implementisarde

- operăcie vaș o pùblico thaj o bimotorizisardo transpòrto”, si les jekh azbalipnaski ràta maj bari kodoleske e estimàcie maj bare, dikhindoj i performànca e projekturengi, si and-i implementàcia, and-o keripen e realizaciengo. And-o anglutno Berșutno Evaluaciako Rapòrto, estimisarelas pes so jekh kotor andar e projèkturja kaj si and-i implementàcia na azbana penge resa zi k-o berș 2023. Estimisarel pes so savorre trin sikavne andar o Performancako Kàdro vaș i Prioritàro Àksa 4 azbana penge resa vaș o berș 2023. Anda so dikhel i Prioritàro Àksa 10, sathaj registrisarel pes tiknederimata vaș i mažoritèta e sikavnengi andar o Performancako Kàdro vaș i Prioritàro Àksa 10, kadalen si len molimata dòsta bare k-aști te nakhen prdal e resa stabilime vaș o berș 2023, e eksepciasa e sikavneski 1S55, ”O šajnipen e edukaciake infrastrukturako, savi si lan universitàro vastdinipen”, vaș e regiònurja maj zalaga buxljarde. I kàuza vaș o tiknjaripen e azbalipnaske ratako kadale sikavneski si o tiknjaripen e mașkarutne realizisarimatengo p-o kontraktisardo projèkto, katar 821 k-o 734 beneficiàrurja. I Prioritàro Àksa 13 registrisarel jekh oprekontraktisaripen e 305% procenturengo. Kadja, e azbalipnaske ràte estimisarde k-e opre-tele 200% na si čudipnaske, liindoj samate i barjardi oprekontraktisaripnaski ràta.
55. Mamuj e estimàcie kerde and-e anglutne evaluaciake rapòrturja, i Prioritàro Àksa 5 geli andre and-i kadaja referincaki periòda and-i kategòria e Prioritarone Aksengi saven si len jekh lači implementàcia. So-l duj realizaciake sikavne andar i Prioritàro Àksa 5 si len azbalipnaske ràte estimisarde de opral 95%, vaxteste so o molipen e estimisarde, azbalipnaske ratako vaș o lovjaripnasko sikavno barjardjas k-o 83%, but pašal i limita e 85%, k-aști te godisarel pes so i res kadale sikavneski sas kerdi. And-i simulàcia kerdi vaș kadava lovjaripnasko sikavno, kana i mașkarutni rambursaciaki ràta e pokinimatengi k-o nivèlo e projektosko barjarelas katar 85,64% k-o 90,00%, kadava sikavno azbala peski res.
56. E Prioritàro Àkse 1, 9, 11, thaj 14 si len vi maj dur jekh barjardo risiko te na keren e resa e sikavnenge andar o Performancako Kàdro. Madikh so lačhardjas pes i azbalipnaski ràta estimisardi vaș o sikavno 1S2, e aver sikavne andar i Prioritàro Àksa 1 si len estimisarde azbalipnaske ràte kaj si vi maj dur tiknjarde. Sathaj jekh baro gin e projekturengo, save vastden e realizaciencia k-o molipen e sikavnesko CO39, ”Pùblico vaj komerciàlo konstrùckie vazdine vaj nevjarde and-e urbàno zòne”, sas kontraktisardo and-o palutno berș and-i Prioritàro Àksa 9, e problèmurja save sas maladile and-i implementàcia e projekturengi ačhaven o azbalipen kadale sikavnesko vaș e regiònurja maj zalaga buxljarde.
57. **O Operacionàlo Progràmò Bari Infrastruktùra (POIM).** *Anda so dikhel o Operacionàlo Progràmò Bari Infrastruktùra, and-o kadava rapòrto na registrisarel pes vastne paruvimata dikhindoj e azbalipnaske ràte estimisarde vaș e sikavne andar o Performancako Kàdro. E estimàcie line palal o labjaripen e prognozake instrumentosko vaș i elaboràcia kadale raportoski na si but diferime e molimatendar line and-o Trimestriàlo Rapòrto III andar o berș 2021. I mažoritèta e Prioritarone Aksengi e Operacionalone Programoske Bari Infrastruktùra si len vi maj dur jekh barjardo gin e sikavnengo vaș save estimisarel pes so na azbana e resa stabilime vaș o berș 2023. I situàcia dikhindoj o bikeripen e resengo k-e sikavne xaljarel pes, šerutnes, e lokhe ritmosa savesa sas kerde e projèkturja katar e beneficiàrurja, e problemurenca maladile kana sas kerde e pùblico licitàcie, e problemurenca maladile and-i implementàcia kadalengi, speciàlo e pharimatenca and-o keripen e infrastrukturake butjengo. Andar kadala trin fàktorurja i implementàcia e aktivimatengi and-e projèkturja sas kerdi butpalal, thaj sa kadja sas vi and-o kàzo kaj dikhel o keripen e realizaciengo.*
58. Vaș i Prioritàro Àksa 1, e azbalipnaske ràte e sikavnenge andar o Performancako Kàdro vaș i Prioritàro Àksa 1 tiknjarde pen and-i periòda 31 maj 2021- 31 maj 2022. Vaș o sikavno CO12a, ”O totàlo lunžimos e liniengo vaș sastrutno drom, nevjarde vaj modernizisarde andar savende: TEN-T”, e estimisarde realizàcie e projekturengi kaj si and-i implementàcia tiknjarde pen katar 297 km sastrutne dromesko k-o 252 km sastrutne dromesko. Anda so dikhel o sikavno CO13a, ”O totàlo lunžimos e dromengo neve vazdine andar savende: TEN-T”, e estimàcie kaj dikhen e mașkarutne realizàcie e projekturengi save si and-i implementàcia tiknjarde pen katar 76 km dromenge k-o 62 km dromenge. I azbalipnaski ràta e lovjaripnaske sikavneski vaș i Prioritàro Àksa 1 tiknjardjas pes odoleske tiknjardjas pes i mașkarutni rambursaciaki ràta, sar sikavel e estimàcie e prognozake instrumentoske, katar 46% and-o 2021, k-o 39% and-o 2022. I kàuza vaș kadala tiknederimata si i tiknjardi performànca e projekturengi save si and-i implementàcia, o lokho implementaciako ritmo. Vaș i Prioritàro Àksa 2, i azbalipnaski ràta e sikavneski CO13a barjardjas and-i periòda 31 maj 2021-31 maj 2022, ama i modifikàcia si bari, liindoj and-o dikhipen so kadaja inkerel pes tiknjardi. O pharipen te azbal i res si kerdo katar o tiknjardo gin e projekturengo thaj katar o lokho ritmo e butjengo. Sa kadja, but andar e kontraktuime projèkturja registrisarde butja kaj sas kerde butpalal. I bilači kalitèta e fezabilitetake studiovurengi thaj e texnikane projekturungi pharjardjas, sa kadja, i implementàcia e projekturungi. O lovjaripnasko sikavno registrisardjas jekh lokho tiknederipen, thaj o azbalipen e stabilime resako vaș o berș 2023 si phares te avel kerdo. Vaș i Prioritàro Àksa 3, o maj vastno barjaripen and-i kadaja àksa si registrisardo vaș o sikavno CO17,

- "Suplimentàro sàjnipen vaş i reciklacia e deşeurengi", savesko estimisardo molipen barjardjas katar 23% k-o 92%. Kadava barjaripen si andar e raportisarimata e projekteurenge agorisarde e line realizacienca. Sathaj savorre stabilime sikavne and-o Performancako Kàdro vaş kadaja àksa registrisarde barjarimata, vaş o sikavno CO18, "Suplimentàro populàcia kaj si lan jekh maj laçho dinipen e panjesko", CO19, "Suplimentàro populàcia kaj si lan jekh maj laçho tratisaripen e labjarde panjengo" thaj o lovjarijnasko sikavno, e barjarimata na si vastne, e molimata kadalongo isindoj vi maj dur and-i riskoski zòna.
59. Anda so dikhel i Prioritàro Àksa 4, e trujale mediosko sektòro reprezentisarel jekh andar e provokàcie e Programoske, registrisarindoj jekh tiknjardo buxljaripen e projekteurengo, e negativone efekturenca opral e implementaciako ritmo. Po but, i pandemià COVID 19 thaj i ekonomikani situàcia katar o themutno thaj evroputno nivèlo azbal nasul vi kadava umal. O sikavno CO23, "O buxljaripen e habitaturengo save si vastdine vaş jekh maj laçho inkeripnasko nivèlo", açhiljas k-jekh simlàro molipen sar o molipen savo sas estimisardo and-o trinto Berşutno Evaluaciako Rapòrto, and-o vaxt so e sikavne 2S38, "Mezurenge sèturja/e managementoske plànurja/akcienge plànurja aprobisarde" thaj o lovjarijnasko sikavno si len estimisarde molimata maj tiknjarde. Vaş i Prioritàro Àksa 5, o lovjarijnasko sikavno registrisarel jekh tiknederipen and-o estimisardo molipen, sathaj si vi maj dur and-jekh laçi situàcia. O molipen e sikavnesko 2S48, "Plažako thaj/vaj falezako lunžimos brakhlo", tiknjardjas thaj si and-i riskoski zòna, kodoleske raportisardjas pes realizàcie maj tiknjarde sar azukerelas pes and-i estimàcia kerdi vaş o anglutno, berşutno rapòrto. E sikavne andar i Prioritàro Àksa 6 si len vi maj dur estimisarde molimata but tiknjarde. Anda so dikhel i Prioritàro Àksa 7, i barjardi azbalipnaski ràta e sikavneski 2S68, "O lunžimos e palemstabilime/buxle, termikone drakhinjako", vaş e regiònurja maj buxljarde, xaljarel pes e ispidinde nivelosa and-i implementàcia e projekteurengi. Vaş o sikavno 2S68, kaj dikhel e regiònurja maj zalaga buxljarde, e projèkturja andar panz fòrurja si vi maj dur and-i implementàcia, o projèkto andar i Oràdea sas agordino recènto, and-e fòrurja laşi thaj Fokşani si, sa kadja, k-jekh finalizaciaki ràta e opre-tele 90%. Vaş i Prioritàro Àksa 8, o prognozako instrumènto n-aştisardjas te kerel e estimàcie vaş e sikavne, kodoleske jekh korkorro projèkto anel kontribùcia k-o molipen e sikavnesko 2S68, "O lunžimos e operacionalone, transportoske konduktako vaş gàzo, savi sas vazdini". Kadava projèkto trebulas te avel agorisardo and-o 2021, tha' si vi maj dur and-i implementàcia. Tòko vaş o lovjarijnasko sikavno sas dàte, ama kadala sikaven jekh lokho progrèso e projekteurengo, kontraktisarde and-i kadaja Prioritàro Àksa.
60. **O Operaciònale Progràmò Kompetitivipen (POC).** And-o kàzo e Operacionalone Programosko Kompetitivipen, sas registrisarde barjarimata and-o molipen e azbalipnaske ratengo vaş savorre sikavne andar i Prioritàro Àksa 1, e eksepciasa e sikavneski CO24, "Gin e neve roditrengo and-e entitèturja kaj si len vastdinipen", vaş o regiòno maj buxljardo. E barjarimata registrisarde k-o nivèlo e sikavnengo and-i referincaki periòda na parovel but e aksaki situàcia, kodoleske e molimata estimisarde vaş e sikavne andar i Prioritàro Àksa 1 si but barjarde. Kadja, i situàcia kadalongi dikhindoj o azbalipen e resako na paruvdjas pes, nijekh sikavno na zandoj andre and-i riskoski zòna vaş o biazbalipen e resako. O sikavno CO01, "Gin e vastdine kompaniengo", vaş o regiòno maj buxljardo, registrisarel o maj baro paruvipen anda so dikhel i azbalipnaski ràta estimisardi. O molipen estimisardo barjardjas e 72 procentualone viramenca. Trebul te avel sikavdo vi o fàkto so, and-i komparàcia e palutne, berşutne estimaciasa, i res e sikavneski sas paruvdi, tiknjardindoj pes katar 95 k-o 85 e vastdine kompanienge. Anda so dikhel e regiònurja maj zalaga buxljarde, i azbalipnaski ràta e obiekivoski 2023 barjarel e 22 procentualone viramenca, palal sar sas e kerde estimàcie. Sajekhe vaxtete, i stabilime res vaş kadava sikavno tiknjarel pes katar 327 k-e 290. Kadala paruvimata na xaljaren sasteste o barjaripen e azbalipnaske ratengo kaj sas projektisarde vaş o obiektivo p-o 2023. And-i anglutni raportisaripnaski periòda (31 maj 2020-maj 2021), andar i kàuza e ekonomikane efektürengi e pandemiàke COVID-19, but beneficiàrurja katar i Prioritàro Àksa 1 açhavde pengò aktivipen vaj zinzjarde o implementaciako gràfiko e projekteurengo. E neve realizàcie save sas registrisarde and-i periòda 31 maj 2021-31 maj 2022 sikaven so i mažoritèta e projekteurengi şirdinde palem penge aktivimata palal sar sas xramosardo and-i nevi planifikàcia. Po but, and-i sajekh periòda, and-i Prioritàro Àksa 1, sas agorisarde 30% andar savorre agorisarde projèkturja. Sar sikavel i analiza kerdi p-i bàza e labjaripnaske datengi SMIS, o fàkto kaj sas determinisardo and-o barjaripen e nivelosko dikhindoj i realizàcia e sikavneski si i kontribùcia e neve projekteurengi.
61. O sikavno 3S15, "Pùbliko sèrvisurja vaş zivipnaske evenimènturja andine k-o nivèlo IV e pharipnasko online", si les jekh azbalipnaski ràta e 138% vaş o regiòno maj buxljardo thaj e 102% vaş e regiònurja maj zalaga buxljarde, s-ol duj isindoj maj bare sar e estimàcie kerde and-o berşutno, evaluaciako rapòrto andar o 2021. E molimata neve prognozisarde si vi kodoleske p-i Prioritàro Àksa 2 sas agorisarde and-o palutno berş (31 maj 2021-maj 2022) 43,37% andar e projèkturja kontraktisarde thaj agorisarde zi and-o kadava momènto and-i

âksa. O sikavno 3S17, "Șkòle save labjaren OER, WEB 2.0 and-i edukàcia", ačhiljas konstànto mamuj i palutni, beršutni prognòza kaj sas kerdi, thaj sas les jekh azbalipnaski ràta e obiekivoski e 100% vaš o berš 2023. E lovjariipnaske sikavne si maj dur and-i riskoski zòna anda so dikhel o azbalipen e resengo vaš 2023, lengi realizaciaki ràta ačhindoij konstànto mamuj i palutni, beršutni estimàcia.

62. **O Operacionàlo Progràmò Manušíkano Kapitàlo (POCU).** Anda so dikhel o Operacionàlo Progràmò Manušíkano Kapitàlo, o prognozako instrumènto estimisardjas molimata maj bare vaš jekh baro gin e sikavnengo andar o Performancako Kàdro. Vaš i Prioritàro Àksa 1, i Prognòza estimisarel so o molipen e sikavnesko 4S225 - *Terne NEETs bi butjake e beršipnasa maškar 16-29 berša save si len vastdinipen, andar save: rroma/ andar i ruràlo zòna* azbala jekh molipen e 52.075 zenengo and-o 2023, i azbalipnaski ràta kadale sikavneski isindoij 62%, and-o barjaripen mamuj i azbalipnaski ràta e 12% prezentisardi and-o trinto Beršutno Evaluaciako Rapòrto. Vaš o lovjariipnasko sikavno, o prognozako instrumènto estimisarel jekh azbalipnaski ràta e 23%, sa kadja and-o barjaripen katar 12%, i ràta registrisardi and-o anglutno Beršutno Rapòrto. I kàuza kadale barjarimatengi arakhel pes and-e kodola 51 projèkturja save sas kontraktisarde and-i referincaki periòda e analizaki pal-o rapòrto kaj anel kontribùcia k-o molipen e sikavnesko 4S225. Vaš i Prioritàro Àksa 2, mamuj e dàte andar o trinto Beršutno Evaluaciako Rapòrto, dikhel pes jekh kontraktisaripnasko nivèlo maj baro, savo barjardjas katar 64,00%, i ràta registrisardi and-o anglutno, beršutno rapòrto, k-o 137,03%, i ràta registrisardi and-o akanutno rapòrto. Kadja, e azbalipnaske ràte e lovjariipnaske sikavnenge barjarde. O barjaripen e sikavnesko 4S225 vaš e regiònurja maj zalaga buxljarde si kodoleske sas kontraktisarde 42 projèkturja save anen kontribùcia k-o molipen e sikavnesko. Sathaj vi o sikavno 4S225 vaš o regiònò maj buxljardo sas les 3 kontraktuime projèkturja save anen kontribùcia k-o molipen kadalesko, i azbalipnaski ràta e sikavneski tiknjardjas but. I kàuza e tiknederipnaski si and-i ipotèza dikhindoij o kontraktisaripen e neve projèkturengo, savi estimisarelas o kontraktisaripen e maj but projèkturengo save anen kontribùcia k-o molipen e sikavnesko 4S225, desar sas kontraktisardo and-o realipen.
63. Anda so dikhel i Prioritàro Àksa 3, e rezultàturja e prognozake instrumentoske na si but diferime e estimaciendar andar o anglutno Beršutno Rapòrto. E maj vastne paruvimata arakhen pen k-o nivèlo e lovjariipnaske sikavnengo. O tiknederipen and-e azbalipnaske ràte e kadalenge si and-i biprecizia e ipotezaki dikhindoij o kontraktisaripen e neve projèkturengo, labjardo and-i estimàcia andar o trinto Beršutno Evaluaciako Rapòrto, savo estimisarelas o kontraktisaripen e maj but projèkturengo. E korkorre sikavne save si and-i binakhavipnaski situàcia si o lovjariipnasko sikavno vaš e regiònurja maj zalaga buxljarde thaj o sikavno 4S153. K-ašti te kerel o sikavno 4S153 trebul tòko te kontraktisarel pes jekh projèkto kaj si kerdo and-o parteneripen e avere entiteturenca katar e butjako marketo vaj andar o sociàlo umal vaš te karfinjarel pes sombutipnaske mekanismurja p-o thanutno plàno. Vaš i Prioritàro Àksa 4, o labjaripen e prognozake instrumentosko utilizisarindoij e neve dàte SMIS sikavel barjarimata and-e azbalipnaske ràte vaš i mažoritèta e sikavnengi andar o Performancako Kàdro vaš i Prioritàro Àksa 4. Bi te kontraktisarel pes adiconàlo projèkturja, jekh baro gin e sikavnengo (4S226, "Žene savenge del pes o šajutnipen k-o formisaripen/paruvipen e lače praktikengo", 4S208. "Žene (andar savende: andar i ruràlo zòna), saven sas len medikàlo sèrvisurja vaš prevència/anglutno diagnostikàcia" vaš o regiònò maj buxljardo, thaj 4S59, "Žene kaj sas maj anglal institucisarde, save si len komunitàro sèrvisurja"), na aštizena te azban e resa p-o berš 2023. O sikavno 4S208 vaš e regiònurja maj zalaga buxljarde si les jekh dòsta baro gin e kotraktuime projèkturengo k-ašti te avel les e trebutne kondicie te azbal peski res, ama arakhel pes vastne problèmurja and-i implementàcia kadalengi, liindoij samate i tiknjardi estimàcia e tòko 143.389 zenengi saven si len medikàlo sèrvisurja vaš prevència/anglutno diagnostikàcia, andar i totàlo res kidini k-o nivèlo e kontraktuime projèkturengo e 1.365.171 zenengi, save si beneficiàrurja.
64. Sar sas and-o trinto Beršutno Evaluaciako Rapòrto, o labjaripen e instrumentosko prognosizardjas so pašal savorre sikavne andar i Prioritàro Àksa 5 si and-i riskoski zòna, e korkorre ekscèpcie si e sikavne 4S68, "Stratègie/analize/akcienge/buxljariipnaske plànurja vaš e khetanimata line and-o dikhipen and-o CLLD", vaš o regiònò maj buxljardo, savo azbalinjas i res and-o 2018 thaj kodova lovjariipnasko vaš o regiònò maj buxljardo. E risjurja te na keren pen e sikavne vaš i Prioritàro Àksa 5 si andar kodoja ke si butja kerde butpalal and-i implementàcia e aksaki. E butja sas kerde butpalal andar o nevipen e intervenciake logikako, kaj si specifiko vaš o mekanismo DLRC thaj andar o fàkto so, vaš i implementàcia kadale mekanismurengi trebul jekh institucionàlo sombutipen (speciàlo maškar AM POCU andar MIPE thaj AM POR andar MLPDA thaj AM PNDR andar MADR). Liindoij and-o dikhipen o fàkto, so i kontraktisaripnaski ràta e Prioritarone Aksaki 5 na maj del o šajutnipen te kontraktisarel pes neve projèkturja, kadaja isindoij k-jekh nivèlo e 98,95%, si but šajutnes so e sikavne 4S168, vaš e regiònurja maj zalaga buxljarde, 4S168, "Žene andar marginalizisarde khetanimata, save

- si and-o corripnasko vaj socialone ekskluziako risko, thaj save si len integruime sèrvisurja”, vaş o regiòno maj buxljardo thaj 4S48 vaş e regiònurja maj zalaga buxljarde, te na azban penge resa.
65. Vi anda so dikhel i Prioritàro Àksa 6, o labjaripen e instrumentosko prognosardjas so paşe savorre sikavne andar i Prioritàro Àksa 5 si and-i riskoski zòna, e korkorre ekschèpcie si e sikavne 4S113, ”3ene (sikljovne/uçenikurja) saven si len vastdinipen vaş o kotorliipen k-e edukaciake progràmurja/FP”, vaş e regiònurja maj zalaga buxljarde, 4S223, ”3ene (sikljovne) saven si len vastdinipen vaş o kotorliipen k-e edukaciake progràmurja (primàro thaj sekundàro sikljovipen)” vaş e regiònurja maj zalaga buxljarde, 4S92, ”Terne/reste manuşa saven si len vastdinipen vaş o kotorliipen k-e edukaciake progràmurja (amboldipen k-o fòrmalo sistèmo e edukaciako thaj formisaripnasko)”, vaş e regiònurja maj zalaga buxljarde thaj 4S94, ”Didàktiko personàlo/vastdinipnasko personàlo kaj si les o şajutnipen te kerel formisaripnaske progràmurja/paruvipen e laçe praktikengo” vaş e regiònurja maj zalaga buxljarde. Bi te kontraktisarel pes adiciòno projèkturja, e resa jekhe bare gineske e sikavnengo andar o Performancako Kàdro n-aştizena te aven azbaline. E sikavne 4S100, ”3ene saven si len vastidinipen vaş kotorliipen k-o terciàro sikljovipen”, 4S130, ”3ene saven si len vastidinipen and-e progràmurja sar doktoràto/post-doktoràto”, 4S222, ”3ene (xurdorre) saven si len vastdinipen vaş kotorliipen k-e edukaciake progràmurja (EICP)”, vaş s-ol duj tipurja e buxljaripnaske regionurenge, thaj 4S92 vaş o regiòno maj buxljardo. O sikavno 4S94 vaş o regiòno maj buxljardo si les jekh gin e kontraktuime projèkturengi kaj si dòsta k-aşti te avel les e trebutne kondicie te azbal peski res. I şerutni problèma k-o kadava sikavno si e realizàcie k-o nivèlo e projektosko, o prognosako instrumènto estimisarindoj so andar e realizàcie e 13.085 zenenge save avena vastdine, e projèkturja aştizena te den vast nùmaj jekhe gineske e 9.992 zenengo. I azbalipnaski ràta kadale sikavneski laçhardjas pes mamuj o nakhlo berş, ama k-aşti te avel kerdi, si te kerel pes maj bare realizàcie katar e beneficiàrurja, sar kodola estimisarde e prognosake instrumentostar. Anda so dikhel e lovjaripnaske sikavne, i şerutni kàuza si i rambursaciaki ràta, tiknjardi k-e projektosko nivèlo.
66. **O Operaciòno Progràmò Administratìvo Şajnipen (POCA).** Estimisarel pes so savorre sikavne andar o Performancako Kàdro e Operacionalone Programosko Administratìvo Şajnipen azbana penge resa vaş o berş 2023, nesave sikavne isindoj kerde. Sathaj registrisarel pes tiknederimata dikhindoj o molipen e sikavnengo vaş o berş 2023, kadala molimata si vi maj dur barjarde. Vaş i Prioritàro Àksa 1, e tiknederimata registrisarde k-o nivèlo e sikavnengo andar o Performancako Kàdro si kerde e paruvimatendar k-o nivèlo e ipotezengo dikhindoj o gin e projèkturengo save avena kontraktuime. Vaş o sikavno 5S77, ”Projèkturja save den vast k-o barjaripen thaj k-o giravipen e sistemurengo thaj e khetane standardurengo and-i pùbliko administràcia vaş i optimizàcia e decizionalone procesurengi”, vaş o regiòno maj buxljardo, and-i prognòza kerdi and-o trinto Berşutno Evaluaciako Rapòrto, estimisarelas pes so avena kontraktuime 2 projèkturja (liindoj and-o dikhipen vi o molipen pro-ràta), vaxteste so vaş e regiònurja maj zalaga buxljarde estimisarelas pes so kontraktisarena pen 8 projèkturja. Kadja sar sas prezentisardo maj opre, and-i referincaki periòda 31 maj 2021-31 maj 2022 sas kontraktuime jekh korkorro projèkto savo anel kontribùcia k-o molipen e kodole 2 sikavnengo. Vaş i Prioritàro Àksa 2, e paruvimata and-e azbalipnaske ràte e realizaciake sikavnenge si andar o kontraktisaripen e neve projèkturengo save anen kontribùcia k-e sikavnenge molimata, ama maj zalaga sar sas estimisardo e instrumentostar vaş o Berşutno Rapòrto 2021. And-i referincaki periòda 31 maj 2021-31 maj 2022, 89 projèkturja sas kontraktuime and-o specifiko obiectivo 2.1 (reprezentisarindoj 26,02% andar o totàlo e projèkturengo kontraktuime and-o kadava specifiko obiectivo) thaj 2 projèkturja and-o specifiko obiectivo 2.3 (reprezentisarindoj 9,52% andar o totàlo e projèkturengo kontraktuime and-o kadava specifiko obiectivo).
67. **O Progràmò Interreg V-A Rumùnia – Bulgària.** And-o kàzo e Programosko Interreg V-A Rumùnia-Bulgària, e lovjaripnaske sikavne andar e Prioritàro Àkse 1 thaj 2 registrisaren tiknederimata mamuj e estimàcie e Berşutne Evaluaciake Raportoske, kaj sas kerdo and-o 2021. E lovjaripnaske sikavne andar e Prioritàro Àkse 1 thaj 2 si len azbalipnaske ràte maj tiknjarde, ama kadalen si len vi maj dur jekh azbalipnaski ràta opral 85%. E aver lovjaripnaske sikavne si len estimisarde, azbalipnaske ràte similàro vaj maj barjarde. Anda so dikhel e realizaciake sikavne, savorre realizaciake sikavne si len estimisarde, azbalipnaske ràte dòsta bare k-aşti te godisarel pes so si jekh baro probabilitèto ke kadala sikavne te keren pengi res.
68. **O Progràmò Interreg V-A Rumùnia – Ungària.** Vaş i Prioritàro Àksa 1, o Sikavno C009, ”O barjaripen e vizitengo ginesko vaş kulturàlo thaj naturàlo patrimoniake destinàcie”, registrisarel jekh tiknjaripen e estimisarde, realizaciake ratako, ama, vi kadale tiknjaripnasa, o molipen e estimaciake ratako si 262%. O sikavno 6/b1, ”O gin e mapipnaske viraingo azbaline pozitivones e intervenciendar”, si les vi maj dur jekh azbalipnaski ràta e 129%. Kadja, liindoj and-o dikhipen so vaş e sikavne C009 thaj 6/b1 estimisarel pes realizaciake ràte opral 100%, n-aşti te arakhel pes jekh risko kaj te azbal nasul o keripen kadalengo. O

- lovjaripnasko sikavno si and-jekh binakhavipnaski situàcia, kodoleske e stratègiko projèkturja sas kontraktisarde butpalal, thaj i rambursaciaki/liipnaski ràta si, generaloste, tiknjardi. Ama, kana i maškarutni, rambursaciaki ràta k-o projektosko nivèlo barjarelas katar 74,93% k-o 80,00%, i res e lovjaripnaske sikavneski avelas azbalini. Vaš i Prioritàro Àksa 2, i res e sikavneski CO13a, "O totàlo lunžimos e dromengo neve vazdine andar savende: TEN-T", avela azbalini tòko e žutipnasa e korkorre, strategikone projektosko, thaj i azbalipnaski ràta e sikavneski 7/c1, "O gin e servisurengo vaš buxljardo/lačhardo, transfrontalièro, pùblico, transpòrto" si vi maj dur but barjardi, sathaj registrisarel pes tiknederimata. Liindoj and-o dikhipen so vaš e sikavne CO13a thaj 7/c1 estimisarel pes realizaciake ràte e 100%, thaj 240%, na arakhel pes jekh risiko savo te azbal nasul o keripen kadalongo. Anda so dikhel i Prioritàro Àksa 3, o realizaciako sikavno CO44, "E butjako marketo thaj sikavipen: gin e participanturengo k-e thanutne iniciatìve vaš angažàcia thaj khethano formisaripen", nakhela but prdal i res karfinjardi vaš o berš 2023, liindoj and-o dikhipen i estimàcia e prognozake instrumentoski thaj i kontribùcia kaj e projèkturja line opral lende. Anda so dikhel o lovjaripnasko sikavno, o prognozako instrumènto sikavel jekh azbalipnaski ràta e 93%.
69. Vaš i Prioritàro Àksa 4, liindoj and-o dikhipen so i realizaciaki ràta si 329% vaš o sikavno 9/a2, "O gin e sastipnaske departamenturengo savenge sas dine modernizisarde ekipamènturja", n-ašti te arakhel pes binakhavipnaske situàcie. Sathaj, dikhljas pes so i res sas karfinjardi k-o šird and-jekh inkeripnasko čhand, thaj akana o estimisardo molipen k-o nivèlo e projèkturengo kaj anen kontribùcia k-o kadava sikavno si e 191 departamenturengo. O lovjaripnasko sikavno si les o risiko te na avel kerdo, kodoleske si prognozisardo te azbal tòko 79% andar i stabilime res vaš o berš 2023. Sathaj i azbalipnaski ràta e lovjaripnaske sikavneski barjardjas e 12 procentualone viramenca, o sikavno si les vi maj dur jekh molipen estimisardo bidòsta baro k-ašti te patjal pes so o sikavno si kerdo. O evaluaciako grùpo prinzardjas so jekh rambursaciaki ràta kaj si 84% avelas dòsta te ristjarel jekh azbalipnaski ràta e 85% vaš o lovjaripnasko sikavno. Kadja, kana i maškarutni rambursaciaki ràta k-o nivèlo e projektosko barjarelas katar 76,93% k-o 84,00%, i res e lovjaripnaske sikavneski avelas azbalini. Vaš i Prioritàro Àksa 5, i res e sikavneski 5/b1, "I populàcia brakhli e žutipnasa e lačharde servisurengo vaš emergencaki intervèncìa" avela but nakhli prdal e žutipnasa e kontribuciengo e agorisarde projèkturengo kaj si and-i implementàcia, thaj si lan jekh azbalipnaski ràta e 174%. I res e lovjaripnaske sikavneski na registrisardjas jekh vastno paruvipen, thaj si lan jekh azbalipnaski ràta estimisardi e 97%. And-o kàzo e sikavnengo andar o Performancako Kàdro vaš i Prioritàro Àksa 6, kadala na registrisaren vastne paruvimata, thaj si len vi maj dur estimisarde, azbalipnaske ràte opral 100%.
70. **O Operacionàlo Progràmò Mačharipen thaj Marìtimo Biznisurja.** Vaš o Operacionàlo Progràmò Mačharipen thaj Marìtimo Biznisurja, sar sikaven e aktualizisarde estimàcie kaj sas kerde e prognozake instrumentosa, registrisaren pen bare paruvimata and-i azbalipnaski ràta e sikavnenği andar o Performancako Kàdro vaš e Uniako Prioritàro 1. O lovjaripnasko sikavno si les jekh azbalipnaski ràta estimisardi maj bari e 18 procentualone viramenca, barjarindoj katar 53% k-o 71%, and-o vaxt so vaš o sikavno 1.3, "E projèkturengo gin dikhindoj o barjardo molipen, i kalitèta, o labjaripen e bikamle astarimatengo thaj e mačharipnaske porturengo, e teljovipnaske thana, e hàle thaj e bešlinja", estimisarel pes jekh azbalipnaski ràta e 75%, and-o tiknederipen katar jekh azbalipnaski ràta estimisardi anglal k-e 113%. O tiknjarijen kadale sikavnesko xaljarel pes e reziliaciasa e 3 projèkturenği save anenas kontribùcia k-o molipen kadale sikavnesko. Vaš e Uniako Prioritàro 2, i azbalipnaski ràta e sikavneski 2.2, "E projèkturengo gin dikhindoj e vastdinimata vaš produktìvo investìcie and-i akvakultùra", ačhel biparuvdi, liindoj and-o dikhipen so and-i referincaki periòda, 31 maj 2021-31 maj 2022, na maj sas kontraktuime projèkturja save te anen kontribùcia k-o kadava sikavno. I azbalipnaski ràta e lovjaripnaske sikavneski barjardjas kodoleske sas kontraktuime kodola 4 projèkturja andar e Uniako Prioritàro 3 thaj kodoleske i maškarutni, rambursaciaki ràta barjardjas lokhes, katar 84,48% k-o 86,12%. E projèkturja, save anen kontribùcia k-o molipen e sikavnesko 2.3, "E projèkturengo gin dikhindoj o tiknjarijen e impaktosko kaj si lan i akvakultùra opral o trujalo mèdio", si agorisarde.
71. Vaš e Uniako Prioritàro 3, o sikavno 3.1, "E projèkturengo gin dikhindoj o thovipen and-i pràktika e sistemasko vaš kontròlo, inspècia thaj ekzekùcia e Uniako", si les jekh estimisardi, azbalipnaski ràta maj barjardi kodoleske sas kontraktuime štar projèkturja, save anen kontribùcia k-o molipen kadale sikavnesko. O sikavno 3.2, "E projèkturengo gin dikhindoj o kidipen, i administràcia thaj o labjaripen e datenge", maladiljas e problème and-jekh projèkto implementisardo katar I Themutni Agència vaš Mačharipen thaj Akvakultùra. Tha' kadava sas mestjardo, thaj o kontràkto sas telexramosardo p-o 12 maj 2022 thaj estimisarel pes so agorisarela pes k-o agor e beršesko 2023. I azbalipnaski ràta e lovjaripnaske sikavneski si tiknjardi andar o akanutno nivèlo e rambursaciake ratako dikhindoj e pokinimata k-o nivèlo e projèkturengo, save anen kontribùcia k-o molipen e sikavnengo 3.1 thaj 3.2. Kana kadala projèkturja rambursizenas 100% e

pokinimata, e sikavneski res orsar na avela azbalini (i realizaciaki rãta avelas 94%). Anda so dikhel e Uniako Prioriteto 4, na registrisarel pes nijekh paruvipen k-o nivelo e sikavnengo andar o Performancako Kãdro vaš kadava prioriteto. E lovjaripnaske sikavneski rãta inkerel pes tiknjardi andar i phari evolucia kaj sas, e procèsurja vaš pùblico kinipen registrisarde àkcie kaj sas kerde butpalal, thaj but andar e kinde prodùkturja sas dine butpalal. Sa kadja, i implementàcia e kontrakturengi, savengo obièkto si o organizisaripen e festivalurengo, sas but nasul azbalini e restrikiendar çhivde te tiknjarel pes o ulavipen e virusosko COVID-19 thaj sas maladile problèmurja dikhindoj e konstrùkcie, save sas azbaline nasul kodoleske barjarde e molimata k-e bazutne materiàlurja, thaj problèmurja dikhindoj e dinimata, kerde butpalal, e produkturenge kinde andar o impòrto.

72. Vaš e Uniako Prioriteto 5, registrisarel pes jekh laçi evolucia anda so dikhel i tendinca e azbalipnaske ratengi kadalengi. Vaš i azbalipnaski rãta e sikavneski 5.3, "E projèkturengo gin dikhindoj o keripen e produkturengo", registrisarel pes jekh barjaripen katar 86% k-o 90%, reprezentisarindoj 19 projèkturja pal-o keripen e produkturengo, and-o vaxt so, vaš o lovjaripnasko sikavno i azbalipnaski rãta barjardjas katar 85% k-o 103%, thaj e Uniako Prioriteto 6 si agorisardo, liindoj and-o dikhipen so o korkorro projèkto savo sas kontraktisardo and-o kadava prioriteto sas agorisardo. E sikavne vaš kadava prioriteto sas azbaline

2. Introducere

73. Acest document reprezintă cel **de-al patrulea Raport Anual de Evaluare** și are scopul de a aprecia progresul indicatorilor din Cadrul de Performanță în perioada 31 mai 2022 – 31 mai 2022. Acest raport a fost elaborat în cadrul proiectului „Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat. Lotul 2: Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță – Tema E”, implementat în parteneriat de QURES Quality Research and Support SRL și Cambridge Econometrics Ltd.
74. Raportul Anual de Evaluare de față prezintă rezultatele analizei cu privire la stadiul aplicării/implementării Cadrului de Performanță, utilizând cele mai recente date cantitative și calitative.
75. Acest raport de evaluare face parte dintr-o serie de 5 rapoarte anuale și are ca obiectiv aprecierea eficienței și eficacității utilizării resurselor financiare alocate prin Acordul de Parteneriat, din perspectiva Cadrului de Performanță. Astfel, scopul principal al acestui raport și a celor care urmează să fie elaborate se leagă în mod intrinsec de nevoia de a evita situații de risc și eventualele decizii ale Comisiei Europene (CE) privind suspendarea plăților sau corecții financiare.

Contextul evaluării

76. Comparativ cu ciclurile bugetare anterioare, în perioada de programare curentă (2014-2020) Politica de Coeziune a fost ajustată pentru ca investițiile din fondurile UE să înregistreze un impact maxim. Printre elementele cheie ale politici de coeziune curente evidențiem:
- (1) concentrarea investițiilor în principalele sectoare de creștere reflectate de cele 11 obiective tematice, avându-se în vedere că o concentrare a resurselor poate să conducă la un impact ridicat;
 - (2) concentrarea pe obținerea de rezultate, deci pe atingerea obiectivelor specifice stabilite, în opoziție cu abordarea axată pe resursele utilizate (input-uri) sau realizările imediate înregistrate (output-uri);
 - (3) asumarea răspunderii (accountability) pentru eficacitatea/impactul obținute sau nu.
77. Astfel, a fost solicitat statelor membre ca pentru programele operaționale să fie stabilite obiective, indicatori și ținte clare, transparente și măsurabile. Acestea ar trebui să arate clar cum vor fi măsurate progresele înregistrate în vederea atingerii obiectivelor respective și ar trebui să permită o monitorizare regulată și discuții pe marginea modului în care sunt utilizate resursele financiare. Cadrul de performanță a fost creat pentru a stimula statele membre să exceleze/performeze, dar și pentru a întări abordarea axată pe rezultate.

Monitorizarea măsurii în care programele progresaază în ritmul necesar pentru a performa conform cu parametrii acestui cadru și existența unor prognoze asupra evoluțiilor viitoare sunt și mai necesare.

Obiectivul evaluării

78. În acest context, *obiectivul evaluării* de față a fost de a produce o serie de estimări privind valorile indicatorilor din Cadrul de Performanță în perioada 2020-2023, pentru 8 Programe Operaționale precizate mai jos. Pe lângă estimările privind rata de realizare a indicatorilor din cadrul de performanță, evaluarea a produs o serie de concluzii și lecții învățate, însoțite de recomandările aferente, care să poată fi transferate în termeni operaționali către Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, astfel încât să servească scopurilor sale de luare a deciziilor și gestionare a Acordului de Parteneriat, atât pentru perioada de programare 2014-2020, cât și pentru perioada de programare post 2020.

Domeniu de aplicare – Programele Operaționale și indicatorii avuți în vedere

79. Programele operaționale care fac obiectul raportului de evaluare sunt următoarele:
1. **POCU (Programul Operațional Capital Uman);**
 2. **POCA (Programul Operațional Capacitate Administrativă);**
 3. **POR (Programul Operațional Regional);**
 4. **POC (Programul Operațional Competitivitate);**
 5. **POIM (Programul Operațional Infrastructură Mare);**
 6. **POPAM (Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime);**
 7. **Interreg V-A România-Bulgaria;**
 8. **Interreg V-A România-Ungaria.**
80. Tabelul următor conține, pentru fiecare program operațional, numărul și tipurile de indicatori din cadrul de performanță:

Tabelul 1. Distribuția indicatorilor din CdP pe Programe Operaționale

Tipul de indicatori	POCU	POCA	POC	POR	POIM	POPAM	Interreg RO-BG	Interreg RO-HU
Indicatori -total	41	12	16	56	37	15	12	21
Indicatori financiari - total	11	4	4	18	9	6	5	6
Indicatori fizici - total	30	8	12	38	28	9	7	15
Indicatori fizici - total fără duplicare (regiune dezvoltată/mai puțin dezvoltată)	23	4	6	30	27	9	7	15

Sursa: Documentele de program

81. Termenul limită la care se raportează analiza este 31 mai a.c.. Echipa de evaluare a utilizat date privind contractarea de proiecte, respectiv lista proiectelor contractate și rezumatele implementării Programelor Operaționale, utilizând fișierele prin care Autoritățile de Management raportează contractarea de proiecte, ale căror dată de referință este 31 mai a.c..

Structura raportului de evaluare

82. Raportul Anual de Evaluare conține trei secțiuni importante. Prima secțiune a raportului prezintă abordarea metodologică care a fost utilizată pentru elaborarea acestuia, prin care se detaliază procesul de rulare al instrumentului de prognoză și metodele cantitative și calitative utilizate. Următoarea secțiune a raportului prezintă analizele efectuate pentru fiecare program în parte. Fiecare analiză prezintă pe scurt Programul Operațional vizat și progresul obținut în implementarea acestuia de la cel de-al patrulea Raport Anual de Evaluare. După prezentarea acestor aspecte contextuale, analiza prezintă estimările privind valorile indicatorilor pentru fiecare Axă Prioritară în parte, cauzele riscurilor de neîndeplinire și concluziile și recomandările aferente axei respective. Acest proces este reluat pentru fiecare program în parte.
83. În secțiunea finală, raportul prezintă concluziile și recomandări specifice programelor operaționale, dar și orizontale, pe baza analizelor prezentate în secțiunea precedentă.

3. Descrierea metodologiei utilizate

84. În conformitate cu metodologia propusă în Raportul Inițial, echipa de evaluare a utilizat metode cantitative și calitative pentru elaborarea celui de-al patrulea Raport Anual de Evaluare. Principala metodă cantitativă utilizată de către echipa de evaluatori pentru elaborarea raportului de față este instrumentul de prognoză realizat în cadrul acestui proiect. De asemenea, echipa de evaluare a utilizat analize descriptive a datelor privind implementarea Programelor Operaționale în perioada 31 mai 2021 – 31 mai 2022. Metodele calitative utilizate de către evaluatori au constatat în analiza documentelor relevante pentru cele opt programe operaționale și realizarea de focus-grupuri. Aceste metode calitative au fost utilizate de către evaluatori pentru a obține informații cu privire la situația indicatorilor care sunt în riscul de a nu fi îndepliniți, motivele schimbărilor privind ratele de realizare estimate pentru indicatori de către instrumentul de prognoză și pentru a ajusta/calibra ipotezele instrumentului de prognoză (inclusiv pentru rularea care stă la baza raportului de față).

Instrumentul de prognoză

85. Așa cum a fost menționat anterior, principala metodă cantitativă utilizată în elaborarea raportului a fost rularea instrumentului de prognoză realizat în cadrul acestui proiect. Instrumentul de prognoză a fost realizat odată cu Raportul Inițial și a fost utilizat pentru elaborarea livrabililor care au urmat în cadrul acestui proiect. Echipa de evaluare a actualizat estimările instrumentului de prognoză prin utilizarea unor baze de date noi, extrase din SMIS și eMS. Instrumentul este generalizat/standardizat și capabil să genereze previziuni pentru toți indicatorii și toate Programele Operaționale.

Ipotezele instrumentului de prognoză

86. Ipoteza liniarității reprezintă principala ipoteză utilizată în realizarea instrumentului de prognoză. Această ipoteză stă la baza nu doar a estimării valorii indicatorilor din Cadrul de Performanță, dar și la baza estimării numărului de proiecte contractate începând cu anul 2022, până în anul 2023. Conform acestei ipoteze, contractarea de proiecte noi în perioada 2021-2023 va urma o tendință liniară, conform experienței din anii trecuți. Alegerea ipotezei liniare a fost bazată pe analizele inițiale realizate de către echipa de evaluare, care au utilizat tehnici de statistică descriptivă, pentru a contabiliza numărul de proiecte contractate pentru fiecare Axă Prioritară și, în unele cazuri, pentru Prioritățile de Investiții, la momentul elaborării Raportului Inițial. Evaluatorii au documentat numărul proiectelor contractate și au prezentat vizual în interfața instrumentului tendința în ceea ce privește modul în care proiectele au fost contractate în trecut. Constatările evaluatorilor pot fi rezumate astfel:

- Pentru multe Programe Operaționale și Axe Prioritare, numărul proiectelor demarate are tendința de a crește în mod liniar. În perioada 2014-2020, numărul proiectelor demarate a crescut continuu, aproximativ cu un număr similar de proiecte în fiecare an. Prin urmare, în aceste cazuri, dovezile empirice susțin alegerea ipotezei liniare;
 - În cazul altor Axe Prioritare, numărul proiectelor contractate a evoluat fără o tendință generală. Din aprecierea vizuală a acestor analize, nu a fost posibil să se determine cu încredere ce distribuție statistică comună ar putea fi utilizată pentru a aproxima tendința contractării de proiecte;
 - O tendință frecvent observată este aceea de creștere relativ liniară a numărului de proiecte din anii anteriori și de o oprire bruscă în contractarea de noi proiecte. Conform informațiilor obținute de la Autoritățile de Management în interviurile și focus grupurile inițiale, acest lucru se datorează, de exemplu, alocării integrale a fondurilor și închiderii unor anumite Axe Prioritare.
87. Pe baza acestor constatări, echipa de evaluare a apreciat că utilizarea altor distribuții (logaritmice, exponențială, normală) pentru a prognoza numărul de proiecte noi nu ar îmbunătăți fiabilitatea estimărilor.
88. Însă echipa de evaluare a inclus în design-ul instrumentului de prognoză funcționalități prin care se pot lua în considerare particularitățile fiecărui Program Operațional și fiecărei Axe Prioritare. Astfel, echipa de evaluare a inclus în instrumentul de prognoză posibilitatea de a încorpora informații calitative pentru a îmbunătăți previziunile. Prin intermediul analizei documentelor, interviurilor sau focus grupurilor, evaluatorii pot obține informații prospective cu privire la proiectele care se află în implementare sau care urmează să se contracteze. În cazul Raportului Anual de Evaluare actual, evaluatorii au implementat aceste informații obținute prin metode calitative în estimările instrumentului pentru Raportul Anual de Evaluare și, prin urmare, estimările se bazează pe o combinație de ipoteze liniare, precum și pe ipoteze personalizate bazate pe date calitative, pe distribuții derivate din informațiile calitative furnizate de către Autoritățile de Management.
89. A doua ipoteză care stă la baza realizării instrumentului de prognoză este ipoteza privind caracteristicile medii ale proiectelor, care presupune calcularea variabilelor cheie la nivelul Axei Prioritare/Priorității de Investiții, pentru a prognoza progresul viitor în îndeplinirea obiectivelor indicatorilor din Cadrul de Performanță, din perspectiva:
- caracteristicilor medii (buget, durata de implementare, rambursare) ale proiectului la nivelul Axei Prioritare/Priorității de Investiții;
 - realizărilor medii ale proiectelor pentru fiecare indicator din Axa Prioritară/Prioritate de Investiții;
 - numărului cumulativ de proiecte care contribuie la indicatorii dintr-o Axă prioritară/Prioritate de Investiții.
90. Această ipoteză a fost validată cu actorii cheie (reprezentanți ai Autorităților de Management și Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene) prin organizarea unui focus grup în faza inițială a proiectului. În cadrul acestui focus grup, metoda de previzionare a fost îmbunătățită prin considerarea caracteristicilor medii ale proiectelor la nivelul Priorităților de Investiții, în loc de Axe Prioritare, acolo unde este relevant și aplicabil (inițial, echipa de evaluare a avut în vedere doar estimarea la nivel de prioritate de investiții). Caracteristicile medii ale proiectelor se vor calcula la nivel de Prioritate de Investiții doar în cazurile în care există un număr suficient de proiecte pentru a permite această detaliere. Această testare și validare a utilizării caracteristicilor medii implică validarea ipotezelor prognozate pentru proiecte viitoare care urmează să fie contractate cu actorii cheie.
91. Echipa de evaluare a efectuat calibrările calitative necesare asupra instrumentului de prognoză pe baza următoarelor criterii și bune practici menționate în Documentul Tehnic (Anexa 1):
- **Identificarea și documentarea ipotezelor** – Evaluatorii au identificat ipotezele false pe baza feedback-ului primit de la actorii cheie (Autoritățile de Management) cu privire la ipotezele cele mai importante care stau la baza estimărilor. Actorilor cheie li s-a solicitat să furnizeze opinii asupra (1) reprezentativității prognozelor pentru proiectele în implementare și (2) reprezentativității estimărilor pentru proiectele viitoare. În cazurile în care actorii cheie nu au fost de acord cu reprezentativitatea proiecțiilor statistice, echipa de evaluare a analizat împreună cu aceștia informațiile specifice care stau la baza acestei aprecieri și, de asemenea, au identificat ipotezele care ar trebui să fie modificate în cadrul instrumentului de prognoză;
 - **Identificarea și documentarea surselor** – În cazurile în care feedback-ul calitativ primit din partea actorilor cheie a indicat faptul că o ipoteză utilizată pentru elaborarea estimărilor statistice este falsă (de exemplu, ipoteze privind caracteristicile medii și performanța proiectelor în implementare și viitoare), evaluatorii au identificat, descris și documentat sursele utilizate pentru a ajunge la această

concluzie. De exemplu, dacă proiectele anterioare durează în medie 1.000 de zile și există motive să credem că proiectele viitoare vor fi mai scurte, atunci acest lucru trebuie specificat și documentat.

Rularea instrumentului de prognoză

În următoarele paragrafe sunt prezentați pașii necesari pentru rularea instrumentului de prognoză. Această rulare a instrumentului a fost realizată pentru elaborarea celui de-al patrulea Raport Anual de Evaluare:

PASUL 1: Procesarea și verificarea datelor de monitorizare SMIS și eMS

92. Primul pas în rularea instrumentului de prognoză a fost obținerea datelor SMIS și eMS necesare. Datele SMIS au fost furnizate de Biroul Evaluare Programe din cadrul MIPE, în timp ce datele eMS au fost extrase de către evaluatori, cu acordul Autorităților de Management pentru programele Interreg V-A România – Bulgaria și Interreg V-A România – Ungaria. Cele 8 baze de date au fost organizate și verificate de către evaluatori, folosind operațiuni realizate prin intermediul Python și Excel. Aceste operațiuni au constatat în:

- Verificarea calității datelor SMIS și eMS, urmând pașii următori:
 - Corectarea datelor privind țintele proiectelor sau eliminarea din bazele de date a observațiilor proiectelor care au ca țintă valori nerealiste, pe baza informațiilor primite de la Autoritățile de Management;
 - Echipa de evaluare a introdus în bazele de date SMIS valorile privind pro-rata, corespunzătoare pentru fiecare Program Operațional. Aceste valori au fost introduse manual în raportul 18, în format Excel;
 - În cazul POR, POCU și POPAM, echipa de evaluare a fost nevoită să adauge datele de început și de încheiere pentru unele proiecte. Echipa de evaluare a obținut aceste date prin consultarea raportărilor privind situația contractelor semnate;
 - În cazul POCA, evaluatorii au completat raportul 16 - Proiecte – Indicatori prestabiliți de realizare cu proiectele care lipseau din cadrul acestei baze de date. Evaluatorii au identificat proiectele care lipsesc prin consultarea raportului 1 – Proiecte contractate;
 - În cazul programelor Interreg V-A România – Bulgaria și Interreg V-A România – Ungaria, echipa de evaluare a fost nevoită să modifice valorile țintă a două proiecte (un proiect la fiecare program) din cauza unor greșeli cauzate de o confuzie în ceea ce privește utilizarea virgulei sau punctului ca semn care separă partea întreagă a unui număr de partea sa fracționară;
- Identificarea și împărțirea datelor în funcție de Programul Operațional, Axă Prioritară și Prioritatea de Investiții.
- Potrivirea datelor din diferite baze de date (de exemplu, între rapoartele care conțin date privind monitorizarea – 18 și 28 și raportul care conține informații despre proiect, raportul1). Acest lucru a fost realizat pe baza codului de identificare SMIS al fiecărui proiect.
- Clasificarea proiectelor în proiecte „finalizate” și proiecte „în implementare”. Aceste două tipuri de proiecte au avut abordări diferite (după cum se specifică mai jos).

PASUL 2: Calcularea contribuției proiectelor finalizate

93. În pasul următor, evaluatorii au însumat contribuția proiectelor finalizate pentru indicatorii fizici și financiari la nivelul Axelor Prioritare sau la nivelul Priorităților de Investiții, în funcție de numărul de proiecte contractate. Calculul indicatorilor financiari este bazat pe datele referitoare la rambursări², iar datele pentru indicatorii fizici sunt preluate din baza datelor de monitorizare.

PASUL 3: Estimarea contribuției preconizate a proiectelor în implementare

94. După obținerea contribuției proiectelor finalizate la indicatorii din cadrul de performanță, echipa de evaluare a estimat contribuția preconizată a proiectelor în implementare. Această estimare a fost realizată conform unui proces similar cu cel întreprins pentru proiectele finalizate și s-a bazat pe aceleași baze de date. Spre deosebire de proiectele finalizate, contribuția proiectelor în implementare a fost prognozată pentru restul perioadei respective (de desfășurare a proiectului).

²Baza de date utilizată: 23. Autorizări cereri de rambursare.

95. Pentru indicatorii financiari, estimarea contribuției proiectelor în implementare pentru restul perioadei de implementare s-a bazat pe bugetul proiectului, plecând de la o ipoteză de lucru privind rambursare bazată pe datele istorice privind rata de rambursare a proiectelor finalizate.
96. Pentru indicatorii fizici, evaluatorii au utilizat datele de monitorizare pentru a extrapola pe baza ratelor de realizare din proiectele finalizate. Astfel, se presupune că finalizarea proiectului este liniară pe durata de viață a proiectului (dacă a trecut 50% din perioada proiectului, se presupune că 50% din proiect a fost finalizat). Această analiză se face de la proiect la proiect (prin urmare pot fi diferențiate axele prioritare și prioritatea de investiții).
97. Această abordare generală pleacă de la asumția conform căreia contribuția finală preconizată a unui proiect la indicatorul în cauză este realizată la data prevăzută pentru încheierea proiectului.

PASUL 4: Generarea distribuției cumulative a proiectelor

98. Pentru a construi o bază solidă în ceea ce privește volumul proiectelor anterioare și traiectoria proiectelor noi preconizate, evaluatorii au cuantificat numărul cumulat de proiecte, posibil a fi implementate până la finalul anului 2023. Acest lucru s-a realizat prin crearea unei „funcții de distribuție cumulative”, care mapează numărul de proiecte contractate actuale pentru fiecare Axă Prioritară sau prioritate de investiții. Această curbă a fost extrapolată pentru a prognoza traiectoria proiectelor viitoare pentru fiecare Axă Prioritară/Prioritate de Investiții.
99. Pe lângă funcția de liniaritate, evaluatorii au ajustat instrumentul manual, utilizând datele calitative colectate din focus grupuri și din documentele relevante. Pe parcursul focus grupurilor, evaluatorii au prezentat funcțiile de distribuție cumulative pentru fiecare Axă Prioritară/Prioritate de Investiții pentru a valida prognoza instrumentului. În cazurile în care estimările privind numărul viitor de proiecte nu au fost validate, evaluatorii au ajustat estimările conform observațiilor participanților la focus grupuri.

PASUL 5: Estimarea caracteristicilor medii ale proiectelor

100. În pasul următor, evaluatorii au obținut estimări privind caracteristicile medii ale proiectelor (bugetul, durata, realizarea medie pe proiect contractat pentru fiecare indicator fizic) pentru a înțelege contribuțiile tipice ale proiectelor în cazul indicatorilor financiari și fizici. Caracteristicile medii ale proiectelor se realizează pe baza mediei indicatorilor de realizare aferenți proiectelor finalizate, la nivel de Axă Prioritară sau Prioritate de Investiții. Pe lângă valorile medii ale realizărilor proiectelor pe indicatori, caracteristicile medii ale proiectelor includ media bugetului și durata medie a acestora. În cazurile în care există puține sau nicio observație ale proiectelor finalizate, eșantionul a fost extins pentru a include proiectele în implementare, fiind utilizate realizările preconizate ale acestora.

PASUL 6: Estimarea curbelor de rambursare

101. După estimarea caracteristicilor medii ale proiectelor, urmează estimarea curbelor de rambursare, care au fost realizate în două etape. Mai întâi, toate proiectele contractate (finalizate și în implementare) au fost reunite în fiecare Program Operațional pentru a construi o relație generală între procentul de finalizare a proiectului (în timp) și procentul de fonduri plătite. În continuare, curba proporțională este adaptată fiecărei Axe Prioritare sau Priorități de Investiții folosind durata medie a proiectului.

PASUL 7: Estimarea contribuției proiectelor viitoare

102. În pasul 7, evaluatorii au realizat prognoza valorilor indicatorilor pentru perioada 2022-2023, pe baza informațiilor obținute din pașii anteriori. Mai întâi, evaluatorii au estimat contribuția totală a proiectelor viitoare începând cu anul curent. Acest lucru s-a realizat prin înmulțirea numărului de proiecte nou începute în fiecare an (începând cu luna ianuarie) cu caracteristicile medii ale proiectelor. În continuare, evaluatorii au distribuit contribuția proiectelor la indicatorii fizici și financiari pe parcursul anilor care urmează. Contribuțiile proiectelor la indicatorii financiari au fost calculate pe baza curbei de rambursare. Contribuția estimată pentru indicatorii fizici este aferentă datei de finalizare a proiectului, cu excepția POCA și POPAM, unde indicatorii măsoară numărul de proiecte contractate.

PASUL 8: Estimarea totalurilor în interfața instrumentului (front-end-ul)

103. În ultimul pas de elaborare a prognozelor, evaluatorii au prezentat prognozele statistice pentru proiectele în implementare și viitoare, în interfața instrumentului de prognoză. În interfața instrumentului, evaluatorii au

posibilitatea de a înlocui sau ajusta estimările pe baza informațiilor calitative colectate în focus grupuri, interviuri sau prin analiza documentelor. Integrarea informațiilor colectate prin focus-grup se face direct în interfața instrumentului de prognoză (care utilizează programul software Excel), prin modificarea valorilor privind caracteristicile medii ale proiectelor, Valorile indicatorilor financiari, inclusiv țintele estimate pentru 2023, sunt exprimate în lei, fiind utilizat cursul de schimb aferent lunii iulie 2022 (4.9419 LEI / 1 EURO), având în vedere cădatele SMIS au fost extrase pe data de 31 mai 2022. Această metodă a fost utilizată pentru o estimare cât mai corectă, deoarece valorile proiectelor sunt în LEI, în timp ce țintele indicatorilor financiari sunt exprimate în EUR.

104. Ratele de realizare estimate ale indicatorilor din cadrul de performanță sunt prezentate în tabele în cadrul secțiunii *Analize* efectuate. Pentru indicatorii fizici:

Peste 150%	150%-75%	Sub 75%
-------------------	-----------------	----------------

105. Pentru indicatorii financiari:

Peste 150%	150%-95%	Sub 85%
-------------------	-----------------	----------------

PASUL 9: Elaborarea de scenarii

106. Începând Raportul Anual de Evaluare de față, echipa de experți propune o nouă metodologie privind scenariile instrumentului de prognoză. Această metodologie își propune să ofere Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene și Autorităților de Management un set de direcții privind măsurile care trebuie implementate pentru a atinge țintele indicatorilor din Cadrul de Performanță. Aceste scenarii se vor concentra pe oferirea de informații privind realizările în funcție de realocări financiare între Axe Prioritare. Aceste scenarii se vor realiza doar pentru Rapoartele Anuale de Evaluare.
107. Metodologia de stabilire de scenarii pentru instrumentul de prognoză este concentrată în principal pe Axele Prioritare care au indicatori din Cadrul de Performanță care nu își vor atinge obiectivele. Astfel, prin noua metodologie de scenarii, echipa de evaluare a simulat care ar fi efectul contractării de noi proiecte asupra indicatorilor respectivi, iar exclusiv pentru indicatorii financiari, echipa de evaluare a realizat scenarii privind creșterea în rata de rambursare medie a cheltuielilor la nivelul proiectelor.

Analiza descriptivă

108. Principalul instrument de analiza statistică descriptivă utilizat în analiza implementării Programelor Operaționale în perioada 31 mai 2021 – 31 mai 2022, a fost analiza distribuțiilor de frecvență, prezentate în format tabelar. Acest instrument a fost utilizat pentru analiza fiecărui Program Operațional, iar obiectivul analizei l-a reprezentat identificarea de schimbări privind contractarea și finalizarea de proiecte pe Axă Prioritară, Obiectiv Specific, apel de proiecte lansat și indicator din Cadrul de Performanță. Echipa de evaluare a utilizat lista proiectelor contractate la data de 31 mai 2022.

Analiza documentară

109. Evaluatorii au analizat documente și rapoarte relevante evaluării precum: Rapoarte Anuale de Implementare, Rapoarte de Evaluare, Rezumatul implementării Programelor Operaționale etc. (a se vedea Anexa 3 pentru o listă completă). Analiza documentară a avut ca scop obținerea unei imagini la nivel micro cu privire la implementarea programelor și pentru a afla care sunt motivele pentru care unii indicatori se află în risc de neîndeplinire. Analiza documentară a fost realizată pentru fiecare Program Operațional, la nivel de Axă Prioritară. Evaluatorii au consultat aceste documente pentru a obține informații privind numărul de apeluri de proiecte lansate, rata de contractare, procesul de evaluare și selecție al proiectelor, dificultăți întâmpinate la nivel de program/Axă Prioritară, factori pozitivi și negativi și planurile Autorităților de Management privind lansarea de noi apeluri de proiecte.

Focus grupuri cu reprezentanții Autorităților de Management

110. Conform metodologiei agreate în Raportul Inițial, se prevede organizarea de focus grup-uri cu reprezentanții Autorității de Management ale Programelor Operaționale vizate de proiect, pentru a discuta și valida rezultatele estimărilor noastre. Pe baza experienței cu Rapoartele Anuale și Trimestriale anterioare, echipa de evaluare a observat că o abordare mai eficientă și eficace, în special având în vedere resursele de timp limitate ale Autorităților de Management, este una în 2 pași: (1) transmiterea documentului care prezintă rezultatele estimărilor noastre, pe marginea cărora am rugat Autoritățile de Management să ne transmit observații, iar dacă este cazul, urmat de (2) organizarea unei întâlniri de clarificare a unor aspecte. Echipa de evaluare a primit observații de la AM POC, AM POCA, CTE și AM POPAM. Echipa de evaluare a organizat o întâlnire cu reprezentanți ai AM POC.

Provocări întâmpinate în elaborarea raportului, soluțiile de atenuare adoptate și limitări

111. În realizarea celui de-al patrulea Raport Anual de Evaluare, evaluatorii au întâmpinat o serie de provocări în implementarea metodologiei descrise mai sus, și la nivelul metodelor cantitative și la nivelul metodelor calitative. Prima provocare întâmpinată de către echipa de evaluare, precum în rapoartele de evaluare anterioare, a fost calitatea datelor SMIS, care nu sunt actualizate în timp real cu informațiile Autorităților de Management. Autoritățile de Management au informat evaluatorii despre aceste decalaje între datele SMIS și raportările bilunare (sau chiar săptămânale) ale Autorităților de Management către MIPE pe parcursul elaborării mai multor rapoarte de evaluare. Echipa de evaluare a implementat recomandarea de a utiliza raportările ale Autorităților de Management pentru a verifica datele SMIS. Pentru realizarea celui de-al patrulea Raport Anual de Evaluare, echipa de evaluare a utilizat raportările Autorităților de Management privind contractarea având cut-off date 31 mai 2022, însă instrumentul de prognoză este bazat pe date SMIS primite de la MIPE, în care se regăsesc diverse iregularități.
112. O altă provocare întâmpinată de către echipa de evaluare a fost indisponibilitatea reprezentanților din cadrul Autorităților de Management pentru a oferi observații cu privire la analizele și estimările realizate. Pentru fiecare Program Operațional, echipa de evaluare a transmis o invitație pe email, și a realizat follow-up-uri prin email și telefonice. Echipa de evaluare a agreat cu o parte dintre Autoritățile de Management să transmită opinia în scris. Astfel, nu au fost obținute puncte de vedere din partea unui număr ridicat de reprezentanți ai AM. Această limitare nu a avut consecințe majore, deoarece echipa de evaluare a avut la dispoziție informațiile colectate de la Autoritățile de Management prin interviuri.
113. O altă limitare a instrumentului de prognoză este faptul că acesta produce estimări doar pe baza datelor proiectelor contractate și informațiilor calitative introduse în instrument (cu privire la durata medie, bugetul mediu, contribuția medie, durata de rambursare medie sau rambursarea medie). Instrumentul nu poate să estimeze de unul singur evenimente majore din viitor care au potențialul de a afecta ratele de estimare ale indicatorilor din Cadrul de Performanță. Aceste posibile evenimente pot fi luate în considerare de către instrumentul de prognoză, dar doar prin ajustarea cu informații calitative.

4. Analizele efectuate

4.1 Programul Operațional Regional

Descriere program

114. POR 2014–2020 își propune ca obiectiv general creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale, prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, infrastructurii și serviciilor, pentru dezvoltarea durabilă a regiunilor, astfel încât acestea să își poată gestiona în mod eficient resursele și să își valorifice potențialul de inovare și de asimilare a progresului tehnologic. POR 2014-2020 își propune să asigure continuitatea viziunii strategice privind dezvoltarea regională în RO, completând și dezvoltând direcțiile și prioritățile de dezvoltare regională conținute în PND.

Tabelul 2. Situația generală actuală a Programului Operațional Regional – 31 martie 2022

Axă Prioritară	Număr de proiecte	Număr de proiecte finalizate	Alocarea financiară publică (€)	Valoarea publică a proiectelor contractate (€)	Rata de contractare
Axa prioritară 1: Promovarea transferului tehnologic	52	2	133.262.475	63.021.396	47,29%
Axa prioritară 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii	4398	2842	1.182.829.252	1.580.532.512	133,62%
Axa prioritară 3: Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon	1018	338	1.342.167.348	1.909.686.206	142,28%
Axa prioritară 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile	412	58	1.108.100.000	2.188.240.060	197,48%
Axa prioritară 5: Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural	281	88	391.564.709	591.843.913	151,15%
Axa prioritară 6: Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională	130	41	827.148.075	2.009.021.307	242,89%
Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea	51	10	92.675.213.00	154.337.937	166,54%

Axă Prioritară	Număr de proiecte	Număr de proiecte finalizate	Alocarea financiară publică (€)	Valoarea publică a proiectelor contractate (€)	Rata de contractare
durabilă a turismului					
Axa prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale	385	87	401.914.542	690.954.667	171,21%
Axa prioritară 9: Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban	79	0	78.720.000	46.599.886	59,20%
Axa prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale	659	79	267.774.417	1.067.692.555	398,73%
Axa prioritară 11: Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară	1	0	238.225.032	247.463.482	103,88%
Axa prioritară 13: Sprijinirea regenerării orașelor mici și mijlocii	233	6	243.980.640	744.140.401	305,00%
Axa prioritară 14: Crearea infrastructurii spitalelor regionale de urgență	3	0	141.000.000	135.507.271	96,10%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 martie 2022

Progresul înregistrat în perioada 31 mai 2021 – 31 mai 2022

115. În perioada 31 mai 2021 – 31 martie 2022 au fost contractate 480 de proiecte noi în cadrul Programului Operațional Regional, în timp ce 993 de proiecte au fost finalizate în această perioadă. În tabelul de mai jos este prezentată distribuția proiectelor noi contractate pe Axă Prioritară.

Tabelul 3. Proiecte contractate în perioada 31 mai 2021 – 31 martie 2022

Nr. AP	Nume Axă Prioritară	Proiecte
1	Promovarea transferului tehnologic	23
2	Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii	289
3	Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon	38
4	Sprijinirea dezvoltării urbane durabile	1
8	Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale	6
9	Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban	39
10	Îmbunătățirea infrastructurii educaționale	61
13	Sprijinirea regenerării orașelor mici și mijlocii	23
Total		480

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 martie 2022

116. În tabelul de mai jos se regăsește distribuția proiectelor contractate pe fiecare Obiectiv Specific.

Tabelul 4. Proiecte contractate în perioada 31 mai 2021 – 31 martie 2022 pe obiectiv specific

Nr. OS	Nume Obiectiv Specific	Proiecte
1.1	Creșterea inovării în firme prin susținerea entităților de inovare și transfer tehnologic în domenii de specializare inteligentă	20
1.2	Creșterea inovării în companii prin sprijinirea abordărilor multisectoriale rezultate în urma implementării "Inițiativei Regiuni mai puțin dezvoltate" în România	3
2.1	Consolidarea poziției pe piață a IMM-urilor în domeniile competitive identificate în SNC și PDR-uri	95
2.2	Îmbunătățirea competitivității economice prin creșterea productivității muncii în IMM-uri în sectoarele competitive identificate în SNC	194

3.1	Sprrijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon	38
4.2	Reconversia și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate din municipiile reședință de județ	1
8.1	Creșterea accesibilității serviciilor de sănătate, comunitare și a celor de nivel secundar, în special pentru zonele sărace și izolate	6
9.1	Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin măsuri integrate	39
10.1	Creșterea gradului de participare la nivelul educației timpurii și învățământului obligatoriu, în special pentru copiii cu risc crescut de părăsire timpurie a sistemului	57
10.2	Creșterea gradului de participare la învățământul profesional și tehnic și învățare pe tot parcursul vieții	2
10.3	Creșterea relevanței învățământului terțiar universitar în relație cu piața forței de muncă și sectoarele economice competitive	2
13.1	Îmbunătățirea calității vieții a populației în orașele mici și mijlocii din România	23
Total		480

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 martie 2022

117. Tabelul următor prezintă distribuția proiectelor contractate, în raport cu indicatorii la care contribuie prin realizări la valoarea acestora.

Tabelul 5. Proiecte contractate în perioada 31 mai 2021 – 31 martie 2022 pe indicator

Indicator	Regiune	Proiecte
AP 1		
1S2	MPD	8
C002	MPD	18
AP 2		
C001	MPD	254
C001	MD	36
AP 3		
1S11	MPD	0
1S11	MD	0
C031	MPD	1
C031	MD	0
AP 4		
1S11	MPD	0
1S11	MD	0
C015	MPD	0
C015	MD	0
AP 5		
1S23	MPD	0
1S23	MD	0
AP 6		
C014	MPD	0
C014	MD	0
AP 7		
1S27	MPD	0
AP 8		
1S35	MPD	8
1S71	MD	0

Indicator	Regiune	Proiecte
AP 9		
CO39	MPD	21
CO39	MD	0
AP 10		
1S55	MPD	2
1S55	MD	0
1S66	MPD	59
1S66	MD	0
AP 11		
1S57	MPD	0
AP 13		
CO39	MPD	22
AP 14		
1S39	MPD	0

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 martie 2022

118. În tabelul de mai jos se regăsește distribuția proiectelor finalizate pe indicatorii din Cadrul de Performanță. Coloana „Proiecte” prezintă numărul de proiecte finalizate în perioada între 31 mai 2021 – 31 mai 2022 care contribuie la indicatorii de performanță.

Tabelul 6. Proiecte finalizate în perioada 31 mai 2021 – 31 martie 2022

Nr. AP	Nume Axă Prioritară	Proiecte
1	Promovarea transferului tehnologic	2
2	Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii	575
3	Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon	177
4	Sprijinirea dezvoltării urbane durabile	39
5	Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural	47
6	Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională	24
7	Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului	8
8	Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale	39
10	Îmbunătățirea infrastructurii educaționale	68
13	Sprijinirea regenerării orașelor mici și mijlocii	6
Total		993

Sursa: Date prelucrate de către echipa de evaluare privind finalizarea proiectelor la data de 31 martie 2022

119. În tabelul de mai jos se regăsește distribuția proiectelor finalizate pe fiecare Obiectiv Specific.

Tabelul 7. Proiecte finalizate în perioada 31 mai 2021 – 31 martie 2022

Nr. OS	Obiectiv Specific	Valoare
1.1	Creșterea inovării în firme prin susținerea entităților de inovare și transfer tehnologic în domenii de specializare inteligentă	2
2.1	Consolidarea poziției pe piață a IMM-urilor în domeniile competitive identificate în SNC și PDR-uri	396

Nr. OS	Obiectiv Specific	Valoare
2.2	Îmbunătățirea competitivității economice prin creșterea productivității muncii în IMM-uri în sectoarele competitive identificate în SNC	179
3.1	Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale, clădirile publice și sistemele de iluminat public, îndeosebi a celor care înregistrează consumuri energetice mari	155
3.2	Reducerea emisiilor de carbon în zonele urbane bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă	22
4.1	Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă	17
4.2	Reconversia și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate din municipiile reședință de județ	7
4.3	Îmbunătățirea regenerării fizice, economice și sociale a comunităților marginalizate în municipiile reședință de județ din România	3
4.4	Creșterea calității infrastructurii în vederea asigurării accesului sporit la educație timpurie și sprijinirea participării părinților pe piața forței de muncă	8
4.5	Creșterea calității infrastructurii educaționale relevante pentru piața forței de muncă	4
5.1	Impulsionarea dezvoltării locale prin conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural și a identității culturale	34
5.2	Reconversia și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate din orașele mici, mijlocii și municipiul București	13
6.1	Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin modernizarea drumurilor județene	24
7.1	Creșterea numărului mediu de salariați în stațiunile turistice	8
8.1	Creșterea accesibilității serviciilor de sănătate, comunitare și a celor de nivel secundar, în special pentru zonele sărace și izolate	14
8.2	Îmbunătățirea calității și a eficienței îngrijirii spitalicești de urgență	5
8.3	Creșterea gradului de acoperire cu servicii sociale	20
10.1	Creșterea gradului de participare la nivelul educației timpurii și învățământului obligatoriu, în special pentru copii cu risc crescut de părăsire timpurie a sistemului	54
10.2	Creșterea gradului de participare la învățământul profesional și tehnic și învățare pe tot parcursul vieții	9
10.3	Creșterea relevanței învățământului terțiar universitar în relație cu piața forței de muncă și sectoarele economice competitive	5
13.1	Îmbunătățirea calității vieții a populației în orașele mici și mijlocii din România	6
Total		993

Sursa: Date prelucrate de către echipa de evaluare privind finalizarea proiectelor la data de 31 martie 2022

120. Tabelul următor prezintă distribuția proiectelor finalizate, în raport cu indicatorii la care contribuie prin realizări la valoarea acestora.

Tabelul 8. Proiecte finalizate în perioada 31 mai 2021 – 31 martie 2022 pe indicator

Indicator	Regiune	Proiecte
AP 1		
1S2	MPD	2
C002	MPD	1
AP 2		
C001	MPD	652
C001	MD	7
AP 3		
1S11	MPD	16
1S11	MD	6
C031	MPD	51
C031	MD	31
AP 4		

Indicator	Regiune	Proiecte
1S11	MPD	25
1S11	MD	0
CO15	MPD	3
CO15	MD	0
AP 5		
1S23	MPD	37
1S23	MD	2
AP 6		
CO14	MPD	26
CO14	MD	1
AP 7		
1S27	MPD	9
AP 8		
1S35	MPD	17
1S71	MD	0
AP 9		
CO39	MPD	0
CO39	MD	0
AP 10		
1S55	MPD	3
1S55	MD	3
1S66	MPD	18
1S66	MD	5
AP 11		
1S57	MPD	0
AP 13		
CO39	MPD	10
AP 14		
1S39	MPD	0

Sursa: Date prelucrate de către echipa de evaluare privind finalizarea proiectelor la data de 31 martie 2022

Axa prioritară 1: Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor

121. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferent Axei Prioritare 1 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- 1F – Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate
- 1S2 – Entități de transfer tehnologic sprijinite
- CO02 – Investiție productivă: Număr de societăți care primesc granturi

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

122. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 1 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare.

Tabelul 9. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 1

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
1F	MPD	759.983.412 LEI	264.950.853 LEI	295.706.437 LEI	14%	38%	↑
1S2	MPD	17	8	20	35%	118%	↑
C002	MPD	270	14	37	2%	14%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

123. Instrumentul de prognoză estimează în continuare valori foarte scăzute pentru indicatorul C002 și indicatorul financiar. Rata de atingere estimată a indicatorului 1S2, *Entități de transfer tehnologic sprijinite*, a progresat foarte mult de la elaborarea celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare. Indicatorul este estimat să atingă o valoare de 20 entități, reprezentând 118% din ținta stabilită pentru anul 2023. În raportul anual precedent, pentru indicatorul 1S2 se estima o valoare de doar 35%. Cu privire la indicatorul C002, *Investiție productivă: Număr de societăți care primesc granturi*, este estimat să atingă o valoare de 37 de societăți, reprezentând 14% din ținta pe 2023. Deși indicatorul C002 înregistrează o creștere semnificativă în rata de atingere estimată, de la 2% la 14%, această creștere nu este suficientă pentru a considera indicarul ca fiind îndeplinit. Rata de atingere estimată a indicatorul financiar din cadrul Axei Prioritare 1 este mai ridicată, de asemenea, crescând de la 14% la 38%. Ținta cumulată a proiectelor contractate care contribuie prin realizări la ținta indicatorului 1S2 este de 20 de entități, iar ținta cumulată pentru indicatorul C002 este de 37 de societăți.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

124. Indicatorul 1S2 înregistrează rata cea mai ridicată de creștere. Creșterea acestui indicator a fost observată la fiecare rulare trimestrială a instrumentului de prognoză în perioada de referință a raportului de față. Rata de estimare mai ridicată a acestui indicator constă în doi factori principali. În primul rând, AM POR a contractat 8 proiecte care contribuie la valoarea indicatorului 1S2. În al doilea rând, durata medie de implementare a proiectelor s-a îmbunătățit semnificativ. În estimarea realizată pentru cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, se estima o durată medie de implementare de 1.493 de zile, în timp ce estimarea pentru raportul de față este o durată medie de implementare de 1.037 de zile. Astfel, toate proiectele care se află în implementare (20 proiecte) sunt estimate că se vor finaliza și vor contribui la valoarea țintei indicatorului.
125. Cu privire la indicatorul C002, acesta se află în continuare în zona de risc de neatingere a țintei. Cauza principală pentru această valoare estimată scăzută a indicatorului este numărul scăzut de proiecte contractate care contribuie la ținta stabilită pentru acesta. În momentul de față, au fost contractate doar 37 de proiecte care contribuie la ținta indicatorului C002 din cadrul Axei Prioritare 1, un număr insuficient de proiecte, ținând cont că ținta indicatorului C002 este de 270 de societăți.
126. Conform documentului rezumat primit de la AM POR³, la data de 31 martie 2022 au fost depuse 299 de proiecte în cadrul obiectivului specific din cadrul Axei Prioritare 1. Din aceste proiecte, 170 de proiecte au fost respinse. Cele mai multe proiecte au fost respinse în stadiul verificării Conformității Administrative și Eligibilității (CAE) a cererilor de finanțare, anume 144 de proiecte, reprezentând 84,7% din totalul proiectelor

³ Rezumat al Programului Operațional Regional 2014-2020 la data de 31 martie 2022.

- respinse. Doar 10 proiecte au fost respinse în stadiul Evaluării Tehnice și Financiare (ETF) a cererilor de finanțare (5,88%), iar 16 proiecte au fost respinse în stadiul precontractării (9,41%). Astfel, se observă că cei mai mulți aplicanți au întâmpinat probleme în stadiul CAE. În raportul de evaluare intermediar se consemnează dificultățile în eligibilitatea potențialilor beneficiari și în capacitatea de a propune proiecte.
127. Conform Raportului Intermediar de Evaluare dedicat Axei Prioritare 1⁴, una dintre condițiile de eligibilitate a reprezentat înaintarea unei scrisori de exprimare a interesului, prin care beneficiarii ofereau detalii privind caracteristicile entității. Însă, un număr de solicitanți inițiali au trecut prin schimbările organizatorice în perioada de timp de la exprimarea interesului și elaborarea cererii de finanțare, care au avut un impact ridicat asupra eligibilității entității, deoarece caracteristicile entității nu au mai corespuns cu cele descrise în scrisoarea de intenție depusă inițial⁵. După realizarea și aprobarea strategiilor RIS3 la nivel regional s-a renunțat la etapa depunerii scrisorilor de intenție.
128. De asemenea, natura criteriilor de eligibilitate și interpretarea strictă au împiedicat potențialii beneficiari noi să depună o cerere de finanțare. Potrivit Raportului de Evaluare privind Axa Prioritară 1 – Promovarea transferului tehnologic, potențialii beneficiari noi au întâmpinat următoarele situații⁶:
- Doar parteneriatele între/cu EITT deja acreditate au fost considerate eligibile, deși în regiuni existau doar puncte de lucru, iar conform regulilor Ministerului Cercetării și Inovării nu se acreditează 2 entități în cadrul aceluiași institut;
 - Imposibilitatea de a depune aplicații pentru domenii noi din cauza cerinței cu privire la experiența anterioară dovedită a ITT în sectoarele pentru care se depunea aplicația;
 - În unele situații, din cauza intervalului mare de timp care s-a scurs de la depunerea scrisorii de intenție (martie 2017) și până la deschiderea primului apel în iulie 2018 cu depunere din august 2018, a dus la expirarea perioadei de doi ani de valabilitate a acreditării;
 - Un număr mare de cereri de finanțare nu au îndeplinit condițiile promovării spre valorificare economică în piață a unui rezultat al transferului tehnologic⁷.
129. Cu privire la viitoarele proiecte care ar putea să fie contractate, 39 de proiecte au trecut de stadiul precontractării și urmează să fie contractate, 2 proiecte se află în stadiul Precontractării, 3 proiecte se află în stadiul ETF, iar 43 de proiecte se află în stadiul CAE⁸.
130. În legătură cu indicatorul financiar, rata de atingere scăzută se explică prin numărul limitat de proiecte contractate, 52 de proiecte în momentul de față. Precum în estimările realizate în cadrul rapoartelor de evaluare anterioare (anuale și trimestriale), numărul scăzut de proiecte contractate reprezintă cauza principală din spatele valorii de doar 38% a indicatorului, deși se află în creștere față de anul trecut. Momentan nu există un număr de suficient de proiecte care să consume fondurile alocate Axei Prioritare 1. Însă este foarte probabil ca rata indicatorului financiar să crească în următoarele trimestre, având în vedere că 39 de proiecte urmează să fie contractate. De asemenea, există apeluri lansate pentru următoarele operațiuni: (1) 1.1. operațiunea A entitati de transfer tehnologic – 7 Regiuni; (2) 1.1. operațiunea B parcuri științifice și tehnologice – 7 Regiuni; (3) 1.1. operațiunea C IMM în parteneriat cu ITT – 7 REGIUNI; (4) operațiunea 1.2. Lagging behind regions – Regiunile Nord-Vest și Nord-Est⁹.
131. AM POR a susținut în interviul realizat pentru Raportul Anual de Evaluare precedent (din 2021) faptul că Axa Prioritară 1 a reprezentat încă de la începutul implementării un proces masiv de construcție a capacității administrative la nivelul eco-sistemului regional de inovare, demersul stabilirii structurilor de guvernare și de operaționalizare a mecanismelor de descoperire antreprenorială între principalii actori ai helixului cvadruplu fiind obligatoriu pentru finanțarea unor proiecte cu specific de transfer tehnologic în contextul specializării inteligente.

Concluzii și recomandări

⁴ Lattanzio Advisory Spa, Lattanzio Monitoring & Evaluation, Axa Prioritară 1 – Promovarea transferului tehnologic, Raport de Evaluare (August 2018), 15.

⁵ Lattanzio Advisory Spa, Lattanzio Monitoring & Evaluation, 37.

⁶ Ibid.

⁷ Lattanzio Advisory Spa, Lattanzio Monitoring & Evaluation, 15

⁸ Rezumat al Programului Operațional Regional 2014-2020 la data de 31 martie 2022

⁹ Ibid.

132. În cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, s-a menționat că este foarte probabil ca indicatorii din Cadrul de Performanță de pe Axă Prioritară 1 să nu își atingă țintele. Însă, indicatorul 1S2 a progresat foarte mult în atingerea țintei pentru anul 2023. Un număr semnificativ de proiecte, cu o durată de implementare mai scăzută față de proiectele anterioare, au fost contractate. Acești doi factori au determinat progresul semnificativ înregistrat pentru indicatorul 1S2, care are o rată de atingere estimată de 118%. Astfel, este foarte probabil ca indicatorul 1S2 să își depășească ținta stabilită pentru anul 2023.
133. Indicatorul CO02 a crescut semnificativ în ultima perioadă, de la 14% la 38%. Rata de atingere a acestuia depinde foarte mult de performanța celor 39 de proiecte care urmează să fie contractate și să contribuie la valoarea acestui indicator. De asemenea, cele 43 de proiecte care se află în stadiu CAE ar putea contribui la valoarea indicatorului CO02, însă ținând cont de problemele întâmpinate în acest stadiu de către potențialii beneficiari care au transmis cereri de finanțate în cadrul Obiectivului Specific 1.1, există riscul ca o mare parte din aceste cereri de finanțare să nu fie contractate, însă AM POR a luat o serie de măsuri pentru a elimina din dificultățile întâmpinate de către aplicanți, precum anularea etapei depunerii scrisorilor de intenție.

Axa prioritară 2: Îmbunătățirea competitivității în întreprinderi mici și mijlocii

134. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 2 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognoză realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 1F – Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate
 - CO01 – Investiție productivă: Număr de societăți sprijinite

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

135. În tabelul următor se regăsesc estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axă Prioritară 2, precum și explicarea motivelor din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognoză realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare.

Tabelul 10. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 2

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
1F	MPD	6.739.621.927 LEI	6.650.338.657 LEI	6.814.336.333 LEI	91%	99%	↑
CO01	MPD	4.574	4.036	4.284	109%	94%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

136. Indicatorul CO01, *Investiție productivă: Număr de societăți sprijinite*, este estimat să atingă o valoare de 4.284 de societăți sprijinite, reprezentând 94% din țintă, rată estimată în scădere față de cea din cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare, când înregistra o valoare estimată de 109%. Rata de atingere pentru indicatorul financiar este de 99% din ținta pentru anul 2023, rată de estimate în creștere. Ținta cumulată a proiectelor contractate care contribuie la ținta indicatorului CO01 este de 4.375 de entități.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

137. Cei doi indicatori din Cadrul de Performanță nu înregistrează schimbări majore în valoarea estimată de către echipa de evaluare. Rata de atingere estimată pentru indicatorul financiar a crescut la 99%, astfel ieșind din zona de risc de neatigere a țintei. Indicatorul CO01 a scăzut la o valoare estimată de 94%, de la o valoare de 109%, estimată în Raportul Anual de Evaluare precedent. Motivul creșterii este reprezentat de rata de

rambursare mai ridicată estimată pentru proiectele în implementare. În cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, rata de rambursare a proiectelor din cadrul Axei Prioritare 2 era de 74,48%, în timp ce în raportul de față, rata de rambursare este de 94,93%.

138. Indicatorul CO01 are o rată de atingere estimată mai mică, dar încă suficient de mare pentru a considera indicatorul ca fiind îndeplinit. Motivul pentru această scădere este o modificare în ipoteza privind proiectele care urmează să fie contractate. Alocarea dedicată pentru Axa Prioritară 2 a fost consumată, și conform rezultatelor instrumentului de prognoză, proiectele contractate în momentul de față vor consuma întreaga sumă prevăzută. Însă, conform rezumatului POR¹⁰ furnizat de către AM POR, 60 de proiecte urmează să fie contractate, 2.922 de proiecte se află în stadiul precontractării (4 din 5 proiecte sunt acceptate în acest stadiu pentru Axa Prioritară 2), iar 215 proiecte se află în stadiul ETF (aproximativ toate proiectele trec de această etapă, foarte puțin proiecte sunt respinse în această etapă). Astfel, aproximativ 2530 de proiecte mai pot fi contractate, însă alocarea pentru Axa Prioritară 2 este deja consumată.

Concluzii și recomandări

139. În concluzie, indicatorii din Cadrul de Performanță de pe Axa Prioritară 2 își vor atinge țintele pentru anul 2023, însă există riscul ca fondurile alocate să fie insuficiente pentru implementarea tuturor proiectelor, rata de supra contractare fiind 133,62%, ceea ce implică necesitatea re-alocării de fonduri de la alte Axe Prioritare.

Axa prioritară 3: Sprijinirea tranziției pentru o economie cu emisii scăzute de carbon

140. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 3 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 1F – Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate;
 - 1S11 – Operațiuni contractate destinate transportului public și nemotorizat;
 - CO31 – Eficiența energetică: Numărul de gospodării cu clasificare mai bună a consumului de energie.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

141. Tabelul următor conține estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 3 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare.

Tabelul 11. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 3

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
1F	MPD	6.258.261.243 LEI	5.217.994.108 LEI	5.346.988.000 LEI	125%	84%	↓
1F	MD	1.476.078.574 LEI	755.024.108 LEI	756.392.252 LEI	84%	50%	↓
1S11	MPD	157	20	98	64% ¹¹	62%	↓

¹⁰ Rezumat al Programului Operațional Regional 2014-2020 la data de 31 martie 2022

¹¹ În cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, valoarea indicatorului este consemnată ca fiind 122%, însă, această eroare este eronată, deoarece contribuția unor proiecte aflate în implementare este introdusă în calcul de 2 ori. Valoarea reală este de 64%, reprezentând 101 operațiuni.

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
1S11	MD	7	0	19	157%	271%	↑
CO31	MPD	33.385	21.305	23.807	63%	71%	↑
CO31	MD	17.621	62.718	63.003	301%	358%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

142. Cu privire la Axa Prioritară 3, indicatorul 1S11 *Operațiuni contractate destinate transportului public și nemotorizat* pentru regiunile mai puțin dezvoltate este estimat să atingă o valoare de 98 de operațiuni, reprezentând 62% din ținta pe 2023, înregistrând o scădere foarte mare față de valoarea estimată în Raportul Anual de Evaluare precedent. Pentru indicatorul 1S11, pentru regiunea mai dezvoltată se estimează o valoare de 19 operațiuni, reprezentând 271% din ținta pe 2023, în creștere față de valoarea estimată în Raportul Anual de Evaluare precedent.
143. Pentru indicatorul CO31 *Eficiența energetică: Numărul de gospodării cu clasificare mai bună a consumului de energie* pentru regiunea mai puțin dezvoltată, instrumentul prognozează atingerea unei valori de 23.807 gospodării, reprezentând 71% din ținta stabilită pentru anul 2023, în timp ce pentru indicatorul 1S11 pentru regiunea mai dezvoltată se estimează o valoare de 63.003 gospodării, reprezentând o rată de atingere de 358%. Cu privire la indicatorii financiari, aceștia sunt îndepliniți în proporție de 84% pentru regiunile mai puțin dezvoltate și în proporție de 50% pentru regiunea mai dezvoltată.
144. Ținta cumulată a proiectelor contractate care contribuie la ținta indicatorului 1S11 pentru regiunea mai dezvoltată este de 20 de operațiuni destinate transportului public și nemotorizat, în timp ce, pentru indicatorul 1S11 pentru regiunea mai puțin dezvoltată este de 84 de operațiuni. Cu privire la indicatorul CO31, pentru regiunea mai puțin dezvoltată, ținta cumulată a proiectelor contractate este de 38.906 de gospodării, în timp ce pentru regiunea mai dezvoltată, ținta cumulată este de 57.970 de gospodării. În cazul indicatorilor CO31, pentru ambele tipuri de regiuni de dezvoltare, contribuția asumată a proiectelor contractate este suficientă pentru atingere țintelor pentru ambele tipuri de regiuni de dezvoltare.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

145. Indicatorul CO31 pentru regiunea mai dezvoltată și indicatorul 1S11 pentru regiunea mai dezvoltată și-au depășit cu mult țintele stabilite pentru 2023. Motivul principal pentru aceste valori ridicate este nivelul ridicat de contractare înregistrat în cadrul acestei Axe Prioritare, unde se înregistrează o supracontractare de 142,28%. Așa cum s-a menționat mai sus, realizările preconizate de către beneficiarii proiectelor care contribuie la acești doi indicatori sunt suficiente pentru a atinge cele două ținte. Motivul pentru creșterea acestor indicatori este îmbunătățirea estimărilor privind finalizarea acestor proiecte, fiind estimat că toate proiectele vor fi finalizate la timp, astfel contribuind la valoarea indicatorului. Un număr semnificativ de proiecte a fost finalizat în această perioadă, anume 37,5% din proiectele care contribuie la valoarea indicatorului 1S11 pentru regiunea mai dezvoltată și 30,39% din proiectele care contribuie la valoarea indicatorului CO31 pentru regiunea mai dezvoltată. Aceste proiecte finalizate contribuie la îmbunătățirea estimărilor pentru cei doi indicatori, având în vedere că baza statistică (alcătuită din proiecte finalizate) pentru elaborarea estimărilor pentru realizările proiectelor în implementare este mai robustă.
146. Indicatorul CO31 pentru regiunile mai puțin dezvoltate și-a îmbunătățit de asemenea rata de atingere estimată, în urma îmbunătățirii estimărilor privind realizările proiectelor aflate în implementare. În perioada de referință a studiului, 22,67% din totalul proiectelor care contribuie la valoarea acestui indicator au fost finalizate. Deși are o rată de doar 71% în momentul de față, număr ridicat de proiecte care contribuie la valoarea acestui indicator asigură atingerea țintei indicatorilor.
147. Indicatorul 1S11 pentru regiunile mai puțin dezvoltate au în continuare o rată de atingere estimată scăzută din cauza contractării scăzute pe această Axă Prioritară. Atingere țintei acestui indicator depinde de

contractarea de noi proiecte. În momentul de față, 75 de proiecte se află în stadiul CAE, 119 de proiecte se află în stadiul ETF și 14 proiecte se află în stadiul de precontractare. Conform ratei de acceptare din trecut, 321 de proiecte care ar contribui la valoarea indicatorului 1S11 pentru regiunile mai puțin dezvoltate ar putea să fie contractate.

Concluzii și recomandări

148. În concluzie, doar doi indicatori din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 3 au rate de atingere estimate suficient de mari pentru a considera ținta ca fiind atinsă.
149. Recomandare indicatorul 1S11 pentru regiunile mai puțin dezvoltate: contractarea cât mai rapidă a proiectelor cererilor aflate în pipeline.

Axa prioritară 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile

150. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 4 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
 - 1F – Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate;
 - 1S11 – Operațiuni implementate destinate transportului public și nemotorizat;
 - CO15 – Transport urban: Lungimea totală a liniilor de tramvai și de metrou noi sau îmbunătățite.

Care este nivelul potențial de atingere a țăintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

151. Tabelul următor va expune estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 4 și va analiza motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare.

Tabelul 12. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 4

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
1F	MPD	6.313.823.446 LEI	9.048.036.620 LEI	9.235.437.218 LEI	146%	143%	↓
1S11	MPD	50	81	183	234%	366%	↑
CO15	MPD	50	16	41	92%	82%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

152. Pentru indicatorii din Cadrul de Performanță pentru Axa Prioritară 4, instrumentul de prognoză estimează că indicatorii își vor depăși, respectiv atinge țintele pentru anul 2023. Valoarea estimată pentru indicatorul 1S11, *Operațiuni implementate destinate transportului public și nemotorizat*, a crescut de la 234% la 276%, reprezentând 183 operațiuni, în timp ce pentru indicatorul CO15, *Transport urban: Lungimea totală a liniilor de tramvai și de metrou noi sau îmbunătățite*, se estimează o rată de estimare de 82%, în scădere de la 92%, reprezentând 41 de kilometri. Valoarea estimată a indicatorului financiar a rămas la o valoare similară, de 143%.

153. Ținta cumulată a proiectelor care contribuie la valoarea indicatorului 1S11 este de 206 de operațiuni, o valoare care depășește valoarea țintei stabilite pentru anul 2023, în timp ce ținta cumulată a proiectelor care contribuie la valoarea indicatorului C015 este de 102 kilometri. Astfel, realizările proiectelor contractate sunt suficiente pentru atingerea valorilor țintă ale celor doi indicatori.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

154. Indicatorul 1S11 are o rată de atingere mai ridicată datorită estimărilor mai mari privind performanța proiectelor aflate în implementare. În Raportul Anual de Evaluare precedent, se estima că o parte din proiectele aflate în implementare nu își vor atinge țintele până în anul 2023. În raportul de față, estimările realizărilor pentru proiectele aflate în implementare sunt mai mari, în urma finalizării a 13.81% din totalul proiectelor contractate, care au avut realizări peste estimările din raportul anual precedent. Cu privire la indicatorul C015, instrumentul de prognoză estimează că 41 de km din cei 102 km contractați vor fi construiți, valoare în scădere față de valoarea estimată în Raportul Anual de Evaluare precedent, de 45 km. Scăderea ratei de atingere a indicatorului C015 este cauzată de estimările mai scăzute privind realizările proiectele aflate în implementare. Dacă un proiect în implementare contribuia în medie cu 1.73 km în estimarea realizată pentru cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, în estimarea actualizată, un proiect contribuie în medie cu 1.59 km. Având în vedere că la nivelul Axei Prioritare 4 există supracontractare, ratele mari de atingere estimate nu sunt surprinzătoare.

Concluzii și recomandări

155. În concluzie, indicatorii din Cadrul de Performanță de pe Axa Prioritară 4 își vor atinge, respectiv depăși țintele pentru anul 2023. Însă, la fel ca în cazul Axei Prioritare 3, există riscul ca fondurile alocate să fie insuficiente pentru implementarea tuturor proiectelor, rata de supra contractare fiind 197,48%, ceea ce implică necesitatea re-allocării de fonduri de la alte Axe Prioritare.
156. Recomandăm AM să monitorizeze cu atenție implementarea proiectelor care contribuie la indicatorul C015, având în vedere că doar 41 de km sunt estimați că se vor construi, din cei 102 de km contractați.

Axa prioritară 5: Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural

157. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de performanță din aferent Axei Prioritare 5 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 1F – Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate;
 - 1S23 – Obiective de patrimoniu cultural restaurate.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

158. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 5 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare.

Tabelul 13. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 5

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
1F	MPD	2.045.241.694 LEI	2.333.528.257 LEI	2.360.490.365 LEI	105%	113%	↑
1F	MD	197.463.453 LEI	164.626.138 LEI	167.680.564 LEI	78%	83%	↑

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
1S23	MPD	157	99	195	117%	124%	↑
1S23	MD	7	2	8	143%	114%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

159. În cadrul Axei Prioritare 5, valoarea pentru indicatorul 1S23, *Obiective de patrimoniu cultural restaurate*, a crescut de la 117% la 124% pentru regiunile mai puțin dezvoltate, reprezentând 195 de obiective de patrimoniu cultural și a scăzut de la 143% la 114% pentru regiunea mai dezvoltată, reprezentând 8 obiective de patrimoniu cultural. În cazul indicatorilor financiari, valorile estimare au scăzut, de la 105% la 113% pentru regiunile mai puțin dezvoltate, și de la 78% la 83% pentru regiunea mai dezvoltată.
160. Ținta cumulată a proiectelor care contribuie prin realizări la valoarea indicatorului 1S23 pentru regiunile mai puțin dezvoltate este de 238 obiective de patrimoniu, în timp ce pentru indicatorul 1S23 pentru regiunea mai dezvoltată este de 8 obiective.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

161. Indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 5 au rămas la un nivel similar precum estimările realizate pentru cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare. Cea mai mare schimbare se înregistrează la nivelul indicatorului 1S23 pentru regiunea mai dezvoltată, care a scăzut în estimare de la o valoare absolută de 10 obiective la 8 obiective. Motivul pentru această scădere reprezintă o supraestimare a realizărilor proiectelor aflate în implementare, având în vedere că există 8 proiecte contractate, care contribuie cu un singur obiectiv de patrimoniu pe proiect.
162. Potrivit informațiilor de la AM POR, toate proiectele aflate în implementare pentru regiunea mai dezvoltată din cadrul AP5 au o implementare bună. În cazul indicatorului 1S23 pentru regiuni mai puțin dezvoltate, progresul implementării proiectelor contractate este una bună, aspect reflectat și în instrumentul de prognoză, în ciuda faptului că au existat două proiecte reziliate care contribuiau la acest indicator. Reprezentanții AM POR sunt încrezători că ambii indicatori își vor atinge țintele pentru anul 2023. Potrivit Autorității de Management, din punct de vedere al achizițiilor, peste 85% dintre proiecte au achizițiile finalizate și nu există lună calendaristică în care să nu se finalizeze proiecte.
163. Indicatorul financiar pentru regiunea mai dezvoltată rămâne în continuare în zona de risc de neatingere a țintei. Acest indicator are în continuare o rată de estimare mai scăzută din cauza ratei medii de rambursare la nivel de proiect, care are o valoare de 85,64%. Echipa de evaluare a realizat scenarii pentru a identifica rata de rambursare medie pentru valoarea necesară pentru a asigura o rată de atingere de minim 95%. Tabelul următor prezintă scenariile rulate.

Scenarii privind rata de rambursare la nivel de proiect	Valoarea indicatorului în scenariu	Valoarea ratei de atingere
Baseline: 85,64%	167.680.564 LEI	83%
Scenariu 1: 90%	175.125.761 LEI	87%
Scenariu 2: 95%	184.095.655 LEI	91%
Scenariu 3: 99%	191,335,741 LEI	96%

164. Astfel, doar în scenariul în care proiectele își rambursează cheltuielile aproape în proporție de 99%, ținta indicatorului va fi atinsă. Având în vedere perioada limitată pentru implementarea de proiecte, contextul economic instabil, dar și nivelul ridicat al inflației și al prețurilor materialelor de construcție, contractarea de proiecte nu poate fi o soluție.

Concluzii și recomandări

165. În concluzie, indicatorii de realizare din Cadrul de Performanță de pe Axa Prioritară 5 își vor depăși țintele pentru anul 2023 cu excepția indicatorului financiar. Însă, la fel ca în cazul Axei Prioritare 5, există riscul ca fondurile alocate să fie insuficiente pentru implementarea tuturor proiectelor, rata de supra contractare fiind 151.97%, ceea ce implică necesitatea re-allocării de fonduri de la alte Axe Prioritare. Indicatorul financiar pentru regiunea mai dezvoltată este estimat să nu își atingă ținta stabilită pentru anul 2023, din cauza corecțiilor financiare aplicate. Momentan, rata de rambursare este de 78,02%.
166. Cu privire la indicatorul financiar pentru regiunea mai dezvoltată, timpul limitat din perioada actuală de programare, dar și factori macroeconomici, nu permit contractarea de noi proiecte. Singura măsură pentru a obține o rată de atingere cât mai ridicată este rambursarea mai eficientă a cheltuielilor la nivelul proiectelor.

Axa prioritară 6: Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională

167. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 6 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 1F – Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate;
 - CO14 – Drumuri: Lungimea totală a drumurilor reconstruite sau modernizate.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

168. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 6 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori din Cadrul de performanță:

Tabelul 14. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 6

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
1F	MPD	4.656.013.604 LEI	7.885.293.582 LEI	7.989.970.990 LEI	127%	168%	↑
1F	MD	60.540.000 LEI	46.143.587 LEI	49.824.222 LEI	76%	81%	↑
CO14	MPD	1.932	7.941	2.049	92%	106%	↑
CO14	MD	23	-	9	43%	40%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

169. Cu excepția indicatorului CO14, Drumuri: Lungimea totală a drumurilor reconstruite sau modernizate, pentru regiunea mai dezvoltată, indicatorii din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 6 au o evoluție pozitivă în ratele de realizare estimate de către instrumentul de prognoză. Pentru indicatorul CO14 aferent regiunilor mai puțin dezvoltate este estimată o rată de atingere de 106% în anul 2023, în creștere de la o rată de atingere de 92%, estimată în Raportul Anual de Evaluare precedent. Indicatorul CO14 pentru regiunea mai dezvoltată înregistrează o ușoară scădere în rata de atingere estimată, de 3 puncte procentuale. Cu privire la indicatorul financiar, acesta este estimată o rată de atingere de 168% (în creștere de la o rată de atingere de 127% estimată în Raportul Anual precedent) pentru regiunile mai puțin dezvoltate și 81% (în creștere de la o rată de atingere de 76%) pentru regiunea mai dezvoltată.
170. Ținta cumulată a proiectelor contractate care contribuie prin realizări la valoarea indicatorului CO14 pentru regiunile mai puțin dezvoltată este de 35.018 km de drumuri, în timp ce ținta singurului proiect contractat care contribuie la valoarea indicatorul CO14 pentru regiunea mai dezvoltată este de 23.15 de km.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

171. Cu excepția indicatorului CO14 pentru regiunea mai dezvoltată, toți indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 6 înregistrează creșteri față de estimările realizate pentru Raportul Anual de Evaluare precedent, iar indicatorii din regiunile mai puțin dezvoltate sunt estimați să-și depășească țintele stabilite pentru anul 2023. Atingerea țintei indicatorului CO14 pentru regiunea mai dezvoltată depinde de implementarea unui singur proiect, care are ca țintă construirea/modernizarea a 23.15 km. Estimarea a scăzut de la aproximativ 10 km (în al treilea Raport Anual de Evaluare) la 9 km (în estimarea actualizată).

Concluzii și recomandări

172. În concluzie, indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 6, pentru regiunile mai puțin stabilite, își vor depăși țintele pentru anul 2023. Potrivit discuțiilor cu AM POR, indicatorul CO14 pentru regiunea mai dezvoltată va fi atins și pentru acest tip de regiune, datorită realizărilor așteptate de către proiectul contractat care contribuie la acest indicator. Însă, la fel ca în cazul Axei Prioritare 5, există riscul ca fondurile alocate să fie insuficiente pentru implementarea tuturor proiectelor, rata de supra contractare fiind 242,89%, ceea ce implică necesitatea realocării de fonduri de la alte Axe Prioritare.

Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului

173. Această secțiune va expune estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 7, precum și motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 1F – Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate;
 - 1S27 – Suprafață spații deschise/ clădiri create/ reabilitate în stațiuni turistice/ Delta Dunării.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

174. Tabelul următor conține estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axă Prioritară 7 și explică motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare.

Tabelul 15. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 7

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
1F	MPD	528.052.463 LEI	681.220.030 LEI	690.021.791 LEI	123%	128%	↑
1S27	MPD	1.421.324	602.572	777.205	49%	55%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

175. Estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 7 nu indică diferențe majore față de estimările realizate în Raportul Anual de Evaluare precedent. Ambii indicatori au rate de atingere mai ridicate, rata pentru indicatorul financiar crescând de la 123% la 128%, iar rata pentru indicatorul 1S27, *suprafață spații deschise/clădiri create/reabilitate în stațiuni turistice/Delta Dună*, crescând de la 49% la 55%. Ținta cumulată a proiectelor care contribuie la valoarea indicatorului 1S27 este de 2.247.068 metri pătrați suprafață spații deschise/clădiri create/ reabilitate în stațiuni turistice/Delta Dunării

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

176. Creșterea de 6 puncte procentuale constă în finalizarea a 9 proiecte care contribuie la valoarea acestui indicator. Dacă instrumentul de prognoză estima realizări totale de 122.258,77 de metri în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, aceste proiecte au produs valori totale de 204.728 de metri la momentul finalizării. Realizarea medie pe proiect este de 23.862 de metri, valoare mult mai mare decât realizarea medie pe proiect din raportul anual precedent, când se înregistra o valoare de doar 2.507 metri. În implementarea Axei Prioritare 7, AM POR a întâmpinat multe probleme de implementare la nivelul proiectelor. Beneficiarii s-au aflat în situații de blocaj al investițiilor, din cauza întârzierilor în aprobarea documentațiilor de atribuire sau problemelor întâmpinate pe parcursul procedurilor de achiziții publice, precum anulări sau contestații¹².
177. Conform datelor SMIS și informațiilor oferite de AM POR, în cadrul AP7 au fost contractate un număr scăzut de proiecte. Din proiectele contractate și aflate în implementare, aproape 60% au o implementare normală, în prezent existând încă întârzieri la nivelul celorlalte proiecte. Valoarea asumată de către proiectele contractate este de 2.247.068 metri. Astfel, dacă proiectele intră din nou în calendarul normal de implementare, există o marjă de eroare suficientă pentru a îndeplini indicatorul obiectivul indicatorului 1S27.

Concluzii și recomandări

178. Pentru indicatorul 1S27 se înregistrează o creștere în estimare, de la 49% la 55%, ca urmare a finalizării a 9 proiecte care contribuie la valoarea indicatorului 1S27, care au avut realizări mai mari decât estimările inițiale. Însă schimbarea nu este semnificativă, doar de 6 puncte procentuale. Pentru acest indicator, Autoritatea de Management a contractat un număr de proiecte care împreună au o valoarea asumată de 2.247.068 metri pătrați, astfel, existând o marjă suficient de mare pentru a atinge ținta indicatorului 1S27. Însă, așa cum este relatat și în Raportul Intermediar de Evaluare, proiectele care au contribuit la valoarea acestui indicator au întâmpinat probleme în aprobarea documentațiilor de atribuire sau pe parcursul procedurilor de achiziții publice, precum anulări sau contestații.

Axa prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale

179. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 8 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 1F – Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate;
 - 1S35 – Beneficiari de infrastructură medicală construită/ reabilitată/ modernizată/ extinsă/ dotată (pentru servicii medicale comunitare și ambulatorii);
 - 1S71 – Ambulanțe achiziționate.

Care este nivelul potențial de atingere a Țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

180. Tabelul următor va expune estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 8, explicând motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare.

¹² Lattanzio Advisory Spa, Lattanzio Monitoring & Evaluation, Raport de Evaluare: Axa Prioritară 7 – Dezvoltarea durabilă a turismului prin sprijinirea forței de muncă, sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale, Raport de Evaluare Intermediară (Mai 2019), 10

Tabelul 16. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 8

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
1F	MPD	2.780.789.303 LEI	2.977.157.243 LEI	3.032.412.133 LEI	118%	107%	↓
1S35	MPD	5.188.914	5.235.586	5.814.325	98%	112%	↑
1S71	MPD	1140	435	706	56%	61%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

181. Indicatorul financiar înregistrează o rată de atingere estimată de 107%, în scădere față de valoarea estimată în raportul anual precedent, când indicatorul înregistra o rată de 118%. Ambii indicatori de realizare au o evoluție pozitivă în rata de atingere estimată de instrumentul de prognoză. Estimarea prognozată a ratei de atingere pentru indicatorul 1S35, *Beneficiari de infrastructură medicală construită/reabilitată/modernizată/extinsă/dotată (pentru servicii medicale comunitare și ambulatorii)* a crescut față de prognoza precedentă, de la 98% la 112%, în timp ce pentru indicatorul 1S71, *Ambulanțe achiziționate*, estimarea pentru anul 2023 a crescut de la 56% la 61%.
182. Ținta cumulată a proiectelor contractate care contribuie prin realizări la valoarea indicatorului 1S35 este de 6.338.944 beneficiari de infrastructură medicală construită/reabilitată/modernizată/extinsă/dotată, valoare suficientă pentru a atinge ținta stabilită. Cu privire la indicatorul 1S71, proiectele contractate contribuie la valoarea acestuia cu 1.346 ambulanțe, valoare suficientă pentru a atinge ținta.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

183. Pentru îndeplinirea indicatorilor 1S35 și 1S71, Ministerului Sănătății a întâmpinat probleme în implementarea proiectelor contractate în cadrul apelului de proiecte nefinalizate. Conform rezultatelor instrumentului de prognoză, aceste probleme se reflectă mai mult în ținta indicatorului 1S71, care are o rată de atingere estimată de doar 61%. Rata de atingere a indicatorului 1S35 a crescut cu 14 puncte procentuale în urma contractării a 8 proiecte noi și datorită finalizării a 17 proiecte noi, care contribuie la robustețea ipotezelor privind caracteristicile medii.
184. În momentul de față, o singură cerere de finanțare se află în stadiul CAE care ar contribui prin realizări la valoarea indicatorului 1S71 cu 19 ambulanțe (potrivit realizărilor medii ale proiectelor contractate) și, conform ratei de acceptare înregistrate în trecut, există o probabilitate mare ca această cerere să fie contractată. Conform rezumatului POR furnizat de către Autoritatea de Management, există apeluri lansate pentru operațiunile care contribuie la valoarea acestui indicator. Pentru indicatorul 1S35, 60 de proiecte se află în stadiul CAE, 15 proiecte se află în stadiul ETF și 23 de proiecte se află în stadiul de precontractare¹³. Conform ratelor de acceptare din cele 3 stadii, 91 de proiecte ar urma să fie contractate. Aceste proiecte ar contribui cu 423.069 de beneficiari.
185. Cu privire la scăderea estimării pentru indicatorului financiar, în urma auditului, multe din achizițiile realizate în cadrul apelului de proiecte nefinalizate cu Ministerul Sănătății au primit corecții, cauzând o scădere a valorii atinse de către indicatorii financiari. Ministerul Sănătății a aplicat o procedură de achiziție în perioada 2014-2017 bazată pe procedurile Băncii Mondiale (proiectele inițiale au fost finanțate printr-un împrumut de la Banca Mondială), dar Autoritatea de Audit a considerat că această procedură nu este în concordanță cu legislația europeană privind achizițiile publice. Astfel, foarte multe achiziții au primit corecții în cadrul acestor proiecte. Autoritatea de Audit a constatat că nu a fost publicat un anunț de participare în JOUE și astfel se aplică o corecție de 25%. Corecția de 25% este contestată de către beneficiari, dar, ca măsură tranzitorie, acest 25% nu se va rambursa.

¹³ Rezumat al Programului Operațional Regional 2014-2020 la data de 31 martie 2022.

Concluzii și recomandări

186. Conform instrumentului de prognoză și discuțiilor cu Autoritatea de Management, indicatorul financiar și indicatorul 1S35 își va atinge ținta. Deși instrumentul de prognoză estimează că indicatorul 1S71 își va atinge doar 56% din țintă, Autoritatea de Management estimează că și acest indicator va fi atins, deoarece proiectele care contribuie la valoarea acestui indicator reintră într-un grafic normal de implementare, și vor fi finalizate la timp. De asemenea, conform datelor SMIS există suficiente proiecte contractate care prin realizările lor (1346 de ambulanțe) pot duce la îndeplinirea indicatorilor.
187. Atingerea indicatorului 1S71 constă în finalizarea și producerea realizărilor asumate de către beneficiarii cu proiecte contractate, având în vedere că un singur proiect se află în pipeline-ul de proiecte care ar contribui la valoarea acestui indicator. La atingerea țintei indicatorului 1S71 ar putea contribui și proiectele care vor fi contractate prin apelurile lansate.

Axa prioritară 9: Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban

188. Această secțiune va expune estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 9 și va prezenta motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 1F – Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate;
 - CO39 – Dezvoltare urbană: Clădiri publice sau comerciale construite sau renovate în zonele urbane.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

189. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 9 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare.

Tabelul 17. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 9

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
1F	MPD	367.707.097 LEI	191.883.409 LEI	205.522.134 LEI	14%	56%	↑
1F	MD	44.641.057 LEI	-	-	0%	0%	=
CO39	MPD	42.356	1.146	20.444	10%	48%	↑
CO39	MPD	4.869	-	-	0%	0%	=

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

190. Instrumentul de prognoză estimează că toți indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 9 nu își vor atinge țintele aferente. Ambii indicatori pentru regiunea mai dezvoltată au o rată de atingere estimată de 0%. Cu privire la regiunile mai puțin dezvoltate, indicatorul CO39, *Dezvoltare urbană: Clădiri publice sau comerciale construite sau renovate în zonele urbane*, valoarea estimată a acestuia a crescut la o rată de 48%, de la o valoare de 10%. Indicatorul financiar a crescut de la o rată de 14% la o rată de 56%. Ținta

cumulată a proiectelor care contribuie prin realizări la valoarea indicatorului C039 este 53.310, valoare suficient de mare pentru asigurarea atingerii țintei indicatorului.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

191. Ambii indicatori stabiliți pentru regiunile mai puțin dezvoltate au valori estimate mai ridicate datorită contractării a 21 de proiecte. Aceste proiecte nou contractate contribuie cu 17.890 de metri pătrați la valoarea indicatorului C039. Contribuția acestor proiecte este necesară pentru a asigura o bază de proiecte contractate suficientă pentru a asigura atingerea țintei indicatorului. Cu privire la pipeline-ul de proiecte, 72 de proiecte se află în stadiul CAE, 2 proiecte se află în stadiul ETF, 3 proiecte se află în stadiul de precontractate și 61 de proiecte urmează să semneze contractul de finanțare. Astfel, pe baza ratelor de acceptare în cele 3 stadii, 123 de proiecte ar urma să fie contractate. Din acestea, doar 3 proiecte ar urma să fie contractate pentru regiunea mai dezvoltată, contribuind în medie (pe baza caracteristicilor proiectelor deja contractate) cu 3198,6 metri pătrați, valoare insuficientă de a asigura ținta stabilită (rată de atingere de 65,69%, în scenariul în care cele 3 proiecte produc realizările asumate). Astfel, pentru indicatorul C039 pentru regiunea mai dezvoltată, problema principală în atingerea țintei este contractarea insuficientă.
192. Însă, pentru indicatorul C030 pentru regiunile mai puțin dezvoltate, problema principală nu este contractarea, ci problemele de implementare ale proiectelor, ținând cont că ținta cumulată a proiectelor contractate este suficient de mare pentru a asigura atingerea țintei indicatorului C039. Potrivit Raportului Intermediar de Evaluare dedicat Axei Prioritare 9, perioada extrem de scurtă de implementare a întregului proces complex de elaborarea a SDL (redușă de la 4 luni la 2 luni de lucru efectiv) este considerată cea mai mare provocare pe care GAL au avut-o. Deși perioada de implementare s-a redus, nu același lucru s-a întâmplat și cu cerințele. Complexitatea mecanismului DLRC și a procesului de elaborare a SDL și a documentelor ce au trebuit realizate pentru a respecta criteriile cerute a fost foarte mare raportată la perioada de implementare. Această situație este cauzată și de dificultatea lucrului cu membrii acestor comunități dezavantajate, de lipsa unei culturi a participării publice la nivel local, de încrederea lor scăzută în instituțiile publice implicate, de migrația sezonieră destul de mare a acestor persoane¹⁴. Birocrația relativ mare în implementarea sprijinului pregătit pentru realizarea SDL a făcut să nu existe o flexibilitate în alegerea activităților de animare, de identificare de nevoi și probleme sau în numărul și tipul de experți angajați.
193. De asemenea, Raportul Intermediar de Evaluare menționează că *“una dintre principalele dificultăți în elaborarea SDL a fost întocmirea bazei de date necesare pentru definirea teritoriului, care trebuia realizată prin coroborarea datelor culese din teren cu alte date statistice relevante. O mare problemă a reprezentat-o obținerea de date statistice relevante pentru fiecare zonă a teritoriului SDL de la Institutul Național de Statistică/ Direcțiile Județene de Statistică. De multe ori aceste date nu corespundeau sau nu erau de actualitate. Acest lucru a presupus un consum suplimentar de timp de identificare a datelor statistice corecte în condițiile unei perioade reduse de elaborare a SDL”*.

Concluzii și recomandări

194. În concluzie, indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 9 sunt estimați că nu își vor atinge ținta. Deși un număr semnificativ de proiecte care contribuie prin realizări la valoarea indicatorului C039 a fost contractat în ultimul an, problemele întâmpinate în implementarea problemelor blochează atingerea indicatorului C039 pentru regiunile mai puțin dezvoltate. În cazul indicatorului C039 pentru regiunea mai dezvoltată, contractarea insuficientă de proiecte nu permite atingerea țintei acestuia.

Axa prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale

195. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 10 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

¹⁴ Lattanzio Advisory Spa, Lattanzio Monitoring & Evaluation, Axa Prioritară 9 – Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban (August 2019), 62.

- 1F – Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate;
- 1S55 – Capacitatea infrastructurii de educație care beneficiază de sprijin – universitar;
- 1S66 – Capacitatea infrastructurii de educație care beneficiază de sprijin – școlar.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

196. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 10 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognoză realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare.

Tabelul 18. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 10

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
1F	MPD	1.297.831.839 LEI	3.097.604.457 LEI	3.223.016.079 LEI	250%	243%	↓
1F	MD	242.159.995 LEI	260.468.652 LEI	261.710.748 LEI	137%	106%	↓
1S55	MPD	42.912	16.234	29.952	78%	70%	↓
1S55	MD	7.648	607	11.660	177%	152%	↓
1S66	MPD	32.077	25.904	48.299	146%	151%	↑
1S66	MD	5.238	5.296	6.442	126%	123%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

197. Deși se înregistrează scăderi pentru majoritatea indicatorilor din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 10, aceștia încă au valori suficient de mari pentru a depăși țintele stabilite pentru anul 2023. Indicatorul financiar este estimat să aibă o rată de realizare de 243% pentru regiunile mai puțin dezvoltate și 106% pentru regiunea mai dezvoltată. Indicatorul fizic 1S55 (pentru universități) este estimat să atingă o rată de realizare de 70% pentru regiunile mai puțin dezvoltate (în scădere de la o valoare de 78%) și 152% pentru regiunea mai dezvoltată, în timp ce indicatorul 1S66 (pentru școli) este estimat să aibă o rată de realizare de 151% pentru regiunile mai puțin dezvoltate și 123% pentru regiunea mai dezvoltată.
198. Contribuția totală asumată a proiectelor contractate la valoarea indicatorul 1S66 pentru regiuni mai puțin dezvoltate este de aproximativ 81.920 de beneficiari, în timp ce contribuția totală asumată a proiectelor contractate din regiunea dezvoltată contribuie cu 32.406 de beneficiari. Cu privire la indicatorul 1S66, contribuția proiectelor contractate prin realizări la valoarea acestui indicator pentru regiunile mai puțin dezvoltate este de 125.213 de beneficiari, în timp ce pentru regiunea mai dezvoltată, proiectele contractate contribuie cu 11.595 de beneficiari. Toți indicatorii au un număr de proiecte contractate suficient de mare pentru a asigura atingerea țintelor acestora. De asemenea, în pipeline-ul de proiecte, există un număr de 16 proiecte în stadiul CAE, 12 proiecte în stadiul ETF și 13 proiecte în stadiul de precontractare.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

199. Indicatorul 1S66 pentru regiunile mai puțin dezvoltate este singurul indicator care are o rată de atingere estimată mai mare față de ratele estimate în raportul anual precedent, datorită contractării a 59 de proiecte care contribuie la valoarea acestui indicator. Restul indicatorilor de realizare au rate de atingere estimate mai scăzute din cauza estimărilor mai scăzute privind proiectele aflate în implementare. În cel de-al treilea Raport

Anual de Evaluare, un proiect contribuia în medie la valoarea indicatorului 1S66 pentru regiunea mai dezvoltată cu 306 de beneficiari. În estimarea realizată pentru raportul de față, un proiect contribuie în medie cu 282 de beneficiari.

200. Pentru indicatorul 1S55 pentru regiunile mai puțin dezvoltate, dacă în estimarea produsă pentru cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, contribuția medie pe proiect contractat este de 821 de beneficiari, în estimarea actualizată, un proiect contribuie în medie cu 734 de beneficiari. Pentru indicatorul 1S55 pentru regiunea mai dezvoltată, în raportul anual precedent, proiectele contribuiau prin realizări în medie cu 1.501 de beneficiari, în timp ce în estimarea actuală, proiectele contribuie în medie cu 1.458 de beneficiari.

Concluzii și recomandări

201. Nu se înregistrează schimbări majore între estimările din cel de-al treilea și al patrulea Raport Anual de Evaluare. Instrumentul de prognoză estimează că indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 10 își vor atinge țintele pentru anul 2023, mai puțin indicatorul 1S55 pentru regiunea mai dezvoltată. Însă, există o bază suficient de mare de proiecte care ar putea să asigure prin realizările propuse atingerea țintei indicatorului.

Axa prioritară 11: Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară

202. În cazul acestei axe prioritare implementarea se face doar printr-un singur proiect contractat cu Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCP). Din această perspectivă rularea instrumentului nu are valoare adăugată. Pe baza ritmului de certificare a cheltuielilor cuprinse în cererile de rambursare ținta indicatorului financiar va fi atinsă, sumele contractate vor fi cheltuite.
203. O problemă întâmpinată de către proiectul major al ANCP reprezintă centralizarea procedurilor de achiziții publice. Deși prin centralizare se asigură standardizarea serviciilor achiziționate, acestea nu răspund la necesitățile locale la nivel de UAT. Astfel, UAT-urile sunt parte pasivă în proces, ceea ce generează deseori un nivel scăzut de interes și colaborare cu Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară (OCPI) și cu furnizorul de prestare servicii.¹⁵
204. Potrivit Raportului Final de Evaluare privind Axa Prioritară 11 – Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară, progresul implementării Axei Prioritare 11 era relativ scăzut pe parcursul anului 2019, iar indicatorii de performanță pentru anul 2018 nu au fost atinși. De asemenea, în raportul de evaluare menționat, proiectul major necesită un impuls puternic pentru accelerarea implementării¹⁶.
205. În ceea ce privește estimarea instrumentului de prognoză a indicatorul fizic (1S57 Suprafață de teren înregistrată în Sistemul Integrat de Cadastru și Carte Funciară), datele de monitorizare furnizate prin SMIS indică o rată de realizare scăzută comparativ cu ținta de 5.756.387 m² (de doar 1%), care coincide cu ținta proiectului.
206. După cum se menționează și în Raportul Final de Evaluare privind Axa prioritară 11: *Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară*, progresul Axei Prioritare 11 este relativ scăzut și țintele indicatorilor de performanță pentru anul 2018 nu au fost atinse.

Axa prioritară 13: Sprijinirea regenerării orașelor mici și mijlocii

207. Această secțiune conține estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 13, precum și motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 1F – Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate;
 - C039 – Dezvoltare urbană: Clădiri publice sau comerciale construite sau renovate în zonele urbane.

¹⁵ Lattanzio Advisory Spa, Lattanzio Monitoring & Evaluation, Axa Prioritară 11 – Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară, Raport de Evaluare (Aprilie 2019), 7.

¹⁶ Idem.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

208. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 13 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul Primului Raport Anual de Evaluare.

Tabelul 19. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 13

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
1F	MPD	1.390.172.988 LEI	2.367.452.794 LEI	2.503.822.880 LEI	205%	176%	↓
CO39	MPD	84.654	40.627	182.105	193%	215%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

209. Instrumentul de prognoză estimează și în cadrul acestui Raport Anual de Evaluare că indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 13 își vor depăși țintele. Pentru indicatorul CO39, *Dezvoltare urbană: Clădiri publice sau comerciale construite sau renovate în zonele urbane*, rata de realizare estimată de instrumentul de prognoză, a crescut de la 193% la 215%, în timp ce rata de realizare a indicatorului financiar, a scăzut de la 205% la 176%. Ținta cumulată a proiectelor care contribuie prin realizări la valoarea indicatorului CO39 este de 474.730,64 de metri pătrați.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

210. Axa Prioritară 13 înregistrează o rată de supracontractare de 305%. Astfel, ratele de atingere estimate de aproximativ 200% nu sunt surprinzătoare, ținând cont de rata de supracontractare ridicată. În discuțiile anterioare cu AM POR, datorită evoluției pozitive a indicatorilor din Cadrul de Performanță, reprezentanții AM POR au declarat că sunt încrezători că nu vor fi probleme în atingerea țintelor indicatorilor pentru anul 2023. Un număr 22 de proiecte a fost contractat în perioada de referință, reprezentând însă doar 9,64% din totalul proiectelor. Pe lângă aceste proiecte nou contractate, 16 proiecte se află în stadiu CAE, 2 proiecte se află în stadiul ETF și 9 proiecte urmează să fie contractate.

Concluzii și recomandări

211. Instrumentul de prognoză estimează că indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 13 își vor atinge țintele pentru anul 2023. Autoritatea de Management a confirmat, de asemenea, în interviul organizat anul trecut că nu există probleme pe Axa Prioritară 13 care să cauzeze dificultăți în atingerea țintelor indicatorilor.

Axa prioritară 14: Crearea infrastructurii spitalelor regionale de urgență

212. În cazul Axei Prioritare 14 a avut loc o serie importantă de modificări pe parcursul perioadei de referință pentru prezentul raport. Întârzierile în demararea pregătirii celor trei proiecte prin care urmau să se construiască cele trei spitale regionale, au dus la schimbarea logicii de implementare. Astfel, în cadrul acestor axe vor fi realizate doar studiile de fezabilitate pentru cele trei spitale. Construcția acestora este planificată pentru perioada viitoare de programare. Ministerul Sănătății primește ajutor extins de la Comisia Europeană (prin Serviciul de sprijin al reformei structurale (SRSS)¹⁷) și de la Banca Europeană de Investiții¹⁸ în

¹⁷Sursă:

https://ec.europa.eu/romania/news/20190913_comisia_europeana_sprijina_romania_infiintare_spitale_urgenta_regionale_ro, descărcat duminică, 26.07.2020, ora 10.40

elaborarea documentelor de achiziție publică și în elaborarea studiilor de fezabilitate și a altor documente de natură tehnică. În acest moment se estimează că întreaga sumă alocată AP 14 va fi consumată pentru pregătirea celor trei studii de fezabilitate. Având în vedere specificul acestei axe prioritare, nu a putut fi aplicat instrumentul statistic de prognoză.

4.2 Programul Operațional Infrastructură Mare

Descriere program

1. Programul Operațional Infrastructură Mare a fost creat pentru adresarea provocărilor de dezvoltare de la nivel național în domeniile infrastructură, resurse energetice și mediu, ținând cont și de complementaritatea acestora. Astfel, Programul Operațional Infrastructură Mare are ca obiectiv dezvoltarea infrastructurii de transport, mediu, energie și prevenirea riscurilor la standarde europene, în vederea creării premiselor unei creșteri economice sustenabile, în condiții de siguranță și utilizare eficientă a resurselor naturale.

Tabelul 20. Situația generală actuală a Programului Operațional Infrastructură Mare – 31 mai 2022

Axa Prioritară	Număr de proiecte	Număr de proiecte finalizate	Alocarea financiară publică (€)	Valoarea publică a proiectelor contractate (€)	Rata de contractare
Axa Prioritară 1: Îmbunătățirea mobilității prin dezvoltarea rețelei TEN-T și a metroului	60	0	4.005.006.259	7.379.655.443,64	242,52%
Axa Prioritară 2: Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient	115	0	1.885.570.536,00	2.181.239.930,64	115,68%
Axa Prioritară 3: Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor	125	27	3.402.875.042,00	6.599.007.735,90	193,92%
Axa Prioritară 4: Protecția mediului prin măsuri de conservare a	119	7	382.978.724	361.144.043,73	94,30%

¹⁸ Sursă: <http://www.ms.ro/2018/07/13/primul-din-cele-8-spitale-regionale-a-fost-prezentat-la-iasi/>, descărcat duminică, 26.07.2020, ora 10.40

Axa Prioritară	Număr de proiecte	Număr de proiecte finalizate	Alocarea financiară publică (€)	Valoarea publică a proiectelor contractate (€)	Rata de contractare
biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric					
Axa Prioritară 5: Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor	18	4	563.204.005,00	1.730.869.757,75	307,33%
Axa Prioritară 6: Promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon	60	22	232.152.691,00	137.336.933,66	59,16%
Axa Prioritară 7: Creșterea eficienței energetice la nivelul sistemului centralizat de termoficare în orașele selectate	10	1	105.769.712,00	390.703.157,49	369,39%
Axa Prioritară 8: Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale	13	0	80.031.289,00	155.035.221,40	193,72%
Axa Prioritară 9: Protejarea sănătății populației în contextul pandemiei cauzate de virusul SARS-CoV-2	989	67	300.000.000,00	495.042.707,47	165,01%
Axa Prioritară 10: Protejarea sănătății populației în contextul crizei sanitare cauzate de COVID-19, creșterea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie	829	13	700.057.177,00	846.655.134,39	120,94%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 mai 2022

Progresul înregistrat în implementare Programului Operațional Infrastructură Mare (31 mai 2021-31 mai 2022)

2. În perioada 31 mai 2021 – 31 mai 2022, au fost contractate 1.774 de proiecte noi în cadrul Axelor 1-10 ale Programului Operațional Infrastructură Mare, dintre care 807 sunt aferente Axei Prioritare 9 dedicată protejării sănătății populației în contextul pandemiei cauzate de virusul SARS CoV-2, iar 829 sunt aferente recente Axei Prioritare 10. Numărul proiectelor finalizate în această perioadă este de 95, remarcându-se și aici numărul mare de proiecte finalizate în cadrul aceleiași Axe Prioritare 9, respectiv 59. Următorul tabel prezintă situația proiectelor noi din perioada 31 mai 2021 – 31 mai 2022.

Tabelul 21. Proiecte nou contractate în perioada 31 mai 2021 – 31 mai 2022

Axa Prioritară	Număr proiecte	Procentaj proiecte nou contractate la nivel AP
Axa Prioritară 1: Îmbunătățirea mobilității prin dezvoltarea rețelei TEN-T și a metroului	15	25%
Axa Prioritară 2: Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient	27	23%
Axa Prioritară 3: Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor	8	6%
Axa Prioritară 4: Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric	28	24%
Axa Prioritară 5: Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor	2	11%
Axa Prioritară 6: Promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon	28	47%
Axa Prioritară 7: Creșterea eficienței energetice la nivelul sistemului centralizat de termoficare în orașele selectate	28	280%
Axa Prioritară 8: Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale	2	15%
Axa Prioritară 9: Protejarea sănătății populației în contextul pandemiei cauzate de virusul SARS-CoV-2	807	82%
Axa Prioritară 10: Protejarea sănătății populației în contextul crizei sanitare	829	100%

cauzate de COVID-19, creșterea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie		
Total proiecte	1.774	75%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 mai 2022

3. În ceea ce privește cele 95 de proiecte finalizate, distribuția acestora pe Axe Prioritare este prezentată în următorul tabel:

Tabelul 22. Proiecte finalizate în perioada 31 mai 2021 – 31 mai 2022 pe axă prioritară

Axă Prioritară	Număr proiecte	Procentaj proiecte finalizate la nivel AP
Axa Prioritară 1: Îmbunătățirea mobilității prin dezvoltarea rețelei TEN-T și a metroului	0	0%
Axa Prioritară 2: Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient	0	0%
Axa Prioritară 3: Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor	11	9%
Axa Prioritară 4: Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric	4	3%
Axa Prioritară 5: Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor	0	0%
Axa Prioritară 6: Promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon	8	13%
Axa Prioritară 7: Creșterea eficienței energetice la nivelul sistemului centralizat de termoficare în orașele selectate	0	0%
Axa Prioritară 8: Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale	0	0%
Axa Prioritară 9: Protejarea sănătății populației în contextul pandemiei cauzate de virusul SARS-CoV-2	59	6%
Axa Prioritară 10: Protejarea sănătății populației în contextul crizei sanitare cauzate de COVID-19, creșterea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie	13	1%
Total proiecte	95	4%

Sursa: Date prelucrate de către echipa de evaluare la 31 mai 2022

Axa prioritară 1: Îmbunătățirea mobilității prin dezvoltarea rețelei TEN-T și a metroului

4. Această secțiune este dedicată estimărilor realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 1, explicând și cauzele schimbărilor în valorile prezentate în comparație cu estimările din Raportul Anual de Evaluare din 2021. Cadrul de Performanță conține următorii indicatori aferenți Axei Prioritare 1:
- CO12a – Căi ferate: Lungimea totală a liniilor de cale ferată renovate sau modernizate din care: TEN-T;
 - CO13a – Drumuri: Lungimea totală a drumurilor nou construite din care: TEN-T;
 - F - Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

5. Durata medie de implementare a proiectelor din cadrul Axei Prioritare 1 este de 1.930 zile. De asemenea, instrumentul a prognozat faptul că, pentru proiectele din cadrul acestei axe, este nevoie de 5 ani pentru rambursarea în totalitate a cheltuielilor eligibile. Următorul tabel conține estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 1.

Tabelul 23. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 1

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
CO12a	MPD	140	96	255	212%	182%	↓
CO13a	MPD	200	38	100	57%	50%	↓
F	MPD	19.816.370.469 LEI	1.465.340.75 LEI	9.769.618.182 LEI	53%	49%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

- Tabelul de mai sus prezintă diferențele între ratele de atingere ale indicatorilor din cadrul AP1; utilizând ultimele date disponibile, instrumentul de prognoză estimează valori mai mici pentru indicatorii din Cadrul de Performanță, în comparație cu cele preconizate în precedentul Raport Anual.
- Pentru indicatorul CO12a - *Căi ferate: Lungimea totală a liniilor de cale ferată renovate sau modernizate din care: TEN-T*, valorile estimate indică o realizare de 255 de km în 2023, reprezentând 182% din ținta propusă de 140 km pentru anul în discuție (față de 212% care reprezintă rata de îndeplinire prevăzută în Raportul Anual din 2021). În ceea ce privește indicatorul CO13a - *Drumuri: Lungimea totală a drumurilor nou construite din care: TEN-T*, valoarea acestuia va fi de 100 de km în 2023, reprezentând 50% din ținta de 200 de km asumată pentru anul 2023.
- În cazul indicatorului financiar, instrumentul de previzionare estimează că valoarea acestuia va fi de 9.769.618.182 LEI în 2023, reprezentând 49% din ținta stabilită pentru 2023. Se remarcă, astfel, o performanță sub așteptări a indicatorului financiar.
- La valoarea indicatorului CO12a contribuie în total patru proiecte, realizările însumate ale acestora având o valoare totală de 310.42 de km, peste ținta de 140 km stabilită pentru indicatorul CO12a. Cu privire la indicatorul CO13a, la valoarea acestuia contribuie 11 proiecte, prin realizări totale însumate de 482.77 de km, de asemenea depășind valoarea țintei indicatorului CO13a.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

- Ratele de atingere ale indicatorilor din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 1 au scăzut în perioada 31 mai 2021 - 31 mai 2022. Pentru indicatorul CO12a, realizările estimate ale proiectelor aflate în derulare au scăzut de la 297 km de cale ferată la 252 km cale ferată. În ceea ce privește indicatorul CO13a, estimările care vizează realizările proiectelor aflate în derulare au scăzut de la 76 km de drumuri la 62 km drumuri. Rata de atingere a indicatorului financiar pentru AP1 a scăzut din cauza scăderii ratei medii de rambursare, conform estimărilor instrumentului de prognoză, de la 46% în 2021 la 39% în 2022. Cauza acestor scăderi este performanța scăzută a proiectelor aflate în implementare, cauzat de ritmul lent de implementare.
- Conform *Raportului de Evaluare a intervențiilor POIM în domeniul transporturilor* publicat în anul 2021, există factori care au influențat negativ implementarea proiectelor, iar fiecare domeniu cunoaște propriile specificități. Astfel, în cazul domeniului rutier, Raportul de Evaluare menționat constată capacitatea tehnică limitată de pregătire a proiectelor, fapt ce conduce la probleme în implementare; de asemenea, obținerea avizelor (de construcție, de mediu) este dificilă, contribuind negativ la implementarea proiectelor din domeniul rutier; elemente precum procesul de expropriere sau de relocare a utilităților (diferențe între planuri și situația din teren) conduc și ele la îngreunarea execuțiilor. Un alt factor negativ evidențiat de către evaluatori a fost instabilitatea la nivelul conducerii instituției beneficiarilor: în ultimii 20 de ani au existat 32 directori generali ai CNAIR, precum și numeroase modificări apărute la nivelul personalului din Ministerul Transporturilor. Pentru sectorul feroviar, problemele identificate în cadrul Raportului de Evaluare vizează aspecte asemănătoare celor din sectorul rutier, amintind: durata mare a procesului de achiziție publică, dificultăți în obținerea avizelor, personal insuficient la nivelul instituției beneficiare, existența litigiilor, precum și lipsa complementarității între proiectele dezvoltate la nivel european și cele dezvoltate la nivel național.

12. În cadrul acestei Axe, durata medie de implementare a unui proiect este de 1.930 zile, conform instrumentului de prognoză. Astfel, finalizarea proiectelor până în 2023 este posibilă doar pentru cele care se află într-un stadiu avansat de implementare, pentru restul fiind nevoie de fazare (după cum este deja precizat în Programul Operațional Transport 2021-2027 – lista proiectelor fazate mai poate suferi modificări, în funcție de progresul acestora în perioada curentă de programare). Conform informațiilor prezentate în RAI 2021, pe parcursul anului 2022 AM POIM intenționează modificarea programului astfel încât unele proiecte aferente AP1 și AP2 să fie finanțate din alte programe (ex.: PNRR), ținând cont de gradul mare de contractare, precum și de maturitatea ridicată a etapei de pregătire în care se află aceste proiecte.

Concluzii și recomandări

13. Ratele de atingere a obiectivelor a scăzut pentru indicatorii analizați. Doi din cei trei indicatori se află, însă, în zona de risc. Se recomandă monitorizarea atentă a modificărilor apărute la nivel de proiecte (de exemplu în ceea ce privește respectarea calendarului de implementare și de rambursare), și pe cât posibil, fazarea proiectelor, luându-se în considerare și complementaritatea cu proiectele prevăzute în MPGT.
14. Așa cum se consemnează în Raportul de Evaluare al intervențiilor POIM în domeniul transporturilor, în ceea ce privește prioritizate în infrastructura rutieră, aceasta trebuie realizată susținând proiectele care includ sectoare unde progresul înregistrat nu este suficient pentru obținerea rezultatelor așteptate¹⁹.
15. Tot în Raportul de evaluare, pentru rețeaua de căi ferate este recomandată ierarhizarea cu prioritate a proiectelor care vizează reabilitarea și modernizarea liniilor de tren. De asemenea, tot pentru acest domeniu este nevoie și de investiții complementare care să contribuie la modernizarea gărilor²⁰.
16. De asemenea, importanța utilizării trenurilor a crescut o dată cu crizele internaționale care au generat scumpiri la combustibili. Astfel, nevoia cetățenilor de a folosi trenurile în condiții moderne se accentuează²¹.

Axa Prioritară 2: Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient

17. În această secțiune vor fi prezentate estimările care vizează indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 2. De asemenea, tot în această secțiune se vor regăsi și motivele care explică modificările în valorile estimate în comparație cu estimările realizate în Raportul Anual de Evaluare din anul 2021. Următorii indicatori au fost stabiliți pentru Axă Prioritară 2:
- CO13a – Drumuri: Lungimea totală a drumurilor nou construite din care: TEN-T;
 - F – Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

18. Durata medie de implementare pentru Axă Prioritară 2, conform instrumentului de prognoză, este de 2.077 zile. În cadrul acestei axe, proiectele au nevoie de peste 5 ani pentru rambursarea completă a cheltuielilor eligibile. În cadrul Axei Prioritare 2 au fost contractate 27 de proiecte noi în perioada 31 mai 2021- 31 mai 2022. Următorul tabel cuprinde estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axă Prioritară 2, oferind și explicații cu privire la motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2021.

Tabelul 24. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 2

¹⁹ Raportul de Evaluare realizat în cadrul proiectului „Implementarea Planului de Evaluare a Programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020 - Evaluarea intervențiilor POIM în domeniul transporturilor”

²⁰ Ibid

²¹ Ibid.

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
CO13a	MPD	179	29	88	42%	49%	↑
F	MPD	6.419.085.044 LEI	569.116.305 LEI	2.516.640.572 LEI	40%	39%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

19. Spre deosebire de Axa Prioritară 1, în cadrul Axei Prioritare 2, diferențele valorilor estimate nu sunt atât de semnificative, însă sunt vizibile. În urma calibrărilor realizate prin intermediul instrumentului de prognoză, valorile estimate sunt mai mari pentru indicatorul CO13a și ușor mai mici pentru cel financiar.
20. Astfel, actualizarea instrumentului utilizând cele mai recente date a previzionat faptul că, indicatorul CO13a – *Drumuri: Lungimea totală a drumurilor nou construite din care: TEN-T* va ajunge de la valoarea de 29 km în anul 2022, valoarea finală din 2023 fiind de 88 km, aceasta reprezentând 49% din valoarea țintei stabilite pentru 2023 (comparativ cu rata de 42%, valoare estimată în Raportul Anual precedent). Indicatorul financiar va atinge o rată de 39%, acesta situându-se în continuare în zona de risc. La valoarea indicatorului CO13a contribuie un număr total de 19 proiecte, cu realizări preconizate în valoare de 511,66 km, ceea ce indică că majoritatea proiectelor nu își vor implementa operațiunile până la sfârșitul anului 2023. Însă există posibilitatea ca nu toate proiectele să-și atingă țintele, având în vedere că singurul proiect finalizat, care avea o țintă de 101,98 de km, a realizat doar 29,03 de km.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

21. Rata de atingere a indicatorului CO13a a crescut în perioada 31 mai 2021 – 31 mai 2022, însă modificarea este una ne semnificativă, ținând cont că aceasta este în continuare scăzută. Dificultatea de a atinge ținta este cauzată de performanța scăzută a proiectelor aflate în implementare. Conform RAI 2021, printre cauzele care împiedică implementarea proiectelor din sectorul rutier, se regăsește numărul redus al proiectelor și ritmul lent al lucrărilor. De asemenea, multe dintre proiectele contractate au înregistrat întâzieri.
22. Calitatea slabă a studiilor de fezabilitate și a proiectelor tehnice a îngreunat, de asemenea, implementarea proiectelor. În plus, conform Raportului de evaluare a intervențiilor POIM în domeniul transporturilor, un alt factor care a afectat negativ perioada de programare 2014-2020 a fost sistemul de intabulare cadastrală²².
23. Indicatorul financiar a înregistrat o scădere ușoară, iar atingerea țintei stabilită pentru anul 2023 este greu de realizat.

Concluzii și recomandări

24. Este posibil ca indicatorul CO13a să nu atingă ținta stabilită pentru 2023, având în vedere că AM POIM nu planifică să lanseze apeluri pentru această Axă Prioritară. De asemenea, și indicatorul financiar se află în zona de risc.
25. Având în vedere durata medie de implementare a proiectelor în cadrul AP2, este posibil ca o parte din aceste proiecte să aibă nevoie de fazare pentru următoarea perioadă de programare.
26. Așa cum se consemnează în Raportul de Evaluare al intervențiilor POIM în domeniul transporturilor, pentru infrastructura rutieră este recomandată realizarea de planuri echilibrate care să adreseze nevoile de la nivel teritorial astfel încât reducerea disparităților intraregionale să aibă loc. În plus, este nevoie de asigurarea complementarității între sursele de finanțare astfel încât toate categoriile de drumuri să poată fi reabilitate/construite, iar conexiunea între acestea să fie realizată²³.

²² Raportul de Evaluare realizat în cadrul proiectului „Implementarea Planului de Evaluare a Programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020 - Evaluarea intervențiilor POIM în domeniul transporturilor”

²³ Ibid

27. În cazul domeniului feroviar, este nevoie de o planificare a finanțării din partea Guvernului României care să asigure sustenabilitatea și mentenanța lucrărilor deja efectuate²⁴.

Axa Prioritară 3: Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor

28. În această secțiune vor fi prezentate estimările realizate pentru indicatorii de performanță aferenți Axei Prioritare 3, explicând, de asemenea, și motivele modificărilor în valorile exprimate în comparație cu estimarea realizată în precedentul Raport Anual.
29. Astfel, pentru AP3 au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- CO17 – Deșeuri solide: Capacitate suplimentară de reciclare a deșeurilor;
 - CO18 – Distribuția apei: Populație suplimentară care beneficiază de o mai bună alimentare cu apă;
 - CO19 – Epurarea apelor uzate: Populație suplimentară care beneficiază de o mai bună tratare a apelor uzate;
 - F – Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

30. În tabelul următor sunt expuse estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 3. De asemenea, vor fi explicate și motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate în comparație cu exercițiul de prognoză anterior.

Tabelul 25. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 3

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
CO17	MD	1.300.000	1.031.732	1.201.905	23%	92%	↑
CO18	MD	2.851.330	357.733	473.349	11%	17%	↑
CO19	MD	1.938.904	517.843	681.405	25%	35%	↑
F	MD	14.724.338.851 LEI	1.686.728.606 LEI	4.333.433.383 LEI	28%	29%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

31. În cadrul AP3, cu excepția indicatorului CO17-Deșeuri solide: Capacitate suplimentară de reciclare a deșeurilor, care înregistrează o creștere de la 23% la 92%, diferențele între prognoza anterioară și cea prezentă sunt foarte mici. Astfel, majoritatea indicatorilor se află în continuare în zona de risc. La valoarea indicatorului CO17 contribuie un număr total de 13 proiecte (nouă proiecte fiind finalizate), realizările așteptate însumate ale acestor proiecte fiind de 1.622.582 tone pe an. Pentru indicatorul CO18, un număr total de 54 de proiecte (dintre care 22 finalizate), contribuie la valoarea țintei acestuia, prin realizări așteptate însumate de 4.828.585,67 persoane care beneficiază de o mai bună alimentare cu apă. Cu privire la indicatorul CO19,

²⁴ Ibid

contribuția așteptată totală a proiectelor (un total de 53 de proiecte, din care 21 de proiecte fiind finalizate) este de 5.515.648,07 de persoane care beneficiază de o mai bună tratare a apelor uzate. Toate aceste ținte asumate la nivel de proiect depășesc țintele la nivel de program, dar acest lucru se va concretiza dacă toate proiectele vor fi finalizate la timp.

32. Totuși, durata medie de implementare a proiectelor în cadrul AP3 este de 1.895 de zile, conform calculelor instrumentului de prognoză, astfel că proiectele care au fost contractate recent nu vor putea fi finalizate până în 2023.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

33. Cea mai mare creștere în cadrul acestei axe este înregistrată pentru indicatorul C017 a cărui valoare estimată a crescut de la 23% la 92%. Această creștere se datorează raportărilor proiectelor finalizate prin realizările obținute. Deși toți indicatorii stabiliți prin Cadrul de Performanță aferenți acestei axe au înregistrat creșteri, pentru C018, C019 și indicatorul financiar, creșterile nu sunt semnificative, situând în continuare valorile acestora în zona de risc.

Concluzii și recomandări

34. Proiectele aferente acestei AP care nu vor putea fi finalizate până la sfârșitul anului 2023 ar putea fi continuate în cadrul Programului Operațional Dezvoltare Durabilă 2021-2024; totuși versiunea acestui program transmisă Comisiei Europene în data de 8 iunie nu cuprinde referiri la această posibilitate, după exemplul Programului Operațional Transport.

Axa Prioritară 4: Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric

35. În această secțiune sunt prezentate estimările realizate pentru indicatorii de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 4. De asemenea, tot în această secțiune se vor regăsi și explicațiile pentru modificările apărute de la ultimul Raport Anual de Evaluare din 2021. Următorii indicatori au fost stabiliți pentru Axa Prioritară 4 prin Cadrul de Performanță:
- C023 – Natură și biodiversitate: Suprafața habitatelor sprijinite în vederea obținerii unui stadiu de conservare mai bun;
 - 2S38 – Seturi de măsuri/planuri de management/planuri de acțiune aprobate;
 - F – Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

36. Durata medie de implementare a unui proiect în cadrul Axei Prioritare 4, conform instrumentului de prognoză, este de 1.304 zile. Proiectele contractate până la finalul anului 2020 pot fi finalizate până la sfârșitul anului 2023. Pentru rambursarea cheltuielilor eligibile este nevoie de aproximativ 3 ani. În perioada 31 mai 2021- 31 mai 2022 au fost contractate 28 de proiecte noi și au fost finalizate 4.
37. Următorul tabel conține estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 4 și explică motivele care justifică schimbările în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2021.

Tabelul 26. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 4

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
CO23	MPD	48.686	6.467	50.860	106%	104%	↓
2S38	MPD	57	9	10	33%	17%	↓
F	MPD	1.463.748.521 LEI	421.551.486 LEI	374.096.794 LEI	41%	25%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

38. Estimările instrumentului de prognoză concluzionează faptul că indicatorul CO23 - *Natură și biodiversitate: Suprafața habitatelor sprijinite în vederea obținerii unui stadiu de conservare mai bun* va avea o rată de atingere de 104% din ținta stabilită pentru 2023, în scădere față de 106% în Raportul Anual anterior, totuși, nu în zonă de risc. În ceea ce privește indicatorul 2S38 - *Seturi de măsuri/planuri de management/planuri de acțiune aprobate*, acesta rămâne în zona de risc ajungând la valoarea de 10 în 2023, reprezentând doar 17% din ținta asumată (față de 33%, procentul calculat în Raportul Anual din 2021). Numărul măsurilor/planurilor de management propuse în cadrul proiectelor contractate până la 31.12.2021, conform RAI 2021, este 237, astfel că se remarcă o presiune generalizată ca proiectele care vizează aprobarea acestor seturi de măsuri/planuri de management/planuri de acțiune, să fie finalizate la timp pentru a reuși atingerea indicatorului.
39. În același timp, se constată faptul că beneficiarul Agenția Națională pentru Aree Naturale Protejate (ANANP) care are în implementare 17 proiecte, are o capacitate instituțională scăzută. Una dintre cauzele acestei capacități scăzute este timpul relativ scurt de la înființarea (2016) și operaționalizarea acestei Agenții. În ceea ce privește indicatorul financiar, acesta va avea o rată de atingere a alocării bugetare de 25%, în scădere față de anul precedent, când aceasta a atins 41%.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

40. Sectorul mediului reprezintă una dintre provocările Programului, înregistrând o maturitate scăzută a proiectelor cu efecte negative asupra ritmului implementării. Mai mult decât atât, pandemia de COVID 19 și situația economică de la nivel național și european afectează în continuare și acest domeniu. Cu privire la indicatorul 2S38, numărul mic de planuri de seturi de măsuri/planuri de management/planuri de acțiune aprobate pune în pericol biodiversitatea din zonele protejate.

Concluzii și recomandări

41. Alocarea rămasă din cadrul AP4 poate fi utilizată până în 2023 numai în măsura în care ritmul de implementare se accelerează considerabil. Este recomandată susținerea beneficiarilor care întâmpină probleme în implementare, însă, în aceeași măsură, este nevoie ca proiectele care au fost finanțate pe această axă și care nu se pot finaliza până la sfârșitul anului 2023 să fie continuate și finalizate în cadrul PODD 2021-2027.
42. Mai mult decât atât, aprobarea planurilor de management trebuie să fie urmată de implementarea acestora, astfel că este foarte important ca procesul de conservare a biodiversității să înceapă cât mai curând posibil pentru ca măsurile stabilite prin intermediul planurilor să nu își piardă relevanța și problemele identificate în teren să nu se agraveze.

Axa Prioritară 5: Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor

43. Prezenta secțiune conține estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 5, precum și explicațiile pentru modificările valorilor estimate în comparație cu cele realizate pentru Raportul Anual din 2021. Următorii indicatori au fost stabiliți pentru această Axă Prioritară:
- CO20 – Prevenirea și gestionarea riscurilor: Populație care beneficiază de măsuri de protecție împotriva inundațiilor;
 - 2S48 – Lungime de plajă și/ sau faleză protejată;
- F – Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

44. Următorul tabel prezintă estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axă Prioritară 5 și explică motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2021.
45. Durata medie de implementare pentru proiectele aferente AP5 este de 1.427 de zile, conform instrumentului de prognoză. În privința duratei pentru rambursarea totală a cheltuielilor eligibile, aceasta este de aproximativ 3 ani.
46. În perioada 31 mai 2021 – 31 mai 2022 au fost contractate 2 proiecte noi. În aceeași perioadă nu a fost finalizat niciun proiect.

Tabelul 27. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 5

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
CO20	MPD	4.200.000	-	-	-	-	-
2S48	MPD	20	-	9	73%	44%	↓
F	MPD	2.842.410.638 LEI	127.352.343 LEI	3.719.342.549 LEI	170%	131%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

47. Lipsa datelor de monitorizare din sistemul SMIS referitoare la indicatorul CO20 - *Prevenirea și gestionarea riscurilor: Populație care beneficiază de măsuri de protecție împotriva inundațiilor* a limitat procesul de prognoză, estimările neputând fi realizate. Au fost contractate cinci proiecte care contribuie la valoarea acestui indicator, realizări așteptate însumate ale acestor proiecte fiind în total de 5.776.896 de persoane care beneficiază de măsuri de protecție împotriva inundațiilor. Prin urmare, la finalizarea acestor proiecte, ținta va fi atinsă.
48. Pentru indicatorul 2S48 - *Lungime de plajă și/sau faleză protejată*, există un singur proiect care contribuie la valoarea acestuia, având o țintă de 30, 54 de km. Astfel, se estimează că doar 9 km vor fi realizați până în anul 2023, reprezentând 44% din ținta stabilită prin Cadrul de Performanță. Rata de îndeplinire a indicatorului financiar este de 131%, în scădere față de anul trecut dar dincolo de zona de risc.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

49. Schimbările care au fost analizate vizează indicatorul financiar care a înregistrat o scădere, deși se situează în continuare într-o situație bună. Singurul proiect care contribuie la valoarea indicatorului 2S48 este făcut din perioadă anterioară de programare. Valoarea indicatorului 2S48 a scăzut și se află în zona de risc, din cauza raportării de realizări mai scăzute decât se aștepta în estimarea realizată pentru raportul anual precedent. Potrivit datelor de monitorizare, au fost raportați 6.45 de km de plajă și/sau faleză protejată. Astfel, instrumentul prognozează o valoare finală în 2023 de doar 9 km, pe baza ritmului de implementare din acest moment.

Concluzii și recomandări

50. Importanța măsurilor dedicate protecției împotriva inundațiilor pe teritoriul României, al cărei bazin hidrografic este unul bogat, este foarte mare. Se recomandă colectarea datelor care măsoară populația acoperită de măsurile de protecție menționate (indicatorul CO20).
51. În plus, având în vedere impactul tot mai crescut al factorilor antropici asupra plajelor/falezelor, urgența protejării acestora crește. Este recomandată îmbunătățirea monitorizării indicatorului 2S48, precum și colectarea de date și la nivel local/teritorial pentru a oferi o imagine cât mai bună asupra capacității de a răspunde nevoilor și schimbărilor apărute în teren.

Axa Prioritară 6: Promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon

52. În această secțiune vor fi prezentate estimările realizate pentru indicatorii de performanță aferenți Axei prioritare 6. De asemenea, tot în această secțiune se vor regăsi motivele din spatele schimbărilor pe care valorile estimate le-au suferit în comparație cu Raportul Anual din 2021. Următorii indicatori au fost stabiliți pentru această Axă Prioritară:
- CO30 – Energiile din surse regenerabile: Capacitate suplimentară de producere a energiei din surse regenerabile;
 - 2S58 – Capacitate instalată în cogenerare de înaltă eficiență;
 - F – Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

53. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 6 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2021.
54. Conform instrumentul de prognoză, durata medie de implementare a proiectelor din cadrul AP6 este de 1.193 zile, astfel că proiectele care au fost contractate până la sfârșitul anului 2020 vor putea fi finalizate până la sfârșitul anului 2023. În ceea ce privește rambursarea cheltuielilor eligibile, pentru proiectele aferente Axei Prioritare 6, este nevoie de, în medie, 3 ani.
55. În perioada 31 mai 2021 – 31 mai 2022 au fost contractate 28 de proiecte noi, și 8 au fost finalizate.

Tabelul 28. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 6

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
CO30	MPD	26	-	-	-	-	-
2S58	MPD	20	-	-	-	-	-
F	MPD	614.063.498 LEI	129.121.332 LEI	196.908.367 LEI	17%	32%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

56. Pentru indicatorii 2S58 - Capacitate instalată în cogenerare de înaltă eficiență și CO30 - Energiile din surse regenerabile: Capacitate suplimentară de producere a energiei din surse regenerabile se estimează că niciun proiect care contribuie la valoarea celor doi indicatori va fi finalizat până la sfârșitul anului 2023. Indicatorul financiar înregistrează o performanță slabă cauzată de gradul scăzut de contractare (59,16%, după cum este precizat mai sus) și de absorbție a fondurilor disponibile pentru AP6. La valoarea indicatorului CO30

contribuie prin realizări un total de 14 proiecte, având o țintă comună de 57.04 MW capacitate suplimentară de producere a energiei din surse regenerabile. Cu privire la indicatorul 2S58, un total de patru proiecte contribuie la valoarea acestuia, prim realizări estimate de 41,47 MW capacitate instalată în cogenerare de înaltă eficiență. Niciun proiect nu este finalizat.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

57. Potrivit Raport intermediar de evaluare a proiectelor selectate cu finanțare FESI²⁵, capacitatea de evaluare a proiectului, unde achizițiile îndelungate de evaluatori (consultanță pentru AM) au provocat întâzieri substanțiale, de la depunerea proiectului până la contractare, în cadrul Axei Prioritare 6 și 7. În cazul Obiectivului Specific 6.1, pe parcursul procesului de evaluare al cererilor de finanțare, a fost aprobat Ordinul ANRE nr. 183/2021, care impune companiilor de distribuție să conecteze gratuit noi consumatori, astfel, crescând costurile pentru proiectelor depuse în cadrul acestui Obiectiv Specific. Potrivit Raport intermediar de evaluare, doar doi indicatori își vor atinge ținta, indicatorii din Cadrul de Performanță negăsindu-se printre aceștia²⁶.
58. Rata de atingere scăzută a indicatorului financiar este cauzată de nivelul încă scăzut de contractare de fonduri. Contractarea a 28 de proiecte în cadrul Axei Prioritare 6 a contribuit la creșterea ratei de atingere a indicatorului financiar. Potrivit RAI 2021, Trebuie avut în vedere și faptul că va exista și o creștere datorată aplicării ratei de ajustare a prețurilor la nivelul contractelor derulate în cadrul proiectelor POIM ce va avea un impact financiar suplimentar²⁷.

Concluzii și recomandări

59. Întrucât perioada medie de implementare a proiectelor din cadrul acestei Axe Prioritare este de 1.193 zile, contractarea de noi proiecte în cadrul AP6 nu mai poate avea loc. Astfel, este recomandată realocarea fondurilor necontractate către alte Axe Prioritare. Cu toate acestea, conform experiențelor din perioadele anterioare de programare, proiectele din acest sector înregistrează performanțe mai bune la sfârșitul perioadei. Astfel, este posibil ca proiectele să atingă rezultatele, însă este nevoie de stimularea creșterii ritmului de implementare.

Axa Prioritară 7: Creșterea eficienței energetice la nivelul sistemului centralizat de termoficare în orașele selectate

60. În această secțiune se regăsesc estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 7, precum și explicațiile pentru motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raport Anual de Evaluare din anul 2021. Următorii indicatori au fost stabiliți prin Cadrul de Performanță al Axei Prioritare 7:
 - 2S62 – Lungimea rețelei termice reabilitate / extinse;
 - F – Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate;

Care este nivelul potențial de atingere a țăntelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

61. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 7 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2021.
62. Conform instrumentului de prognoză, durata medie de implementare a proiectelor aferente acestei axe prioritare este de 1.692 zile. Rambursarea totală a cheltuielilor eligibile, conform calculelor realizate cu ajutorul instrumentului, are loc, în medie, după 4 ani.

²⁵ Raport intermediar de evaluare a proiectelor selectate cu finanțare FESI finalizate și recomandări privind implementarea în perioada de programare POIM 2014-2020 și proiectarea perioadei de programare 2021-2027

²⁶ Ibid.

²⁷ Raportul Anual de Implementare 2021

63. În perioada 31 mai 2021- 31 mai 2022 au fost contractate 28 de proiecte noi. Niciun proiect nu a fost finalizat în această perioadă.

Tabelul 29. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 7

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
2S62	MPD	210	142	142	27%	68%	↑
2S62	MD	133	-	-	-	-	-
F	MPD	748.663.097 LEI	222.542.019 LEI	222.542.019 LEI	50%	50%	-
F	MD	582.105.888 LEI	-	-	15%	15%	-

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

64. Rezultatele obținute în urma rulării instrumentului de prognoză arată faptul că toți indicatorii stabiliți prin Cadrul de Performanță pentru această Axă Prioritară se află în zona de risc. Pentru indicatorul 2S62 - *Lungimea rețelei termice reabilitate/extinse* (regiuni mai puțin dezvoltate) valoarea va fi de 142 km în perioada 2022-2023, reprezentând 68% din ținta asumată. Indicatorul financiar pentru regiuni mai puțin dezvoltate are o rată de atingere a indicatorului de 50%, aflându-se, așa cum am precizat mai sus, în zona de risc. Nu există nicio modificare în privința acestui indicator, rămânând în continuare în zona de risc. La valoarea indicatorului 2S62 pentru regiunile mai puțin dezvoltate, contribuie un număr de 8 proiecte, care au un total de realizări preconizate de 330,35 de km. Pentru indicatorul 2S62 pentru regiunea mai dezvoltată, contribuie un singur proiect cu realizări preconizate de 211,94 km.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

65. Rata de atingere ridicată a indicatorului 2S68 pentru regiunile mai dezvoltate se explică prin stadiul avansat de implementare al proiectelor. Pentru indicatorul 2S68 pentru regiunile mai puțin dezvoltate, proiectele din cinci orașe se află în continuare în implementare, proiectul de la Oradea a fost finalizat recent, în orașele Iași și Focșani sunt, de asemenea, la o rată de finalizare de aproximativ 90%²⁸.
66. Potrivit Raportului intermediar de implementare, pentru Obiectivul Specific 7.1, la introducerea unui nou criteriu (sarcina de căldură/km) pe parcursul procesului de evaluare, a fost solicitat unor beneficiari să revizuiască destul de substanțial proiectele înainte de depunerea finală, excluzând astfel o parte a rețelei care nu mai îndeplinea noul criteriu pentru evita cheltuielile neeligibile. De asemenea, beneficiarii din cadrul Axelor 7 și 8 consideră că consolidarea capacităților este esențială pentru creșterea absorbției este necesară²⁹.
67. Proiectele contractate în cadrul acestei AP necesită o perioadă de implementare mare, acesta fiind unul dintre motivele pentru care se înregistrează o stagnare pentru o parte dintre indicatori. Pentru 2S62 din regiunile mai puțin dezvoltate se poate atinge ținta stabilită pentru 2023, însă restul indicatorilor se află în zona de risc. În Raportul Intermediar de Evaluare, se menționează că în cazul întârzierilor care împing data finalizării dincolo de 2023, există o așteptare ca proiectele să poată fi „fazate” (respectiv împărțite în segmente, acoperind lucrările executate până în 2023 în cadrul Programului Operațional pentru Infrastructură Mare (POIM) și căutând finanțare în următorul ciclu). Deși fazarea minimizează pierderea banilor europeni pentru lucrările începute și nefinalizate, banii alocați pentru lucrările neexecutate sunt pierduți, iar alocarea de bani pentru acestea în următorul ciclu înseamnă pierderea unor resurse care ar fi putut fi utilizate pentru proiecte noi³⁰.

²⁸ Raport intermediar de evaluare a proiectelor selectate cu finanțare FESI finalizate și recomandări privind implementarea în perioada de programare POIM 2014-2020 și proiectarea perioadei de programare 2021-2027

²⁹ Ibid

³⁰ Raport intermediar de evaluare a proiectelor selectate cu finanțare FESI finalizate și recomandări privind implementarea în perioada de programare POIM 2014-2020 și proiectarea perioadei de programare 2021-2027

68. Bucureștiul se confruntă în continuare cu dificultăți în implementarea proiectului întrucât menținerea activității continue este greu de gestionat în timpul implementării. În Raportul Intermediar de Evaluare se menționează că fazarea este aproape sigură pentru singurul proiect care contribuie la rata de atingere a indicatorului 2S68 pentru regiunea mai dezvoltată³¹.

Concluzii și recomandări

69. Întrucât durata medie a proiectelor în cadrul acestei AP este de 1.692 zile, contractarea de noi proiecte nu se mai poate realiza. Este recomandată finanțarea proiectelor necesare în AP7 și în următoarea perioadă de programare.
70. Ținând cont de gradul scăzut de investiții în domeniul cercetării necesare creșterii standardelor tehnice, se recomandă finanțarea/stimularea acestora, precum și finanțarea în proiecte noi care să utilizeze cele mai înalte tehnologii care nu erau disponibile la începutul perioadei de programare 2014-2020.

Axa Prioritară 8: Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale

71. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 8 și va explica motivele din spatele modificărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în Raportul Anual de Evaluare din anul 2021. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 2S68 – Lungimea conductei de transport de gaz operațională construită;
 - F – Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această Autoritate.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

72. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 8. De asemenea, în continuare vor fi explicate motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2021.
73. Durata medie de implementare a proiectelor din cadrul acestei axe, conform rezultatelor instrumentului de prognoză, este de 1.440 zile, ceea ce ar permite finalizarea până în 2023 a proiectelor deja contractate. Pentru rambursarea cheltuielilor eligibile, conform instrumentului, este nevoie de 3 ani.
74. În perioada 31 mai 2021-31 mai 2022, în cadrul Axei Prioritare 8 au fost contractate 2 proiecte noi. Niciun proiect nu a fost finalizat în această perioadă pentru AP8.

Tabelul 30. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 8

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
2S68	MPD	160	-	-	-	-	-
F	MPD	954.333.486 LEI	206.285.583 LEI	229.564.463 LEI	30%	24%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

³¹ Ibid.

75. Din cauza lipsei datelor relevante, estimarea în ceea ce privește rata de atingere a țintei 2023 pentru indicatorul 2S68 nu a putut fi realizată. În ceea ce privește rata de atingere a indicatorului financiar, pentru regiunile mai puțin dezvoltate, estimarea arată un procent de 24%, mai mic decât rata de realizare estimată prin prognoza realizată în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare. Un singur proiect a fost contractat în cadrul acestei Axe Prioritare, care are o țintă de 168,15 de km, valoare suficientă pentru a atinge ținta indicatorului.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

76. Instrumentul de prognoză nu a putut realiza estimările aferente indicatorilor întrucât un singur proiect contribuie la valoarea indicatorului 2S68. Acest proiect trebuia finalizat în 2021. Doar pentru indicatorul financiar au existat date, însă acestea relevă un progres lent al proiectelor contractate în cadrul AP8, prin urmare, o absorbție limitată a fondurilor contractate. Pentru AP7 și AP 8 există o îngrijorare exprimată de către experții Raportului de evaluare care include componentele energetice ale Programului Operațional Infrastructură Mare (POIM) pentru 2014-2020 (Axele 6, 7 și 8) din 2021: lipsa unei viziuni strategice, a angajamentului politic și absența responsabilităților clare ale instituțiilor implicate în implementarea proiectelor, conduc la întârzieri majore³². Potrivit RAI 2021, trebuie avut în vedere și faptul că va exista și o creștere datorată aplicării ratei de ajustare a prețurilor la nivelul contractelor derulate în cadrul proiectelor POIM ce va avea un impact financiar suplimentar³³.

Concluzii și recomandări

77. Pentru a se atinge ținta indicatorului/etapei cheie de implementare 2S68 - Lungimea conductei de transport de gaz operațională construită, ar trebui ca toate contractele de achiziție publică la nivelul proiectului să fie încheiate. Totuși, procedura de contractare a proiectului este încă în desfășurare, de aceea ținta pentru 2023 încă nu a fost atinsă. Această dinamică reduce foarte mult timpul de execuție ceea ce periclitează atingerea țintelor ambilor indicatori printr-o implementare lentă/redușă. Aproximativ jumătate din contractele de achiziție publică sunt semnate, dar evoluția fizică a proiectelor înregistrează dificultăți.

4.3 Programul Operațional Competitivitate

Descriere program

213. Programul Operațional Competitivitate (POC) răspunde nevoilor și provocărilor legate de nivelul redus al competitivității economice din România. Programul vizează două probleme ale economiei românești, și anume sprijinul insuficient pentru cercetare, dezvoltare și inovare (CDI) și infrastructura subdezvoltată în tehnologia informației și a comunicațiilor (TIC) și implicit servicii digitale slab dezvoltate. Astfel, potrivit documentului de program, „obiectivul general al POC este de a contribui la realizarea obiectivului global al Acordului de Parteneriat prin susținerea CDI și TIC pentru competitivitate și dezvoltare”. Prin intervențiile sale, Programul contribuie la creșterea competitivității și la dezvoltarea economică prin îmbunătățirea accesului, securității și utilizării TIC și prin consolidarea CDI. Totodată, POC contribuie, în mod indirect, la reformarea unor domenii precum educația, sănătatea și cultura, dar și la incluziune socială sau reducerea sărăciei, prin finanțarea unor proiecte de e-guvernare³⁴. În data de 16 septembrie 2021 Comisia Europeană a

³² Raport intermediar de evaluare a proiectelor selectate cu finanțare FESI finalizate și recomandări privind implementarea în perioada de programare POIM 2014-2020 și proiectarea perioadei de programare 2021-2027

³³ Raportul Anual de Implementare 2021

³⁴ Documentul Programului Operațional Competitivitate, versiunea 8.0

aprobat varianta 8.0 a programului. În noul document de program, a fost adăugată Axa Prioritară 4, cu scopul ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și realocării unei unor sume între Măsurile 2 și 3 din cadrul Axei Prioritare 3³⁵. În data de 19 mai 2022 a fost aprobată varianta 9.0 a programului, în cadrul căreia au fost completate descrierile acțiunilor 4.1.1 și 4.1.2 și aprobată rata de finanțare de 100% în perioada 01 iulie 2021 – 30 iunie 2022³⁶.

214. Așa cum se menționează anterior, pe parcursul anului în curs a fost adoptată o nouă versiune a programului, versiunea 9.0. În tabelul următor sunt prezentate alocările financiare pe axe prioritare conform versiunilor anterioare 8.0, 7.0 și versiunii prezente. Noua axă prioritară, AP 4, nu are cadru de performanță deci nu este acoperită în prezentul contract.

Tabelul 31. Alocarea financiară a AP1, AP2, AP3 și AP4

Axe prioritare	Alocare totală în versiunea din data de 28.10.2020	Alocare totală în versiunea din data de 16.09.2021	Alocare în versiunea din data de 19.05.2022	Schimbare
AP 1	780.421.147 EUR	780.421.147 EUR	780.421.147 EUR	=
AP 2	499.366.087 EUR	499.366.087 EUR	499.366.087 EUR	=
AP 3	550.000.000 EUR	550.000.000 EUR	550.000.000 EUR	=
AP 4	-	550.000.000 EUR	550.000.000 EUR	-

Sursa: Date din Anexa 3. Lista de proiecte contractate POC prelucrate de către evaluatori

215. Situația generală actuală a programului este prezentată în tabelul următor³⁷:

Tabelul 32. Situația generală actuală a Programului Operațional Competitivitate – 15 iunie 2022

Axă Prioritară	Număr de proiecte	Număr de proiecte finalizate	Alocarea financiară publică (€)	Valoarea publică a proiectelor contractate (€) ³⁸	Rata de contractare
Axă Prioritară 1: Cercetare, dezvoltare tehnologica si inovare (CDI) in sprijinul competitivității economice si dezvoltării afacerilor	411 (din care 19 reziliate)	187	780.421.147	1.056.876.390	135,42%
Axă Prioritară 2: Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitala competitiva	454 (din care 30 reziliate)	196	499.366.087	940.941.809,5	188,43%
Axa Prioritară 3: Sprijinirea IMM-urilor ca reacție la pandemia COVID -19	1	0	550.000.000	753.250.003,7	136,95%
Axa Prioritară 4: Sprijinirea ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și al consecințelor sale sociale și pregătirea unei redresări verzi, digitale și reziliante a economiei	295	58	550.000.000	333.450.962,1	60,62%

Sursa: Date din Anexa 3. Lista de proiecte contractate POC prelucrate de către evaluatori

Progresul față de anul anterior

216. În perioada iunie 2021 – mai 2022, AM POC a lansat două apeluri de proiecte: *Mari infrastructura de CDI – proiecte pentru Clustere de Inovare* – în cadrul Axei Prioritare 1 (8.09.2021) și *Sprijin pentru procesul educațional online* – în cadrul Axei Prioritare 4 (1.11.2021).
217. În data de 7 iunie 2022 s-a lansat și aprobat prin Ordinul MIPE 883/07.06.2022 Ghidul solicitantului – Condiții specifice de aprobare a fondurilor pentru tipul de proiect: Proiect Tehnic Inovativ.

³⁵ Idem

³⁶ Documentul Programului Operațional Competitivitate, versiunea 9.0

³⁷ Anexa 3: Lista proiectelor contractate, situația la data de 6 iunie 2021

³⁸ Această valoare ia în calcul toate proiectele: in implementare/finalizate/reziliate

218. În perioada 31 mai 2021 – 6 iunie 2022 au fost semnate 477 de contracte noi de finanțare în cadrul Programului Operațional Competitivitate, dintre care 293 reprezintă proiecte transferate din cadrul AP2, A2.3.3. în cadrul AP4, A4.2.1, în urma apelului din noiembrie 2021.
219. În tabelul de mai jos este prezentată distribuția proiectelor contractate pe Axă Prioritară.

Tabelul 33. Proiecte noi contractate în ultimul an (iunie 2021 – mai 2022) pe AP

Axă Prioritară	Proiecte noi contractate ³⁹	Procentaj proiecte noi pe AP
AP 1. Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor	67	16,30%
AP 2. Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă	146	32,16%
AP 3. Sprijinirea IMM-urilor ca reacție la pandemia COVID -19	0	0,00%
AP 4: Sprijinirea ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și al consecințelor sale sociale și pregătirea unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiei	268	90,85%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 6 iunie 2022

220. În tabelul de mai jos este ilustrată distribuția proiectelor noi contractate pe obiectiv specific.

Tabelul 34. Proiecte noi contractate în ultimul an (iunie 2021 – mai 2022) pe OS⁴⁰

Obiective specifice	Proiecte noi contractate	Proiecte contractate - total	Creștere procentuală
AP 1			
1.1 Creșterea capacității de CDI în domeniile de specializare inteligentă și în sănătate	17	72	23,61%
1.2 Creșterea participării românești în cercetarea la nivelul UE	0	86	0,00%
1.3 Creșterea investițiilor private în CDI	50	183	27,32%
1.4 Creșterea transferului de cunoștințe, tehnologie și personal cu competențe CDI între mediul public de cercetare și cel privat	0	53	0,00%
AP 2			
2.1 Extinderea și dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă de mare viteză	0	28	0,00%
2.2 Creșterea contribuției sectorului TIC pentru competitivitatea economică	16	198	8,08%
2.3 Creșterea gradului de utilizare a Internetului	0	15	0,00%
2.4 Creșterea utilizării sistemelor de e-guvernare	130	185	70,27%
AP 3			
3.1. Consolidarea poziției pe piață a IMM-urilor afectate de pandemia COVID-19	0	1	0%
AP 4			
4.1. Creșterea gradului de educație on-line	266	293	90,78%
4.2. Consolidarea poziției de piață a IMM-urilor afectate de pandemia COVID-19	2	2	100%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 6 iunie 2022

221. Dintre proiectele noi contractate, 119 contribuie la indicatorii din Cadrul de Performanță stabilit pentru POC, 118 proiecte contribuie la indicatorii din Axa Prioritară 1, în timp ce 1 proiect contribuie la indicatorul CO01 din cadrul Axei Prioritare 4.

³⁹ Numărul proiectelor nou contractate a fost calculat pe baza datelor SMIS disponibile la data de 6 iunie 2022, date care nu reflectă identic situația centralizată a AM POC referitoare la proiectele contractate până la 6 iunie, ce a fost folosită pentru realizarea Tabelului nr. 36. Situația generală actuală a Programului Operațional Competitivitate.

⁴⁰ Conform datelor

Tabelul 35. Proiecte noi contractate în ultimul an pe indicator

AP	Indicatori de performanță	Proiecte noi care contribuie la CdP	Total proiecte care contribuie la CdP	Creștere procentuală (a numărului proiectelor care contribuie la un indicator față de perioada anterioară de analiză ⁴¹)
AP 1	C001	52	171	30,41%
	C024	66	232	28,45%
AP 2	3S15	0	9	0%
	3S17	0	4	0%
AP 3	C001	0	1	0%
AP 4	C001	1	1	100%

Sursa: Date din Anexa 3. Lista de proiecte contractate POC prelucrate de către evaluatori

222. Cu privire la cele 200 de proiecte finalizate în ultimul an, 57 dintre acestea aparțin Axei Prioritare 1, în timp ce 85 aparțin Axei Prioritare 2 și 58 Axei Prioritare 4.

Tabelul 36. Proiecte finalizate în ultimul an pe AP

Axă Prioritară	Proiecte finalizate în ultimul an	Procentaj proiecte finalizate în ultimul an din totalul proiectelor finalizate pe AP
AP 1. Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor	57	30,48%
AP 2. Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă	85	43,37%
AP 3. Sprijinirea IMM-urilor ca reacție la pandemia COVID -19	0	-
AP 4: Sprijinirea ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și al consecințelor sale sociale și pregătirea unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiei	58	100,00%

Sursa: Date din Anexa 3. Lista de proiecte contractate POC prelucrate de către evaluatori

223. În tabelul de mai jos este redată distribuția proiectelor finalizate pe obiectiv specific:

Tabelul 37. Proiecte finalizate în ultimul an pe OS

Obiective specifice	Proiecte finalizate în ultimul an	Procentaj proiecte finalizate în ultimul an din totalul proiectelor finalizate pe AP
AP 1		
1.1 Creșterea capacității de CDI în domeniile de specializare inteligentă și în sănătate	5	20,00%
1.2 Creșterea participării românești în cercetarea la nivelul UE	14	26,92%
1.3 Creșterea investițiilor private în CDI	18	20,69%
1.4 Creșterea transferului de cunoștințe, tehnologie și personal cu competențe CDI între mediul public de cercetare și cel privat	20	86,96%
AP 2		
2.1 Extinderea și dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă de mare viteză	3	100%
2.2 Creșterea contribuției sectorului TIC pentru competitivitatea economică	14	11,57%
2.3 Creșterea gradului de utilizare a Internetului	1	20,00%
2.4 Creșterea utilizării sistemelor de e-guvernare	67	100%
AP 3		
3.1. Consolidarea poziției pe piață a IMM-urilor afectate de pandemia COVID-19	0	-
AP 4		
4.1. Creșterea gradului de educație on-line	58	100%
4.2. Consolidarea poziției de piață a IMM-urilor afectate de pandemia COVID-19	0	0%

⁴¹ 31 mai 2020 – 31 mai 2021

Sursa: Date din Anexa 3. Lista de proiecte contractate POC prelucrate de către evaluatori

Axa prioritară 1: Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor

Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 1 și explică motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat pentru raportul de evaluare din anul precedent (iulie 2021). Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- CO01 – Investiție productivă: Număr de societăți sprijinite
- CO24 – Cercetare, inovare: Număr de noi cercetători în entitățile care beneficiază de sprijin

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

224. Tabelele următoare prezintă estimările actualizate ale instrumentului de prognoză față de estimările realizate pentru raportul anual de evaluare din 2021. Aceste estimări aparțin scenariului general de progres al valorilor indicatorilor de performanță.

Tabelul 38. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 1

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2022	Schimbare
CO01	MD	85	138	211	184%	256%	↑
CO01	MPD	290	329	435	122%	150%	↑
CO24	MD	195,50	108	265	157%	136%	↓
CO24	MPD	292, 98	578	684	227%	234%	↑
Financiar	MD	1.153.315.997, 24 LEI	567.350.490,80 LEI	1.399.825.538,13 LEI	111%	121%	↑
Financiar	MPD	3.459.151.489, 71 LEI	1.775.996.976,93 LEI	1.967.914.487,98 LEI	57%	74%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

225. Instrumentul de prognoză estimează pentru indicatorul CO01, *Investiție productivă: Număr de societăți sprijinite*, o valoare de 211 societăți sprijinite pentru regiunea mai dezvoltată, reprezentând 256% din ținta pe 2023, și o valoare de 435 de societăți sprijinite pentru regiunile mai puțin dezvoltate, reprezentând 150% din țintă. În ambele situații, conform nivelului estimat de realizare al indicatorul țintele vor fi depășite. Valorile estimate pentru indicatorul CO01 au crescut semnificativ pentru ambele tipuri de regiuni. Astfel, în cazul regiunii mai dezvoltate, rata de atingere a obiectivului 2023 a crescut cu 72 de puncte procentuale față de estimarea prezentată în cadrul Raportului Anual de Evaluare aferent anului 2021. Iar, rata de atingere a obiectivului 2023 pentru indicatorul CO01 aferent regiunilor mai puțin dezvoltate a crescut cu 28 de puncte procentuale.

226. Pentru indicatorul CO24, *Cercetare, inovare: Număr de noi cercetători în entitățile care beneficiază de sprijin*, instrumentul prognozează o valoare de 265 noi cercetători în regiunea mai dezvoltată, reprezentând 136%

- din ținta pe 2023, și o valoare de 684 de noi cercetători în regiunile mai puțin dezvoltate, reprezentând 234% din ținta pe 2023. În ambele situații, conform nivelului estimat de realizare al indicatorul țintele vor fi depășite Valoarea estimată pentru indicatorul CO24 aferent regiunii mai dezvoltate a scăzut cu 21 de puncte procentuale. În cazul regiunilor mai puțin dezvoltate, valoare estimată a crescut cu 7 puncte procentuale.
227. Cu privire la indicatorul financiar, instrumentul estimează că acest indicator, pentru regiunea mai dezvoltată, va fi realizat în proporție de 121% din ținta pentru 2023, cu 10 puncte procentuale mai mult decât în estimarea precedentă, prezentată în Raportul Anual de Evaluare 2021. Iar pentru regiunile mai puțin dezvoltate, conform instrumentului de prognoză utilizat, nivelul de realizare va fi de 74%, cu 17 puncte procentuale mai mult față de estimarea precedentă. **Cu toate acestea, indicatorul aferent regiunilor mai puțin dezvoltate se află încă în intervalul de risc în ceea ce privește atingerea țintei.** Însă, AM POC a lansat două ghiduri Start-up, spin off și PTI numai pe regiunile mai puțin dezvoltate, ceea ce poate conduce la atingerea țintei indicatorului până la data de 31 decembrie 2022. De asemenea, conform datelor colectate prin intermediul focus grupului organizat cu reprezentanși ai AM POC, au fost semnate 4 Acte Aditionale (și este în așteptare semnarea altor acte adiționale) pentru proiectele de tip G, care solicită mărirea valorii cofinanțării eligibile a beneficiarului în urma relocării către proiectele de tip D. Aceste proiecte vor duce la creșterea semnificativă a indicatorului CO27, inclusiv pentru regiunile mai puțin dezvoltate.
228. Ținta cumulată a proiectelor contractate care contribuie la valoarea indicatorului CO01 este de 628 de întreprinderi pentru ambele regiuni de dezvoltare, în timp ce pentru indicatorul CO24, ținta cumulată a proiectelor care contribuie la valoarea acestuia este de 1.031 de întreprinderi. În momentul de față, 9 cereri de finanțare se află în stadiul ETF. Prin urmare, valorile realizate se poate să fie mai ridicate decât cele estimate în acest moment.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

229. Indicatorul CO01 pentru regiunea mai dezvoltată înregistrează cea mai mare schimbare a rata de estimată. Trebuie menționat și faptul că, față de ultima estimare anuală, ținta indicatorului a fost schimbată, scăzând de la 95 la 85 societăți sprijinite. În același timp, ținta setată pentru acest indicator scade la 327 la 290. Aceste schimbări nu explică în totalitate creșterea ratelor de atingere a obiectivului aferent anului 2023 preconizate. În perioada anterioară de raportare (iunie 2020 – mai 2021), din cauza efectelor economice ale pandemiei de COVID-19, mulți beneficiari de pe Axa Prioritară 1 și-au suspendat activitatea sau au prelungit graficul de implementare al proiectelor. Noile realizări înregistrate în perioada iunie 2021 – iunie 2022 arată faptul că majoritatea proiectelor și-au reluat activitățile conform noii planificări. Mai mult, în aceeași perioadă, în cadrul Axei Prioritare 1, au fost finalizate 30% dintre toate proiectele încheiate. Conform analizei realizate pe baza datelor SMIS disponibile, factorul determinat în creșterea nivelului de realizare al indicatorului este contribuția proiectelor noi. Astfel, 30,41% dintre proiectele care contribuie la indicatorul CO01 sunt proiecte contractate în perioada iunie 2021 – mai 2022.
230. În ceea ce privește indicatorul CO24 aferent regiunii mai dezvoltate, rata de atingere a obiectivului 2023 a scăzut cu 21 de puncte procentuale. Motivul scăderii valorii acestui indicator este nivelul realizărilor proiectelor care contribuie la valoarea acestui indicator, care s-au finalizat în perioada iunie 2021 – iunie 2022, contractate în cadrul Priorității de Investiții 1(b). Dacă anul trecut, fiecare proiect contractat contribuia la valoarea indicatorului cu 0.86, în estimarea actualizată, fiecare proiect aflat în implementare contribuie cu 0.62. Cu toate acestea, la momentul actual nu a fost identificat un risc de neatingere a țintei stabilite. Un număr semnificativ de proiecte care contribuie la valoarea indicatorului au fost finalizate. Cu toate că 28,41% dintre proiectele care contribuie la indicatorul CO24 au fost contractate în perioada iunie 2021 – mai 2022, doar 16,47% din contribuția noilor proiecte este aferentă regiunii mai dezvoltate.
231. În ceea ce privește regiunile mai puțin dezvoltate, rata de atingere a țintei indicatorului CO24 aferent regiunilor mai puțin dezvoltate a crescut cu 7 puncte procentuale față de prognoza realizată pentru RAE 2021. Această creștere se datorează în principal numărului de proiecte nou contractate care contribuie la indicator. Așa cum se menționează anterior, 28,41% dintre proiectele care contribuie la CO24 sunt proiecte noi. Iar contribuția acestora se realizează la nivelul regiunilor mai puțin dezvoltate în proporție de 83,53%.
232. Conform estimărilor realizate prin intermediul instrumentului de prognoză, rata de realizare a indicatorului financiar aferent regiunii mai dezvoltate a crescut cu 10 puncte procentuale. **Însă, în ciuda progresului făcut în ceea ce privește contractarea, indicatorul financiar aferent regiunilor mai puțin dezvoltate se află încă în zona de risc de neatingere a obiectivului, cu o estimare de 74%, mai mult cu 17 puncte**

procentuale față de estimarea anterioară. Acest fapt se datorează **ratei medii a nivelului de cheltuieli realizate pe proiect față de bugetul acestuia**. Astfel, pe baza datelor înregistrate până la acest moment, putem spune că rata cheltuielilor realizate pe fiecare proiect poate duce la un nivel de realizare a indicatorului financiar mai mic decât ținta stabilită pentru anul 2023 (după cum este confirmat și de RAI 2021 pt POC 2014-2020 – vezi mai jos). Însă, conform informațiilor calitative primite de la experții AM POC, în cadrul focus grupului realizat pentru validarea constatărilor și concluziilor aferente Raportului Anual de Evaluare pentru 2021, există tendința ca o mare parte dintre cheltuieli (lăsând la o parte economiile) să fie realizate și rambursate spre finalul perioadei de implementare a proiectelor (multi beneficiari preferând să plătească subcontractorii la finalul lucrărilor). Situația este similară și pentru finalul perioadei de programare, când există o mare probabilitate ca nivelul cheltuielilor realizate și sumelor rambursate să crească substanțial față de mediile înregistrate în anii precedenți. Acest lucru se observă deja prin faptul că ambele estimări cu privire la ratele de realizare ale indicatorului financiar au crescut semnificativ. Prin urmare, o mare parte din realizările fizice și financiare ale proiectelor vor fi concentrate în ultima parte a perioadei de programare și se așteaptă în continuare o creștere progresivă a acestora. De asemenea, un procent mare de beneficiari au încheiat, ca urmare a dificultăților întâmpinate în perioada pandemiei Covid19, acte adiționale de prelungire a perioadei de implementare, prin care au revizuit graficele de depunere a cererilor de rambursare. Astfel, la sfârșitul perioadei de programare (anul 2023) vor depune valori mari pentru în cadrul cererilor de rambursare și astfel, se estimează faptul că rata de atingere a indicatorului financiar va crește semnificativ.

233. Conform RAI 2021, măsura în care Axa Prioritară 1 va progresa depinde de lansarea unor noi apeluri de proiecte. Continuarea contractării este esențială din cauza faptului că au fost identificate economii semnificative făcute la nivel de proiect, care scad nivelul fondurilor ce vor fi cheltuite comparativ cu cele angajate. Astfel, AM POC a planificat și lansat două noi apeluri de proiecte în cadrul Acțiunii 1.2.1, pentru *întreprinderi inovatoare de tip start-up și spin-off și Proiect tehnologic Inovativ*.

Concluzii și recomandări

234. Instrumentul de prognoză estimează depășirea țintelor pentru obiectivul 2023 pentru toți indicatorii din Cadrul de Performanță (CO01 pentru regiunea mai dezvoltată și regiunile mai puțin dezvoltate, CO24 pentru regiunea mai dezvoltată și regiunile mai puțin dezvoltate și indicatorului financiar pentru regiunea mai dezvoltată), cu excepția indicatorului financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate, a cărei estimare deși a crescut, rămâne în zona de risc.
235. Pentru a evita neatingerea țintei indicatorului financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate se recomandă continuarea procesului de selecție și contractare de proiecte noi (din aceste zone). AM POC a lansat două apeluri de proiecte în această perioadă, fapt ce va duce la creșterea nivelului de atingere a indicatorului financiar.
236. Ratele de atingere a țintei indicatorului de peste (sau sub) 115%/85% poate indica un nivel de realism mai scăzut al țintelor. Deși țintele pentru indicatorul CO01 au fost scăzute, este necesară analiza acestei rate de atingere și justificarea ei, sau re-analizarea țintelor acestui indicator.

Axa prioritară 2: Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă

237. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii de performanță din cadrul Axei Prioritare 2 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare în cadrul raportului anual de evaluare din 2021. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 3S15 – Servicii publice aferente evenimentelor de viață aduse la nivelul IV de sofisticare online;
 - 3S17 – Școli care utilizează OER, WEB 2.0 în educație.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

238. Tabelele următoare prezintă estimările actualizate ale instrumentului de prognoză. Aceste estimări aparțin scenariului general de progres al valorilor indicatorilor de performanță.

Tabelul 39. Scenariul general de progres al valorilor indicatorilor de performanță din cadrul Axei Prioritare 2

Indicator	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2021	Rată de atingere a obiectivului 2023 estimată în 2022	Schimbare
3S15	MD	4	1	6	125%	138%	↑
3S15	MPD	28	9	29	100%	100%	=
3S17	MD	264	221	264	100%	100%	=
3S17	MPD	1.736	1,549	1,736	100%	100%	=
Financiar	MD	349.185.521,92 LEI	182.364.259,14 LEI	312.686.541,76 LEI	90%	90%	=
Financiar	MPD	2.579.310.403,08 LEI	1.279.275.475,14 LEI	2.221.893.818,79 LEI	86%	86%	=

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

239. Pentru indicatorul 3S15, *Servicii publice aferente evenimentelor de viață aduse la nivelul IV de sofisticare online*, instrumentul de prognoză estimează o rată de atingere a țintei din 2023 de 138% pentru regiunea mai dezvoltată și 100% pentru regiunile mai puțin dezvoltate. În situația indicatorului 3S15 pentru regiunea mai dezvoltată, valoarea de realizare estimată a crescut, cu 13 puncte procentuale față de cea prognozată în cadrul raportului de evaluare din anul 2021.
240. Pentru indicatorul 3S17, *Școli care utilizează OER, WEB 2.0 în educație*, instrumentul de prognoză estimează o rată de atingere a țintei pentru anul 2023 de 100%, atât pentru regiunile mai puțin dezvoltate, cât și pentru regiunile mai dezvoltate. Ambele valori au rămas constante de la ultima estimare anuală realizată, conform Raportului Anual de Evaluare aferent anului 2021.
241. Valorile estimate pentru indicatorul financiar rămân constante în raport cu ultima estimare anuală. Pentru regiunea mai dezvoltată, nivelul de atingere al obiectivului aferent anului 2023 este de 90%, iar în cazul regiunilor mai puțin dezvoltate de 86%.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

242. Indicatorul 3S15 are o rată de realizare de 138% pentru regiunea mai dezvoltată și de 102% pentru regiunile mai puțin dezvoltate, ambele fiind mai mari față de estimările realizate în cadrul raportului anual de evaluare din 2020. Conform datelor colectate prin intermediul focus grupului realizat, valorile crescute în ceea ce privește rata de atingere a indicatorului se datorează semnării unui nou contract de finanțare încheiat cu Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, "Sistem Național de Management privind Dizabilitatea".
243. Indicatorul 3S17 a rămas constant față de ultima prognoză anuală realizată, având o rată de atingere a obiectivului aferent anului 2023 de 100%. În cadrul obiectivului specific 2.4 care contribuie la realizarea indicatorului 3S17 nu au fost contractate proiecte noi, iar din cele 3 proiecte contractate care contribuie la realizarea indicatorului niciunul nu a fost finalizat. Această situație trebuie analizată în contextul specificului proiectelor implementate de Ministerul Educației și Cercetării care sprijină digitalizarea procesului de învățare și evaluare, respectiv proiectele: „Wi-Fi Campus: Platforma națională de internet wireless în 4.500 de școli din România”, „Platformă digitală cu resurse educaționale deschise - Biblioteca școlară virtuală” (implementat de ARNIEC sub coordonarea Ministerului Educației și Cercetării și „Sistem informatic de management al școlarității - SIMS” (proiect care include și catalogul electronic). Pe de altă parte, conform AM POC, doar atunci când o școală beneficiază de realizări în cadrul tuturor celor trei proiecte aflate în implementare la Ministerul Educației și Cercetării, acea școală poate fi luată în considerare la realizarea

- indicatorului. Toate cele 3 proiecte se află în implementare și nu există riscul de nefinalizare până la încheierea perioadei de programare.
244. Trebuie menționat aici faptul că dintre proiectele nou contractate niciunul nu contribuie la cei doi indicatori fizici din cadrul AP2.
245. Rata de atingere a indicatorilor financiari rămâne constantă față de ultima estimare anuală. Transferul celor 295 de proiecte din cadrul AP2 în cadrul în cadrul AP 4 poate fi considerat un factor important al acestei evoluții a indicatorilor financiari, chiar dacă atât numărul proiectelor contractate (32,16% din total) cât și al celor finalizate (43,37% din total) a crescut semnificativ în ultimul an.
246. Dat fiind faptul că majoritatea proiectelor contractate erau atribuite autorităților publice, iar acestea au avut un grad mai scăzut de realizare financiară, AM POC a intensificat contractarea din cadrul Axei Prioritare 2, pentru beneficiarii privați, care au o rată de realizare semnificativ mai mare. De asemenea, 32,17% din totalul proiectelor contractate în cadrul Axei Prioritare 2 au fost încheiate în perioada iunie 2021 – mai 2022. În ceea ce privește proiectele finalizate, 43,37% au fost încheiate în ultimul an. Cu toate acestea, instrumentul de prognoză nu estimează creșteri ale ratelor de atingere ale țintelor aferente anului 2023. Conform RAI 2021, unde dintre principalele cauze se referă la întârzierile în ceea ce privește implementare proiectelor contractate, mai ales cele determinate de procedura de achiziție publică. Evaluarea intervențiilor POC 2014 – 2020 aferente Axei Prioritare 2. Tehnologia informațiilor și comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă, realizată în anul 2021, arată faptul că rata efectuării plăților la nivelul AP era foarte scăzută comparativ cu nivelul fondurilor angajate.
247. De asemenea, în data de 2 iunie, AM POC a lansat un nou apel de proiecte, aferent Acțiunii 2.3.2 – „Asigurarea securității cibernetice a sistemelor” - POC/1019/2/4/. La momentul realizării acestui raport, nu existau date disponibile despre evoluția acestuia.

Concluzii și recomandări

248. Conform noilor estimări realizate în ceea ce privește atingerea obiectivelor 2023 a indicatorilor fizici din CdP aferenți axei prioritare 2, nu există la acest moment un risc de nerealizare.
249. Totuși situația proiectelor contractate în cadrul obiectivului specific 2.4 și implicit a indicatorului 3S17 rămân problematice. Pe de o parte, dat fiind specificul acestui obiectiv, în speță numărul mic de proiecte ce contribuie la realizarea obiectivului și lipsa informațiilor cu privire la numărul unităților școlare în care au fost implementate deja măsurile planificate, instrumentul de prognoză nu poate estima într-un mod realist nivelul de atingere a țintei stabilite pentru anul 2023.

Scenarii POC

78. Potrivit discuției cu reprezentanții AM POC, în cadrul Acțiunii 1.2.1, un apel de proiecte privind proiecte tehnologice inovative pentru regiunile mai puțin dezvoltate a fost lansat (apel cu depunere continuă), și un apel urmează să fie lansat care vizează start-up și spin-off (secțiunea C) tot pentru regiunile mai puțin dezvoltate. Având în vedere că se estimează o rată de atingere de doar 74%, echipa de evaluare a simulat contractarea de proiecte în cele două apeluri, pentru a identifica care este numărul necesar de proiecte care urmează să fie contractate, pentru a asigura atingerea indicatorului financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate.
79. Așa cum s-a prezentat în Raportul Anual de față, indicatorul financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate este estimată să atingă o rată de îndeplinire a țintei de 74%, reprezentând 2.569.112.092,32 LEI, la o țintă de 3.459.151.489,71 LEI. Tabelul următor prezintă caracteristicile medii ale proiectelor contractate în cadrul apelului POC/163/1/3/Stimularea cererii întreprinderilor pentru inovare prin proiecte CDI derulate de întreprinderi individual sau în parteneriat cu institute de CD și universități, în scopul inovării de procese și de produse în sectoarele economice care prezintă potențial de creștere, apelul în care se depun proiecte tehnologice inovative.

Proiecte Tehnologice Inovative		
Caracteristici medii ale proiectelor	Experiența proiectelor contractate	Valorile necesare pentru atingerea țintelor indicatorilor
Durata medie	857,21	mai puțin de 365 de zile
Contribuție medie CO01	1,02	1,02
Contribuție medie CO24	3,34	3,34

Proiecte Tehnologice Inovative		
Caracteristici medii ale proiectelor	Experiența proiectelor contractate	Valorile necesare pentru atingerea țintelor indicatorilor
Buget mediu	13.223.292,11	13.223.292,11
Rambursare medie	11.592.946,86	11.592.946,86
Rata medie de rambursare (AP1)	87,67%	87,67%

80. Așa cum este prezentat în tabel, durata medie a unui proiect tehnologic inovativ este aproximativ 857,21 de zile, iar realizările medii ale acestora privind CO01 este de 1,02 iar la CO24 este de 3,34. Bugetul mediu unui proiect este de 13.223.292,11 LEI, cu o rambursare totală la nivel de proiect de 11.592.946,86. Din cauza maturității proiectului, echipa de evaluare nu a putut calcula o rată medie de rambursare la nivelul acestor proiecte, astfel, s-a utilizat rata medie de rambursare la nivelul Axei Prioritare 1 de 87,67%. Având în vedere perioada de programare rămasă, pentru finalizare acestor proiecte până la data de 31 decembrie 2023, nu permite ca proiectele să aibă o perioadă medie de implementare de 857,21 de zile. Astfel, ținând cont și de durata administrativă de depunere, evaluare și selecție a proiectelor, este nevoie ca durata medie a acestor proiecte să fie sub 365 de zile.
81. Tabelul următor prezintă scenariile rulate privind acoperirea țintei indicatorului financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate doar prin apelul privind *Proiecte Tehnologice Inovative*.

Scenarii	Număr proiecte necesare	Contribuție la valoarea indicatorului financiar	Rata de atingere a indicatorului financiar	Observații
(1) Număr necesar de proiecte pentru a acoperi 100% din suma necesară pentru acoperirea țintei doar pin PTI	77	892.656.908,22 LEI	100,00%	29 proiecte aflate în precontractare + 48 de proiecte adiționale
(2) Număr necesar de proiecte pentru a acoperi 75% din suma necesară pentru acoperirea țintei doar pin PTI	58	672.390.917,88 LEI	94,00%	29 proiecte aflate în precontractare + 29 de proiecte adiționale
(3) Număr necesar de proiecte pentru a acoperi 50% din suma necesară pentru acoperirea țintei doar pin PTI	38	440.531.980,68 LEI	87,00%	29 proiecte aflate în precontractare + 9 de proiecte adiționale
(4) Număr necesar de proiecte pentru a acoperi 25% din suma necesară pentru acoperirea țintei doar pin PTI	19	220.265.990,34 LEI	81,00%	Doar 19 proiecte din cele 29 aflate în precontractare
(5) Contractarea proiectelor aflate în precontractare	29	336.195.458,94 LEI	84,00%	-

82. Pentru a prezenta modul interpretare a tabelului, oferim următorul exemplu. În scenariul (1), prin contractarea a 77 de proiecte, care vor contribui la valoarea indicatorului financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate cu suma de 892.656.908,22 LEI, va asigura atingerea țintei în proporție de 100%. În schimb, scenariul (2), prin contractarea a 58 de proiecte, care vor contribui la valoarea indicatorului financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate cu suma de 672.390.917,88 LEI, va asigura atingerea țintei în proporție de 94%. În momentul de față, 29 de proiecte se află în precontractare, iar dacă se vor contracta, acestea vor contribui cu suma de 336.195.458,94 LEI, și ar asigura ținta în proporție de 84%.
83. În continuare, se vor prezenta caracteristicile medii ale proiectelor contractate în cadrul apelului *POC/62/1/3/Stimularea cererii întreprinderilor pentru inovare prin proiecte CDI derulate de întreprinderi individual sau în parteneriat cu institute de CD și universități, în scopul inovării de procese și de produse în sectoarele economice care prezintă potențial de creștere*, apelul în care se depun proiecte care vizează spin-off (secțiunea C).

Proiecte Spin-off		
Caracteristici medii	Experiența proiectelor contractate	Valorile necesare pentru atingerea țintelor indicatorilor
Durata medie	653,50	mai puțin de 365 de zile
Contribuție medie CO01	1,00	1,00
Contribuție medie CO24	1,76	1,76

Proiecte Spin-off		
Caracteristici medii	Experiența proiectelor contractate	Valorile necesare pentru atingerea țintelor indicatorilor
Buget mediu	816.597,52	816.597,52
Rambursare medie	796.381,11	796.381,11
Rata medie de rambursare (Apel 62/1/3)	97,52%	97,52%

84. Cu privire la proiecte spin-off, durata medie a unui proiect tehnologic inovativ este aproximativ 653,50 de zile, iar realizările medii ale acestora privind CO01 este de 1,02 iar la CO24 este de 3,34. Bugetul mediu unui proiect este de 816.597,52 LEI, cu o rambursare totală la nivel de proiect de 796.381,11 LEI. Rata medie de rambursare a cheltuielilor este de 97,52%. Aceasta este rata medie de rambursare ale proiectelor contractate în cadrul apelului POC/62/1/3. Având în vedere perioada de programare rămasă, pentru finalizare acestor proiecte până la data de 31 decembrie 2023, nu permite ca proiectele să aibă o perioadă medie de implementare de 653,50 de zile. Astfel, ținând cont și de durata administrativă de depunere, evaluare și selecție a proiectelor, este nevoie ca durata medie a acestor proiecte să fie sub 365 de zile. Tabelul următor prezintă scenariile rulate privind acoperirea țintei indicatorului financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate doar prin apelul privind *Proiecte Spin-off*.

Scenarii	Număr proiecte necesare	Contribuție la valoarea indicatorului financiar	Rata de atingere a indicatorului financiar	Observații
(1) Număr necesar de proiecte pentru a acoperi 100% din suma necesară pentru acoperirea țintei doar pin PTI	1118	890.354.080,98 LEI	100,00%	Apel nou
(2) Număr necesar de proiecte pentru a acoperi 75% din suma necesară pentru acoperirea țintei doar pin PTI	838	667.367.370,18 LEI	94,00%	Apel nou
(3) Număr necesar de proiecte pentru a acoperi 50% din suma necesară pentru acoperirea țintei doar pin PTI	559	445.177.040,49 LEI	87,00%	Apel nou
(4) Număr necesar de proiecte pentru a acoperi 25% din suma necesară pentru acoperirea țintei doar pin PTI	279	222.190.329,69 LEI	81,00%	Apel nou
(5) Contractarea proiectelor aflate în precontractare	23	18.316.765,53 LEI	75,00%	Încă în precontractare

85. Din nou, pentru a prezenta modul interpretare a tabelului, reluăm explicația de mai sus. În scenariul (1), prin contractarea a 1118 de proiecte, care vor contribui la valoarea indicatorului financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate cu suma de 890,354,080.98 LEI, va asigura atingerea țintei în proporție de 100%. În schimb, scenariul (2), prin contractarea a 838 de proiecte, care vor contribui la valoarea indicatorului financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate cu suma de 667,367,370.18 LEI, va asigura atingerea țintei în proporție de 94%. În momentul de față, 23 de proiecte se află în precontractare, iar dacă se vor contracta, acestea vor contribui cu suma de 18,316,765.53 LEI, și ar asigura ținta în proporție de 75%.
86. Având în vedere numărul ridicat de proiecte necesare pentru a asigura atingerea țintei indicatorului financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate, se recomandă prioritizarea contractării de proiecte în cadrul apelului POC/163/1/3, anume proiecte tehnologice inovative. Contractarea a peste 500 de proiecte implică un efort administrativ ridicat, iar timpul până la sfârșitul perioadei de programare actuale este unul limitat. Astfel, în tabelul următor sunt prezentate două scenarii privind contractarea în cele două apeluri.

Scenarii propuse	Contribuție la valoarea indicatorului financiar	Rata de atingere a indicatorului financiar
1. Scenariul (2) privind proiecte tehnologice inovative + contractarea a minim 35 de proiecte spin-off	700.264.256,73 LEI	95,00%
2. Scenariul (3) privind proiecte tehnologice inovative + contractarea a minim 326 de proiecte spin-off	700.152.222,54 LEI	95,00%

87. În primul scenariu, contractarea a minimum 58 de proiecte tehnologice inovative și a 35 de proiecte spin-off ar asigura atingerea indicatorului financiar. Acest scenariu este cel mai fezabil, având în vedere că 29 de proiecte tehnologice inovative și 23 de proiecte spin-off se află deja în precontractare. Astfel, ar mai fi necesară contractarea a 29 de proiecte tehnologice inovative adiționale și 12 proiecte spin-off. În al doilea scenariu, se propune contractarea a 38 de proiecte tehnologice inovative și 326 de proiecte spin-off. Astfel, ar mai fi necesară contractarea a 9 proiecte tehnologice inovative și 303 de proiecte spin-off adiționale. De asemenea, trebuie ținut cont de durata medie de implementare ale acestor proiecte, fiind de 857,21 zile în cazul proiectelor tehnologice inovative și 653,50 de zile în cazul proiectelor spin-off. Dacă proiectele care urmează să fie contractate nu pot fi implementate până la data de 31 decembrie 2023, atunci indicatorul financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate nu își va atinge ținta.

4.4 Programul Operațional Capital Uman

Descriere program

250. Programul Operațional Capital Uman (POCU) 2014 - 2020 urmărește prioritățile de investiții, obiectivele specifice și acțiunile asumate de către România în domeniul resurselor umane, continuând investițiile realizate în perioada de programare 2007-2013 și contribuind la atingerea obiectivului general al Acordului de Parteneriat: reducerea disparităților de dezvoltare economică și socială dintre România și Statele Membre ale UE.

Tabelul 40. Situația generală actuală a Programului Operațional Capital Uman - 31 mai 2022

Axă Prioritară	Număr de proiecte	Număr de proiecte finalizate	Alocarea financiară publică (€)	Valoarea publică a proiectelor contractate (€)	Rata de contractare
AP 1 - Inițiativa „Locuri de munca pentru tineri”	78	6	328.905.184	232.748.875	70,76%
AP 2 - Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs	72	8	178.128.676	244.095.149	137,03%
AP 3 - Locuri de muncă pentru toți	492	423	1.258.441.982	1.341.059.803	106,57%
AP 4 - Incluziunea socială și combaterea sărăciei	458	169	1.835.178.673	2.366.254.647	128,94%
AP 5 - Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	228	39	166.000.122	164.251.474	98,95%
AP 6 - Educație și competențe	887	254	904.778.919	1.104.088.692	122,03%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 mai 2022

Progresul înregistrat în implementarea Programului Operațional (31 mai 2021 - 31 mai 2022)

251. Perioada de referință a acestei analize este 31 mai 2021 – 31 mai 2022, în care au fost contractate în total 353 de proiecte și 370 de proiecte au fost finalizate. Această analiză utilizează date din lista proiectelor contractate la data de 31 mai 2022 pentru POCU dar și date SMIS, pentru a identifica care indicatori au fost afectați de contractarea și finalizarea de proiecte în perioada 31 mai 2021 – 31 mai 2022. În tabelul de mai jos este prezentată distribuția proiectelor noi contractate pe Axă Prioritară.

Tabelul 41. Proiecte noi contractate în perioada 31 mai 2021 – 31 mai 2022 pe AP

Axă Prioritară	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe AP
AP 1 - Inițiativa „Locuri de munca pentru tineri”	70	88,61%
AP 2 - Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs	64	88,89%
AP 3 - Locuri de muncă pentru toți	41	8,20%
AP 4 - Incluziunea socială și combaterea sărăciei	13	2,77%
AP 5 - Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	55	23,61%
AP 6 - Educație și competențe	92	10,24%
Total proiecte	353	14,20%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 mai 2022

252. În tabelul de mai jos este ilustrată distribuția proiectelor noi contractate pe priorități de investiții, analiză importantă pentru fundamentarea modificării valorilor estimate de instrument pentru indicatorii analizați:

Tabelul 42. Proiecte noi contractate în perioada 31 mai 2021 – 31 mai 2022 pe PI

Priorități de Investiții	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe PI
AP 1		
(ii) integrare durabilă pe piața muncii a tinerilor (FSE/ILMT), în special a celor care nu au un loc de muncă, educație sau formare, inclusiv a tinerilor cu risc de excluziune socială și a tinerilor din comunitățile marginalizate, inclusiv prin punerea în aplicare a ”garanției pentru tineret”	70	88,61%
AP 2		
(ii) integrare durabilă pe piața muncii a tinerilor (FSE/ILMT), în special a celor care nu au un loc de muncă, educație sau formare, inclusiv a tinerilor cu risc de excluziune socială și a tinerilor din comunitățile marginalizate, inclusiv prin punerea în aplicare a ”garanției pentru tineret”	64	88,89%
AP 3		
(iii) îmbunătățirea accesului egal la învățarea pe tot parcursul vieții pentru toate grupurile de vârstă într-un cadru formal, non-formal sau informal, actualizarea cunoștințelor, a aptitudinilor și a competențelor forței de muncă și promovarea unor căi de învățare flexibile, inclusiv prin orientare profesională și prin validarea competențelor dobândite	41	42,71%
AP 4		
(iv) creșterea accesului la servicii accesibile, durabile și de înaltă calitate, inclusiv asistență medicală și servicii sociale de interes general	2	1,49%
13i (FSE) Depășirea efectelor stării de urgență cauzate de pandemia de COVID-19 și pregătirea pentru o redresare economică ecologică, digitală și durabilă	11	100,00%
AP 5		
(vi) strategii de dezvoltare locală elaborate la nivelul comunității	55	23,61%
AP 6		
(i) reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu și promovarea accesului egal la învățământul preșcolar, primar și secundar de calitate, inclusiv la parcursuri de învățare formale, non-formale și informale pentru reintegrarea în educație și formare	20	6,73%

Priorități de Investiții	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe PI
(iii) îmbunătățirea accesului egal la învățarea pe tot parcursul vieții pentru toate grupurile de vârstă într-un cadru formal, non-formal sau informal, actualizarea cunoștințelor, a aptitudinilor și a competențelor forței de muncă și promovarea unor căi de învățare flexibile, inclusiv prin orientare profesională și prin validarea competențelor dobândite	6	4,26%
(iv) îmbunătățirea utilității sistemelor de educație și formare pentru piața muncii, facilitarea trecerii de la educație la muncă și consolidarea sistemelor de educație și formare profesională și a calității lor, inclusiv prin mecanisme pentru anticiparea competențelor, adaptarea programelor de învățământ și crearea și dezvoltarea de sisteme de învățare bazate pe muncă, inclusiv sisteme de învățare duale și de ucenicie	66	15,75%
AP 7		
Nu se aplica	17	7,36%
AP 8		
13i (FSE) Depășirea efectelor stării de urgență cauzate de pandemia de COVID-19 și pregătirea pentru o redresare economică ecologică, digitală și durabilă	1	33,33%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 mai 2022

253. Tabelul următor prezintă distribuția proiectelor noi contractate pe fiecare indicator la care contribuie prin realizări la valoarea acestuia:

Tabelul 43. Proiecte noi contractate în perioada 31 mai 2021 – 31 mai 2022 pe indicator

Indicatori	MPD	MD
AP 1		
4S225	51	0
AP 2		
4S225	42	3
AP 3		
4S11	0	0
4S12	0	0
4S27	0	0
4S8	0	0
AP 4		
4S160	0	0
4S206	0	0
4S208	1	0
4S226	1	0
4S59	0	0
4S60	0	0
4S63	0	0
AP 5		
4S168	53	0
4S68	6	0
AP 6		
4S100	0	0
4S113	0	0
4S130	0	0
4S223	18	0
4S222	17	0
4S92	1	0
4S94	2	0
AP 7		

Indicatori	MPD	MD
4S139	0	1
4S140	49	7
4S141	206	26
4S142	2	3
AP 8		
4S225	10	0
CV31	3	0
CV33	11	0

Sursa: date prelucrate de către evaluatori utilizând SMIS

254. Cu privire la cele de proiecte finalizate, tabelul de mai jos prezintă distribuția acestora pe Axă Prioritară:

Tabelul 44. Proiecte finalizate în perioada 31 mai 2021 – 31 mai 2022 pe AP

Axă Prioritară	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe AP
AP 1 - Inițiativa „Locuri de munca pentru tineri”	0	0,00%
AP 2 - Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs	5	62,50%
AP 3 - Locuri de muncă pentru toți	101	23,54%
AP 4 - Incluziunea socială și combaterea sărăciei	111	63,07%
AP 5 - Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	4	9,76%
AP 6 - Educație și competențe	134	52,14%
Total proiecte	361	100,00%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 mai 2022

255. În tabelul de mai jos este ilustrată distribuția proiectelor finalizate în perioada de referință pe priorități de investiții, analiză importantă pentru fundamentarea modificării valorilor estimate de instrument pentru indicatorii analizați:

Tabelul 45. Proiecte finalizate în perioada 31 mai 2021 – 31 mai 2022 pe PI

Obiective specifice	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe PI
AP 2		
(ii) integrare durabilă pe piața muncii a tinerilor (FSE/ILMT), în special a celor care nu au un loc de muncă, educație sau formare, inclusiv a tinerilor cu risc de excluziune socială și a tinerilor din comunitățile marginalizate, inclusiv prin punerea în aplicare a ”garanției pentru tineret”	5	6,94%
AP 3		
(i) accesul la locuri de muncă pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și pentru persoanele inactive, inclusiv pentru șomerii de lungă durată și pentru persoanele cu șanse mici de angajare, inclusiv prin inițiative locale de angajare și sprijin pentru mobilitatea forței de muncă	8	11,76%
(iii) activități independente, antreprenoriat și înființare de întreprinderi, inclusiv a unor microîntreprinderi și a unor întreprinderi mici și mijlocii inovatoare	48	22,97%
(iii) îmbunătățirea accesului egal la învățarea pe tot parcursul vieții pentru toate grupurile de vârstă într-un cadru formal, non-formal sau informal, actualizarea cunoștințelor, a aptitudinilor și a competențelor forței de muncă și promovarea unor căi de învățare flexibile, inclusiv prin orientare profesională și prin validarea competențelor dobândite	34	35,42%
(v) adaptarea la schimbare a lucrătorilor, a întreprinderilor și a antreprenorilor	11	8,94%
AP 4		
(ii) integrarea socio-economică a comunităților marginalizate, cum ar fi romii	82	38,32%
(iv) creșterea accesului la servicii accesibile, durabile și de înalta calitate, inclusiv asistență medicală și servicii sociale de interes general	24	17,91%
(v) promovarea antreprenoriatului social și a integrării profesionale în întreprinderile sociale și promovarea economiei sociale și solidară pentru a facilita accesul la locuri de muncă	5	4,50%

Obiective specifice	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe PI
AP 5		
(vi) strategii de dezvoltare locală elaborate la nivelul comunității	4	1,72%
AP 6		
(i) reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu și promovarea accesului egal la învățământul preșcolar, primar și secundar de calitate, inclusiv la parcursuri de învățare formale, non-formale și informale pentru reintegrarea în educație și formare	78	26,26%
(ii) îmbunătățirea calității și a eficienței învățământului terțiar și a celui echivalent și a accesului la acestea, în vederea creșterii participării și a nivelului de educație, în special pentru grupurile defavorizate	26	74,29%
(iv) îmbunătățirea utilității sistemelor de educație și formare pentru piața muncii, facilitarea trecerii de la educație la muncă și consolidarea sistemelor de educație și formare profesională și a calității lor, inclusiv prin mecanisme pentru anticiparea competențelor, adaptarea programelor de învățământ și crearea și dezvoltarea de sisteme de învățare bazate pe muncă, inclusiv sisteme de învățare duale și de ucenicie	30	7,16%
AP 7		
Nu se aplica	15	500,00%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 mai 2022

256. Tabelul următor prezintă distribuția proiectelor contractate în perioada de referință pe fiecare indicator la care contribuie prin realizări la valoarea acestuia:

Tabelul 46. Proiecte finalizate în perioada 31 mai 2021 – 31 mai 2022 pe PI

Indicatori	MPD	MD
AP 1		
4S225	0	0
AP 2		
4S225	3	1
AP 3		
4S11	47	1
4S12	0	0
4S27	0	0
4S8	7	1
AP 4		
4S160	0	0
4S206	2	1
4S208	0	0
4S226	0	0
4S59	0	0
4S60	0	0
4S63	4	0
AP 5		
4S168	1	0
4S68	0	0
AP 6		
4S100	26	6
4S113	0	0
4S130	6	2
4S223	69	5
4S222	0	0
4S92	42	2
4S94	57	1
AP 7		
4S139	0	1

Indicatori	MPD	MD
4S140	49	7
4S141	206	26
4S142	2	3
AP 8		
4S225	10	0
CV31	3	0
CV33	11	0

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 mai 2022

Axa prioritară 1: Inițiativa „Locuri de munca pentru tineri”

257. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axi Prioritare 1 și explicații privind motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021. Indicatorii din Axa Prioritară 1 stabiliți pentru Cadrul de performanță sunt:

- O1 – Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate;
- 4S225 – Tineri NEETs șomeri cu vârsta cuprinsă între 16 -29 ani care beneficiază de sprijin, din care: roma/din zona rurală.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

258. Tabelul următor prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Axa Prioritatea 1.

Tabelul 47. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axi Prioritare 1

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
O1	MPD	1.625.416.528	283.476.763	379.432.342	12%	23%	↑
4S225	MPD	84.116	16.996	52.075	46%	62%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

259. Rularea instrumentului de prognoză a arătat că în cazul indicatorilor din cadrul Axi Prioritare 1, progresul înregistrat în perioada de referință 31 mai 2021 – 31 mai 2022 este unul limitat. Prognoza estimează că valoarea indicatorului 4S225 - *Tineri NEETs șomeri cu vârsta cuprinsă între 16 – 29 ani care beneficiază de sprijin, din care: roma/din zona rurală* va atinge o valoare de 52.075 de persoane în 2023, rata de atingere a acestui indicator fiind de 62%, în creștere față de rata de atingere de 12% prezentată în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare. Pentru indicatorul financiar, instrumentul de prognoză estimează o rată de atingere de 23%, de asemenea în creștere de la 12%, rata înregistrată în Raportul Anual anterior. La valoarea indicatorului 4S225 contribuie 60 de proiecte cu realizări totale de 57.945 tineri NEETs, valoare insuficient de mare pentru asigurarea atingerii țintei. Dintr-un total de 60 de proiecte contractate care contribuie la valoarea indicatorului 4S225, 51 de proiecte au fost contractate în perioada de referință a Raportului Anual de Evaluare.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

260. Rata de atingere a indicatorului 4S225 a crescut cu 16 puncte procentuale față de rata înregistrată în Raportul Anual precedent. Cauza acestei creșteri se regăsește în cele 51 de proiecte care au fost contractate în perioada de referință a analizei raportului care contribuie la valoarea indicatorului 4S225. Așa cum a fost menționat în secțiunea anterioară, din totalul de 60 de proiecte care contribuie la valoarea indicatorului 4S225, 51 de proiecte au fost contractate în ultimul an. Conform RAI 2021, situația implementării Axelor Prioritare 1 și 2 a fost afectată în principal de structura grupului țintă, respectiv trendul descendent al numărului NEETs între 15 și 24 de ani, din cauze precum evoluția oscilantă a ratei de ocupare, dar și migrației în special temporare, care face dificilă și identificarea NEETs în vederea înregistrării⁴². Conform informațiilor din cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, reprezentanții AM POCU au afirmat faptul că proiectele din cadrul AP1 și AP2 nu au înregistrat un progres evident din cauza faptului că au grupuri țintă foarte mari (în special proiectele ANOFM). Pentru proiectele ANOFM, mobilizarea grupului țintă se dovedește dificilă și există costuri mari cu tinerii NEETs⁴³.
261. Pentru a soluționa problema tinerilor NEETs, AM POCU a modificat textul programului în anul 2020, prin extinderea eligibilității până la vârsta de 29 de ani, includerea unor actori relevanți la nivel național în implementarea intervențiilor aferente NEETs pe lista beneficiarilor eligibili (MTS), extinderea listei activităților eligibile, transferul intervenției aferente OS 6.1 la AP 1 și AP 2, astfel încât să existe o abordare integrată intervențiilor⁴⁴.
262. Așa cum a fost consemnat în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, în vederea accelerării implementării Axei Prioritare 1, în 2020 au fost lansate 2 apeluri competitive. Unul dintre cele 2 apeluri vizează *Viitor pentru tineri NEETs* (relansare), iar cel de-al doilea *A doua Șansă NEETs*. În cadrul celor două apeluri de proiecte relansate în 2020 au fost depuse 81 de proiecte (*Viitor pentru tineri NEETs*) și, respectiv, 20 de proiecte (*A doua Șansă NEETs*)⁴⁵.
263. În momentul de față, ambele apeluri sunt închise, cele 51 de proiecte fiind contractate prin apelul *Viitor pentru tineri NEETs* (relansare), iar 19 proiecte au fost contractate prin apelul *A doua Șansă NEETs*. Analizând documentul rezumat al programului operațional 55 de proiecte au fost acceptate în stadiul ETF, astfel, 4 proiecte aflându-se în stadiul de precontractare, în timp ce toate proiectele depuse în cadrul apelului *A doua Șansă NEETs* care au trecut de stadiul ETF au fost contractate⁴⁶.
264. Potrivit Raportului de Evaluare în domeniul ocupării forței de muncă, apelurile competitive și INTESPO ar fi trebuit lansate mai devreme, deoarece evaluarea, selecția și contractarea proiectelor s-ar fi realizat accelerat, iar proiectele ar fi început mai devreme. Ar fi fost necesară o analiză rapidă a cauzelor care au generat situația din 2018, când nicio cerere de finanțare nu a fost depusă în urma apelurilor lansate. După remedierea problemelor, apelurile ar fi trebuit relansate în 2018. Mai mult, în raport se menționează necesitatea ca INTESPO să fie pregătit de o manieră mai coerentă, fără schimbări în strategia de implementare. Acest aspect ar fi putut asigura o cooperare instituțională mai substanțială și implicare mai activă a partenerilor încă de la începutul implementării proiectului⁴⁷.

Concluzii și recomandări

265. În concluzie, în momentul de față se estimează că indicatorul 4S225 și indicatorul financiar nu își vor atinge țintele stabilite pentru anul 2023. Precum în estimarea realizată în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, cauza acestei probleme se regăsește în contractarea scăzută la nivel de Axă Prioritară.

Axa Prioritară 2: Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs

266. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 2 și explicații privind motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021. Indicatorii din Axă Prioritară 2 stabiliți pentru Cadrul de performanță sunt:

⁴² Raportul Anual de Implementare 2021.

⁴³ Al Treilea Raport Anual de Evaluare 2021.

⁴⁴ Ibid.

⁴⁵ Ibid.

⁴⁶ Rezumat POCU la data de 31 mai 2022

⁴⁷ Raport de Evaluare aferent anului 2019 în domeniul ocupării forței de muncă

- 01 – Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate;
- 4S225 – Tineri NEETs șomeri cu vârsta cuprinsă între 16 -29 ani care beneficiază de sprijin, din care: roma/din zona rurală.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

267. Tabelul următor prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Axa Prioritatea 2.

Tabelul 48. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 2

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
01	MPD	1.083.824.779 LEI	406.341.684 LEI	531.909.580 LEI	40%	49%	↑
01	MD	56.831.316 LEI	23.221.249 LEI	30.203.540 LEI	39%	53%	↑
4S225	MPD	98.317	47.030	129.071	19%	131%	↑
4S225	MD	3.700	494	1.576	85%	43%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

268. Cu privire la indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 2, se observă îmbunătățiri limitate în cadrul a doi indicatori, un indicator a crescut semnificativ în rata de atingere estimată iar un indicator înregistrează o scădere semnificativă. Indicatorul 4S225, *Tineri NEETs șomeri cu vârsta cuprinsă între 16 -29 ani care beneficiază de sprijin, din care: roma/din zona rurală*, pentru zona mai puțin dezvoltată înregistrează o creștere semnificativă în rata de atingere estimată, de la 19% la 131%, reprezentând 129.071 de tineri NEETs. Pentru indicatorul 4S225 pentru regiunea mai dezvoltată, indicatorul scade semnificativ în rata de atingere estimată, de la 85% la 43%.
269. Indicatorul financiar pentru regiuni mai puțin dezvoltate crește față de Raportul Anual anterior (la 49%, comparativ cu valoarea precedentă de 40%). De asemenea, indicatorului financiar pentru regiunea mai dezvoltată crește de la 39% la 52% (în primul Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2020, pentru acest indicator se estima o valoare de 45%).
270. La valoarea indicatorului 4S225 pentru regiunile mai puțin dezvoltate contribuie un număr total de 48 de proiecte, cu realizări așteptate totale de 51.022 tineri NEETs sprijiniți. Din aceste 48 de proiecte, 42 au fost contractate în perioada de referință 31 mai 2021 – 21 mai 2022, reprezentând 87,5% din total. Cu privire la indicatorul 4S225 pentru regiunea mai dezvoltată, un număr de 4 proiecte contribuie la valoarea acestui indicator, realizările așteptate ale acestora fiind în valoare de 1339 tineri NEETs sprijiniți. De asemenea, din cele 4 proiecte care contribuie la valoarea indicatorului 4S225, 3 au fost contractate în perioada de referință a analizei raportului, reprezentând 75% din total.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

271. Față de datele din cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, se observă un nivel de contractare mai ridicat, care a crescut de la 64,00%, rata înregistrată în raportul anual precedent, la 137,03%, rata înregistrată în raportul actual. Creșterea indicatorului 4S225 pentru regiunile mai puțin dezvoltate se datorează contractării a 42 de proiecte care contribuie la valoarea indicatorului. Deși și indicatorul 4S225 pentru regiunea mai dezvoltată a beneficiat de contractarea a 3 proiecte care contribuie la valoarea acestuia, rata de atingere a indicatorului a scăzut semnificativ. Motivul scăderii constă în ipoteza privind contractarea de noi proiecte, care estima contractarea de mai multe proiecte care contribuie la valoarea indicatorului 4S225, decât s-a contractat în realitate. Ipoteza privind numărul de proiecte care contribuie la valoarea indicatorului 4S225 și

- care ar urma să fie contractate utilizată în Raportul Anual precedent estima o valoare de 8 proiecte. Așa cum s-a menționat mai sus, doar 3 proiecte au fost contractate în ultima perioadă.
272. Deficiențele apărute în implementarea AP 1 a POCU s-au manifestat și în implementarea AP 2 POCU. Și în cadrul AP 2 există 72 de proiecte contractate, rata de contractare fiind mai mare decât cea a AP 1 datorită valorilor mai mari ale proiectelor implementate de către ANOFM.⁴⁸ De asemenea, proiectele ANOFM au grupuri țintă foarte mari, ceea ce îngreunează implementarea proiectelor. Potrivit RAI 2021, În cursul anului 2021 nu au fost lansate apeluri noi, dar au fost contractate 135 de proiecte, din cele depuse în anul 2020 (2 vizează Viitor pentru tineri NEETs iar 2 vizează A doua Șansă NEETs – pentru regiunile mai dezvoltate și mai puțin dezvoltate). Conform RAI 2021, problemele și soluțiile Axei Prioritare 2 sunt similare cu cele ale Axei Prioritare 1⁴⁹. De asemenea, în RAI 2020, în cursul anului 2020 au fost lansate 4 apeluri competitive în valoare de 75 de milioane de euro (2 apeluri vizează Viitor pentru tineri NEETs (relansare), iar 2 vizează A doua Șansă NEETs, ambele pentru cele două regiuni de dezvoltare). De asemenea, nu există proiecte de rezervă în cadrul AP2. În cadrul apelului Viitor pentru tineri NEETs pentru cele două regiuni de dezvoltare au fost depuse 70 de proiecte, iar în cadrul apelului A doua șansă NEETs au fost depuse 20 de proiecte⁵⁰. Așa cum s-a menționat mai sus, o parte din aceste proiecte depuse au fost contractate. Conform documentului rezumat al POCU, toate apelurile de proiecte sunt închise în momentul de față.
273. Potrivit Raportului de Evaluare în domeniul ocupării forței de muncă, apelurile competitive și INTESPO ar fi trebuit lansate mai devreme, deoarece evaluarea, selecția și contractarea proiectelor s-ar fi realizat accelerat, iar proiectele ar fi început mai devreme. Ar fi fost necesară o analiză rapidă a cauzelor care au generat situația din 2018, când nicio cerere de finanțare nu a fost depusă în urma apelurilor lansate. După remedierea problemelor, apelurile ar fi trebuit relansate în 2018. Mai mult, în raport se menționează necesitatea INTESPO de a fi pregătit într-o manieră mai coerentă, fără schimbări în strategia de implementare. Acest aspect ar fi putut asigura o cooperare instituțională mai substanțială și implicare mai activă a partenerilor încă de la începutul implementării proiectului⁵¹.
274. Cu privire la indicatorii financiari, deși un număr semnificativ de proiecte a fost contractat în cadrul Axei Prioritare 2, din cauza ratei de rambursare scăzute, care a scăzut de la 62,56% la 52,8%, impactul acestor proiecte contractate este unul limitat.

Concluzii și recomandări

275. În concluzie, pentru atingere țintei indicatorului 4S225 pentru regiunea mai dezvoltată, este necesară contractarea de mai multe proiecte, având în vedere că rezultatele așteptate ale proiectelor contractate nu sunt suficiente pentru atingerea țintei. Pentru indicatorii financiari, este necesară creșterea ratei medii de rambursare la nivel de proiect, pentru creștere ratele de atingere ale celor doi indicatori. Cu privire la indicatorul 4S225 pentru regiunile mai puțin dezvoltate, acesta este estimat că își va atinge ținta stabilită pentru anul 2023.

Axa Prioritară 3: Locuri de muncă pentru toți

276. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 3 și explicații privind motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021. Indicatorii din Axă Prioritară 3 stabiliți pentru Cadrul de performanță sunt:
- 01 – Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate;
 - 4S8 – Persoane care beneficiază de sprijin, din care: șomeri și inactivi/din zona rurală/roma;
 - 4S11 – Persoane care beneficiază de sprijin, din care: șomeri & inactivi /angajați, inclusiv persoane care desfășoară o activitate independent;
 - 4S12 – Microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii care beneficiază de sprijin;

⁴⁸ Al Treilea Raport Anual de Evaluare 2021..

⁴⁹ Raportul Anual de Implementare 2021.

⁵⁰ Raportul Anual de Implementare 2020.

⁵¹ Raport de Evaluare aferent anului 2019 în domeniul ocupării forței de muncă

- 4S153 – Proiecte derulate în parteneriat cu alte entități de pe piața muncii sau din domeniul social în vederea stabilirii unor mecanisme de colaborare pe plan local;
- 4S27 – Angajați ai SPO care beneficiază de programe de formare/ schimb de bune practice.

277. Instrumentul a arătat faptul că durata medie de implementare a proiectelor în cadrul AP3 este de 775 de zile. De asemenea, instrumentul a prognozat faptul că proiectele din cadrul acestei axe au nevoie de 4 ani (pentru PI2 - 8iii. *Activități independente, antreprenoriat și crearea de întreprinderi, inclusive microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii inovatoare*) și, respectiv, de 2 ani (pentru celelalte priorități de investiții) ca să-și ramburseze în totalitate cheltuielile eligibile.
278. De asemenea, în perioada 31 mai 2020-31 mai 2021, cadrul AP3 au fost contractate 11 proiecte noi și finalizate 5 proiecte.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

279. Tabelul următor prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Axa Prioritatea 3.

Tabelul 49. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 3

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
4S11	MPD	3.533	72.725	84.977	7.448%	2.405%	↓
4S12	MPD	1.066	6.261	10.459	735%	981%	↑
4S153	MD	1	-	-	-	-	-
4S27	MD	50	763	1.099	1.717%	2.198%	↑
4S8	MPD	187.280	218.207	229.791	116%	123%	↑
4S8	MD	4.293	6.061	6.074	98%	141%	↑
01	MPD	6.567.449.599 LEI	4.758.658.547 LEI	4.782.207.897 LEI	97%	73%	↓
01	MD	71.173.942 LEI	107.280.528 LEI	108.832.098 LEI	344%	152%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

280. Potrivit actualizării instrumentului de prognoză, 2 indicatori se află în zona de risc de neatingere a țintelor; iar 4 indicatori au rate de atingere de peste 150%. În comparație cu estimările obținute în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare se înregistrează creșteri în cazul indicatorilor 4S12 – *Persoane care beneficiază de sprijin, din care: șomeri & inactivi /angajați, inclusiv persoane care desfășoară o activitate independent*, 4S27 – *Angajați ai SPO care beneficiază de programe de formare/ schimb de bune practice*, 4S8 – *Persoane care beneficiază de sprijin, din care: șomeri și inactivi/din zona rurală/roma* pentru ambele categorii de regiuni de dezvoltare.
281. Scăderi se înregistrează în cazul indicatorilor 4S11 – *Persoane care beneficiază de sprijin, din care: șomeri & inactivi /angajați, inclusiv persoane care desfășoară o activitate independent* și în cazul ambilor indicatori financiari.
282. Un progres semnificativ înregistrează indicatorul 4S8 pentru regiunea mai dezvoltată, pentru acesta estimându-se o rată de atingere de 141%, în creștere de la o rată de atingere de 98%. Acest indicator este îndeplinit, având în vedere că contribuția proiectelor finalizate este 5.686,68, peste ținta indicatorului. Pe

- lângă aceste proiecte se mai estimează o contribuție de 748 de persoane din partea proiectelor aflate în implementare.
283. Valoarea indicatorului 4S8 pentru regiunile mai puțin dezvoltate este de asemenea prognozată să crească la 123%, reprezentând 229.791 de persoane, în creștere de la o rată de 166%. Nu există proiecte contractate care să contribuie la valoarea indicatorului 4S153 - *Proiecte derulate în parteneriat cu alte entități de pe piața muncii sau din domeniul social în vederea stabilirii unor mecanisme de colaborare pe plan local*⁵², astfel că valoarea lor viitoare nu poate fi estimată. Potrivit celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare, reprezentanții AM POCU au precizat faptul că ținta indicatorului va fi atinsă dacă va fi contractat un proiect care să contribuie la acest indicator.
284. Valoarea indicatorului 4S12 este prognozată să atingă o valoare de 10.459 de microîntreprinderi, reprezentând o rată de atingere de 981%. Acest indicator a fost deja atins datorită realizărilor proiectelor finalizate, având o valoare de 2.415. Indicatorul 4S11 are de asemenea o rată de atingere estimată foarte ridicată, în valoare de 2.058%, acest indicator fiind deja îndeplinit prin realizările proiectelor finalizate, în total de 84.977 de persoane. Pentru indicatorul 4S27 se estimează în continuare o rată de atingere ridicată, în valoare de 2.198%, datorită numărului ridicat care contribuie la valoarea acestui indicator. Potrivit SMIS, un total de patru proiecte contribuie la valoarea indicatorului cu realizări așteptate totale în valoare de 1.409 de persoane.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

285. Rezultatele instrumentului de prognoză nu diferă semnificativ de estimările din Raportul Anual precedent. Cele mai semnificative schimbări se regăsesc la nivelul indicatorilor financiari. Scăderea în ratele de atingere ale acestora constă în imprecizia ipotezei privind contractarea de noi proiecte utilizată în estimarea din cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, care estima contractarea de mai multe proiecte care contribuie la valoarea indicatorilor din Cadrul de Performanță, decât s-a contractat în realitate. În schimb, ratele medii de rambursare au crescut în cadrul tuturor Priorităților de Investiții.
286. Singurii indicatori care se află în situația de risc este indicatorul financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate și indicatorul 4S153. Pentru a îndeplini indicatorul 4S153 este nevoie doar de contractarea unui proiect derulat în parteneriat cu alte entități de pe piața muncii sau din domeniul social în vederea stabilirii unor mecanisme de colaborare pe plan local. Foarte mulți indicatori din Cadrul de Performanță aferenți Axei prioritare 3 au rate de suprarealizare. Potrivit celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare, reprezentanții AM POCU au precizat faptul că supra performanța se datorează specificului axei, care a fost de mare interes, mai ales pe zona de IMM-uri și antreprenoriat. Supra-performanța se datorează, astfel, tipului de măsuri finanțate, nu numărului de proiecte contractate.

Concluzii și recomandări

287. Considerăm că AM POCU a luat toate măsurile necesare pentru a asigura implementarea eficientă și eficace a acestei Axe Prioritare. Este necesară contractarea unui proiect care să contribuie la valoarea indicatorului 4S153, pentru a atinge ținta acestui indicator. Totuși, este necesară o reevaluare a țintelor indicatorilor care au rate de atingere extrem de mari în comparație cu țintele asumate pentru 2023.

Axa Prioritară 4: Incluziunea socială și combaterea sărăciei

288. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 4 și explicații privind motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021. Indicatorii din Axa Prioritară 4 stabiliți pentru Cadrul de performanță sunt:
- 4S226 – Persoane care beneficiază de formare/ schimb de bune practici / stimulent de risc etc., din care: sectorul medical/ sectorul asistenței sociale/ sectorul socio-medical/ sectorul educațional;
 - 4S206 – Servicii comunitare (din care: din zona rurală), care beneficiază de sprijin, din care: Servicii medicale / Servicii sociale / Servicii socio-medicale / Servicii educaționale;
 - 4S160 – Persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială (din care: din zona rurală) din comunitățile marginalizate care beneficiază de servicii integrate, din care: roma;

⁵² Datele SMIS.

- 4S208 – Persoane (din care: din zona rurală) care au beneficiat de servicii medicale de prevenție/ diagnosticare precoce etc., din care grupuri vulnerabile;
- 4S59 – Persoane anterior instituționalizate care beneficiază de servicii comunitare, din care: copii/persoane cu dizabilități/vârstnici;
- 4S60 – Asistenți maternali (din care: din zona rurală) care beneficiaza de sprijin;
- 4S63 – Entități de economie socială (din care: din zona rurală) sprijinite;
- O1 – Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate;

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

289. Tabelul următor prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Axa Prioritatea 4.

Tabelul 50. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 4

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
4S226	MD	25.329	5.054	5.376	29%	21%	↓
4S206	MD	467	561	589	108%	126%	↑
4S160	MPD	77.284	71.233	79.620	311%	103%	↓
4S208	MPD	1.011.390	127.616	143.389	3%	14%	↑
4S208	MD	181.878	10.754	19.553	2%	11%	↑
4S59	MD	1.678	434	918	70%	55%	↓
4S60	MD	141	9.280	9.282	2.349%	6.583%	↑
4S63	MPD	2.000	6.263	6.713	87%	336%	↑
O1	MPD	8.720.997.478 LEI	6.461.732.175 LEI	7.048.254.340 LEI	73%	81%	↑
O1	MD	502.192.293 LEI	437.351.189 LEI	569.159.663 LEI	112%	113%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

290. Rularea instrumentului de prognoză utilizând noile date SMIS indică creșteri în ratele de atingere pentru majoritatea indicatorilor din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 4. Indicatorul 4S226, *Persoane care beneficiază de formare/schimb de bune practici etc., din care: sectorul medical/sectorul asistenței sociale/sectorul socio-medical/sectorul educațional*, este estimat să atingă o rată de îndeplinire mai scăzută, de 21%, reprezentând 5.376 de persoane. La valoarea indicatorului 4S226 contribuie 5 proiecte, prin realizări așteptate totale de 9.346 de persoane. Pentru indicatorul 4S206, *Servicii comunitare (din care: din zona rurală), care beneficiază de sprijin, din care: Servicii medicale/Servicii sociale/Servicii socio-medicale/Servicii educaționale*, se estimează o rată de atingere mai ridicată față de valoarea obținută în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, de 589 de servicii comunitare. Pentru acest indicator, 2 proiecte contribuie la valoarea indicatorului, prin realizări așteptate totale de 702 servicii comunitare. În continuare, instrumentul de prognoză estimează o scădere semnificativă pentru indicatorul 4S160, *Persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială (din care: din zona rurală) din comunitățile marginalizate care beneficiază de servicii integrate, din care: roma*, de la 311% la 103%, reprezentând 79.620 de persoane. Numărul proiectelor care contribuie la valoarea indicatorului este de 125, iar realizările așteptate totale ale acestora însumează o valoare de 77.203 de persoane.

291. Cu privire la indicatorul 4S208, *Persoane (din care: din zona rurală) care au beneficiat de servicii medicale de prevenție/ diagnosticare precoce etc., din care grupuri vulnerabile*, pentru regiunile mai puțin dezvoltate, acesta înregistrează o creștere, de la 3% la 14%, rata de atingere fiind în continuare foarte scăzută. Aceeași constare se regăsește și în cazul indicatorului 4S208 pentru regiunea mai dezvoltată, care înregistrează o creștere de la 2% la 11%, rata de atingere fiind în continuare scăzută. Un număr de 16 proiecte contribuie la valoarea indicatorului 4S208 pentru regiunile mai puțin dezvoltate, prin realizări așteptate totale de 1.365.171 de persoane, în timp ce 3 proiecte contribuie la valoarea indicatorului 4S208 pentru regiunea mai dezvoltată, prin realizări așteptate totale de 79.654 de persoane.
292. Indicatorul 4S59, *Persoane anterior instituționalizate care beneficiază de servicii comunitare, din care: copii/persoane cu dizabilități/vârstnici*, este estimat să atingă o rată de atingere de 33%, în scădere de la o rată de 70%, reprezentând 559 de persoane. Pentru indicatorul 4S60, *Asistenți maternali (din care: din zona rurală) care beneficiază de sprijin*, instrumentul de prognoză estimează o rată de atingere de 6.583%, reprezentând 9.282 de asistenți maternali, iar pentru indicatorul 4S63, *Entități de economie socială (din care: din zona rurală) sprijinite*, se estimează o rată de atingere de 336%, reprezentând 6.713 de persoane. Cu privire la rezultatele așteptate ale proiectelor care contribuie la valorile indicatorilor, un număr de 26 de proiecte contribuie la valoarea indicatorului 4S59, cu realizări așteptate totale de 1.321 de entități. Pentru indicatorul 4S60, doar 2 proiecte contribuie prin realizări așteptate totale în valoare de 3.430 de entități, iar pentru indicatorul 4S63, un număr total de 108 de proiecte contribuie la valoarea acestui indicator cu realizări așteptate totale în valoare de 2.322 de entități.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

293. Potrivit RAI 2021, 60% din contractele de finanțare în implementare au contract de lucrări/furnizare echipamente semnat; 30 proiecte finalizate (7%). Conform raportului, întârzierile survin deoarece au fost necesare pregătiri suplimentare din partea beneficiarilor, în sensul de a elabora strategia integrată de dezvoltare urbană, planul de mobilitate urbană și a fost necesar timp pentru pregătirea documentației premergătoare depunerii proiectelor. Pentru această axă a fost aprobată supracontractarea în cursul anului 2020. Pentru a evita situația în care o serie de contracte de finanțare trebuiau reziliate urmare a creșterii valorii totale a proiectelor determinat de creșterea prețurilor la materiale de construcții, a fost actualizat criteriul de eligibilitate privind valoarea maximă a proiectelor pentru PI 4.2 și P.I 4.3, stabilindu-se referințe la valoarea maximă eligibilă în limite stabilite de prevederile ghidului specific.
294. Au fost sprijiniți beneficiarii în realizarea de acte adiționale pentru transferul economiilor din alte linii bugetare din cadrul contractului de finanțare către linia de cheltuieli care viza investiția de bază, ca măsura pentru a acoperi creșterea costurilor la materialele de construcții.
295. Potrivit Raportului Intermediar de Evaluare în Domeniul Incluziunii sociale, unul dintre factorii care au îngreunat implementarea proiectelor și obținerea rezultatelor a fost cooperarea cu și la nivelul administrației publice locale. În multe dintre rânduri, funcționarii publici de la nivel local nu au fost suficient de bine instruiți, ori motivați pentru a contribui la implementarea proiectelor. Au existat cazuri în care lipsa de colaborare din cadrul UAT-urilor între diverse departamente a condus la întârzierea activității⁵³.
296. Conform RAI 2020⁵⁴, relevanța acțiunilor finanțate în cadrul AP4 a crescut odată cu pandemia de COVID; astfel, AM POCU a ajustat textul programului astfel încât alocarea bugetară a fost suplimentată și a fost extinsă eligibilitatea anumitor categorii de grupuri țintă, subdiviziuni ale indicatorilor, beneficiari și activități. De asemenea, AM POCU a acordat o atenție deosebită măsurilor pentru sprijinirea persoanelor vulnerabile afectate de COVID, fiind lansat un apel necompetitiv și semnat un contract. De asemenea, conform RAI 2020, a fost identificat un risc de neatingere a indicatorului 4S208, având în vedere subdimensionarea cheltuielilor aferente acestuia la momentul elaborării POCU, soluția fiind ajustarea țintei în raport cu realitățile actuale.
297. Rata de atingere a indicatorului 4S206 a crescut datorită valorilor estimate mai ridicate privind realizărilor celor două proiecte care contribuie la valoarea indicatorilor, contribuția totală crescând de la 506 de persoane la 589 de persoane. Pentru indicatorul 4S160, estimarea a scăzut datorită necontractării de proiecte care să contribuie la valoarea indicatorului. În estimarea realizată pentru cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, în ipoteza privind contribuțiile proiectelor viitoare, se estima contractarea unui număr de proiecte care ar fi

⁵³ Raport de evaluare intermediară POCU, împreună cu seturile de date și metadate Domeniul Incluziunii Sociale

⁵⁴ Raportul Anual de Implementare 2020

- contribuit cu aproximativ 70979 de persoane. Având în vedere că nici un proiect nu a fost contractat, în ciuda estimării din cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, rata de atingere a scăzut la 103%.
298. Indicatorul 4S59 are o rată de atingere mai scăzută din cauza contribuției reduse ale proiectelor aflate în implementare, care a scăzut de la realizări medii pe proiect pe 58 la 47 de persoane. Indicatorul 4S63 are o rată de atingere mult mai ridicată, datorită ajustării estimărilor pentru proiectele aflate în implementare după finalizarea a 4 proiecte. Contribuția medie pe proiect aflat în implementare a crescut de la 17 la 70 de entități.
299. Ținta indicatorului 4S208 este foarte greu de îndeplinit, astfel că estimarea este realistă (este și indicator pe zona de sănătate, existând problemă cu GDPR-ul).

Concluzii și recomandări

300. În concluzie, fără contractarea de proiecte adiționale un număr ridicat de indicatorii 4S226, 4S208 pentru regiunea mai dezvoltată, și 4S59, aceștia nu își vor putea atinge țintele pentru anul 2023. Indicatorul 4S208 pentru regiunile mai puțin dezvoltate are un număr de proiecte contractate suficient pentru a avea condițiile necesare de a-și atinge ținta, însă se întâmpină probleme semnificative în implementarea acestora, ținând cont de estimarea scăzută, de doar 143.389 de persoane care beneficiază de servicii medicale de prevenție/diagnosticare precoce, din ținta totală cumulată la nivelul proiectelor contractate de 1.365.171 de persoane beneficiare. De asemenea, rata medie de rambursare a cheltuielilor la nivelul proiectele trebuie să crească, pentru a atinge ținta indicatorului financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate. Contractarea de proiecte care să contribuie la indicatorii 4S226 și 4S59 ar contribui de asemenea la valoarea indicatorului financiar.

Axa Prioritară 5: Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității

301. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 5 și explicații privind motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021. Indicatorii din Axa Prioritară 5 stabiliți pentru Cadrul de performanță sunt:
- 4S168 – Persoane din comunitățile marginalizate aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială care beneficiază de servicii integrate, din care: orașe cu peste /zona rurală și orașe sub 20.000 locuitori.
 - 4S68 – Strategii/analize/ planuri de acțiune/de dezvoltare a comunității vizate prin CLLD;
 - O1 – Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate;

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

302. Tabelul următor prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Axa Prioritatea 5.

Tabelul 51. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 5

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
4S168	MPD	111.571,00	9.196	12.970	13%	12%	↓
4S168	MD	3.347,00	856	1.164	52%	35%	↓
4S68	MPD	70	36	39	40%	56%	↑
4S68	MD	2	3	3	150%	150%	=
O1	MPD	795.634.533 LEI	360.985.017 LEI	473.756.892 LEI	44%	59%	↑

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
01	MD	21.534.272 LEI	16.957.895 LEI	21.898.321 LEI	180%	101%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

303. Precum în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, rularea instrumentului a prognozat faptul că aproape toți indicatorii din cadrul Axei Prioritare 5 se află în zona de risc, singurele excepții sunt indicatorii 4S68 - *Strategii/analize/planuri de acțiune/de dezvoltare a comunității vizate prin CLLD* pentru regiunea mai dezvoltată, care și-a atins deja ținta în 2018 și cel financiar pentru regiunea mai dezvoltată, care are prognozată o rată de atingere de 101%, deși în scădere de la 180%, rată estimată în Raportul Anual anterior.
304. Rata de îndeplinire a țintei indicatorului financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate este de 59%, în creștere de la 44% în Raport Anual precedent. De asemenea, valoarea indicatorului 4S68 - *Strategii/analize/planuri de acțiune/de dezvoltare a comunității vizate prin CLLD* pentru regiuni mai puțin dezvoltate va ajunge la 39 de strategii în perioada 2022-2023, reprezentând 56% din ținta de 70 de strategii asumată pentru anul 2023 (față de rata de îndeplinire de 40% în Raportul Anual anterior).
305. Indicatorul 4S168 pentru regiunile mai puțin dezvoltate, *Persoane din comunitățile marginalizate aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială care beneficiază de servicii integrate, din care: orașe cu peste /zona rurală și orașe sub 20.000 locuitori*, are o rată de atingere estimată de 12%, în ușoară scădere față de valoarea estimată în Raportul Anual precedent, reprezentând 12.970 de persoane. Cu privire la indicatorul 4S168 pentru regiunea mai dezvoltată, se estimează o rată de atingere de 35%, în scădere de la rata de 52% estimată în Raportul Anual precedent, reprezentând 1.164 de persoane.
306. La valoarea indicatorului 4S168 pentru regiunile mai puțin dezvoltate contribuie un număr total de 115 proiecte, cu realizări așteptate totale de 40.325 de persoane, o valoare sub ținta stabilită la nivel de indicator. În ceea ce privește indicatorul 4S168 pentru regiunea mai dezvoltată, 45 proiecte contribuie la valoarea acestuia, cu realizări așteptate de 1213 de persoane, valoare insuficientă de mare pentru a asigura atingerea țintei indicatorului. Cu privire la indicatorul 4S68 pentru regiunile mai puțin dezvoltate, la valoarea acestuia contribuie 47 de proiecte cu câte o strategie/analiză/plan de acțiune/de dezvoltare a comunității vizate, în timp ce 3 proiecte contribuie la valoarea indicatorului 4S68 pentru regiunea mai dezvoltată cu câte o strategie/analiză/plan de acțiune/de dezvoltare.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

307. Riscurile de neîndeplinire a indicatorilor aferenți Axei Prioritare 5 sunt date de întârzierile mari în implementarea axei. Aceste întârzieri au fost generate de noutatea logicii de intervenție specifice mecanismului de DLRC și de faptul că pentru implementarea acestui mecanism este nevoie de cooperare instituțională (în special între AM POCU din cadrul MIPE și AM POR în cadrul MLPDA și AM PNDR din cadrul MADR)⁵⁵.
308. Indicatorii 4S168 pentru regiunile mai puțin dezvoltate și 4S168 pentru regiunea mai dezvoltată au în continuare rate de atingere scăzute. Ambii indicatori au rate de atingere mai scăzute, din cauza realizărilor mai scăzute ale proiectelor aflate în implementare. În cazul acestor indicatori, multe apeluri au necesitat prelungiri de termene din cauza numărului mic de proiecte depuse⁵⁶. De asemenea, conform RAI 2020, progresul lent al axei este dat și de caracterul inovator al intervențiilor, dar și abordarea multi-fond, specifică CLLD. Cu privire la indicatorul 4S68 pentru regiunile mai puțin dezvoltate rata de atingere a acestui indicator a crescut în urma contractării a 6 proiecte adiționale care contribuie la valoarea acestuia. Având în vedere că cele 3 proiecte care contribuie la valoarea indicatorului 4S68 pentru regiunea mai dezvoltată au fost finalizate, acest indicator și-a atins ținta.
309. Potrivit informațiilor din cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, reprezentanții AM POCU au precizat faptul că rata de atingere a indicatorului financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate nu va fi de doar 44%,

⁵⁵ Al Treilea Raport Anual de Evaluare 2021.

⁵⁶ Ibid.

ci va crește spre 80%. În estimarea de față, acest indicator a crescut într-adevăr, având o rată de atingere de 59%⁵⁷. În același raport s-a menționat că reprezentanții AM POCU au precizat faptul că rata de atingere a indicatorului financiar pentru regiunea mai dezvoltată este mai mică decât cea estimată de instrument⁵⁸. În estimarea de față, rata de atingere a acestui indicator a scăzut semnificativ, așa cum anticipau reprezentanții AM POCU.

310. Alți factori care au afectat indicatorii 4S168 pentru ambele tipuri de regiuni de dezvoltare au fost necorelări legislative în definirea termenilor, în raportarea la atribuțiile autorității publice preluate de GAL în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului și în domeniul atribuirii locuințelor sociale. În același raport se menționează existența unei poveri administrative majore asupra beneficiarilor, generată de raportările frecvente și costisitoare din punctul de vedere al timpului și resurselor alocate. Potrivit beneficiarilor, modul în care AM și OI solicită raportarea activităților, necesită resursă umană importantă și mult timp pentru realizarea și corelarea raportărilor pentru a se evita solicitarea unor clarificări. Din cauza raportărilor complexe, beneficiarii trebuie să aloce resurse suplimentare pentru sarcinile legate de raportare, care ar putea fi utilizate mai eficient în activitățile din proiect, în teren⁵⁹.
311. De asemenea, raportul intermediar de evaluare menționează că unul dintre factorii care au îngreunat implementarea proiectelor și obținerea rezultatelor a fost cooperarea cu și la nivelul administrației publice locale. În multe dintre rânduri, funcționarii publici de la nivel local nu au fost suficient de bine instruiți, ori motivați pentru a contribui la implementarea proiectelor. Au existat cazuri în care lipsa de colaborare din cadrul UAT-urilor între diverse departamente a condus la întârzierea activității⁶⁰.

Concluzii și recomandări

312. Având în vedere faptul că rata de contractare a Axei Prioritare 5 nu mai permite contractarea de noi proiecte, aceasta fiind la un nivel de 98,95%, este foarte probabil ca indicatorii 4S168 pentru regiunile mai puțin dezvoltate, 4S168 pentru regiunea mai dezvoltată și 4S48 pentru regiunile mai puțin dezvoltate să nu își atingă țintele. Acești indicatori necesită un număr mai ridicat de proiecte care să contribuie la valoarea lor. Realizările așteptate ale proiectelor care contribuie la valoarea acestor indicatori sunt insuficiente pentru a atinge țintele respective. Indicatorul 4S48 pentru regiunea mai dezvoltată este deja atins.

Axa Prioritară 6: Educație și competențe

313. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 6 și explicații privind motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021. Indicatorii din Axa Prioritară 6 stabiliți pentru Cadrul de performanță sunt:
- 4S100 – Persoane (elevi/ cursanți, studenți) (din care roma/ din mediul rural) care beneficiază de sprijin pentru participare la învățământul terțiar, din care învățământ terțiar universitar/non-universitar organizat în instituțiile de învățământ superior;
 - 4S113 – Persoane (elevi/ ucenici), din care Roma/ din mediul rural, care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație/FP, din care: elevi/ucenici;
 - 4S130 – Persoane (studenți doctorat/ cercetători post-doctorat) care beneficiază de sprijin prin programe doctorat/post-doctorat, din care: roma/din mediul rural/netraditional/SEN;
 - 4S222 – Persoane (copii), din care Roma/ din mediul rural care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație (EICP), din care: copii 0-2 ani/copii 3-5 ani;
 - 4S223 – Persoane (elevi), din care roma/ din mediul rural care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație (învățământul primar și secundar), din care: Învățământ primar/gimnazial /secundar superior;
 - 4S92 – Tineri/ adulți, din care Roma/ din mediul rural care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație (reîntoarcerea la sistemul formal de educație și formare);
 - 4S94 – Personal didactic/ personal de sprijin care beneficiază de programe de formare/ schimb de bune practici etc.;

⁵⁷ Ibid.

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ Raport de evaluare intermediară POCU, împreună cu seturile de date și metadate Domeniul Incluziunii Sociale

⁶⁰ Raport de evaluare intermediară POCU, împreună cu seturile de date și metadate Domeniul Incluziunii Sociale

- 01 – Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate;

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

314. Tabelul următor prezintă estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță aferenți Axei Prioritare 6:

Tabelul 52. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 6

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
4S100	MPD	36.465	18.456	18.690	53%	51%	↓
4S113	MPD	27.046	140.275	140.275	630%	519%	↓
4S130	MPD	3.481	2.206	2.293	80%	66%	↓
4S222	MPD	50.088	17.784	17.902	79%	36%	↓
4S222	MD	5.359	541	549	24%	10%	↓
4S223	MPD	49.247	139.504	139.504	427%	283%	↓
4S92	MPD	32.232	25.682	28.754	81%	89%	↑
4S92	MD	8.025	1.207	1.676	1%	21%	↑
4S94	MPD	142.000	108.888	116.298	69%	82%	↑
4S94	MD	15.179	8.986	9.992	34%	66%	↑
01	MPD	4.215.901.280 LEI	2.683.153.010 LEI	3.096.313.985 LEI	78%	74%	↓
01	MD	259.135.550 LEI	141.383.072 LEI	184.215.101 LEI	72%	71%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

315. Pentru Axa Prioritară 6, instrumentul de prognoză estimează o rată de atingere de 51% pentru indicatorul 4S100, Persoane (elevi/ cursanți, studenți) (din care roma/ din mediul rural) care beneficiază de sprijin pentru participare la învățământul terțiar, din care învățământ terțiar universitar/ non-universitar organizat în instituțiile de învățământ superior, reprezentând 18.690 de persoane, în ușoară scădere de la rata de atingere de la 53%. Conform datelor SMIS, la acest indicator contribuie 34 de proiecte, cu realizări așteptate totale de 18.552 de persoane. Pentru indicatorul 4S113, Persoane (elevi/ ucenici), din care Roma/ din mediul rural, care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație/FP, din care: elevi/ucenici, se estimează o rată de atingere de 519%, reprezentând 140.275 de persoane, în scădere de la o rată de atingere de 630%. La

- valoarea acestui indicator contribuie un singur indicator, cu realizări așteptate de 134.912 de persoane. Indicatorul 4S130, *Persoane (studenți doctorat/ cercetători post-doctorat) care beneficiază de sprijin prin programe doctorat/post-doctorat, din care: roma/din mediul rural/netradițional/SEN*, are o rată de atingere de 66%, reprezentând 2.293 de persoane, în scădere de la o rată de atingere de 80%. Un număr de 19 proiecte contribuie la valoarea indicatorului 4S130, cu realizări totale în valoare de 1.706 de persoane.
316. Cu privire la indicatorul 4S222, *Persoane (copii), din care Roma/ din mediul rural care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație (EICP), din care: copii 0-2 ani/copii 3-5 ani*, pentru regiunile mai puțin dezvoltate, acesta are o rată de atingere estimată de 36%, în scădere de la rata estimată în Raportul Anual precedent. Proiectele care contribuie la valoarea acestui indicator, un număr de 197 de proiecte, au realizări așteptate în valoare de 26.456. Indicatorul 4S222 pentru regiunea mai dezvoltată are o valoare estimată de 549 de persoane, reprezentând o rată de atingere de 10%. La valoarea acestui indicator contribuie 18 proiecte cu realizări așteptate totale în valoare de 1,2412 de persoane. În continuarea, indicatorul 4S223, *Persoane (elevi), din care roma/ din mediul rural care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație (învățământul primar și secundar), din care: Învățământ primar/gimnazial /secundar superior*, are o rată de atingere estimată în valoare de 283%, reprezentând 139.504 de persoane. Conform SMIS, un număr de 177 proiecte contribuie la valoarea acestui indicator cu realizări așteptate totale în valoare de 148.210 de persoane.
317. Pentru indicatorul 4S92, *Tineri/ adulți, din care Roma/ din mediul rural care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație*, pentru regiunile mai puțin dezvoltate, de estimează o rată de atingere de 89%, reprezentând 28.754 de persoane. Contribuția totală a celor 104 de proiecte la valoarea indicatorului 4S92 pentru regiunile mai puțin dezvoltate este de 26.703 de persoane. Cu privire la indicatorul 4S92 pentru regiunea mai dezvoltată, instrumentul de prognoză estimează o rată de atingere de 21%, în creștere de la rata estimată în Raportul Anual precedent. La valoarea acestui indicator contribuie un număr de 10 proiecte, cu realizări așteptate totale de 2.731 de persoane.
318. Referitor la ultimii indicatori din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 6, indicatorul 4S94, *Personal didactic/ personal de sprijin care beneficiază de programe de formare/ schimb de bune practici*, pentru regiunile mai puțin dezvoltate, are o rată de atingere estimată de 82%, reprezentând 116.298 de persoane. Proiectele contractate care contribuie la valoarea acestui indicator sunt în număr de 174, iar realizările așteptate totale ale acestora sunt în valoare de 118.516 de persoane. Pentru indicatorul 4S94 pentru regiunea mai dezvoltată se estimează o rată de atingere de 66%, reprezentând 9.992 de persoane. La valoarea acestui indicator contribuie un număr total de 22 de proiecte, cu realizări așteptate totale de 13.085 de persoane.
319. Indicatorii financiari înregistrează scăderi ușoare în ratele de atingere estimate, de la 78% la 74% pentru regiunile mai puțin dezvoltate și de la 72% la 71% pentru regiunea mai dezvoltată.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

320. Ratele de atingere pentru indicatorii 4S222 pentru regiunile mai puțin dezvoltate și 4S222 pentru regiunea mai puțin dezvoltată este cauzată de lipsa contractării de proiecte în perioada de referință 31 mai 2021 – 31 mai 2022 care să contribuie la valorile celor doi indicatori. În ipoteza privind numărul de proiecte utilizată în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, se estima contractarea de proiecte adiționale care să contribuie la valoarea acestui indicator. Însă, numărul de proiecte care au fost contractate este sub estimările inițiale. Rata de atingere a indicatorului 4S94 pentru regiunile mai puțin dezvoltate a crescut datorită estimărilor mai ridicate privind realizările medii ale proiectelor aflate în implementare. Aceste estimări au crescut datorită finalizării a 57 de proiecte care contribuie la valoarea indicatorului 4S94 pentru regiunea mai dezvoltată care au fost finalizate în perioada de referință 31 mai 2021 – 31 mai 2022. Aceste proiecte au avut realizări mai ridicate decât țintele stabilite la nivel de proiect. Astfel, estimările privind realizările proiectelor în implementare care contribuie la valoarea acestui indicator au crescut. Dacă în raportul anterior se estima o contribuție medie pe proiect în implementare de 824 de persoane, în prognoza de față se estimează o contribuție medie de 1.013 de persoane. Aceeași constatare este valabilă și pentru indicatorul 4S94 pentru regiunea mai dezvoltată, contribuția medie pe proiect aflat în implementare a crescut de la 55 la 133 de persoane pe proiect. De asemenea, contribuția medie pe proiect aflat în implementare la valoare indicatorului 4S130 a crescut de la 125 la 167 de persoane, în urma finalizării a 6 proiecte.
321. Potrivit Raportului de Evaluare a intervențiilor POCU 2014-2020 în domeniul educației, progresul în implementare este modest, proiectele la nivel de sistem, selectate prin procedura necompetitivă, pentru

crearea cadrului instituțional și curricular specific educației ante-preșcolare, formarea resurselor umane și implementarea acestui cadru sunt întârziate, iar unele dintre acestea nici nu au fost contractate⁶¹.

322. De asemenea, raportul menționează că proiectele depuse și finanțate în cadrul apelului „Școală pentru toți”, vizând segmentul ante-preșcolarilor și al preșcolarilor, prin acțiuni menite să atragă și să mențină grupurile țintă de copii în activități derulate în creșe și grădinițe, alături de părinți / tutori, sunt caracterizate de realizări sub așteptări. Indicatorii agregați la nivel de program, în acest moment al implementării, indică valori scăzute pentru grupa de vârstă 0-2 ani, țintele fiind imposibil de atins cu portofoliul existent.

Concluzii și recomandări

323. În concluzie, fără contractarea de proiecte adiționale un număr ridicat de indicatori din Cadrul de Performanță nu vor putea fi atinși. Indicatorii 4S100, 4S130, 4S222 pentru ambele tipuri de regiuni de dezvoltare, și 4S92 pentru regiunea mai dezvoltată. Indicatorul 4S94 pentru regiunea mai dezvoltată are un număr de proiecte contractate suficient pentru a avea condițiile necesare de a-și atinge ținta. Problema principală la acest indicator sunt realizările la nivel de proiect, instrumentul de prognoză estimând că din realizările de 13.085 de persoane care ar urma să fie sprijinite, proiectele vor reuși să ofere sprijin doar unui număr de 9.992 de persoane. Rata de atingere a acestui indicator s-a îmbunătățit față de anul trecut, dar pentru a fi îndeplinit, sunt necesare realizări mai mari din partea beneficiarilor, decât cele estimate de către instrumentul de prognoză. Cu privire la indicatorii financiari, cauza principală este rata de rambursare scăzută la nivel de proiect, în special proiectelor contractate în cadrul Priorităților de Investiții (i) *reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu și promovarea accesului egal la învățământul preșcolar, primar și secundar de calitate, inclusiv la parcursuri de învățare formale, non-formale și informale pentru reintegrarea în educație și formare și (ii) îmbunătățirea calității și a eficienței învățământului terțiar și a celui echivalent și a accesului la acestea, în vederea creșterii participării și a nivelului de educație, în special pentru grupurile defavorizate.*

Scenarii POCU

324. Potrivit Raportului Anual de Implementare din anul 2021, au fost depuse în cadrul apelului “Viitor pentru tinerii NEETs I” un număr de 181 de cereri de finanțare. Potrivit rezumatului POCU din data de 31 mai 2022, din aceste 181 de cereri de finanțare, 40 au fost respinse în stadiul CAE iar 9 au fost respinse în stadiul ETF. Astfel, 132 de cereri de finanțare se află în stadiul de precontractare. Echipa de evaluare a rulat scenarii privind contractarea acestor proiecte. Tabelul următor prezintă caracteristicile medii ale proiectelor contractate și finalizate, în număr de 6 proiecte, în cadrul apelului “284 Viitor pentru tinerii NEETs I”:

Indicator de realizare 4S225		
Caracteristici medii ale proiectelor	Experiența proiectelor contractate	Valorile necesare pentru atingerea țintelor indicatorilor
Durata medie	254,17	254,17
Contribuție medie 4S225	356,33	356,33
Rată de realizare a țintei la nivel de proiect	104,71%	104,71%
Buget mediu	2.893.658,07 LEI	2.893.658,07 LEI
Rambursare medie	2.263.045,69 LEI	2.263.045,69 LEI
Rata medie de rambursare (apel 284)	79,61%	79,61%

325. Din experiența proiectele finalizate care au fost contractat în cadrul apelului 284, durata medie de implementare este de doar 254,17 zile, astfel, proiectele care vor fi contractate din cele 181 de cereri de finanțare depuse au o probabilitate mare să fie implementate până la data de 31 decembrie 2023. Acest tip de proiecte au realizări conform țintelor stabilite la nivel de proiect, cu realizări medii de 356,33 de persoane, reprezentând o rată de realizare la nivel de proiect de 104,71%. Rata de rambursare a cheltuielilor la nivel acestui tip pe proiecte este 79,61%, un nivel scăzut de rambursare. Având în vedere că alocarea pentru apelul “Viitor pentru tinerii NEETs I” este de 92 de milioane de euro (reprezentând 454.654.800,00 LEI), plecând de la ipoteza că bugetul mediu al acestor proiecte este de 2.893.658,07 LEI, se pot contracta toate cele 141 de proiecte. Tabelul următor prezintă scenariile rulate privind acoperirea țintei indicatorului 4S225 pentru

⁶¹ Prima evaluare a intervențiilor POCU 2014-2020 în domeniul educației

regiunile mai puțin dezvoltate doar prin contractarea de cereri de finanțare depuse în cadrul “Viitor pentru tinerii NEETs I”.

Scenarii	Număr proiecte necesare	Contribuție la valoarea indicatorului 4S225	Rata de atingere a indicatorului 4S225 cu această contribuție	Contribuție la valoarea indicatorului financiar	Rata de atingere a indicatorului financiar cu această contribuție
(1) Număr necesar de proiecte pentru a acoperi 100% din suma necesară pentru acoperirea țintei doar pin PTI	90	32.070	100%	203.674.111,80 LEI	36%
(2) Număr necesar de proiecte pentru a acoperi 75% din suma necesară pentru acoperirea țintei doar pin PTI	67	23.874	90%	151.624.061,01 LEI	33%
(3) Număr necesar de proiecte pentru a acoperi 50% din suma necesară pentru acoperirea țintei doar pin PTI	45	16.035	81%	101.837.055,90 LEI	30%
(4) Număr necesar de proiecte pentru a acoperi 25% din suma necesară pentru acoperirea țintei doar pin PTI	22	7.839	71%	49.787.005,11 LEI	26%
(5) Număr necesar de proiecte pentru a atinge o rată de atingere de 75%	32	11.403	75%	72.417.461,97 LEI	28%
(6) Contractarea tuturor cererilor de finanțare depuse	132	47.036	118%	298.722.031	42%

326. Pentru a prezenta modul interpretare a tabelului, oferim următorul exemplu. În scenariul (1), prin contractarea a 90 de proiecte, care vor contribui la valoarea indicatorului 4S225 cu valoarea de 32.070, se va asigura atingerea țintei în proporție de 100%. În schimb, scenariul (2), prin contractarea a 67 de proiecte, care vor contribui la valoarea indicatorului 4S225 cu valoarea de 23.874, se va asigura atingerea țintei în proporție de 90%. În scenariul (5), prin contractarea a 32 de proiecte, se va asigura atingerea țintei indicatorului 4S225 în proporție de 75%, în schimb în scenariul (6), prin contractarea 131 de proiecte, ținta indicatorului 4S225 va ajunge la o rată de atingere de 118%. Tabelul de mai sus prezintă și contribuția proiectelor la valoarea indicatorului financiar, utilizând rata de rambursare medie prezentată în tabelul de mai sus.

327. Astfel, pentru obținerea unei rate de atingere de 100% țintei indicatorului 4S225, este necesară contractarea a 90 din cele 132 de cereri de finanțare depuse. Din cererile de finanțare depuse, este necesar ca cel puțin 32 să fie contractate, pentru a atinge cel puțin o rată de atingere de 75%. Însă, contractarea acestor proiecte nu asigura și îndeplinirea indicatorului financiar, având în vedere că prin contractarea doar a 90 de proiecte în cadrul apelului “Viitor pentru tinerii NEETs I”, ținta indicatorului va ajunge la o rată de atingere de 36%. Nici contractarea a tuturor cererilor de finanțare care se află momentan în stadiul CAE (132 cereri de finanțare) nu ar asigura atingerea țintei indicatorului financiar. Pentru atingerea țintei indicatorului financiar, este necesar ca alte cereri de finanțare să fie contractate în cadrul altor apeluri de proiecte sau ca rata medie de rambursare a proiectelor aflate în implementare să crească.

4.5 Programul Operațional Capacitate Administrativă

Descriere program

328. Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020 (POCA) finanțat de Fondul Social European (FSE) își propune să îmbunătățească eficiența, transparența și accesibilitatea administrației publice și a sistemului judiciar. Programul este structurat în 3 axe prioritare:⁶²
1. Administrație publică și sistem judiciar eficiente
 2. Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
 3. Asistență tehnică

Tabelul 53. Situația generală actuală a Programului Operațional Capacitate Administrativă – 31 mai 2022

Axă Prioritară	Număr de proiecte	Număr de proiecte finalizate	Alocarea financiară publică (€)	Valoarea publică a proiectelor contractate (€)	Rata de contractare
Axa prioritară 1: Administrație publică și sistem judiciar eficiente	265	141	415.031.610,00	584.569.809,00	140,92%
Axa prioritară 2: Administrație și sistem judiciar accesibile și transparente	463	204	210.082.977,00	220.169.964,00	105,39%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 mai 2022

Progresul înregistrat în implementarea Programului Operațional în ultimul an: 31 mai 2021 - 31 mai 2022

329. În perioada 31 mai 2021 – 31 mai 2022, în cadrul Axelor Prioritare 1 și 2, au fost contractate 144 de proiecte și 75 de proiecte au fost finalizate. În tabelul de mai jos este prezentată distribuția celor 144 de proiecte nou contractate pe Axă Prioritară.

Tabelul 54. Proiecte noi contractate în ultimul an pe AP

⁶² Evaluarea se concentrează doar pe primele două axe prioritare avându-se în vedere faptul ca axele de asistență tehnică nu au cadrul de performanță.

Axă Prioritară	Număr proiecte	Procentaj proiecte nou contractate din nr. de proiecte total pe AP
Axa prioritară 1: Administrație publică și sistem judiciar eficiente	1	0,38%
Axa prioritară 2: Administrație și sistem judiciar accesibile și transparente	143	30,89%
Total proiecte	144	19,70%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 mai 2022

330. În tabelul de mai jos este ilustrată distribuția proiectelor nou contractate pe obiectiv specific, analiză importantă pentru fundamentarea modificării valorilor estimate de instrument pentru indicatorii analizați:

Tabelul 55. Proiecte noi contractate în ultimul an pe OS

Obiective specifice	Număr proiecte noi	Procentaj proiecte nou contractate din nr. de proiecte total pe OS
AP 1		
1.4 - Creșterea transparenței și responsabilității sistemului de achiziții publice în vederea aplicării unitare a normelor și procedurilor de achiziții publice și reducerea neregulilor în acest domeniu	1	25,00%
AP 2		
2.1 - Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu SCAP.	89	26,02%
2.2 - Creșterea transparenței, eticii și integrității în cadrul autorităților și instituțiilor publice	52	52,00%
2.3 - Asigurarea unei transparențe și integrități sporite la nivelul sistemului judiciar în vederea îmbunătățirii accesului și a calității serviciilor furnizate la nivelul acestuia.	2	9,52%
Total proiecte	144	19,70%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 mai 2022

331. În tabelul de mai jos se regăsește distribuția proiectelor nou contractate în concordanța cu indicatorii din cadrul de performanță. Coloana „Contribuție proiecte” prezintă contribuția celor 144 de proiecte la valoarea indicatorilor din Cadrul de Performanță (a fost utilizată pro-rata conform ultimei versiuni de program aprobată, 4.0 – pentru AP 1- 21,77% din regiunea mai dezvoltată, 78,23% din regiunea mai puțin dezvoltată / pentru AP 2 - 19,36% din regiunea mai dezvoltată și 80,64% din regiunea mai puțin dezvoltată). Datele pentru indicatorii aferenți AP 1 se colectează din proiectele contractate în cadrul OS 1.1. și 1.3, în cadrul cărora nu au fost contractate proiecte noi. Prin urmare contribuția proiectelor noi la acești indicatori este 0.

Tabelul 56. Proiecte noi contractate în ultimul an pe indicator

Indicator	Contribuție proiecte noi	% din Totalul contribuției proiectelor
AP 1		
5S77 - Regiunile mai puțin dezvoltate	0,00	0,00%
5S77 - Regiunea mai dezvoltată	0,00	0,00%
5S78 - Regiunile mai puțin dezvoltate	0,00	0,00%
5S78 - Regiunea mai dezvoltată	0,00	0,00%
AP 2		
5S79 - Regiunile mai puțin dezvoltate	72	26,02%
5S79 - Regiunea mai dezvoltată	17	26,02%
5S80 - Regiunile mai puțin dezvoltate	2	9,52%
5S80 - Regiunea mai dezvoltată	0	9,52%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 mai 2022

332. Cu privire la cele 51 de proiecte finalizate, tabelul de mai jos prezintă distribuția acestora pe Axă Prioritară:

Tabelul 57. Proiecte finalizate în ultimul an pe Axă Prioritară

Axă Prioritară	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe AP
Axa prioritară 1: Administrație publică și sistem judiciar eficiente	10	3,77%
Axa prioritară 2: Administrație și sistem judiciar accesibile și transparente	65	14,04%
Total proiecte	75	10,26%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2021

333. În tabelul de mai jos este ilustrată distribuția proiectelor finalizate pe Obiectiv Specific:

Tabelul 58. Proiecte finalizate în ultimul an pe Obiectiv Specific

Obiective specifice	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe OS
AP 1		
1.1 - Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCAP.	9	3,75%
1.3 - Dezvoltarea și implementarea de sisteme standard și instrumente moderne și eficiente de management la nivelul instituțiilor din sistemului judiciar	1	6,67%
AP 2		
2.1- Introducerea de sisteme și standard comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu SCAP.	59	17,25%
2.2 - Creșterea transparenței, eticii și integrității în cadrul autorităților și instituțiilor publice	1	1,00%
2.3- Asigurarea unei transparențe și integrități sporite la nivelul sistemului judiciar în vederea îmbunătățirii accesului și a calității serviciilor furnizate la nivelul acestuia.	5	23,81%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 mai 2022

Axa prioritară 1: Administrație publică și sistem judiciar eficiente

334. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță aferenți Axei Prioritare 1 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de calculele realizate în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- 5S77 – Proiecte care sprijină dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică pentru optimizarea proceselor decizionale;
- 5S78 – Proiecte care urmăresc îmbunătățirea eficienței sistemului judiciar;
- 5F1 – Valoarea totală a cheltuielilor eligibile care au fost înregistrate în sistemul contabil al Autorității de Certificare și care au fost certificate de către autoritatea respectivă în conformitate cu Art. 126 lit. c din Reg. UE 1303/2013.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

335. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 1 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognoză realizat în Raportul Anual de Evaluare din anul 2020.

Tabelul 59. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 1

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
-----	---------	------------	-----------------------------------	-----------------------------------	---	--	-----------

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
5S77	MD	20	30	30	160%	152%	↓
5S77	MPD	70	110	110	169%	157%	↓
5S78	MD	2	3	3	174%	163%	↓
5S78	MPD	8	12	12	156%	147%	↓
5F1	MD	468.002.136 LEI	489.215.254 LEI	508.065.320 LEI	111%	108%	↓
5F1	MPD	1.583.042.578 LEI	1.832.085.529 LEI	1.902.036.015 LEI	121%	120%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

336. A fost realizată o comparație între estimările instrumentului și datele reale referitoare la proiectele contractate. Astfel, pentru OS 1.1, sunt în acest moment contractate 240 de proiecte, din care, pentru acest indicator, nu au fost luate în considerare 100 de proiecte contractate în cadrul apelului CP2/2017 - Creșterea capacității ONG-urilor și a partenerilor sociali de a formula politici publice alternative, deoarece acestea nu contribuie la valoarea indicatorului. Estimările instrumentului sunt coerente cu datele reale, având în vedere că pentru indicatorul 5S77 valoarea totală estimată este de 140 (pentru toate tipurile de regiuni), egală cu numărul de proiecte contractate care contribuie la acest indicator.
337. În estimarea actualizată pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 1, ratele de atingere estimate nu s-au schimbat semnificativ. Deși ratele de atingere estimate au scăzut, aceste scăderi nu sunt semnificative. Pentru indicatorul 5S77, *Proiecte care sprijină dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică pentru optimizarea proceselor decizionale*, pentru regiunea mai dezvoltată se estimează o rată de atingere de 152%, în scădere cu 8 puncte procentuale față de valoarea estimată în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare. Cu privire la indicatorul 5S77 pentru regiunile mai puțin dezvoltate, instrumentul de prognoză estimează o rată de atingere de 157%, în scădere cu 12 puncte procentuale față de valoarea estimată în raportul anual precedent.
338. Indicatorul 5S78, *Proiecte care urmăresc îmbunătățirea eficienței sistemului judiciar*, pentru regiunea mai dezvoltată este estimat să își atingă ținta în proporție de 163%, în scădere cu 11 puncte procentuale. Indicatorul 5S78 pentru regiunile mai puțin dezvoltate are o valoare estimată tot de 147%, în scădere cu 9 puncte procentuale. Indicatorii financiari nu înregistrează schimbări majore, cel pentru regiunea mai dezvoltată este estimat să își atingă ținta în proporție de 108% iar cel pentru regiunile mai puțin dezvoltate înregistrează o rată de atingere de 120%.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

339. Scăderile înregistrate la nivelul indicatorilor din Cadrul de Performanță sunt cauzate de modificări la nivelul ipotezelor privind numărul de proiecte care ar urma să fie contractate. Pentru indicatorul 5S77 pentru regiunea mai dezvoltată, în prognoza realizată în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, se estima că se vor mai contracta 2 proiecte (ținând cont și de valoarea pro-rata), în timp ce pentru regiunile mai puțin dezvoltate, se estima contractarea a 8 proiecte. Așa cum a fost prezentat mai sus, în perioada de referință 31 mai 2021 – 31 mai 2022 a fost contractat un singur proiect care contribuie la valoarea celor 2 indicatori. În rezumatul Programului Operațional Capacitate Administrativă furnizat de către Autoritatea de Management (cut-off date 31 mai 2022), nu se află nici un proiect în stadiul CAE sau ETF care ar putea să contribuie la valoarea celor 2 indicatori. Potrivit rezumatului Programului Operațional, procesul de evaluare, selecție și

contractare a fost închis pentru Obiectivul Specific 1.1. Astfel, doar cele 140 de proiecte contractate contribuie la valoarea indicatorului, ale căror contribuție este suficientă pentru a atinge țintele ambilor indicatori.

340. Cu privire la indicatorul 5S78 pentru regiunea mai dezvoltată, în ipoteza utilizată pentru prognoza realizată pentru cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare se estima că un proiect va contribui cu 0,22 la valoarea acestui indicator. Pentru regiunile mai puțin dezvoltate, se estima o contribuție de 0,78 la valoarea acestui indicator

Concluzii și recomandări

341. Ținând cont de evoluția indicatorilor în perioada de referință a raportului de evaluare, și de rata de contractate la nivel de Axă Prioritară, se concluzionează pentru Axă Prioritară 1 a Programul Operațional Capacitate Administrativă că indicatorii din Cadrul de Performanță își vor atinge, respectiv depăși țintele.

Axa prioritară 2: Administrație și sistem judiciar accesibile și transparente

342. Această secțiune va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță aferent Axei Prioritare 2 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de calculele realizate în Raportul Anual de Evaluare din anul 2021. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 5S79 – Proiecte care sprijină optimizarea structurilor și proceselor din cadrul autorităților și instituțiilor publice locale;
 - 5S80 – Proiecte care privesc îmbunătățirea calității și transparenței actului de justiție;
 - 5F2 – Valoarea totală a cheltuielilor eligibile care au fost înregistrate în sistemul contabil al Autorității de Certificare și care au fost certificate de către autoritatea respectivă în conformitate cu Art. 126 lit. c din Reg. UE 1303/2013.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

343. Tabelul următor va prezenta estimările realizate pentru indicatorii din cadrul de performanță stabiliți pentru Axă Prioritară 2 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat pentru cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, din anul 2021.

Tabelul 60. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 2

Cod	Regiune	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
5S79	MD	64	66	66	129%	103%	↓
5S79	MPD	266	273	276	129%	103%	↓
5S80	MD	2	4	4	184%	203%	↑
5S80	MPD	8	17	17	192%	212%	↑
5F2	MD	210.992.562 LEI	133.036.431 LEI	198.585.746 LEI	68%	94%	↑
5F2	MPD	827.216.502 LEI	554.135.216 LEI	827.167.074 LEI	71%	100%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

344. A fost realizată o comparație între estimările instrumentului și datele reale referitoare la proiectele contractate. Astfel, pentru OS 2.1, sunt în acest moment contractate 342 de proiecte. Estimările instrumentului sunt coerente cu datele reale, având în vedere că pentru indicatorul 5S79 valoarea totală

estimată este de 342 (pentru toate tipurile de regiuni), egală cu numărul de proiecte contractate care contribuie la acest indicator.

345. În cadrul Axei Prioritare 2, indicatorii din Cadrul de Performanță înregistrează anumite modificări cu privire la ratele de atingere estimate. Indicatorul 5S79, *Proiecte care sprijină optimizarea structurilor și proceselor din cadrul autorităților și instituțiilor publice locale*, pentru regiunea mai dezvoltată este estimat să-și atingă ținta în proporție de 103%, în scădere de la rata de 129%, consemnată în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare. Pentru indicatorul 5S79 pentru regiunile mai puțin dezvoltate se estimează o rată de atingere de 103%, de asemenea în scădere de la o rată de 129%, estimată în raportul anual precedent.
346. Indicatorul 5S80, *Proiecte care privesc îmbunătățirea calității și transparenței actului de justiție*, pentru regiunea mai dezvoltată este estimat că va avea o rată de atingere de 203%, semnificativ mai mare decât cea estimată în raportul anual anterior. Pentru indicatorul 5S80 pentru regiunile mai puțin dezvoltate se estimează o rată de atingere de 212%, în creștere față de rata estimată în raportul anterior.
347. Indicatorii financiari nu se mai află în zona de risc de neatingere a țintei, înregistrând creșteri semnificative. Indicatorul financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate are o rată de atingere de aproximativ 100%, în timp ce indicatorul pentru regiunea mai dezvoltată are o rată de atingere de 94%.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

348. Schimbările în ratele de atingere ale indicatorilor de realizare se datorează contractării de noi proiecte care contribuie la valorile indicatorilor, dar mai puține decât estimat de instrument pentru Raportul Anual 2021.
349. În perioada de referință 31 mai 2021 – 31 mai 2022, 89 de proiecte au fost contractate în cadrul obiectivului specific 2.1 (reprezentând 26,02% din totalul proiectelor contractate în cadrul acestui obiectiv specific) și 2 proiecte în cadrul obiectivului specific 2.3 (reprezentând 9,52% din totalul proiectelor contractate în cadrul acestui obiectiv specific). Contribuția celor 89 de proiecte contractate în cadrul obiectivului specific 2.1 este de 72 la valoarea indicatorului 5S79 pentru regiunile mai puțin dezvoltate și de 17 la valoarea indicatorului 5S79 pentru regiunea mai dezvoltată (conform pro-rata). Cu privire la contribuția celor 2 proiecte contractate în cadrul obiectivului specific 2.3, contribuția pentru indicatorul 5S80 pentru regiunea mai dezvoltată este de 2 iar pentru indicatorului 5S80 pentru regiunea mai dezvoltată, contribuția este de 0,38. Conform RAI 2021, indicatorul 5S80 pentru regiunea mai dezvoltată și indicatorul 5S80 pentru regiunea mai dezvoltată și-au atins deja țintele⁶³.
350. În prognoza produsă în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare, se estima o contribuție din partea proiectelor care ar urma să fie contractate de 140 (comparativ cu 81 contractate în mod real, după cum a fost prezentat în paragraful anterior) pentru indicatorul 5S79 pentru regiunile mai puțin dezvoltate și de 34 (comparativ cu 2 contractate în mod real, după cum a fost prezentat în paragraful anterior) de proiecte pentru indicatorul 5S79 pentru regiunea mai dezvoltată. Cu privire la indicatorii 5S80 pentru regiunile mai puțin dezvoltate și 5S80 pentru regiunea mai dezvoltată, în prognoza realizată în raportul anual precedent se estima că nu se vor mai contracta proiecte care să contribuie la valoarea acestora.
351. Ambii indicatori financiari, în ambele tipuri de regiuni de dezvoltare, au rate de atingere mai ridicate datorită contractării unui număr ridicat de proiecte. Așa cum s-a menționat anterior, au fost contractate 144 de proiecte în cadrul Axei Prioritare 2.
352. Conform rezumatului POCA, trebuie avut în vedere că vor fi contractate noi proiecte. Acestea vor contribui la atingerea țintelor indicatorilor financiari, acum în risc, dar este posibil să ducă și la o supra-performanță mai accentuată în ceea ce privește indicatorul 5S80 (dacă contribuie la acesta). Cu privire la obiectivul specific 2.1, 7 proiecte se află în stadiul CAE (rată de acceptare de 83,95% pe baza datelor anterioare), 102 de proiecte se află în stadiul ETF (rată de acceptare de 96,76%) și 73 de proiecte au fost acceptate și ar urma să fie contractate. Referitor la obiectivul specific 2.3, nici un proiect se află în stadiul CAE sau ETF și un singur proiect a fost acceptat și ar urma să fie contractat.

Concluzii și recomandări

353. În cazul indicatorilor de realizare, precum în cazul Axei Prioritare 1, se concluzionează pentru Axa Prioritară 2 a Programul Operațional Capacitate Administrativă că indicatorii de realizare din Cadrul de Performanță își vor atinge, respectiv depăși țintele, cu indicatorii 5S80 pentru regiunile mai puțin dezvoltate și 5S80 pentru

⁶³ Raportul Anual de Implementare 2021

regiunea mai dezvoltată fiind deja îndeplinită. Însă, cu privire la indicatorii financiari, aceștia încă au rate de atingere estimate scăzute.

Scenarii POCA

354. Potrivit Rezumatului POCA, există 102 de proiecte care se află în stadiul ETF în cadrul *PI 11.i/OS2.1/CP14 Consolidarea capacității ONG-urilor și partenerilor sociali de a se implica în formularea și promovarea dezvoltării la nivel local, pentru regiunile mai puțin dezvoltate și PI 11.i/OS2.1/CP14 Consolidarea capacității ONG-urilor și partenerilor sociali de a se implica în formularea și promovarea dezvoltării la nivel local pentru regiunea mai dezvoltată București-Ilfov, Axa Prioritară 2*. Potrivit ratei de acceptare a cererilor de finanțare în stadiul ETF, din cele 102 de cereri de finanțare, 99 de cereri vor merge în etapa următoare. Echipa de evaluare a rulat scenarii privind contractarea acestor proiecte și privind numărul necesar de proiecte pentru a atinge ținta indicatorilor financiari din cadrul Axei Prioritare.
355. Tabelul următor prezintă caracteristicile medii ale proiectelor contractate și finalizate în cadrul apelurilor CP2/2017, CP3/2018 și CP8/2018 de către organisme neguvernamentale nonprofit, persoane juridică de drept privat fără scop patrimonial (ONG-uri), din cadrul Axei Prioritare 1.

Caracteristici medii ale proiectelor finanțate având ca beneficiari organisme neguvernamentale nonprofit, persoane juridică de drept privat fără scop patrimonial		
Caracteristici medii ale proiectelor	Experiența proiectelor contractate	Valorile necesare ale caracteristicilor pentru atingerea țintelor indicatorilor financiari
Durata medie	537,94 de zile	Mai puțin de 522 de zile
Buget mediu	287.500,00 LEI	287.500,00 LEI
Rambursare medie	254.378,48 LEI	254.378,48 LEI
Contribuție medie ind. Financiar MPD	205.130,80 LEI	205.130,80 LEI
Contribuție medie ind. Financiar MD	49.247,67 LEI	49.247,67 LEI
Rata medie de rambursare	88,48%	88,48%

356. Din experiența proiectelor implementate de către ONG-uri, durata medie de implementare este de 537,94 de zile. Pentru ca proiectele care vor fi contractate din cele 102 de cereri de finanțare depuse este nevoie să fie finalizate până la data de 31 decembrie 2023, iar durata medie să fie mai mică, în funcție de data contractării cererilor de finanțare, ținând cont că de la data elaborării acestui raport (27 iulie 2022), mai sunt 522 de zile până la data de 31 decembrie 2023. Rata de rambursare a cheltuielilor la nivelul acestui tip pe proiecte este 88,48%, un nivel scăzut de rambursare. Având în vedere că alocarea pentru apelul *PI 11.i/OS2.1/CP14 Consolidarea capacității ONG-urilor și partenerilor sociali de a se implica în formularea și promovarea dezvoltării la nivel local, pentru regiunile mai puțin dezvoltate și PI 11.i/OS2.1/CP14 Consolidarea capacității ONG-urilor și partenerilor sociali de a se implica în formularea și promovarea dezvoltării la nivel local pentru regiunea mai dezvoltată București-Ilfov* este de 4.25 de milioane de euro (reprezentând 21.003.075,00 LEI), plecând de la ipoteza că bugetul mediu al acestor proiecte este de 287.500,00 LEI, se pot contracta 73 de proiecte. Tabelul următor prezintă scenariile rulate privind acoperirea țintei indicatorilor financiari,

Scenarii	Contribuție la valoarea indicatorului financiar MPD	Rata de atingere a indicatorului financiar MPD cu această contribuție	Contribuție la valoarea indicatorului financiar MD	Rata de atingere a indicatorului financiar MD cu această contribuție
Contractarea a 102 proiecte	20.923.341,86	103%	5.023.262,63	97%
Contractarea a 99 de proiecte	20.307.949,46	103%	4.875.519,61	96%
Contractarea a 73 de proiecte	14.974.548,59	102%	3.595.080,12	96%

357. În primă instanță, echipa de evaluare a simulat contractarea a tuturor celor 102 de cereri de finanțare depuse. Dacă acest număr de proiecte va fi contractat, rata de atingere a indicatorului financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate va crește de la 100% la 103%, iar rata de atingere a indicatorului financiar pentru regiunile mai dezvoltate va crește de la 94% la 97%. Aceleași schimbări se înregistrează și în cadrul scenariului în care se vor contracta 99 de cereri de finanțare. În al treilea scenariu, dacă 73 de cereri de finanțare vor fi contractate, rata de atingere a indicatorului financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate va crește la o

valoare de 102%, iar rata de atingere a indicatorului financiar pentru regiunile mai dezvoltate va crește la o valoare de 96%.

4.6 Interreg V-A România-Bulgaria

Descriere program

358. Programul Interreg VA Romania-Bulgaria este un program transfrontalier finanțat de UE prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), care vizează dezvoltarea socio-economică a zonei de graniță a României cu Bulgaria, și anume județele Mehedinți, Olt, Dolj, Giurgiu, Călărași, Teleorman și Constanța și districtele Vidin, Vratsa, Montana, Pleven, Veliko-Tarnovo, Ruse, Silistra și Dobrich.⁶⁴
359. Scopul programului este de dezvoltarea zonei de graniță dintre România și Bulgaria, prin finanțarea de proiecte comune a beneficiarilor români și bulgari. Programul este bazat pe șase axe prioritare:
1. O regiune bine conectată (116,333,743.00EUR)
 2. O regiune verde (54,276,757.00EUR)
 3. O regiune sigură (41,571,197.00EUR)
 4. O regiune calificată și inclusivă (13,807,295.00EUR)
 5. O regiune eficientă (12,600,168.00EUR)
 6. Asistență tehnică (19,914,966.00EUR)⁶⁵
360. Programul transfrontalier România-Bulgaria 2014-2020 își propune să extindă orizonturile județelor și districtelor, prin crearea de comunități competitive și durabile în zona de graniță, într-un mod eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, punând în valoare inițiativele beneficiarilor și capitalizând oportunitățile unice de creștere din această regiune⁶⁶.
361. Situația generală actuală a programului este prezentată în tabelul următor. După cum se observă în tabelul de mai jos, alocarea financiară totală este supra-contractată în cazul tuturor axelor prioritare.

Tabelul . Situația generală actuală a programului Interreg V-A România-Bulgaria – 31 mai 2022

⁶⁴ Documentul de program al programului Interreg V-A România-Bulgaria

⁶⁵ Evaluarea se concentrează doar pe primele cinci axe prioritare avându-se în vedere faptul ca axele de asistență tehnică nu au cadrul de performanță.

⁶⁶ Documentul de program al programului Interreg V-A România-Bulgaria

Axă Prioritară	Număr de proiecte	Număr de proiecte finalizate	Alocarea financiară totală (€)	Valoarea totală eligibilă a proiectelor contractate (€)	Rata de contractare
Axa Prioritară 1: 0 regiune bine conectată	21	7	€116.333.743.00	€134.561.296.54	115,67%
Axa Prioritară 2: 0 regiune verde	69	55	€54.276.757.00	€59.932.378.91	110,42%
Axa Prioritară 3: 0 regiune sigură	28	17	€41.571.197.00	€45.279.876.68	108,92%
Axa Prioritară 4: 0 regiune calificată și inclusivă	32	31	€13.807.295.00	€16.277.977.28	117,89%
Axa Prioritară 5: 0 regiune eficientă	19	15	€12.600.168.00	€15.184.146.51	120,51%

Sursa: Date eMS prelucrate de către evaluatori

362. În perioada 31 mai 2021 și 31 mai 2022, în cadrul Programului Interreg V-A Romania-Bulgaria, la nivelul Axelor Prioritare 1 – 5, nu au fost contractate noi proiecte. Însă, în această perioadă de referință, au fost finalizate 125 de proiecte. Tabelul de mai jos prezintă distribuția acestora pe Axă Prioritară și ponderea lor din totalul proiectelor contractate.

Tabelul . Proiecte finalizate în ultimul an pe AP

Axă Prioritară	Număr proiecte finalizate	Procentaj proiecte pe AP
Axa Prioritară 1: 0 regiune bine conectată	7	33,33%
Axa Prioritară 2: 0 regiune verde	55	78,57%
Axa Prioritară 3: 0 regiune sigură	17	60,71%
Axa Prioritară 4: 0 regiune calificată și inclusivă	31	96,88%
Axa Prioritară 5: 0 regiune eficientă	15	78,95%

Sursa: Date eMS prelucrate de către evaluatori

Axa Prioritară 1: 0 regiune bine conectată

363. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 1 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare (aferent acestui proiect), elaborat în anul 2021. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- CO14 – Drumuri: Lungimea totală a drumurilor reconstruite sau modernizate;
 - 1F1 – Indicatorul financiar.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

364. Tabelul următor prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 1.

Tabelul 61. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 1

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
CO14	150	113	161	111%	107%	↓

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată 2022	Valoare estimată 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
1F1	116.333.743	66.449.732	104.678.275	95%	90%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date eMS

365. Conform noilor estimări realizate pe baza datelor actualizate, indicatorul financiar 1F1 se află în aria de risc de neatingere a țintei, instrumentul de prognoză estimând o rată de realizare de 90% din ținta pe 2023, înregistrând o scădere de 5 puncte procentuale comparativ cu estimarea anterioară. Rata de atingere a indicatorului de realizare a scăzut de asemenea, însă această are în continuare o valoare de peste 100%. Ținta totală asumată de către toți beneficiarii de proiecte care contribuie la ținta indicatorului CO14 este 231,38 km drumuri reconstruite sau modernizate, peste ținta asumată la nivel de program.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

366. Principalul motiv care a contribuit la scăderea indicatorului financiar este reprezentată de scăderea ratei de rambursare a proiectelor, de la 82,6% la 81,5%, în perioada 31 mai 2021 - 31 mai 2022. Potrivit datelor din Raportul Trimestrial III din anul 2021, prelungirea perioadei de implementare are impact asupra graficului de efectuare și solicitare la rambursare a cheltuielilor aferente activităților a căror perioadă de implementare a fost extinsă, în sensul decalării acestora conform noilor grafice de implementare, până în ultima zi de eligibilitate permisă conform art. 65, paragraful 2 din Regulamentul (UE) Nr.1303/2013. Totuși, un aspect pozitiv este procentul ridicat al sumelor ce vor fi rambursate în cursul anului 2023 avându-se în vedere că aproximativ 82% dintre proiectele aflate în implementare se vor finaliza în cursul anilor 2022 și 2023. Conform datelor colectate pentru rapoartele trimestriale anterioare de la Autoritatea de Management, există un risc minim de neatingere a țintei indicatorului financiar, ținând cont că alocarea aferentă acestei Axe Prioritare este contractată în proporție de 115,67%.
367. Pentru indicatorul CO14, rata de realizare este de 107%, astfel, nu se poate identifica un risc care să afecteze atingerea țintei acestui indicator. În acest moment, pentru indicatorul CO14, 7 proiecte au fost finalizate și 14 sunt încă în implementare.

Concluzii și recomandări

368. Rata de atingere a obiectivului al indicatorul financiar 1F1 se află într-o zonă de risc de neatingere a indicatorului. Având în vedere numărul mare proiecte aflate încă în implementare, se recomandă AM să acorde în continuare un nivel de atenție ridicat calendarului de implementare a activităților proiectelor, și rata de cheltuire/rambursare a sumelor angajate, pentru a sesiza din timp eventuale probleme și a lua măsurile necesare pentru a asigura o absorbție cât mai ridicată la nivel de axă prioritară (peste cea curentă de 81,5%).

Axa Prioritară 2: O regiune verde

369. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 2 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- CO09 – Turismul durabil: Creșterea numărului de vizite preconizate la siturile finanțate și la obiectivele de patrimoniu cultural și natural;
 - 6c.1 – Numărul de produse/servicii turistice integrate create;
 - 2F1 – Indicatorul financiar.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

370. Tabelul următor prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 2.

Tabelul 62. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 2

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
C009	100.000	82.402	208.802	198%	209%	↑
6c.1	100	140	166	181%	166%	↓
2F1	54.276.757 EUR	34.476.546 EUR	49.024.735 EUR	95%	90%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date eMS

371. Indicatorii de realizare fizici de pe Axa Prioritară 2 nu se află în zona de risc de neatingere a țintelor indicatorilor conform prognozei realizate prin intermediul instrumentului de prognoză. Indicatorul C009, *Turismul durabil: Creșterea numărului de vizite preconizate la siturile finanțate și la obiectivele de patrimoniu cultural și natural* este estimat să atingă o rată de realizare de 209% din ținta pentru anul 2023, înregistrând o creștere de 11 puncte procentuale față de valoarea estimată în cel de al III-lea Raportul anual din 2021.
372. Indicatorul 6c.1 – *Numărul de produse/servicii turistice integrate create* este estimat să atingă o rată de realizare de 166%, valoarea estimării înregistrând o scădere cu 15 puncte procentuale față de prognoza precedentă din Raportul Anual de Evaluare din 2021. Indicatorul financiar este estimat să aibă o rată de atingere a obiectivului de 90%, cu 5 de puncte procentuale mai puțin față de raportul precedent, aflându-se în zona de risc de neatingere a țintelor indicatorilor.
373. Ținta totală asumată de către toți beneficiarii de proiecte care contribuie la ținta indicatorului C009 este 669,479 de număr de vizite la situri susținute de patrimoniu cultural și natural și de atracție în timp ce pentru indicatorul 6c.1, contribuția este de 189 de produse/servicii turistice integrate create.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

374. Creșterea ratei de atingere a indicatorului C009 - *Turismul durabil: Creșterea numărului de vizite preconizate la siturile finanțate și la obiectivele de patrimoniu cultural și natural* se datorează creșterii contribuției medii pe proiect, care a crescut în perioada de referință de la 617 la 1.160 de vizitatori.
375. Pentru indicatorul 6c.1, scăderea valorii estimării este cauzată de faptul că proiectele care s-au finalizat în această perioadă au avut realizări sub estimările din cadrul Raportului Anual de Evaluare, din 2021. Ținta comună a proiectelor finalizate este de 35 de produse/servicii turistice integrate create, însă acestea au raportat elaborarea doar a 29 de produse/servicii. Nivelul de finalizare al proiectelor în cadrul axei prioritare 2 este de 78,57%, cu 55 proiecte din cele 70 de proiecte contractate. Din 70 de proiecte contractate, 52 de proiecte au fost finalizate, 17 proiecte sunt încă în implementare și 1 proiect a fost finalizat.
376. Conform rezultatelor instrumentului de prognoză indicatorul financiar a scăzut din pricina scăderii ratei de rambursare la nivel de Axă Prioritară, de la 86,54% la 83,03%.

Concluzii și recomandări

377. Conform estimărilor realizate de instrumentul de prognoză, indicatorul 2F1 se află în aria de risc în ceea ce privește atingerea țintelor. Având în vedere că nu vor mai fi contractate proiecte în cadrul acestei axe, îmbunătățirea ratei de atingere a se poate realiza prin creșterea ratei de rambursare a cheltuielilor la nivel de proiect (peste nivelul curent de 83,03%).

Axa Prioritară 3: O regiune sigură

378. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 3 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- 5b.2 – Numărul de parteneriate comune în domeniul avertizării anticipate și intervenției comune în situații de urgență;
- 3F1 – Indicatorul financiar.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

379. Tabelul următor prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Axă Prioritară 3.

Tabelul. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 3

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
5b.2	50	50	63	110%	126%	↑
3F1	41.571.197	28.267.546	40.252.927	96%	97%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date eMS

380. Indicatorii de performanță de pe Axă Prioritară 3 nu se află într-o zonă de risc conform estimărilor realizate prin instrument de prognoză. Indicatorul 5b.2 - *Numărul de parteneriate comune în domeniul avertizării anticipate și intervenției comune în situații de urgență* este estimat să atingă o rată de performanță de 126%, cu 16 puncte procentuale mai puțin față de prognoza anterioară. Pentru indicatorul financiar, instrumentul de prognoză estimează o rată de atingere de 97%, valoarea estimării fiind cu un punct procentual în creștere față de estimarea precedentă. Ținta comună a proiectelor care contribuie prin realizări la valoarea indicatorului 5b.2 este de 63 de parteneriate comune. Se estimează că toate proiectele își vor atinge ținta și deci la nivel de program aceasta va fi depășită.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

381. Creșterea estimării ratei de atingere a indicatorului 5b.2 se datorează faptului că proiectul finalizat ROBG-417 a contribuit cu 4 unități la valoarea estimată pentru 2023, valoare peste cea estimată în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare, din anul 2021. Finalizarea acestui proiect a contribuit la modificarea estimărilor pentru toate proiectele care contribuie la valoarea indicatorului 5b.2. Rata de atingere a indicatorului financiar a rămas la un nivel similar, diferența fiind de doar un punct procentual.

382. Din 28 de proiecte contractate, 17 de proiecte au fost finalizate, iar 11 proiecte sunt încă în implementare. În cadrul programului nu se vor mai contracta proiecte noi, implicit nici în cadrul axei prioritare 3. Astfel nu se așteaptă schimbări majore în perioada viitoare, chiar dacă proporția proiectelor finalizate este de 60,71%.

Concluzii și recomandări

383. Astfel, echipa de evaluare recomandă AM să continue activitățile centrate pe monitorizarea procesului de implementare a activităților și de rambursare, pentru a se atinge și ținta indicatorului financiar (în marja de 95-105%).

Axa Prioritară 4: O regiune calificată și inclusivă

384. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 4 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- 8e.1 – Numărul de inițiative (instruiri, scheme educaționale, domenii pe internet, acorduri, rețele, târgurile pentru ocuparea locurilor de muncă etc) care activează mobilitatea forței de muncă în zona transfrontalieră;
- 4F1 – Indicatorul financiar.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

385. Tabelul următor prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 4.

Tabelul 63. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 4

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
8e.1	200	364	364	183%	182%	↓
4F1	13.807.295	13.679.774	13.679.774	99%	99%	=

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date eMS

386. Instrumentul de prognoză estimează pentru indicatorul 8e.1 – Numărul de inițiative care activează mobilitatea forței de muncă în zona transfrontalieră o rată de atingere de 182%, estimarea fiind mai mică cu un punct procentual. Valoarea estimată pentru indicatorul financiar pentru anul 2023 a rămas la același nivel, de 99%. Proiectele care contribuie prin realizări la valoarea indicatorilor 8e.1 este de 332 de inițiative care activează mobilitatea forței de muncă în zona transfrontalieră.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

387. Indicatorii din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 4 nu au înregistrat schimbări semnificative față de estimările din raportul anual precedent. Din totalul de 34 de proiecte contractate, 31 au fost finalizate, 2 proiecte reziliate și un singur proiect este în desfășurare.

Concluzii și recomandări

388. Valorile estimate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 4 au rămas la același nivel față de valorile estimate în raportul anual precedent. Nu sunt observate schimbări semnificative în prognozarea ratei de atingere a obiectului și astfel nu sunt necesare recomandări.

Axa Prioritară 5: 0 regiune eficientă

389. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 5 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- 11b.1 – Număr de mecanisme transfrontaliere finanțate (acorduri, rețele, reglementări, studii, politici, strategii, instrumente pentru a facilita schimburi de informații) de sporire a capacității de cooperare;
- 5F1 – Indicatorul financiar.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

390. Tabelul următor prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Axa Prioritară 5.

Tabelul. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 5

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
11b.1	100	130	138	135%	138%	↑
5F1	12.600.168	13.045.444	13.344.514	104%	106%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date eMS

Instrumentul de prognoză estimează o rată de atingere de 138% pentru indicatorul 11b.1 – *Număr de mecanisme transfrontaliere finanțate*, estimarea fiind mai ridicată cu 3 puncte procentuale față de prognoza din raportul anual de evaluare precedent. Indicatorul financiar are o rată de atingere estimată de 106%, înregistrând o creștere de 2 puncte procentuale față de estimarea din raportul anual de evaluare din 2021.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

391. Indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 5 nu au înregistrat schimbări semnificative față de estimările realizate în cadrul raportului anual precedent privind rata de atingere a țintei. În cadrul Axei prioritare 5 nu sunt așteptate schimbări majore deoarece nu au mai fost contractate proiecte noi. Din cele 19 proiecte contractate au fost finalizate 15 proiecte, 4 proiecte fiind încă în desfășurare. Având în vedere că indicatorii de performanță își vor atinge țintele stabilite, respectând normele cadrului de performanță, implementarea axei prioritare 5 a avut o evoluție pozitivă în perioada 31 mai 2021 – 31 martie 2022. Ținta comună a proiectelor care contribuie prin realizări la valoarea indicatorilor 11b.1 este de 164 de inițiative mecanisme transfrontaliere finanțate.

Concluzii și recomandări

392. Valorile estimate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 5 au rămas la același nivel față de valorile estimate în raportul anual precedent. Nu sunt observate schimbări semnificative în prognozarea ratei de atingere a obiectului și nu sunt necesare recomandări.

4.7 Interreg V-A România-Ungaria

Descriere generală la nivel de program

393. Programul Interreg România-Ungaria este un program de cooperare transfrontalieră. Acțiunile întreprinse prin intermediul programului vizează zona de graniță dintre România și Ungaria, reflectând interesul ambelor state. Intervenția are loc în 8 județe eligibile atât de pe teritoriul Ungariei, cât și al României, acoperind o suprafață de peste 50 de mii de km². Zona eligibilă are o contribuție majoră pentru întreaga populație din Ungaria și România, reprezentând 13,1% din numărul total de locuitori ai celor două țări.⁶⁷
394. Programul este implementat prin intermediul următoarelor 7 Axe Prioritare,:
1. Protecția comună și utilizarea eficientă a valorilor și resurselor comune
 2. Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor
 3. Îmbunătățirea ocupării forței de muncă și promovarea mobilității transfrontaliere a muncii
 4. Îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală
 5. Îmbunătățirea procedurilor de prevenire a riscurilor și gestionarea dezastrelor
 6. Promovarea cooperării transfrontaliere între instituții și cetățeni
 7. Asistență Tehnică⁶⁸.
395. După cum se observă în tabelul de mai jos, alocarea financiară totală este supra-contractată în cazul tuturor axelor prioritare (într-o măsură mai mică în cazul AP 5).

⁶⁷ Documentul Programului Programul Interreg România – Ungaria, versiunea 4.0

⁶⁸ Evaluarea se concentrează doar pe primele șase axe prioritare avându-se în vedere faptul ca axele de asistență tehnică nu au cadru de performanță.

Tabelul 64. Situație generală actuală a programului Interreg V-A România-Ungaria

Axa Prioritară	Număr de proiecte	Număr de proiecte finalizate	Alocarea financiară (€)	Valoarea publică a proiectelor contractate (€)	Rata de contractare
Axa prioritară 1: Protecția comună și utilizarea eficientă a valorilor și resurselor comune	19	8	€ 43.067.515,00	€ 44.480.837,66	103,28%
Axa prioritară 2: Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor	6	1	€ 17.268.247,00	€ 17.268.247,16	100,00 %
Axa prioritară 3: Îmbunătățirea ocupării forței de muncă și promovarea mobilității transfrontaliere a muncii	20	2	€ 30.673.795,00	€ 30.669.678,80	99,99 %
Axa prioritară 4: Îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală	21	5	€ 72.347.288,00	€ 65.425.780,42	90,43 %
Axa prioritară 5: Îmbunătățirea procedurilor de prevenire a riscurilor și gestionarea dezastrelor	10	3	€ 11.022.135,00	€ 11.833.716,00	107,36 %
Axa prioritară 6: Promovarea cooperării transfrontaliere între instituții și cetățeni	33	27	€ 3.411.372,00	€ 3.788.688,22	111,06%

Sursa: Prelucrarea datelor eMS și lista operațiunilor

396. În perioada 31 mai 2021 – 31 mai 2022 nu au fost contractate noi proiecte în cadrul Programului Interreg V-A România-Ungaria, în timp ce alte 26 proiecte au fost finalizate. Această dinamică are următoarele implicații din perspectiva estimărilor realizate: pe de o parte, în lipsa unor proiecte nou contractate, estimările nu se pot modifica major. Pe de altă parte, un număr mai ridicat de proiecte finalizate întărește calitatea estimărilor, în special pentru indicatorul financiar acolo unde o axă prioritară este implementată printr-un număr mic de proiecte.
397. Cu privire la cele 26 proiecte finalizate, tabelul de mai jos prezintă distribuția acestora pe Axa Prioritară:

Tabelul 65. Proiecte finalizate în perioada 31 mai 2020 – 31 mai 2021 pe OS și AP

Obiectiv Specific	Număr proiecte finalizate
Axa Prioritară 1	
S06/c - Utilizarea durabilă a patrimoniului natural, istoric și cultural în zona eligibilă	2
Axa Prioritară 2	
S07/b Accesibilitate transfrontalieră îmbunătățită prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura TEN-T	2
Axa Prioritară 3	
S08 / b - Creșterea ocupării forței de muncă în zona eligibilă	7
Axa Prioritară 4	
S09/a Îmbunătățirea serviciilor de îngrijire a sănătății preventive și curative în toată zona eligibilă	6
Axa Prioritară 5	
S05/b - Îmbunătățirea gestionării dezastrelor transfrontaliere și a managementului riscurilor	3
Axa Prioritară 6	
S011 - Intensificarea durabilă a cooperării transfrontaliere dintre instituții și comunități	6
TOTAL	26

Axa Prioritară 1: Protecția comună și utilizarea eficientă a valorilor și resurselor comune

398. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 1 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021 în cadrul acestui proiect. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- C009 – Turismul durabil: Creșterea numărului preconizat de vizite la siturile finanțate de patrimoniu cultural și natural și alte atracții;
- 6/b1 – Numărul de puncte de măsurare afectate pozitiv de intervenții (după finalizarea proiectului);
- F.PA1 – Suma totală a cheltuielilor certificate (€);

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

399. Tabelul următor prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 1.

Tabelul 66. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 1

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
C009	61.000	111.810	159.938	356%	262%	↓
6/b1	7	7	9	129%	129%	=
F.PA1	50.667.665	29.866.689	42.218.250	80%	83%	↑

Sursa: Prognoza instrumentului de previzionare utilizând date eMS

400. În ceea ce privește indicatorul C009, valoarea ratei de atingere a scăzut la 262% și la o valoare estimată de 159.938 vizite pe an. Valoarea indicatorului a scăzut față de rata estimată în Raportul Anual de Evaluare anterior (realizat în anul 2021), atunci când procentul de realizare era de 356%. Se estimează că toate proiectele care contribuie la valoarea acestui indicator își vor atinge țintele. La valoarea indicatorul C009 contribuie 7 proiecte, țintele individuale ale proiectelor ajungând chiar și până la 50.000 de vizite/ an (ROHU-126). Un alt aspect important de menționat este faptul că valoarea estimată a indicatorului conform proiectelor contractate însumează 159.723,00 vizite/an.

401. Indicatorul 6/b1 are o valoare estimată de 9 puncte de măsurare. Se observă că rata de atingere a obiectivului rămâne constantă față de 2021, datorită tipului de indicator și a procedurilor aferente de colectare de date (de la nivel de proiect, ușor de agregat la nivel de program și numărat înainte de finalizarea proiectelor). Ținta indicatorului este de așteptat să fie depășită, deoarece la acest indicator contribuie două proiecte care împreună își asumă 9 puncte de măsurare. Potrivit Raportului Anual de Evaluare anterior (2021), valoarea de 9 puncte de măsurare nu poate fi depășită, deoarece, pe de o parte aceasta este ținta asumată prin cele două proiecte, iar pe de altă parte nu vor mai fi contractate alte proiecte care să contribuie la acest indicator.

402. Pentru indicatorul financiar, se estimează o rată de atingere de 83%, în creștere cu 3 puncte procentuale.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

403. Indicatorul C009 înregistrează o scădere a ratei de realizare estimate, însă, chiar și cu această scădere, valoarea ratei de estimare este de 262%. Așadar, având în vedere că pentru indicatorii C009 și 6/b1 se estimează rate de realizare de peste 100%, nu poate fi identificat un risc care să afecteze îndeplinirea acestora. În discuțiile anterioare cu Autoritatea de Management a programului, reprezentanții AM au afirmat

- că nu există probleme cu implementarea proiectelor care contribuie la cei doi indicatori din Cadrul de Performanță. În acest moment, 8 proiecte au fost finalizate și 11 sunt încă în implementare.
404. Situația de risc în care se află indicatorul financiar este dată de faptul că proiectele strategice au fost contractate târziu iar rata de rambursare/absorbție este, în general, scăzută. Echipa de evaluare a realizat următoarele scenarii pentru a identifica rata de rambursare medie pentru valoarea necesară pentru a asigura o rată de atingere de minim 85%. Tabelul următor prezintă scenariile rulate.

Scenarii privind rata de rambursare la nivel de proiect	Valoarea indicatorului în scenariu	Valoarea ratei de atingere
Baseline: 74,93%	42.218.250 EUR	83%
Scenariu 1: 80%	44.166.920 EUR	87%
Scenariu 2: 85%	46.170.708 EUR	91%
Scenariu 3: 90%	48,467,639 EUR	96%

405. Astfel, dacă rata de rambursare medie la nivel de proiect ar crește de la 74,93% la 80,00%, ținta indicatorului financiar ar fi atinsă.

Concluzii și recomandări

406. Dat fiind faptul că pentru indicatorii C009 și 6/b1 nu există riscuri de neîndeplinire a ratei de atingere a indicatorului, principalele recomandări sunt relevante pentru indicatorului financiar. Având în vedere faptul că alocarea pentru Axa Prioritară 2 a fost contractată în proporție de 117%, contractarea de noi proiecte nu este o opțiune. Astfel, singura opțiune pentru Autoritatea de Management este sprijinirea beneficiarilor și asigurarea implementării complete și la timp a proiectelor, pentru a mări rata de rambursare medie.

Axa Prioritară 2: Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor

407. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 2 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- C013a – Drumuri: Lungimea totală a drumurilor nou construite, dintre care: TEN-T;
 - 7/c 1 – Numărul serviciilor de transport public transfrontalier dezvoltat/îmbunătățit;
 - F.PA2 – Suma totală a cheltuielilor certificate(€).

Care este nivelul potențial de atingere a țințelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

408. Tabelul următor prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 2.

Tabelul 67. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 2

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
C013a	12	0	12	100%	100%	=
7/c 1	5	12	12	320%	240%	↓
F.PA2	20.315.586	18.598.329 EUR	18.821.179 EUR	79%	93%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date eMS

409. În cazul indicatorului CO13a, acesta și-a păstrat rata de atingere a obiectivului, singurul proiect care contribuie la valoarea indicatorului încă aflându-se încă în implementare.
410. Indicatorul 7/c1 are o rată de realizare estimată la 260%, reprezentând 12 servicii de transport public transfrontalier dezvoltate/îmbunătățite. Aceasta înregistrează o scădere față de estimarea realizată în anul 2021, când rata de atingere estimată a avut o valoare de 320% (pe bazele existente la acel moment estimându-se un număr mai mare de servicii de transport public transfrontalier dezvoltat / îmbunătățit). La acest indicator contribuie două proiecte a căror țintă totală este de 12 servicii de transport public transfrontalier dezvoltat/îmbunătățit (ROHU-422 și RO-HU 390). Potrivit datelor din Raportul Anual de Evaluare 2021, ținta cumulativă a celor două proiecte aflate în desfășurare nu va putea fi depășită, deoarece nu se vor mai contracta proiecte.
411. Indicatorul financiar are o rată de realizare de 93% și o valoare estimată de 18.821.179 euro. Rata de realizare este în creștere cu 14 puncte procentuale față de rata de atingere estimată în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

412. Ținta indicatorului CO13a se va atinge doar prin intermediul unui singur proiect strategic (ROHU-444). Echipa de evaluare nu a utilizat instrumentul de prognoză pentru a estima ținta acestuia, deoarece un singur proiect a fost contractat ce contribuie la valoarea acestui indicator. Potrivit datelor din cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, proiectul ROHU-444, prin care se vor construi 12,14 km, nu întâmpină probleme de implementare.
413. Având în vedere că pentru indicatorii CO13a și 7/c1 se estimează rate de realizare de 100%, respectiv 240%, nu este identificat un risc care să afecteze îndeplinirea acestora.
414. Cu privire la indicatorul financiar, rata de atingere estimată a crescut semnificativ față de estimarea realizată în Raportul Anual precedent. Această creștere se explică prin finalizarea a două proiecte, care au avut o rată de rambursare ridicată. În momentul de față, rata de rambursare medie la nivel de proiect este de 95,43%.

Concluzii și recomandări

415. Pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 2, nu există riscuri de neîndeplinire, prin urmare nu sunt necesare recomandări.

Axa Prioritară 3 : Îmbunătățirea ocupării forței de muncă și promovarea mobilității transfrontaliere a muncii

416. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 3 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- CO44 – Piața muncii și ormarea profesională: numărul de participanți la inițiativele locale comune de ocupare a forței de muncă și instruire comună;
 - FPA3 – Suma totală a cheltuielilor certificate (€).

Care este nivelul potențial de atingere a țăintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

417. Tabelul următor prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 3.

Tabelul 68. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 3

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
-----------	------------	-----------------------------------	-----------------------------------	---	--	-----------

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
C044	10,000	19.252	22.187	304%	222%	↓
F.PA3	36.086.818	30.813.552	33.630.667	90%	93%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date eMS

418. Instrumentul prognozează pentru indicatorul C044 o rată de realizare pentru anul 2023 de 222% și o valoare de 22.187 de participanți. Indicatorul înregistrează o scădere față de estimarea realizată în cadrul Raportului Anual de Evaluare anterior, când rata de atingere era de 304%. Conform estimărilor beneficiarilor, proiectele vor atinge o valoare de 31.598 de participanți la inițiative locale de angajare și formare comună.
419. Rata de realizare estimată pentru indicatorul financiar a înregistrat o creștere ușoară de 3 puncte procentuale. Această creștere se datorează ratei de rambursare la nivelul Axei Prioritare 3, care a crescut de la 79,76% la 82,85%.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

420. Indicatorul C044 continuă să se afle în situație de suprarealizare, însă rata de estimare înregistrează o scădere față de estimarea realizată în Raport Anual de Evaluare precedent, de la 304% la 222%. Motivul scăderii ratei de estimare pentru indicatorul C044 este reprezentat de realizările mai scăzute decât cele estimate în Raportul Anual de Evaluare precedent. Acest lucru este cauzat de finalizarea de proiecte care contribuie la valoarea acestui indicator, astfel estimările ajustându-se conform noilor date. Dacă în raportul anual precedent se estima o contribuție medie pe proiect aflat în implementare de 1.690 de participanți la inițiative locale de angajare și formare comună, în estimarea actualizată, contribuția medie pe proiect este de 1.266 de participanți.

Concluzii și recomandări

421. Indicatorul de realizare C044 își va depăși cu mult ținta stabilită pentru anul 2023, având în vedere estimarea instrumentului de prognoză și contribuția asumată a proiectelor. Cu privire la indicatorul financiar, instrumentul de prognoză indică o rată de atingere de 93%, la o distanță de doar 2 puncte procentuale de pragul de 95% pentru a fi considerat îndeplinit. Având în vedere că mai există 18 de proiecte în implementare, atingerea țintei indicatorului financiar depinde foarte mult de nivelul cheltuielilor și a rambursărilor în cadrul acestor proiecte. Având în vedere că nu se vor mai lansa apeluri de cereri de finanțare, se recomandă continuarea monitorizării atente a proiectelor aflate în implementare, pentru a evita din timp întârzieri și oferirea de asistență beneficiarilor din cadrul acestei Axe Prioritare pentru a se rambursa cât mai mult din cheltuielile aprobate.

Axa Prioritară 4 : Îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală

422. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 4 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- 9/a 2 – Numărul de departamente de îngrijire a sănătății care beneficiază de echipament modernizat;
 - F.PA4 – Suma totală a cheltuielilor certificate(€).

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

423. Tabelul următor prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 4.

Tabelul 69. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 4

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
9/a 2	58	84	191	302%	329%	↑
F.PA4	85.114.457	63.458.128	67.634.545	67%	79%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date eMS

424. Potrivit instrumentului de prognoză, rata de realizare pentru indicatorul 9/a2 atinge o valoare de 191 de departamente de sănătate dotate cu echipamente modernizate și o rată de atingere de 329% din obiectivul final. Rata de realizare estimată în Raportul Anual de Evaluare precedent a fost de 302%. Ținta pentru indicatorul 9/a2 a fost setată prudent, deoarece prin proiectele contractate până în acest moment se așteaptă atingerea unei valori de 191 de departamente. Indicatorul financiar are o rată de realizare estimată pentru 2023 de 79% și o valoare de 67.634.545 EUR. Această înregistrează o creștere de 12 puncte procentuale față de estimarea anterioară.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

425. Având în vedere rata de realizare ridicată a indicatorului 9/a2, nu se pot identifica situații de risc. S-a constatat totuși faptul că ținta a fost stabilită inițial de o manieră conservatoare, în acest moment valoarea estimată la nivelul proiectelor care contribuie la acest indicator fiind de 191 departamente. Rata de atingere a indicatorului 9/a2 a crescut datorită contractării mai multor proiecte (21 de proiecte față de estimare de 15 proiecte din raportul anual precedent) și datorită realizărilor mai mari ale proiectelor aflate în implementare.
426. Indicatorul financiar se află în situație de risc de neîndeplinire, deoarece este prognozat să atingă doar 79% din ținta stabilită pentru anul 2023. Deși rata de atingere a indicatorului financiar a crescut cu 12 puncte procentuale, indicatorul încă are o valoare estimată insuficient de mare pentru a considera indicatorul ca fiind îndeplinit. Astfel, cauza principală pentru rata de atingere scăzută este rambursarea realizată până în momentul de față a proiectelor finalizate. Din 21 proiecte contractate, doar 6 sunt finalizate. Echipa de evaluare a realizat următoarele scenarii pentru a identifica rata de rambursare medie pentru valoarea necesară pentru a asigura o rată de atingere de minim 85%. Tabelul următor prezintă scenariile rulate.

Scenarii privind rata de rambursare la nivel de proiect	Valoarea indicatorului în scenariu	Valoarea ratei de atingere
Baseline: 76,93%	67.634.545 EUR	79%
Scenariu 1: 80%	69.706.778 EUR	82%
Scenariu 2: 85%	46.170.708 EUR	86%
Scenariu 3: 90%	48.467.639 EUR	90%

427. De asemenea, după simulări adiționale, a fost identificat că o rată de rambursare de 84% care ar fi suficientă pentru a asigura o rată de atingere de 85%. Astfel, dacă rata de rambursare medie la nivel de proiect ar crește de la 76,93% la 84,00%, ținta indicatorului financiar ar fi atinsă.

Concluzii și recomandări

428. Este estimat că indicatorul de realizare 9/a2 își va depăși ținta stabilită pentru anul 2023 de către instrumentul de prognoză, dar și de către beneficiarii proiectelor. Nu au fost identificate în momentul de față probleme privind implementarea proiectelor care să afecteze în mod negativ performanța acestora. Având în vedere estimarea instrumentului de prognoză și contribuția asumată a proiectelor, nu există risc de neatingere a indicatorului de realizare și nu se vor elabora recomandări.
429. Având în vedere că mai există 15 proiecte în implementare, atingerea țintei indicatorului financiar depinde de rambursările care urmează să fie efectuate către aceste proiecte (implicit, și de cheltuielile realizate). Având în vedere că nu se vor mai lansa apeluri de cereri de finanțare, se recomandă continuarea monitorizării atente a proiectelor aflate în implementare, pentru a evita din timp întârzieri și susținerea beneficiarilor pentru a se atinge o rată de rambursare la nivel de proiect de minim 84%.

Axa Prioritară 5 : Îmbunătățirea procedurilor de prevenire a riscurilor și gestionarea dezastrelor

430. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 5 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- 5/b 1 – Populația protejată prin serviciile de intervenție de urgență îmbunătățite ;
- F.PA5 – Suma totală a cheltuielilor certificate(€).

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

431. Tabelul următor prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 5.

Tabelul 70. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 5

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
5/b 1	970.000	1.477.155	1.691.239	190%	174%	↓
F.PA5	12.967.218	12.246.127	12.549.212	99%	97%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date eMS

432. Instrumentul prognozează pentru indicatorul 5/b1 o rată de realizare de 174% și o valoare de 1,691,239 persoane protejate. Rata de realizare estimată în Raportul Anual de Evaluare din 2021 era de 190%. Estimările beneficiarilor de proiecte prognozează că prin acestea o populație de 2,588,361 va fi protejată prin servicii de intervenție de urgență îmbunătățite. Indicatorul financiar ajunge la o rată de realizare, pentru anul 2023, de 97% și o valoare de 12,549,212 euro, rata de realizare a scăzut cu 2 puncte procentuale față de rularea realizată în Raportul Anual de Evaluare anterior, dar nu este în situație de risc nerealizare.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

433. Ținta indicatorului 5/b1 va fi cu mult depășită prin contribuțiile proiectelor finalizate și aflate în implementare. Scăderea de 16 puncte procentuale nu este semnificativă, având în vedere că rata de atingere a indicatorului rămâne la un nivel foarte ridicat, de 170%.

434. Ținta indicatorului financiar nu a înregistrat o schimbare semnificativă. Situația indicatorului financiar poate fi explicată prin întârzierile în implementarea proiectelor, ceea ce a afectat rata de rambursare, deci și evoluția, cel puțin momentană, a indicatorului financiar.

Concluzii și recomandări

435. Având în vedere ratele de atingere a indicatorilor din Cadrul de Performanță, pentru ambele tipuri de indicatori, este foarte probabil ca indicatorii să își atingă țintele stabilite pentru anul 2023. Astfel, nu sun necesare recomandări pentru această Axă Prioritară.

Axa Prioritară 6 : Promovarea cooperării transfrontaliere între instituții și cetățeni

436. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 6 și va explica motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate față de exercițiul de prognozare realizat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021. Pentru această Axă Prioritară au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- 11/b1 – Număr de instituții implicate direct în inițiativele de cooperare transfrontalieră;

- F.PA6 – Suma totală a cheltuielilor certificate(€).

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

437. Tabelul următor prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 6.

Tabelul 71. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Axei Prioritare 6

Indicator	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
11/b1	36	33	35	105%	97%	↓
F.PA6	4.013.379	4.013.379	4.058.349	104%	101%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date eMS

438. Instrumentul de prognoză estimează pentru indicatorul 11/b1 o rată de realizare de 97% și o valoare de 35 de instituții implicate direct în inițiativele de cooperare transfrontalieră. Se constată o mică scădere a ratei de realizare, care la estimarea anterioară era de 105%. Beneficiarii și-au asumat prin proiectele contractate o valoare totală de 35 de instituții implicate direct în inițiativele de cooperare transfrontalieră. Această scădere este justificată prin faptul că 3 instituții s-au retras din proiectele desfășurate.
439. În ceea ce privește indicatorul financiar, acesta are o rată de realizare estimată pentru 2023, de 101% și o valoare de 4.058.349 EUR. Și în acest caz rata a scăzut față de estimarea anterioară cu 3 de puncte procentuale.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

440. Niciunul din cei doi indicatori nu este în situație de risc, având în vedere că țintele acestora vor fi atinse în marja 95-105%.

Concluzii și recomandări

441. Având în vedere ratele de atingere a indicatorilor din Cadrul de Performanță, pentru ambele tipuri de indicatori, este foarte probabil ca indicatorii să își atingă țintele stabilite pentru anul 2023. Astfel, nu sunt necesare recomandări pentru această Axă Prioritară.

4.8 Programul Operațional Pescuit și Afaceri Maritime

Descriere program

442. Obiectivele principale ale POPAM vizează îmbunătățirea competitivității sectorului acvaculturii și a sectorului de prelucrare, viabilitatea sectorului pescuitului maritim și dezvoltarea durabilă a zonelor tradiționale dependente de pescuit. Pe lângă acestea, programul abordează nevoia de protecție și reabilitare a mediului marin și a resurselor sale vii, controlul activităților de pescuit, colectarea datelor privind pescuitul și îmbunătățirea cunoștințelor privind starea mediului marin.
443. Situația generală actuală a programului este prezentată în tabelul următor. După cum se observă, doar în cazul priorităților 5 și 6 rata de contractare este mai ridicată (peste 100% în cazul priorității 6).

Tabelul 72. Situația generală actuală a Programului Operațional Pescuit și Afaceri Maritime – 31 mai 2022

Prioritatea Uniunii	Număr de proiecte	Număr de proiecte finalizate	Alocarea financiară publică (€)	Valoarea publică a proiectelor contractate (€)	Rata de contractare
Prioritatea Uniunii 1 - Promovarea pescuitului sustenabil din punct de vedere al mediului, eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere.	22 (+3 reziliate)	19	5.023.169	4.303.759,57	85,68%
Prioritatea Uniunii 2 - Stimularea	194 (+ 27)	130	121.707.665	112.948.039,64	92,80%

Prioritatea Uniunii	Număr de proiecte	Număr de proiecte finalizate	Alocarea financiară publică (€)	Valoarea publică a proiectelor contractate (€)	Rata de contractare
acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere.	reziliate)				
Prioritatea Uniunii 3 - Stimularea punerii în aplicare a PCP (Politica Comună în domeniul Pescuitului).	8 (+2 reziliate)	2	16.045.650	15.956.341,78	99,44%
Prioritatea Uniunii 4 - O ocupare a forței de muncă și o coeziune teritorială sporite.	322 (+36 reziliate)	179	49.904.862	50.605.986,16	101,40%
Prioritatea Uniunii 5 - Stimularea comercializării și a prelucrării.	19 (+3 reziliate)	14	10.586.891	11.652.608,50	110,07%
Prioritatea Uniunii 6 - Încurajarea punerii în aplicare a politicii maritime integrate.	1	1	2.099.654	2.355.787,30	112,20%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2022

Progresul înregistrat în implementarea Programului Operațional 31 mai 2021-31 mai 2022

444. În perioada 31 mai 2021 - 31 mai 2022 au fost contractate 69 de proiecte noi în cadrul Programului Operațional Pescuit și Afaceri Maritime, în timp ce, în această perioadă, 27 de proiecte au fost finalizate. În tabelul de mai jos este prezentată distribuția proiectelor nou contractate pe Prioritate.

Tabelul 73. Proiecte nou contractate în ultimul an pe Prioritate

Prioritatea Uniunii	Număr proiecte nou contractate	% total proiecte pe PU
Prioritatea Uniunii 1. Promovarea pescuitului sustenabil din punct de vedere al mediului, eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere.	14	56,00%
Prioritatea Uniunii 2. Stimularea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazată pe cunoaștere	21	9,50%
Prioritatea Uniunii 3. Stimularea punerii în aplicare a PCP (Politica Comună în domeniul Pescuitului)	4	40,00%
Prioritatea Uniunii 4. Creșterea ocupării forței de muncă și a coeziunii teritoriale	29	8,1%
Prioritatea Uniunii 5. Stimularea comercializării și a prelucrării	1	4,55%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 mai 2022

445. În tabelul de mai jos este ilustrată distribuția proiectelor nou contractate pe obiectiv specific, analiză importantă pentru fundamentarea modificării valorilor estimate de instrument pentru indicatorii analizați:

Tabelul 74. Proiecte noi contractate în ultimul an pe OS

Obiective specifice	Număr proiecte	% total proiecte pe PU
PU 1		
1.4 - Sporirea competitivității și a viabilității întreprinderilor din domeniul pescuitului, inclusiv a flotei costiere la scară mică, și îmbunătățirea condițiilor de siguranță sau de lucru	14	56,00%
PU 2		
2.2 - Sporirea competitivității și a viabilității întreprinderilor din sectorul acvaculturii, inclusiv îmbunătățirea siguranței sau a condițiilor de lucru, în special ale IMM-urilor	1	0,74%
2.4 - Promovarea acvaculturii cu un nivel ridicat de protecție a mediului, promovarea sănătății și bunăstării animalelor, precum și a sănătății și siguranței publice.	20	27,78%
PU 3		
3.1. - Ameliorarea și furnizarea de cunoștințe științifice și colectarea și gestionarea datelor	1	50,00%
3.2. - Sprijinirea monitorizării, controlului și executării, consolidării capacității instituționale și administrației publice eficiente, fără a crea sarcini administrative suplimentare	3	37,50%
PU 4		
4.1. - Promovarea creșterii economice, a incluziunii sociale, a creării de locuri de muncă și sprijinirea inserției profesionale și a mobilității forței de muncă în cadrul comunităților	29	8,1%

Obiective specifice	Număr proiecte	% total proiecte pe PU
costiere și interioare care depind de pescuit și de acvacultură, inclusiv diversificarea activităților din domeniul pescuitului și al altor sectoare ale economiei maritime.		
PU 5		
5.2. – Încurajarea investițiilor în sectorul prelucrării și al comercializării	1	4,55%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 mai 2022

446. Cu privire la cele 27 de proiecte finalizate, tabelul de mai jos prezintă distribuția acestora pe Prioritate.

Tabelul 75. Proiecte finalizate în ultimul an pe Prioritate

Prioritatea Uniunii	Număr proiecte	% total proiecte pe PU
Prioritatea Uniunii 1. Promovarea pescuitului sustenabil din punct de vedere al mediului, eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere.	2	8,00%
Prioritatea Uniunii 2. Stimularea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazată pe cunoaștere	3	1,36%
Prioritatea Uniunii 4. Creșterea ocupării forței de muncă și a coeziunii teritoriale	21	5,87%
Prioritatea Uniunii 5. Stimularea comercializării și a prelucrării	1	4,55%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 mai 2022

447. Tabelul de mai jos prezintă distribuția proiectelor finalizate pe Prioritate a Uniunii și pe obiective specifice:

Tabelul 76. Proiecte finalizate în ultimul an pe OS

Obiective specifice	Număr proiecte	Procentaj proiecte pe PU
PU 2		
O.S. 4 - Promovarea acvaculturii cu un nivel ridicat de protecție a mediului, promovarea sănătății și bunăstării animalelor, precum și a sănătății și siguranței publice.	2	8,00%
PU 3		
O.S. 2 -Sprijinirea monitorizării, controlului și executării, consolidării capacității instituționale și administrației publice eficiente, fără a crea sarcini administrative suplimentare.	3	2,22%
PU 4		
O.S. 1 - Promovarea creșterii economice, a incluziunii sociale, a creării de locuri de muncă și sprijinirea inserției profesionale și a mobilității forței de muncă în cadrul comunităților costiere și interioare care depind de pescuit și de acvacultură, inclusiv diversificarea activităților din domeniul pescuitului și al altor sectoare ale economiei maritime.	21	5,87%
PU 5		
O.S. 2 - Încurajarea investițiilor în sectorul prelucrării și al comercializării	1	4,55%

Sursa: Date privind contractarea prelucrate de către echipa de evaluare la 31 Mai 2022

Prioritatea Uniunii 1 - Promovarea pescuitului sustenabil din punct de vedere al mediului, eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere.

448. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Priorității Uniunii 1 și prezintă motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021. Pentru această Prioritate a Uniunii au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- 1.3 – Numărul de proiecte privind valoarea adăugată, calitatea, utilizarea capturilor nedorite și porturile de pescuit, locurile de debarcare, halele și adăposturile;
- Indicator financiar.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

449. Tabelul următor prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Prioritatea Uniunii 1.

Tabelul 77. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Priorității Uniunii 1

Cod	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
IF	24.854.138	17.714.439	17.714.439	53%	71%	↑
1.3	8	6	6	113%	75%	↓

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

450. În estimarea actualizată pentru Raportul Anual de Evaluare de față, se observă schimbări majore în rata de atingere a indicatorilor din Cadrul de Performanță aferenți Priorității Uniunii 1. Indicatorul financiar are o rată de atingere estimată mai mare cu 18 puncte procentuale, crescând de la 53% la 71%, în timp ce pentru indicatorul 1.3, *Numărul de proiecte privind valoarea adăugată, calitatea, utilizarea capturilor nedorite și porturile de pescuit, locurile de debarcare, halele și adăposturile* se estimează o rată de atingere de 75%, reprezentând 5 proiecte, în scădere de la o rată de atingere de 113% în raportul precedent. La valoarea indicatorului 1.3 contribuie 6 proiecte, care au fost contractate în cadrul măsurii I.23 Articolul 43 alineatele (1) și (3) și articolul 44 alineatul (1) litera (f). Durata medie de implementare a unui proiect este de 710 de zile.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

451. Rata de atingere a indicatorului 1.3 a scăzut din cauza rezilierii a 3 proiecte care contribuiau la valoarea acestui indicator. De asemenea, rata de atingere estimată a indicatorului 1.3 nu s-a schimbat în ciuda contractării a 14 proiecte în perioada de referință a raportului de evaluare (31 mai 2021 – 31 mai 2022), pentru că acestea nu contribuie la valoarea indicatorului din cadrul de performanță. Aceste proiecte au fost contractate în cadrul măsurii I.9 Articolul 33 și articolul 44 alineatul (4a) *Încetarea temporară a activităților de pescuit*. Din cauza pandemiei de COVID-19, POPAM a fost modificat prin introducerea măsurii I.9 Articolul 33 și articolul 44 alineatul (4a) *Încetarea temporară a activităților de pescuit*, prin care au fost acordate compensații operatorilor economici din domeniul pescuitului pentru pierderile suferite⁶⁹.
452. Așa cum a fost consemnat în cadrul celui de-al treilea Raport Anual de Evaluare⁷⁰, indicatorul 1.3 nu prezintă un risc de neatingere. Rata de atingere a indicatorului financiar s-a îmbunătățit semnificativ față de raportul anual anterior. Rata de rambursare medie în cadrul acestei Priorități a Uniunii este de 77,92%, în creștere față de rata de rambursare anterioare, când înregistra o valoare de 67,1%. De asemenea, contractarea celor 14 proiecte contribuie la creșterea valorii indicatorului financiar.

Concluzii și recomandări

453. Pentru Prioritatea Uniunii 1, se concluzionează, spre deosebire de raportul anterior, că indicatorul 1.3 nu este atins. Cu privire la indicatorul financiar, progresul înregistrat în rata de atingere estimată între cele două rapoarte este unul limitat. Pentru atingerea țintei acestui indicator, sunt necesare implementarea de măsuri pentru creșterea ratei de rambursare medii (de 77,92%) și contractarea de noi proiecte care să contribuie la valoarea indicatorului 1.3, care este în scădere din cauza rezilierii celor 3 proiecte. O problemă care ar fi întâmpinată în contractarea de noi proiecte ar fi durata medie de implementare ale proiectelor, ce are o valoare de 710 de zile.

Prioritatea Uniunii 2- Stimularea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere.

454. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Priorității Uniunii 2 și prezintă motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în cel

⁶⁹ Raport Anual de Implementare 2021 POPAM, p. 6

⁷⁰ Al treilea Raport Anual de Evaluare privind Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță - Tema E

de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021. Pentru această Prioritate a Uniunii au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- Indicator Financiar;
- 2.2 – Numărul de proiecte privind ajutoarele pentru investiții productive în acvacultură;
- 2.3 – Numărul de proiecte privind reducerea impactului acvaculturii asupra mediului (sistemele de management de mediu și de audit, serviciile de mediu aferente acvaculturii ecologice).

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

455. Tabelul următor prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Prioritatea Uniunii 2.

Tabelul 78. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Priorității Uniunii 2

Cod	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
Indicator financiar	602.197.355,65 LEI	462.354.626 LEI	462.813.464 LEI	68%	77%	↑
2.2	105	112	112	107%	107%	=
2.3	62	45	45	73%	73%	=

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

456. Potrivit estimărilor actualizate, rata de atingere a indicatorului 2.2 a rămas la o rată de atingere de 111%, reprezentând 112 de proiecte privind ajutoarele pentru investiții productive în acvacultură. Indicatorul 2.3 nu înregistrează modificări în rata de atingere estimată, înregistrând în continuare o rată de atingere de 73%, reprezentând 45 de proiecte privind reducerea impactului acvaculturii asupra mediului. Cu privire la indicatorul financiar, se înregistrează o creștere a ratei de realizare de la 68% la 77%.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

457. Rata de atingere a indicatorului 2.3 rămâne neschimbată, având în vedere că în perioada de referință, 31 mai 2021 – 31 mai 2022, nu au fost contractate proiecte care să contribuie la acest indicator. De asemenea, potrivit datelor din cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, suspendarea apelului 4, pe termen nelimitat ca urmare a unor nereguli, și așteptarea deciziei instanței au oprit contractarea pentru proiectele care să contribuie la acest indicator⁷¹. Un impediment pentru atingerea țintei indicatorului financiar reprezintă construcțiile care au fost afectate din cauza creșterii prețurilor materiilor prime. Acest factor este consemnat în Raportul Anual de Implementare pentru anul 2021 și va reprezenta în continuare o constrângere pentru atingerea țintei indicatorului financiar. De asemenea, livrările de produse achiziționate din import au suferit întârzieri semnificative.

458. Rata de atingere a indicatorului financiar a crescut datorită celor 4 proiecte contractate în cadrul Priorității Uniunii 3 și datorită unei creșteri ușoare a ratei medii de rambursare, de la 84,48% la 86,12%. Situația indicatorului financiar poate fi explicată prin întârzierile în implementarea proiectelor, ceea ce a afectat rata

⁷¹ Decizia 42/2021 – Privind aprobarea minutei celei de-a IX-a reuniuni a CM pentru POPAM desfășurată în data de 10 decembrie în regim de teleconferință

de rambursare, deci și evoluția, cel puțin momentană, a indicatorului financiar la nivel de program. Potrivit RAI 2020, sumele declarate la CE la 31.12.2020, reprezentau 35,51% din ținta financiară pentru anul 2023 iar potrivit RAI 2021, sumele declarate la CE la 31.12.2021, reprezentau 40,55% din ținta financiară pentru anul 2023. Potrivit Raportului de Evaluare nr. 6, în cadrul măsurii 11.2 *Investiții productive în acvacultură*, pe parcursul anului 2021 au existat numeroase solicitări pentru rectificarea declarațiilor de eşalonare a cererilor de rambursare și mai multe întârzieri a depunerii cererilor de rambursare față de eşalonare. Ca acțiuni de soluționare a acestei probleme, s-a propus o monitorizare foarte strictă de către AM a depunerii cererilor de rambursare conform eşalonării propuse de beneficiar⁷². De asemenea, pentru creșterea ratei indicatorului financiar, s-a propus finalizarea evaluării cererilor de finanțare depuse în apelul 8 și deschiderea unui nou apel de depunere a cererilor de finanțare.

459. Proiectele care contribuie la valoarea indicatorului 2.3 sunt finalizate și nu mai pot afecta rata de atingere a indicatorului financiar, însă, 76 de proiecte aferente indicatorului 2.2 se află în continuare în implementare. În total, 100 de proiecte se află în implementare în cadrul Priorității Uniunii 2.

Concluzii și recomandări

460. În concluzie, situația indicatorului 2.3 este incertă, în sensul în care este neclar dacă se vor mai contracta proiecte sau nu pentru a se atinge ținta acestuia. În ceea ce privește situația indicatorului financiar, se recomandă susținerea beneficiarilor celor 100 de proiecte care nu au fost finalizate (dintre care 76 de proiecte contribuie la valoarea indicatorului 2.2), pentru a determina crește ratei de rambursare la nivel de proiect și program.

Prioritatea Uniunii 3 - Stimularea punerii în aplicare a PCP (Politica Comună în domeniul Pescuitului)

461. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Priorității Uniunii 3 și prezintă motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021. Pentru această Prioritate a Uniunii au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- Indicator financiar;
- 3.1 – Numărul de proiecte privind punerea în aplicare a sistemului de control, inspecție și executare al Uniunii;
- 3.2 – Numărul de proiecte privind colectarea, gestionarea și utilizarea datelor.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

462. Tabelul următor prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Prioritatea Uniunii 3.

Tabelul 79. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Priorității Uniunii 3

Cod	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
Indicator financiar	79.392.274,68 LEI	37.062.439 LEI	49.789.826 LEI	28%	63%	↑

⁷² Raport de Evaluare nr. 6 a stadiului implementării POPAM 2014-2020 (22-02-2022), p. 2

Cod	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
3.1	7	6	6	43%	86%	↑
3.2	2	2	2	100%	100%	=

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

463. Estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Priorității Uniunii 3, indică că doar indicatorii 3.1 și 3.2 își vor atinge țintele stabilite pentru anul 2023. Rata de estimare a indicatorului 3.1 este în creștere față de valoarea estimată anul trecut, când se afla în zona de risc de neatingere a țintei. Indicatorul financiar înregistrează de asemenea o creștere semnificativă, de la 28% la 63%, însă, se află în continuare în zona de risc de neatingere a țintei. Indicatorul 3.2 înregistrează în continuare o rată de atingere de 100%.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

464. Indicatorul 3.1 are o rată de atingere estimată mai ridicată datorită contractării a patru proiecte care contribuie la valoarea acestui indicator. Cu cele patru proiecte contractate, indicatorul are o valoare de 6 proiecte privind punerea în aplicare a sistemului de control, inspecție și executare al Uniunii, valoare apropiată de ținta de 7 proiecte. Contractarea celor patru proiecte reprezintă motivul și pentru creșterea ratei de atingere a indicatorului financiar. Indicatorul 3.2 a întâmpinat problemele într-un proiect implementat de către Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură. Însă acesta a fost deblocat⁷³ iar contractul a fost semnat pe data de 12 mai 2022, și este estimat că se va finaliza până la sfârșitul anului 2023⁷⁴.
465. Rata de atingere a indicatorului financiar este scăzută datorită nivelului actual al ratei de rambursare a cheltuielilor la nivelul proiectelor care contribuie la valoarea indicatorilor 3.1 și 3.2. Dacă aceste proiecte ar rambursa în proporție de 100% cheltuielile, ținta indicatorului tot nu va fi atinsă (rata de realizare ar fi de 94%).

Concluzii și recomandări

466. În concluzie, indicatorii 3.1 și 3.2 sunt estimați că își vor atinge țintele stabilită pentru anul 2023. Având în vedere evoluția acestei priorități cu privire la indicatorul financiar și faptul că banii necontractați nu se pot realoca, se recomandă o monitorizare foarte strictă de către AM a depunerii cererilor de rambursare propuse de beneficiar pentru a crește rata de rambursare medie pe proiect și contractarea de noi proiecte, din banii care se estimează că vor rămâne necheltuiți.

Prioritatea Uniunii 4 - O ocupare a forței de muncă și o coeziune teritorială sporite

467. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Priorității Uniunii 4 și prezintă motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021. Pentru această Prioritate a Uniunii au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:
- Indicator financiar;
 - 4.1 – Numărul de strategii locale de dezvoltare selectate;
 - 4.2 – Numărul de proiecte privind sprijinul pentru pregătire.

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

⁷³ Raport de Evaluare nr. 6 a stadiului implementării POPAM 2014-2020 (22-02-2022), p. 5

⁷⁴ Lista proiectelor contractate la data de 30 iunie 2022 (s-a luat utilizat cut-off-ul de 31 mai 2022)

468. Tabelul următor prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Prioritatea Uniunii 4.

Tabelul 80. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Priorității Uniunii 4

Cod	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
Indicator financiar	245.666.664	183.910.746	186.158.448	72%	75%	↑
4.1	22	22	22	100%	100%	=
4.2	28	28	28	100%	100%	=

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

469. Potrivit rezultatelor instrumentului de prognoză, indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți nu înregistrează modificări semnificative. Indicatorul financiar cunoaște o ușoară îmbunătățire față de estimarea anterioară, rata de atingere crescând de la 72% la 75%. Pentru indicatorii fizici rata este în continuare de 100%, țintele celor doi indicatori fiind deja atinse.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

470. Rata indicatorului financiar continuă să fie scăzută din cauza evoluției dificile din trecut, existând întâzieri în procesele de achiziție publică, multe dintre produsele achiziționate au fost livrate cu întâzriere. De asemenea, implementarea contractelor al căror obiect este organizarea de festivaluri a fost semnificativ perturbată de restricțiile impuse pentru a reduce răspândirea virusului COVID-19, și au fost întâmpinate probleme privind construcțiile, care au fost afectate din cauza creșterii prețurilor materiilor prime, întâzieri privind livrările de produse achiziționate din import⁷⁵.
471. Potrivit Raportului de Evaluare nr. 6, în cadrul măsurilor III.2 și III.3 *Punerea în aplicare a strategiilor de dezvoltare locală*, pe parcursul anului 2021 au existat numeroase solicitări pentru rectificarea declarațiilor de eșalonare a cererilor de rambursare și mai multe întâzieri a depunerii cererilor de rambursare față de eșalonare. Ca acțiune de soluționare a acestei probleme, s-a propus ca o monitorizare foarte strictă de către AM a depunerii cererilor de rambursare conform eșalonării propuse de beneficiar⁷⁶ și deschiderea, de către FLAG-uri, a apelurilor de depunere a cererilor de finanțare⁷⁷.

Concluzii și recomandări

472. Așadar, evoluția indicatorului financiar depinde de capacitatea FLAG-urilor de a gestiona situația proiectelor contractate. Situația din ultimul an a încetinit evoluția ratei de realizare a indicatorului financiar, dar măsurile luate de AM se așteaptă să contribuie la îmbunătățirea situației. Viitoarele rulări vor putea indica trendul indicatorului, dar trebuie avut în vedere că evoluția pandemiei are o influență importantă asupra acestor proiecte.

Prioritatea Uniunii 5: Stimularea comercializării și prelucrării

473. Această secțiune prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Priorității Uniunii 5 și prezintă motivele din spatele schimbărilor în valorile estimate, față de estimarea realizată în cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021. Pentru această Prioritate a Uniunii au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

⁷⁵ Raport Anual de Implementare 2021

⁷⁶ Raport de Evaluare nr. 6 a stadiului implementării POPAM 2014-2020 (22-02-2022), p. 2

⁷⁷ Raport de Evaluare nr. 6 a stadiului implementării POPAM 2014-2020 (22-02-2022), p. 4

- Indicator financiar
- 5.3 - Numărul de proiecte privind prelucrarea produselor

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

474. Tabelul următor prezintă estimările realizate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Prioritatea Uniunii 5.

Tabelul 81. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Priorității Uniunii 5

Cod	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
Indicator financiar	52.116.088 LEI	53.843.179 LEI	53.843.179 LEI	85%	103%	↑
5.3	21	19	19	86%	90%	↑

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

475. Cu privire la indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Priorității Uniunii 5, se înregistrează o evoluție bună a trend-ului ratelor de atingere ale acestora. Pentru rata de atingere a indicatorului 5.3, se înregistrează o creștere de la 86% la 90%, reprezentând 19 proiecte privind prelucrarea produselor, în timp ce pentru indicatorul financiar, rata de atingere a crescut de la 85% la 103%.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

476. Indicatorul 5.3 a crescut cu 4 puncte procentuale datorită contractării unui proiect în perioada de referință a raportului de față. Rata de atingere a indicatorului financiar a crescut de asemenea datorită celor 4 proiecte care contribuie la valoarea indicatorului și datorită unei creșteri ale ratei medii de rambursare, de la 76,49% la 83,99%.

Concluzii și recomandări

477. Prioritatea Uniunii 5 are o implementare bună, indicatorul 5.3 și-a depășit ținta stabilită anul 2023 iar indicatorul financiar are o probabilitate ridicată de a-și atinge ținta de asemenea.

Prioritatea Uniunii 6: Încurajarea punerii în aplicare a PMI

478. Această secțiune prezintă informații privind indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Priorității Uniunii 6. Pentru această Prioritate a Uniunii au fost stabiliți următorii indicatori pentru Cadrul de Performanță:

- Indicator financiar
- 6.1 - Numărul de proiecte privind supravegherea maritimă integrată

Care este nivelul potențial de atingere a țintelor indicatorilor și a etapelor cheie de implementare stabilite în cadrele de performanță ale programelor operaționale?

479. Tabelul următor prezintă rezultatele analizei pentru indicatorii din Cadrul de Performanță stabiliți pentru Prioritatea Uniunii 6.

Tabelul 82. Estimările instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți Priorității Uniunii 6

Cod	Ținta 2023	Valoare estimată pentru anul 2022	Valoare estimată pentru anul 2023	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al treilea RAE	Rată de atingere estimată (2023) în cel de-al patrulea RAE	Schimbare
Indicator financiar	11.836.484	10.131.582	10.131.582	86%	86%	=
6.1	1	1	1	100%	100%	=

Sursa: prognoza instrumentului de previzionare utilizând date SMIS

480. Având în vedere că singurul proiect contractat în cadrul Priorității Uniunii 6 a fost finalizat, nu există nici o modificare cu privire la indicatorii din Cadrul de Performanță aferenți acestei priorități.

Care sunt principalele cauze pentru schimbările în valorile estimate?

481. Datorită finalizării singurului proiect contractat în cadrul Priorității Uniunii 6, nu sunt modificări la nivelul indicatorilor.

Concluzii și recomandări

482. În concluzie, această prioritate este închisă, valorile indicatorilor din Cadrul de Performanță aferenți Priorității Uniunii 6 nu se mai pot schimba.

Scenarii POPAM

483. Potrivit Planului Anual de Lucru pentru anul 2022 al AM POPAM, au fost planificate pentru anul 2022 lansarea a 4 apeluri pentru următoarele măsuri:

- Măsura II.2 Articolul 48 alineatul (1) literele (a)-(d) și (f)-(h) Investiții productive în acvacultură (lansat în mai 2022);
- Măsura II.4 Articolul 48 alineatul (1) litera (k) Investiții productive în acvacultură — creșterea eficienței energetice, energie regenerabilă (lansat în mai 2022);
- Măsura IV.4 Articolul 69 Prelucrarea produselor pescărești și de acvacultură (lansat în mai 2022).

484. Echipa de evaluare a rulat scenarii privind contractarea de proiecte în cadrul acestor proiecte și privind numărul necesar de proiecte pentru a atinge ținta indicatorilor financiari din cadrul Axei Prioritare. Evaluatorii au utilizat datele SMIS și *Lista proiectelor contractate în cadrul POPAM la data de 31 mai 2022* pentru a calcula caracteristicile medii ale proiectelor deja contractate în cadrul măsurilor menționate mai sus, pentru a estima numărul de proiecte care se poate contracta, durata medie de implementare, bugetul mediu, și rambursarea medie la nivel de proiect (cu excepție pentru Măsura II.7, unde sunt deja 3 proiecte depuse).

485. Tabelul următor prezintă caracteristicile medii ale proiectelor contractate și finalizate în cadrul *Măsurii II.2 Articolul 48 alineatul (1) literele (a)-(d) și (f)-(h) Investiții productive în acvacultură*.

Măsura II.2 Articolul 48 alineatul (1) literele (a)-(d) și (f)-(h)		
Caracteristici medii ale proiectelor	Experiența proiectelor contractate	Valorile necesare pentru atingerea țintelor indicatorilor
Durata medie	605,30	mai puțin de 522 de zile
Buget mediu	5.743.400,39 LEI	5.743.400,39 LEI
Rambursare medie	5.494.340,63 LEI	5.494.340,63 LEI
Rata medie de rambursare	93,99%	93,99%

486. Conform datelor SMIS, durata medie a unui proiect contractat în cadrul Măsurii II.2 Articolul 48 alineatul (1) literele (a)-(d) și (f)-(h) este de 605,30 zile, bugetul mediu pe proiect este de 5.743.400,39 LEI iar rata de rambursare medie la nivel de proiect este de 93,99%. Astfel, în funcție de data contractării a cererilor de finanțare care urmează să fie depuse în cadrul apelului care vizează această măsură, aceste viitoare proiecte trebuie să aibă o durată medie de implementare mai scăzută de 605,30 zile, ținând cont că de la data

depunerii raportului de față (27 iulie) mai sunt doar 522 de zile. Alocarea pentru apelul privind Măsura II.2 Articolul 48 alineatul (1) literele (a)-(d) și (f)-(h) este de 73.723.710,00 LEI.

487. Tabelul următor prezintă simularea rulată privind contractarea de proiecte în cadrul *Măsurii II.2 Articolul 48* alineatul (1) literele (a)-(d) și (f)-(h)”.

Număr de proiecte care pot fi contractate	Contribuție la valoarea indicatorului 2.2	Rata de atingere a indicatorului 2.2 doar cu această contribuție	Contribuție la valoarea indicatorului financiar	Rata de atingere a indicatorului financiar doar cu această contribuție
13	13,00	136%	70.526.717,27	88,90%

488. La o alocare de 73.723.710,00 LEI, conform caracteristicilor medii se pot contracta 13 proiecte, care ar contribui la valoarea indicatorului 2.2. Conform instrumentului de prognoză, rata de atingere a acestui indicator este de 111%, iar prin contractarea celor 13 proiecte, această rată de atingere ar crește la o valoare de 136%. Pentru indicatorul financiar al Priorității Uniunii 2, care în momentul de față înregistrează o rată de atingere de 77% prin contractarea celor 13 proiecte, rata de atingere a indicatorului financiar ar crește la 88,9%, atingând astfel ținta acestuia.
489. Continuând cu simularea realizată pentru următorul apel, tabelul următor prezintă caracteristicile medii ale proiectelor contractate și finalizate în cadrul *Măsurii II.4 Articolul 48 alineatul (1) litera (k) Investiții productive în acvacultură — creșterea eficienței energetice, energie regenerabilă*.

Măsura II.4 Articolul 48 alineatul (1) litera (k)		
Caracteristici medii ale proiectelor	Experiența proiectelor contractate	Valorile necesare pentru atingerea țintelor indicatorilor
Durata medie	255 de zile	255 de zile
Buget mediu	501.576,31	501.576,31
Rambursare medie	476.324,42	476.324,42
Rata medie de rambursare	96,51%	96,51%

490. Conform datelor SMIS, durata medie a unui proiect contractat în cadrul *Măsurii II.4 Articolul 48 alineatul (1) litera (k)* este de 255 de zile, bugetul mediu pe proiect este de 501.576,31 LEI iar rata de rambursare medie la nivel de proiect este de 96,51%. Astfel, durata medie de implementare a unui proiect, 255 de zile, permite finalizarea acestora până la data de 31 decembrie 2023. Alocarea pentru apelul privind Măsura II.2 Articolul 48 alineatul (1) litera (k) este de 9.895.800 LEI. Tabelul următor prezintă simularea rulată privind contractarea de proiecte în cadrul *Măsurii II.2 Articolul 48 alineatul (1) litera (k)*”.

Număr de proiecte care pot fi contractate	Contribuție la valoarea indicatorului 2.3	Rata de atingere a indicatorului 2.3 doar cu această contribuție	Contribuție la valoarea indicatorului financiar	Rata de atingere a indicatorului financiar doar cu această contribuție
20,00	20,00	105,00%	9.397.595,30	78,71%

491. La o alocare de 9.895.800 LEI, conform caracteristicilor medii se pot contracta 20 proiecte, care ar contribui la valoarea indicatorului 2.3. Conform instrumentului de prognoză, rata de atingere a acestui indicator este de 73%, iar prin contractarea celor 20 proiecte, această rată de atingere ar crește la o valoare de 105%. Pentru indicatorul financiar al Priorității Uniunii 2, care în momentul de față înregistrează o rată de atingere de 77% prin contractarea celor 13 proiecte, rata de atingere a indicatorului financiar ar crește la 78,71%, fiind în continuare în zona de risc de neatingere. În continuare, tabelul următor prezintă caracteristicile medii ale proiectelor contractate și finalizate în cadrul *Măsurii IV.4 Articolul 69 Prelucrarea produselor pescărești și de acvacultură*.

Măsurii IV.4 Articolul 69		
Caracteristici medii ale proiectelor	Experiența proiectelor contractate	Valorile necesare pentru atingerea țintelor indicatorilor
Durata medie	573,89	573,89
Buget mediu	5.303.094,22	5.303.094,22
Rambursare medie	5.118.425,45	5.118.425,45
Rata medie de rambursare	93,96%	93,96%

492. Conform datelor SMIS, durata medie a unui proiect contractat în cadrul Măsurii IV.4 Articolul 69 Prelucrarea produselor pescărești și de acvacultură este de 573,89 de zile, bugetul mediu pe proiect este de 5.303.094,22 LEI iar rata de rambursare medie la nivel de proiect este de 93,96%. Astfel, în funcție de data contractării a cererilor de finanțare care urmează să fie depuse în cadrul apelului care vizează această măsură, aceste viitoare proiecte trebuie să aibă o durată medie de implementare mai scăzută de 573,89 zile, ținând cont că de la data depunerii raportului de față (27 iulie) mai sunt doar 522 de zile. Alocarea pentru apelul privind Măsura IV.4 Articolul 69 este de 30.157.450,50 LEI. Tabelul următor prezintă simularea rulată privind contractarea de proiecte în cadrul *Măsurii IV.4 Articolul 69*.

Număr de proiecte care pot fi contractate	Contribuție la valoarea indicatorului 5.3	Rata de atingere a indicatorului 5.3 doar cu această contribuție	Contribuție la valoarea indicatorului financiar	Rata de atingere a indicatorului financiar doar cu această contribuție
6,00	6,00	124,00%	29.107.282,61	151,43%

493. La o alocare de 30.157.450,50 LEI, conform caracteristicilor medii se pot contracta 6 proiecte, care ar contribui la valoarea indicatorului 5.3. Conform instrumentului de prognoză, rata de atingere a acestui indicator este de 103%, iar prin contractarea celor 6 proiecte, această rată de atingere ar crește la o valoare de 90%. Pentru indicatorul financiar al Priorității Uniunii 2, care în momentul de față înregistrează o rată de atingere de 124% prin contractarea celor 6 proiecte, rata de atingere a indicatorului financiar ar crește la 151,43%, fiind în continuare în zona de risc de neatingere. Cumulând efectele proiectelor care ar urma să fie contractate în toate cele 3 apeluri, obținem următoarele rezultate:

Indicatori	Estimări curente privind realizările	Țintă	Estimări actualizate cu rezultatele simulărilor	Rată de atingere veche	Rată de atingere nouă
Indicator 2.2	130,00	105,00	143,00	111%	136%
Indicator 2.3	45,00	62,00	68,00	73%	110%
Indicator financiar PU 2	462.813.463,80	599.960.739,47	548.747.467,34	77%	91%
Indicator 5.3	20,00	21,00	26,00	95%	124%
Indicator financiar PU 5	50.122.501,46	52.319.356,63	79.229.784,07	103%	151%

494. Astfel, prin contractarea de noi proiecte prin cele 3 apeluri lansate, indicatorii 2.3 și indicatorul financiar își vor atinge țintele respective.

5. Concluzii, lecții învățate și recomandări

495. În acest capitol prezentăm concluziile și recomandările studiului pe baza estimărilor actualizate ale instrumentului de prognoză.

Programul Operațional Regional

496. În cazul Programului Operațional Regional, cea mai semnificativă schimbare în ratele de atingere ale indicatorilor se înregistrează la nivelul indicatorului 1S2 „Entități de transfer tehnologic sprijinite”, din cadrul Axei Prioritare 1, ai cărui rată de atingere estimată a crescut de la 35% la 118%. Creșterea acestui indicator a fost observată la fiecare rulare trimestrială a instrumentului de prognoză în perioada de referință a raportului de față. Rata de atingere estimată mai ridicată a acestui indicator are la bază doi factori principali. În primul rând, AM POR a contractat 8 proiecte care contribuie la valoarea indicatorului 1S2. În al doilea rând, durata medie de implementare a proiectelor s-a îmbunătățit semnificativ.

497. Precum în estimarea realizată pentru cel de-al treilea Raport Anual de Evaluare, elaborat în anul 2021, Axele Prioritare 2, 4, 10 și 13 înregistrează în continuare o implementare bună. Față de estimările realizate în cadrul rapoartelor de evaluare precedente, Axa Prioritară 5 a intrat în această perioadă de referință în categoria Axelor Prioritare care au o implementare bună. Ambii indicatori de realizare din cadrul Axei Prioritare 5 au rate de atingere estimate de peste 95%, în timp ce valoarea ratei de atingere estimate a indicatorului financiar a crescut la 83%, foarte aproape de pragul de 85% pentru a considera că ținta acestui indicator a fost îndeplinită. În simularea realizată pentru acest indicator financiar, dacă rata de rambursare medie a cheltuielilor la nivel de proiect ar crește de la 85,64% la 90,00%, acest indicator își va atinge ținta.
498. Axele Prioritare 1, 9, 11 și 14 au în continuare un risc ridicat de neîndeplinire a țăintelor indicatorilor din Cadrul de Performanță. În ciuda îmbunătățirii ratei de atingere estimate pentru indicatorul 1S2, restul indicatorilor din cadrul Axei Prioritare 1 au rate de atingere estimate încă scăzute. Deși un număr semnificativ de proiecte care contribuie prin realizări la valoarea indicatorului CO39 „Clădiri publice sau comerciale construite sau renovate în zonele urbane” a fost contractat în ultimul an în cadrul Axei Prioritare 9, problemele întâmpinate în implementarea problemelor blochează atingerea acestui indicator pentru regiunile mai puțin dezvoltate.
499. **Recomandare specifică.** Pentru Axele Prioritare 1 și 9 se recomandă sprijinirea beneficiarilor în a găsi soluții la dificultățile întâmpinate în implementare și a asigura implementarea lor conform calendarului agreed. Pentru Axa Prioritară 11 ar trebui investigate posibilitățile de a faza acest tip pe proiect pe perioada viitoare de programare.
500. **Recomandare specifică.** Ca în cazul majorității programelor analizate, fondurile disponibile POR sunt supracontractate pentru multe dintre axele prioritare. Această dinamică permite într-o manieră limitată realocarea fondurilor destinate axelor prioritare cu contractare limitată (de exemplu AP 1) către axele prioritare ”de succes” (de exemplu AP 2). O astfel de realocare posibilă trebuie identificată în timp util pentru a permite AM să ia măsurile necesare (lansare de noi apeluri și contractare) în vederea contractării acestor fonduri.

Programul Operațional Infrastructură Mare

Cu privire la Programul Operațional Infrastructură Mare, în raportul de față nu se înregistrează schimbări semnificative în ceea ce privește ratele de atingere estimate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță. Estimările obținute în urma rulării instrumentului de prognoză pentru elaborarea raportului de față nu diferă foarte mult de valorile obținute în cadrul Raportului Trimestrial III din anul 2021. Majoritatea Axelor Prioritare ale Programului Operațional Infrastructură Mare au în continuare un număr ridicat de indicatori pentru care se estimează că nu se vor atinge țăintele stabilite pentru anul 2023. Situația de neîndeplinire a țăintelor indicatorilor se explică, în principal, prin ritmul lent în care s-au elaborat proiectele de către beneficiari, prin problemele întâmpinate la momentul rulării licitațiilor publice și din cauza problemelor întâmpinate în implementarea acestora, în special din cauza dificultăților în realizarea lucrărilor de infrastructură. Acești trei factori au cauzat întâzieri substanțiale în implementarea activităților proiectelor, și în producerea de realizări.

Chiar și în cazul Axelor Prioritare mai performante există indicatori care nu sunt estimați să își atingă țăintele stabilite. În cazul Axei Prioritare 1, deși indicatorul CO12a „Lungimea totală a liniilor de cale ferată renovate sau modernizate din care: TEN-T” înregistrează o valoare foarte ridicată în rata de atingere estimată, indicatorii CO13a și indicatorul financiar se află în situația de risc de neatingere a țăintelor.

Toate Axele Prioritare din cadrul POIM se află în situația de risc ridicat de neatingere a țăintelor pentru mulți indicatori din Cadrul de Performanță. În continuare există multe proiecte care sunt într-un stadiu de implementare limitat și care nu vor putea fi finalizate în actuala perioadă de programare. În ceea ce privește Axa Prioritară 6, rata de contractare este foarte redusă din cauza necontractării niciunui proiect în cadrul OS 6.1 – producție, singurele proiecte în implementare fiind în cadrul OS 6.1 – distribuție. Pentru Axa Prioritară 7, problemele principale se află în cadrul OS 7.2, unde doar proiectul de termoficare a Municipiului București contribuie la valoarea indicatorului 2S62 (regiuni dezvoltate), acesta urmând, în principiu, să fie contractat. În cazul Axei Prioritare 8, există doar 2 proiecte majore, implementate de Transgaz și Transelectrica, care sunt contractate, iar indicatorii fizici din Cadrul de Performanță sunt determinați doar de proiectul Transgaz. Dacă acest contract se va finaliza până în 2023, conform planificării, atunci țăintele indicatorilor vor fi atinse, însă, momentan, instrumentul de prognoză estimează că proiectul nu va produce realizări până în anul 2023.

501. **Recomandare specifică.** În acest context recomandările principale pentru AM POIM sunt:

- ☞ estimarea, în cel mai scurt timp cu putință, a proiectelor/componentelor ce pot fi, realist, implementate până în anul 2023;
- ☞ finalizarea contractării așa cum este precizat în recomandările orizontale (inclusiv pentru apelurile nou lansate sau planificate pentru AP 6 și AP 8);
- ☞ identificarea de posibilități de alocare de fonduri către alte Programe Operaționale.

Programul Operațional Competitivitate

502. În cazul Programului Operațional Competitivitate, au fost înregistrate creșteri în valoarea ratelor de atingere pentru toți indicatorii din cadrul Axei Prioritare 1, cu excepția indicatorului CO24 „Număr de noi cercetători în entitățile care beneficiază de sprijin” pentru regiunea mai dezvoltată. Creșterile înregistrate la nivelul indicatorilor în perioada de referință nu schimbă semnificativ situația axei, deoarece valorile estimate pentru indicatorii din cadrul Axei Prioritare 1 sunt foarte ridicate. Astfel, situația acestora în privința atingerii țintei nu s-a schimbat, toți indicatorii rămânând în afara zonei de risc de neatingere a țintei. Noile realizări înregistrate în perioada mai 2021 – mai 2022 arată faptul că majoritatea proiectelor și-au reluat activitățile conform noii planificări. Mai mult, în aceeași perioadă, în cadrul Axei Prioritare 1, au fost finalizate 30% dintre toate proiectele încheiate. Conform analizei realizate pe baza datelor SMIS disponibile, factorul determinat în creșterea nivelului de realizare al indicatorului este contribuția proiectelor noi.
503. Indicatorul 3S15 „Servicii publice aferente evenimentelor de viață aduse la nivelul IV de sofisticare online” are o rată de realizare de 138% pentru regiunea mai dezvoltată și de 102% pentru regiunile mai puțin dezvoltate, ambele fiind mai mari față de estimările realizate în cadrul raportului anual de evaluare din 2020. Indicatorul 3S17 „Școli care utilizează OER, WEB 2.0 în educație” a rămas constant față de ultima prognoză anuală realizată, având o rată de atingere a obiectivului aferent anului 2023 de 100%. Indicatorii financiari încă se află în zona de risc în ceea ce privește atingerea țăntelor pentru 2023, rata lor de realizare rămânând constantă față de ultima estimare anuală.
504. **Recomandare.** Contractarea unui număr de proiecte în cele două apeluri lansate în cadrul Acțiunii 1.2.1, (un apel de proiecte privind proiecte tehnologice inovative pentru regiunile mai puțin dezvoltate a și un apel care vizează start-up și spin-off (secțiunea C) tot pentru regiunile mai puțin dezvoltate) conform scenariilor prezentate. În primul scenariu, contractarea a minimum 58 de proiecte tehnologice inovative și a 35 de proiecte spin-off ar asigura atingerea indicatorului financiar. În al doilea scenariu, se propune contractarea a 38 de proiecte tehnologice inovative și 326 de proiecte spin-off.
505. **Recomandare.** Pentru a asigura o rată de atingere de peste 95%, pentru ambii indicatori financiari din cadrul ambelor Axe Prioritare, se recomandă continuarea asistenței oferite de Autoritatea de Management către beneficiari cu privire la procesul de rambursare al cheltuielilor efectuate.

Programul Operațional Capital Uman

506. Pentru POCU, **instrumentul de prognoză a estimat valori mai ridicate pentru majoritatea indicatorilor din Cadrul de Performanță.** Însă, în ciuda valorilor estimate mai ridicate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță, un număr ridicat de indicatori se află în continuare în situația de risc de neatingere a țintei. În cadrul Axei Prioritare 1, se estimează că niciun indicator din Cadrul de Performanță nu va fi atins. Pentru Axa Prioritară 2, doar indicatorul 4S225 „Tineri NEETs șomeri cu vârsta cuprinsă între 16 -29 ani care beneficiază de sprijin” pentru regiunile mai puțin dezvoltate este estimat să fie atins. Cu privire la Axa Prioritară 3, doar doi indicatori se află în situația de neatingere a țăntelor, anume indicatorul 4S153 „Proiecte derulate în parteneriat cu alte entități de pe piața muncii sau din domeniul social în vederea stabilirii unor mecanisme de colaborare pe plan local” și indicatorul financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate. Restul indicatorilor se află în situația de realizare sau suprarealizare a țăntelor indicatorilor. Pentru Axa Prioritară 4, situația privind atingerea țăntelor indicatorilor din Cadrul de Performanță este una mixtă, cu un număr egal de indicatori care își vor atinge ținta și indicatori care nu își vor atinge ținta. Referitor la Axa Prioritară 5, doar doi indicatori sunt estimați că își vor atinge țăntele. Riscurile de neîndeplinire a indicatorilor aferenți Axei Prioritare 5 sunt date de întârzierile mari în implementarea axei. Aceste întârzieri au fost generate de noutatea logicii de intervenție specifice mecanismului de DLRC și de faptul că pentru implementarea acestui mecanism este nevoie de cooperare instituțională. Pentru Axa Prioritară 6, majoritatea indicatorilor se află în situația de risc de neatingere a țăntelor.

507. Astfel, conform estimărilor instrumentului de prognoză pentru indicatorii din Cadrul de Performanță pentru Programul Operațional Capital Uman, un număr semnificativ de Axe Prioritare au un risc ridicat de neîndeplinire a țintelor indicatorilor. Axele Prioritare 1, 2, 5 și 6 au un număr ridicat de indicatori care sunt preconizați că nu își vor atinge țintele pentru anul 2023. În schimb, Axa Prioritară 3 are un risc mediu de neîndeplinire a țintelor indicatorilor.
508. **Recomandare specifică.** Contractarea a minimum 45 de cereri de finanțare depuse în cadrul apelului "Viitor pentru tinerii NEETs I", și ideal a minimum 90 de cereri de finanțare pentru atingerea în proporție de 100% a țintei indicatorului 4S225 din cadrul Axei Prioritare 1.

Programul Operațional Capacitate Administrativă

509. Toți indicatorii din Cadrul de Performanță al Programului Operațional Capacitate Administrativă sunt estimați că își vor atinge țintele pentru anul 2023, unii indicatori fiind deja îndepliniți. Deși se înregistrează scăderi privind valoarea indicatorilor pentru anul 2023, aceste valori sunt în continuare foarte ridicate. Pentru Axa Prioritară 1, scăderile înregistrate la nivelul indicatorilor din Cadrul de Performanță sunt cauzate de modificări la nivelul ipotezelor privind numărul de proiecte care ar urma să fie contractate. În perioada de referință 31 mai 2021 – 31 mai 2022, 89 de proiecte au fost contractate în cadrul obiectivului specific 2.1 (reprezentând 26,02% din totalul proiectelor contractate în cadrul acestui obiectiv specific) și 2 proiecte în cadrul obiectivului specific 2.3 (reprezentând 9,52% din totalul proiectelor contractate în cadrul acestui obiectiv specific).
510. **Recomandare.** Contractarea proiectelor rămase în pipeline-ul de proiecte, în cadrul *PI 11.i/OS2.1/CP14 Consolidarea capacității ONG-urilor și partenerilor sociali de a se implica în formularea și promovarea dezvoltării la nivel local, pentru regiunile mai puțin dezvoltate și PI 11.i/OS2.1/CP14 Consolidarea capacității ONG-urilor și partenerilor sociali de a se implica în formularea și promovarea dezvoltării la nivel local pentru regiunea mai dezvoltată București-Ilfov, Axa Prioritară 2.*

Programul Interreg V-A Romania – Bulgaria

511. În cazul Programului Interreg V-A Romania – Bulgaria, toți indicatorii de în Cadrul de Performanță al acestui program sunt estimați că își vor atinge țintele. Indicatorii financiari din cadrul Axelor Prioritare 1 și 2 înregistrează scăderi față de estimările Raportului Anual de Evaluare, elaborat, în anul 2021. Indicatorii financiari din cadrul Axelor Prioritare 1 și 2 au rate de atingere mai scăzute, însă aceștia au în continuare o rată de atingere de peste 85%. Restul indicatorilor financiari au rate de atingere estimate similare sau chiar mai ridicate. Cu privire la indicatorii de realizare, toți indicatorii de realizare au rate de atingere estimate suficient de mari pentru a considera că există o probabilitate foarte ridicată ca acești indicatori să-și îndeplinească ținta.

Programul Interreg V-A România – Ungaria

512. În cazul Programului Interreg V-A Romania – Ungaria, doar doi indicatori din Cadrul de Performanță sunt estimați să își atingă țintele pentru anul 2023. Situația de risc în care se află indicatorul financiar din cadrul Axei Prioritare 1 este dată de faptul că proiectele strategice au fost contractate târziu, iar rata de rambursare/absorbție este, în general, scăzută. Echipa de evaluare a realizat scenarii pentru a identifica rata de rambursare medie pentru valoarea necesară asigurării unei rate de atingere de minim 85%. Evaluatorii au constatat că, dacă rata de rambursare de rambursare medie a cheltuielilor la nivel de proiect ar crește de la 74,93% la 80,00%, ținta indicatorului financiar ar fi atinsă. Pentru indicatorul financiar din cadrul Axei Prioritare 4, evaluatorii au constatat că o rată de rambursare de 84% ar fi suficientă pentru a asigura o rată de atingere de 85%. Astfel, dacă rata de rambursare medie la nivel de proiect ar crește de la 76,93% la 84,00%, ținta indicatorului financiar ar fi atinsă.
513. **Recomandare.** Sprijinirea beneficiarilor cu proiecte finanțate în cadrul Axelor Prioritare 1 și 4 pentru creșterea rata de rambursare medie a cheltuielilor la nivelul proiectelor, pentru a asigura îndeplinirea indicatorilor financiari din Axele Prioritare respective.

Programul Operațional Pescuit și Afaceri Maritime

UNIUNEA EUROPEANĂ

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

514. Pentru Programul Operațional Pescuit și Afaceri Maritime, potrivit estimărilor actualizate realizate prin instrumentul de prognoză, se înregistrează schimbări ușoare pentru o parte din indicatorii din Cadrul de Performanță, însă aceste schimbări nu sunt semnificative. La nivelul Priorităților Uniunii 1, 2, 3 și 4, indicatorul financiar se află în continuare în situația de risc de neîndeplinire, în timp ce singurul indicator de realizare pentru care există riscul de neîndeplinire este indicatorul 2.3 „Numărul de proiecte privind reducerea impactului acvaculturii asupra mediului”. Însă, prin contractarea de proiecte în cele 3 apeluri care au fost lansate, indicatorul 2.3 va fi îndeplinit împreună cu indicatorul financiar din cadrul Priorităților Uniunii 2.

6. Anexe

Anexa 1. Tabelul de corelare între constatări, concluzii și recomandări

Nr. crt.	Constatări (nr. subsecțiuni)	Concluzii	Recomandări	Organism responsabil	Termen limită
1	Secțiunea 4.1	Existe posibilitatea foarte mare ca indicatorii din cadrul Axei Prioritare 1 să nu își atingă țintele (nici indicatorii de realizare, nici indicatorul financiar). Potrivit estimărilor instrumentului de prognoză, indicatorul financiar va fi atins în proporție de 15%. Având în vedere că contractarea în cadrul Axei Prioritare este încă scăzută, se poate lua în considerare realocarea sumei de 133.379.976 EUR către o altă Axă Prioritară	Pentru Axele Prioritare 1 și 9, se recomandă sprijinirea beneficiarilor în a găsi soluții la dificultățile întâmpinate în implementare și a asigura implementarea lor conform calendarului agreed. Pentru Axă Prioritară 11, ar trebui investigate posibilitățile de a faza acest tip pe proiect pe perioada viitoare de programare	Autoritatea de Management POR	În cel mai scurt timp cu putință
2	Secțiunea 4.2	Majoritatea Axelor Prioritare ale Programului Operațional Infrastructură Mare au în continuare un număr ridicat de indicatori pentru care se estimează că nu se vor atinge țintele stabilite pentru anul 2023. Situația de neîndeplinire a țintelor indicatorilor se explică, în principal, prin ritmul lent prin care s-au elaborat proiectele de către beneficiari, problemelor întâmpinate la momentul rulării licitațiilor publice și din cauza problemelor întâmpinate în implementarea acestora, în special din cauza dificultăților în realizarea lucrărilor de infrastructură Acești trei factori au cauzat întârzieri substanțiale în implementarea activităților proiectelor, și în producerea de realizări	Estimarea, în cel mai scurt timp cu putință, a proiectelor/ componentelor ce pot fi, realist, implementate până în anul 2023.	Autoritatea de Management POIM	În cel mai scurt timp cu putință
3	Secțiunea 4.3	Pentru a evita neatingerea țintei indicatorului financiar pentru regiunile mai puțin dezvoltate se recomandă continuarea procesului de selecție	Contractarea unui număr de proiecte în cele două apeluri lansate în cadrul Acțiunii 1.2.1,	Autoritatea de Management POC	În cel mai scurt timp cu putință

Nr. crt.	Constatări (nr. subsecțiuni)	Concluzii	Recomandări	Organism responsabil	Termen limită
		și contractare de proiecte noi (din aceste zone). AM POC a lansat două apeluri de proiecte în această perioadă, fapt ce va duce la creșterea nivelului de atingere a indicatorului financiar.	(un apel de proiecte privind proiecte tehnologice inovative pentru regiunile mai puțin dezvoltate a și un apel care vizează start-up și spin-off (secțiunea C) tot pentru regiunile mai puțin dezvoltate) conform scenariilor prezentate. În primul scenariu, contractarea a minimum 58 de proiecte tehnologice inovative și a 35 de proiecte spin-off ar asigura atingerea indicatorului financiar. În al doilea scenariu, se propune contractarea a 38 de proiecte tehnologice inovative și 326 de proiecte spin-off.		
4	Secțiunea 4.4	În ciuda valorilor estimate mai ridicate pentru indicatorii din Cadrul de Performanță, un număr ridicat de indicatori se află în continuare în situația de risc de neatingere a țintei. În cadrul Axei Prioritare 1, nici un indicator din Cadrul de Performanță este estimat să fie atins.	Contractarea a minimum 45 de cereri de finanțare depuse în cadrul apelului "Viitor pentru tinerii NEETs I", și ideal a minimum 90 de cereri de finanțare pentru atingerea în proporție de 100% a țintei indicatorului 4S225 din cadrul Axei Prioritare 1.	Autoritatea de Management POCU	În cel mai scurt timp cu putință
5	Secțiunea 4.5	În perioada de referință 31 mai 2021 - 31 mai 2022, 89 de proiecte au fost contractate în cadrul obiectivului specific 2.1 (reprezentând 26,02% din totalul proiectelor contractate în cadrul acestui obiectiv specific) și 2 proiecte în cadrul obiectivului specific 2.3 (reprezentând 9,52% din totalul proiectelor contractate în cadrul acestui obiectiv specific).	Contractarea proiectelor rămase în pipeline-ul de proiecte, în cadrul PI 11.i/OS2.1/CP14 Consolidarea capacității ONG-urilor și partenerilor sociali de a se implica în formularea și promovarea dezvoltării la nivel local, pentru regiunile mai puțin	Autoritatea de Management POCA	În cel mai scurt timp cu putință

UNIUNEA EUROPEANĂ

Ministerul Dezvoltării
Sustenabile și Infrastructurii

Nr. crt.	Constatări (nr. subsecțiuni)	Concluzii	Recomandări	Organism responsabil	Termen limită
			dezvoltate și PI 11.i/OS2.1/CP14 Consolidarea capacității ONG-urilor și partenerilor sociali de a se implica în formularea și promovarea dezvoltării la nivel local pentru regiunea mai dezvoltată București-Ilfov, Axa Prioritară 2.		

Anexa 2. Metodologia utilizată, inclusiv instrumentele de previzionare – anexate separat datorită dimensiunii acestora

Introducere

Un element esențial al proiectului „Evaluarea progreselor în atingerea țintelor indicatorilor din cadrul de performanță – Tema E” (contractul nr. 26425/27.03.2020) este elaborarea unui instrument de prognoză care previzionează valorile așteptate pentru indicatorii de realizare și financiar din cadrele de performanță pentru cele opt programe operaționale acoperite de evaluare. Acest lucru va permite Autorităților de Management să evalueze progresele înregistrate în îndeplinirea țintelor indicatorilor fiecărui program operațional. Documentul tehnic de față reprezintă baza pe care instrumentul de prognoză a fost elaborat și are un rol important pentru desfășurarea proiectului. Documentul descrie în detaliu instrumentul și metoda de prognozare, precum și logica și procesul general de prognozare.

Documentul începe cu un scurt rezumat al revizuirilor metodologiei aduse Ofertei Tehnice pe baza constatărilor din etapa de definire. După care, documentul oferă o descriere a logicii generale de prognoză și a datelor introduse în model: variabilele cheie necesare și modul de utilizare, sursele de date, precum și orice alte prelucrări aplicate datelor sursă. Următoarea secțiune oferă o schiță detaliată a procesului de prognoză, urmată de o descriere a realizărilor generate de instrumentul de prognoză.

Îmbunătățiri ale metodologiei propuse în oferta tehnică (pe baza constatărilor din etapa de definire)

Pe baza abordării prevăzute în propunerea tehnică, metoda și instrumentul de prognoză au fost adaptate ca răspuns la observațiile din stadiul de definire. Aceste îmbunătățiri se bazează pe o evaluare a calității datelor de intrare și pe o înțelegere mai detaliată a cerințelor Ministerului Fondurilor Europene din România și ale Autorităților de Management. Această secțiune prezintă principalele modificări metodologice și raționamentul acestora.

Omiterea utilizării datelor din 2007-2013

Metodologia de prognoză continuă să se axeze pe utilizarea caracteristicilor medii ale proiectului pentru a estima progresele înregistrate în atingerea țintelor indicatorilor în viitor, așa cum este prevăzut în oferta tehnică. Însă, metoda nu va mai utiliza date administrative din perioada 2007-2013. Acest lucru se datorează numărului limitat de intervenții și indicatori similari, problemelor privind calitatea datelor din perioada de programare 2007-2013 (ambele aspecte confirmate în interviurile și focus grupul preliminar) și faptului că s-au scurs șase ani din perioada actuală a programului (și, prin urmare, în cele mai multe cazuri, un eșantion suficient de mare de proiecte este disponibil). Așadar, datele din 2007-2013 au fost apreciate ca fiind de o valoare limitată. În consecință, următoarea clasificare a indicatorilor în funcție de cele patru tipuri nu a fost aplicată în scopul elaborării instrumentului de prognoză:

- Indicatori de tip I – informații disponibile din același indicator (identic), existent în perioada de programare anterioară;
- Indicatori de tip II – informații disponibile dintr-un indicator similar (nu identic, dar similar), din perioada de programare anterioară;
- Indicatori de tip III – nu sunt disponibile informații din perioada precedentă. Indicatorul este complet nou, iar pentru acest indicator nu există informații incluse în sistemul de monitorizare din perioada curentă datorită faptului că nu există proiecte care să fie monitorizate;
- Indicatori de tip IV – suficiente informații din perioada curentă (de exemplu, există suficiente proiecte finalizate în perioada curentă) – ceea ce se aplică în cazul majorității indicatorilor, după cum explicam mai sus.

Motivul pentru corelarea indicatorilor din cadrul actual de performanță cu indicatorii din perioada de programare anterioară a fost creșterea dimensiunii eșantionului (numărul de proiecte) în cazurile în care datele la nivel de proiect pentru programele actuale sunt foarte limitate.

Analiza din etapa de definire a indicat faptul că datele din perioada 2007-2013 pot avea o utilitate limitată. În primul rând, la data de începere a evaluării de față, au trecut deja șase ani din perioada actuală a programului și, prin urmare, posibilitatea de a avea un număr insuficient de proiecte pentru a pune în aplicare prognoza este mai mică în comparație cu momentul în care metodologia a fost dezvoltată inițial. În al doilea rând, recenzia literaturii de specialitate a metodelor și abordărilor existente a arătat că datele din perioada 2007-2013 au avut de suferit de pe urma unor posibile probleme de calitate, limitând utilitatea lor. În cele din urmă, interviurile și focus grup-urile cu principalii actori interesați au arătat că abordările alternative ar putea fi mai eficiente, inclusiv prin utilizarea planurilor viitoare privind apeluri de proiecte pentru a prevedea noi proiecte care vor începe în viitor.

Calcularea caracteristicilor medii ale proiectului la nivelul priorităților de investiții

Constatările din faza de clarificare a obiectivelor contractului (din perioada inițială) au condus, de asemenea, la calcularea caracteristicilor medii ale proiectului la un nivel mai detaliat pentru unele programe operaționale, anume la nivelul priorităților de investiții.

Abordarea inițială propusă în Oferta Tehnică a implicat focusarea pe calcularea variabilelor cheie la nivelul Axei Prioritare pentru a prognoza progresul viitor în îndeplinirea obiectivelor indicatorilor:

- caracteristicile medii ale proiectului la nivelul axei prioritare;
- utilizarea rezultatelor medii ale proiectelor pentru fiecare indicator din Axa Prioritară, și,
- numărul cumulativ de proiecte care contribuie la indicatorii din acea axă prioritară.

Cu toate acestea, feedback-ul din partea unor reprezentanți ai Autorităților de Management a indicat faptul că sunt unele cazuri în care proiectele din cadrul axelor prioritare individuale pot fi diferite. În schimb, aceste proiecte sunt mai asemănătoare la nivelul priorităților de investiții, datorită diferitelor tipuri de acțiuni eligibile și de beneficiari. Programele operaționale afectate sunt: POC, POR și POIM.

Prin urmare, pe lângă calcularea măsurilor cheie prezentate mai sus la nivelul axei prioritare, procesul de prognoză este extins pentru a calcula aceste măsuri la nivelul investițiilor prioritare pentru programele operaționale și axe prioritare identificate în tabel.

Însă, deoarece prioritățile de investiții reprezintă o subcategorie a axei prioritare, numărul de proiecte din fiecare categorie de investiții prioritare este același sau mai mic. În unele cazuri, ar putea exista un număr insuficient de proiecte la nivelul investițiilor prioritare pentru a calcula caracteristicile medii reprezentative ale proiectelor. În aceste cazuri, caracteristicile medii ale proiectului sunt calculate la nivelul axei prioritare. Nivelul la care se calculează caracteristicile este prezentat în Tabel 1 de mai jos.

Tabel 1 - Nivelul de prognoză

Programul	Caracteristicile medii ale proiectelor calculate la nivelul investițiilor prioritare (axa prioritară, numărul de investiții prioritare în cadrul axei prioritare respective)	Caracteristicile medii ale proiectelor calculate la nivelul axei prioritare (axa prioritară)
POPAM	N/A	Toate
POCA ⁷⁸	Toate	N/A
POR	AP 2: 1F, CO01 AP 3: 1F, 1S11, CO31 AP 4: 1F, 1S11, CO15 AP 5: 1F, 1S23 AP 6: 1F, CO14	AP 1: 1F, 1S2 AP 7: 1F, 1S27 AP 8: 1F, 1S35, 1S40 AP 9: 1F, CO39 AP 10: 1F, 1S55, 1S66 AP 11: 1F, 1S57 AP 13: 1F, CO39

⁷⁸ În ceea ce privește POCA, indicatorii sunt mai dezagregați la nivel de axă prioritară decât la nivel de investiții prioritare.

			AP 14: 1F, 1S39
POC		Nu există	Toate
			AP 1: 01, 4S1 AP 2: 01, 4S1 AP 3: 01, 4S11, 4S12, 4S153, 4S27, 4S8 AP 4: 01, 4S206, 4S43, 4S58, 4S59, 4S60, 4S63 AP 5: 01, 4S168, 4S67, 4S68 AP 6: 01, 4S100, 4S113, 4S130, 4S87, 4S91, 4S92, 4S94
		AP 1: CO12a, CO13a, F AP 2: CO13a, F AP 3: CO17, CO18, CO19, F AP 5: CO20, F	AP 4: CO23, F AP 6: S58, F AP 7: 2S62, F AP 8: 2S68, F
POIM			
Interreg V-A Romania-Bulgaria ⁷⁹		Nu există	Toate
Interreg V-A Romania-Hungary ⁸⁰		Nu există	Toate

Prelucrarea datelor SMIS și eMS de către echipa de evaluatori

Calendarul rambursărilor pe durata proiectului

Conform cu ce s-a agreat la întâlnirea inițială, metoda de a proiecta progresele realizate în vederea atingerii țintelor indicatorilor financiari a fost rafinată pentru a ține seama de calendarul absorbției fondurilor pe durata de viață a unui proiect. Pe baza proiectelor finalizate numai în acest caz, estimăm o curbă pentru proiectul mediu la nivelul priorității de investiții/axei prioritare care surprinde valoarea fondurilor autorizate ca parte din bugetul total al proiectului de-a lungul timpului. Această curbă este utilizată pentru a aproxima calendarul de absorbție a fondurilor atât pentru proiectele în curs de implementare, cât și pentru cele viitoare. În consecință, contribuțiile proiectelor la indicatorii financiari sunt calculate pentru a se acumula pe durata proiectului, care este un tratament mai rafinat decât a fost propus inițial.

Etape cheie de implementare (key implementation stages)

Etapele cheie de implementare reprezintă un subset de indicatori incluși în cadrul logiciide intervenție. Acești indicatori sunt destinați să monitorizeze implementarea (mai degrabă decât rezultatul) politicilor, identificând „dacă realizările preconizate sunt livrate și dacă implementarea este pe drumul cel bun”⁸¹.

Distincția dintre principalii indicatori ai etapei de implementare și alți indicatori este importantă pentru procesul de modelare din două motive:

- **Excluderea indicatorului:** În anumite circumstanțe, etapele cheie de implementare pot fi excluse din instrumentul statistic de previzionare (de exemplu, dacă nu există o țintă stabilită pentru 2023).
- **Disponibilitatea datelor:** În majoritatea cazurilor, datele de intrare pentru etapele cheie de implementare nu sunt disponibile în principalele surse de date utilizate în instrument (principalele surse de date sunt descrise în următoarele secțiuni).

Excluderea etapelor cheie de implementare poate fi, de asemenea, luată în considerare în cazurile în care o țintă este stabilită pentru 2023, dar alte circumstanțe creează un caz de excludere a acestor indicatori. Astfel de circumstanțe ar putea include: dacă ținta pentru 2023 este aceeași cu ținta pentru 2018, și dacă ținta pentru 2018 a fost atinsă, atunci și ținta pentru 2023 a fost îndeplinită. De exemplu, indicatorul 2S52

⁷⁹ Din informațiile colectate, detaliile privind investițiile prioritare nu sunt incluse în tabelele globale, în tabelele de realizare a programului, în tabelele privind cerințele de transparență sau în rapoartele partenerilor.

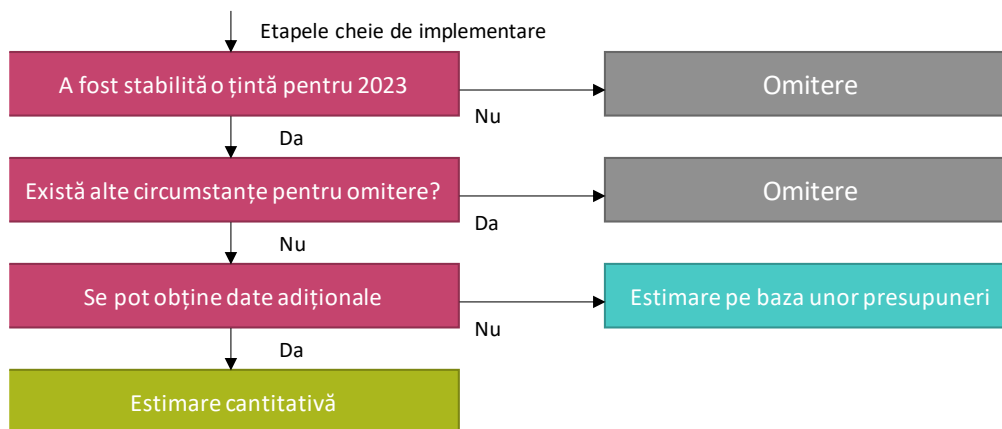
⁸⁰ *Ibidem*.

⁸¹ Comisia Europeană, „The programming period 2014-2020: Guidance document on monitoring and evaluation”, *European Cohesion Fund, European Regional Development Fund*, 2014, [Error! Hyperlink reference not valid.](#)

(Lungimea de plajă și/sau faleză protejată inclusă în proiecte majore transmise COM) este o etapă cheie de implementare, care are o țintă în anul 2023 de 20. În anul 2018, această țintă a fost deja atinsă, astfel îndeplinind condițiile țintei.

Acolo unde nivelul de realizare a etapei cheie de implementare nu se poate/nu este relevant a fi estimat cantitativ, acesta se va analiza calitativ. Figura 1 ilustrează lanțul logic pentru luarea în considerare a includerii etapei cheie de implementare în prognoza statistică (cantitativă).

Figura 1 - Logica indicatorilor principali ai etapei de implementare

Sursa: Cambridge Econometrics și QURES.

Programul operațional care conține cele mai importante etape cheie de implementare cu ținte de atins este POIM. Tabelul 2 prezintă lista etapelor cheie de implementare din POIM împreună cu:

- ținta din 2023,
- ținta din 2018,
- progresele realizate în 2018 și
- acțiuni sugerate în ceea ce privește includerea și extragerea datelor.

Pentru unii indicatori (de ex. 2S35), în SMIS există un indicator comparabil, însă nu există date privind „proiectele supuse aprobării Comisiei Europene”. Dacă pot fi obținute date de depunere a proiectelor care furnizează lista proiectelor transmise Comisiei Europene împreună cu codurile SMIS (sau identificatori unici care pot fi mapate cu ușurință către SMIS), atunci aceste etape cheie de implementare pot fi bazate pe un indicator similar/comparabil (de ex. CO19) și pe datele de transmitere ale proiectelor.

Analiza similară este prezentată pentru POR, Interreg România-Ungaria și Interreg România-Bulgaria, în Tabelul 3, Tabelul 4 și respectiv Tabelul 5. În programul POCA nu au existat etape cheie de implementare. Pentru toate celelalte programe, etapele cheie de implementare au fost excluse, deoarece nu este stabilită o țintă pentru anul 2023.

Tabel: 1 Etape cheie de implementare pentru obiective, etape și acțiuni sugerate.

Etapă cheie de implementare	AP	Țintă 2018	Țintă 2023	Valoare atinsă în 2018	Acțiune sugerată
2S10 - Lungimea liniilor feroviare reconstruite sau modernizate incluse în proiectele majore prezentate spre aprobare Comisiei Europene	1	140	140	314,47	Se omite pe baza faptului că obiectivul pentru 2023 este deja atins
2S9 - Lungimea drumurilor noi construite în rețeaua TEN-T incluse în proiectele majore prezentate Comisiei Europene spre aprobare	1	160	200	220,46	Se omite pe baza faptului că obiectivul pentru 2023 este deja atins
2S9 - Lungimea drumurilor noi construite în rețeaua TEN-T incluse în proiectele majore prezentate spre aprobare Comisiei Europene	2	140	140	118,01	Calcul pe baza indicatorilor CO13a/CO12a și datelor de transmitere a proiectelor.
2S34 - Populația suplimentară care beneficiază de o mai bună tratare a apelor uzate în urma proiectelor prezentate spre aprobare Comisiei Europene	3	1.500.000	1.870.000	1.500.000	Calcul pe baza datele referitoare indicatorului CO19 și datelor de transmitere a proiectelor.
2S35 - Populația suplimentară care beneficiază de o mai bună alimentare cu apă în urma proiectelor prezentate Comisiei Europene	3	2.640.000	3.300.000	2.640.000	Calcul pe baza datele referitoare indicatorului CO18 și datelor de transmitere a proiectelor.
2S45 - Seturi de acțiune/planuri de gestionare/planuri de acțiune care urmează să fie elaborate și aprobate din proiecte contractate	4	49	70	84	Se omite pe baza faptului că obiectivul pentru 2023 este deja atins.
2S46 - Habitate de interes comunitar care urmează să fie sprijinite pentru a obține o stare de conservare mai bună în cadrul proiectelor contractate	4	42	60	41,416	Se omite pe baza faptului că obiectivul pentru 2023 este deja atins
2S51 - Populația care va beneficia de măsuri de protecție împotriva inundațiilor în urma proiectelor contractate	5	110.000	90	4.207.040	Se omite pe baza faptului că obiectivul pentru 2023 este deja atins

2S52 - Lungimea plajei și/sau a stâncilor protejate incluse în proiectele majore prezentate Comisiei Europene	5	12,65	20	30,54	Se omite pe baza faptului că obiectivul pentru 2023 este deja atins
2S59 - Capacitate instalată pentru producția de energie regenerabilă din proiecte contractate	6	48	60	0	Calcul pe baza datele referitoare indicatorului CO30 și datelor de transmitere a proiectelor.
2S60 - Capacitate instalată pentru producția de energie de cogenerare de înaltă eficiență din proiecte contractate	6	40	50	17,14	Nu există date în SMIS sau un indicator comparabil. O posibilă opțiune ar putea fi utilizarea datelor de etapelor cheie de implementare pentru 2018, alături de numărul de proiecte finalizate pentru a obține o medie a proiectului.
2S63 - Lungimea rețelei termice propuse pentru reabilitare/extindere în contractele de achiziții publice semnate	7	130	0	62,61	Se omite pe baza faptului că nu există o țintă pentru 2023.
2S64 - Lungimea rețelei termice propuse pentru reabilitare/extindere incluse în proiectul major prezentat spre aprobare Comisiei Europene	7	500	200	0	Nu există date în SMIS, nu există indicatori comparabili în SMIS și nu există date de referință pentru 2018. Se va omite pe baza disponibilității datelor.
2S69 - Lungimea conductei operaționale de transport al gazelor, construită din contracte de achiziții publice semnate	8	160	160		Se omite (după cum s-a menționat).

Prelucrarea datelor SMIS de către echipa de evaluatori

Tabel 2 Indicatori principali ai etapei de implementare a POR – obiective, repere și acțiuni sugerate.

Etapă cheie de implementare	AP	Țintă 2018	Țintă 2023	Realizări 2018	Acțiune sugerată
1K8 - Entități de transfer tehnologic sprijinite prin contracte de finanțare	1	4	18		Nu este posibil să identificăm proiectele care vizează sau care au atins etapa cheie de implementare din cauza lipsei de date în SMIS. Etapa ar putea fi legată de proiectele care contribuie la indicatorul „1S2 - Unități de transfer tehnologic sprijinite”, însă acest lucru ar

Etapă cheie de implementare	AP	Țintă 2018	Țintă 2023	Realizări 2018	Acțiuni sugerate
					trebuie să fie confirmat de către autorități.
1K9 - Număr de societăți care beneficiază de grant în cadrul contractelor de finanțare	1	30	179		Nu este posibil să identificăm proiectele care vizează sau care au atins etapa cheie de implementare din cauza lipsei de date în SMIS. Etapa ar putea fi legată de proiectele care sprijină indicatorul "CO2 - Investiție productivă: Cu toate acestea, autoritățile ar trebui să confirme acest lucru.
1K7 - Operațiuni contractate	13	14	47		Nu este posibil să identificăm proiectele care vizează sau care au atins etapa cheie de implementare din cauza lipsei de date în SMIS. Etapa ar putea fi estimată ca fiind numărul de proiecte contractate, însă acest lucru ar trebui confirmat de către autorități.
1K17 - Spitale regionale cu studii de fezabilitate elaborate	14	3	3		Nu este posibil să identificăm proiectele care vizează sau care au atins etapa cheie de implementare din cauza lipsei de date în SMIS. În versiunea actuală a extractului SMIS, nu există proiecte înregistrate în SMIS în cadrul AP 14.
1K6 - Teren pentru înregistrare în cadrul SICCF conform contractelor de achiziții încheiate	11	2.395.470	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023.
1K1 - Operațiuni contractate pentru transportul public și nemotorizate	3	25	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023.
1K2 - Operațiuni contractate pentru transportul public și nemotorizate	4	25	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023.
1K3 - Lungimea totală a liniilor de tramvai/metro noi sau îmbunătățite în conformitate cu contractele	4	25	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023.

Etapă cheie de implementare	AP	Țintă 2018	Țintă 2023	Realizări 2018	Acțiune sugerată
semnate					
1K4 - Obiectivele patrimoniului cultural restaurate conform contractelor de finanțare	5	1	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023.
1K5 - Clădiri publice sau comerciale construite sau renovate în zonele urbane conform contractelor semnate	9	9.600	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023.

Prelucrarea datelor SMIS de către echipa de evaluatori

Tabel 3 Etape cheie de implementare pentru Interreg RO-HU – obiective, etape și acțiuni sugerate

Etapă cheie de implementare	AP	Țintă 2018	Țintă 2023	Realizări 2018	Acțiune sugerată
K6/b - Număr de puncte de măsurare care beneficiază de proiectele selectate pentru sprijin	1	1	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
K6/c - Număr de proiecte menite să sporească vizitele la situri de patrimoniu cultural și natural selectate pentru sprijin	1	5	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
K7/b - Număr de km de drumuri nou construite pentru care se elaborează documentația tehnică	2	2,4	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
K7/c - Număr de servicii de transport public care beneficiază de proiecte selectate pentru sprijin	2	1	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023

Etapă cheie de implementare	AP	Țintă 2018	Țintă 2023	Realizări 2018	A acțiune sugerată
K8/b - Număr de proiecte legate de inițiativele comune locale de ocupare a forței de muncă și de formarea comună aprobate	3	5	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
K9/a2 - Număr de departamente de sănătate care beneficiază de proiecte selectate pentru sprijin	4	12	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
K5/b - Populația care beneficiază de pe urma proiectelor selectate	5	97.000	0	N/A	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023

Prelucrarea datelor eMS de către echipa de evaluatori

Tabel 4 Etape cheie de implementare pentru Interreg RO-BG – obiective, etape și acțiuni sugerate

Etapă cheie de implementare	AP	Țintă 2018	Țintă 2023	Realizări 2018	A acțiune sugerată
CO14: Drumuri: Lungimea totală a drumurilor reconstruite sau modernizate	1	-	150	7,68	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
1K1: Numărul de KM de drumuri care trebuie modernizați sau reconstruiți pentru care au fost lansate ofertele	1	60	150	123,07	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
IF1: Indicator financiar	1	8.000.000	116.333.743,00	8.022.462,12	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
CO09: Turismul durabil: Creșterea numărului de vizite preconizate la siturile finanțate și la obiectivele de patrimoniu cultural și natural	2	1.000	100.000	49.718	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
6c.1: Numărul de produse/servicii turistice integrate create	2	10	100	32	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023

Etapă cheie de implementare	AP	Țintă 2018	Țintă 2023	Realizări 2018	Ațiuni sugerate
2F1: Indicator financiar	2	51.000.000	54.276.757	9.975.330,14	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
5b.2: Numărul de parteneriate comune în domeniul avertizării anticipate și intervenției comune în situații de urgență	3	10	50	6	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
3F1: Indicator financiar	3	4.500.000	41.571.197	15.105.886,36	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
8e.1: Numărul de inițiative care activează mobilitatea forței de muncă în zona transfrontalieră	4	10	200	121	Se omite din instrument deoarece nu s-a stabilit o țintă pentru 2023
4F1: Indicator financiar	4	1.000.000	13.807.295	9.375.897,77	
11b.1: Număr de mecanisme transfrontaliere finanțate	5	10	100	14	
5F1: Indicator financiar	5	1.000.000	12.600.168	5.339.299,55	

Prelucrarea datelor SMIS de către echipa de evaluatori

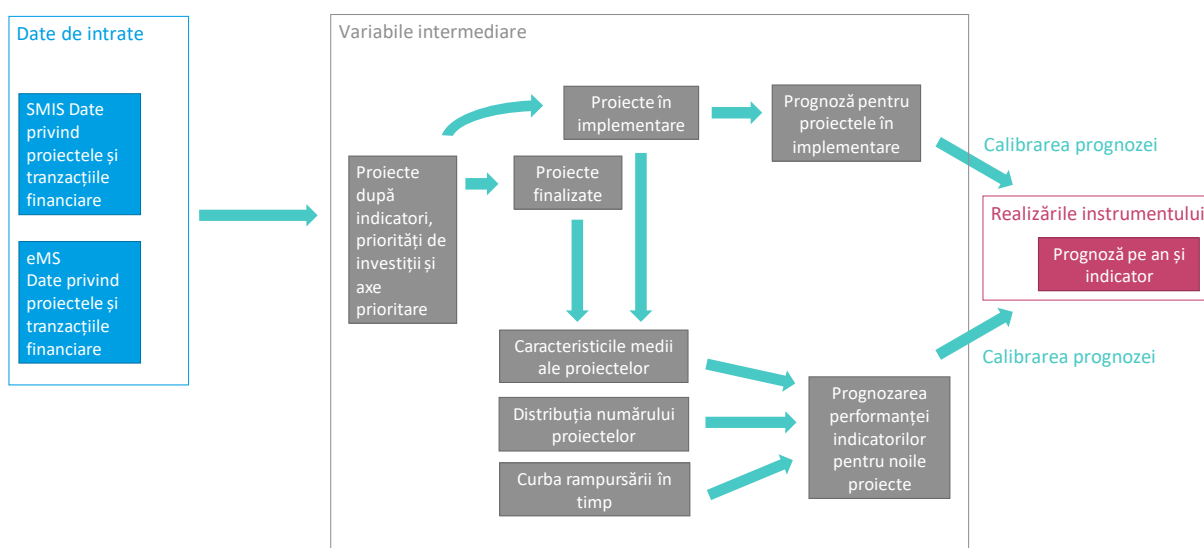
Logica generală de prognoză

Abordarea care a fost adoptată pentru a estima viitoarele progrese în direcția atingerii țintelor indicatorilor reflectă domeniul de aplicare și calendarul proiectului. Cerința este ca instrumentul să poată genera estimări pentru aproape 200 de indicatori răspândiți în opt programe operaționale și să fie operațional în primele zece săptămâni ale proiectului.

Prin urmare, abordarea prognozării indicatorilor se bazează pe o metodă standardizată și statistică, conform căreia proiectele progresează pe baza caracteristicilor proiectelor finalizate și în implementare, și se bazează în principal pe date administrative și de monitorizare care au fost deja colectate pentru fiecare proiect. Acest lucru face ca realizarea de previziuni pentru toți indicatorii de realizare să fie fezabilă și manevrabilă, iar rezultatele să fie comparabile.

O imagine de ansamblu a procesului de prognozare este prezentată în Figura 2 de mai jos. Mai multe detalii privind diferitele componente și variații ale metodei de prognozare la nivelul indicatorului sunt detaliate în secțiunile ulterioare ale raportului de față.

Figura 2 - Logica procesului de prognozare

Sursa: Cambridge Econometrics și QURES.

Instrumentul are la bază principalele date administrative de la Biroul de Evaluare Programe (preluate din SMIS) și Cooperare Teritorială (eMS). Datele administrative acoperă datele prestabilite, de monitorizare și financiare la nivelul de proiect. Datele acoperă următoarele programe:

- POCU (Programul Operațional Capacital Uman);
- POCA (Programul Operațional Capacitate Administrativă);
- POR (Programul Operațional Regional);
- POC (Programul Operațional Competitivitate);
- POIM (Programul Operațional Infrastructură Mare);
- POPAM (Programul Operațional Pescuit și Afaceri Maritime);
- Interreg V-A Romania-Bulgaria (eMS);
- Interreg V-A Romania-Ungaria (eMS).

Proiectele sunt grupate după indicatorii la care contribuie, iar indicatorii, în funcție de nivelul priorităților de investiții, sunt clasificați în indicatori fizici și financiare. Pentru fiecare raport se vor extrage cele mai recente date privind contribuțiile proiectelor la țintele indicatorilor de-a lungul timpului. De asemenea, proiectele sunt clasificate în proiecte finalizate și în proiecte în curs de desfășurare în momentul extragerii datelor.

Datele grupate la nivelul investițiilor prioritare sunt utilizate pentru a calcula caracteristicile medii ale proiectelor pentru proiectele finalizate și în curs de desfășurare, inclusiv:

- bugetul proiectului;
- durata proiectului;
- realizarea per proiect pentru fiecare indicator fizic.

Crearea unui profil clar al caracteristicilor și performanței medii a proiectelor anterioare este importantă în previziune, deoarece permite stabilirea unei legături între numărul de proiecte viitoare și performanța indicatorului pe axe prioritare/priorități de investiții (după cum se specifică în oferta tehnică). Aceasta oferă o măsură standardizată a performanței istorice, care poate fi înțeleasă și aplicată intuitiv pentru proiectele viitoare.

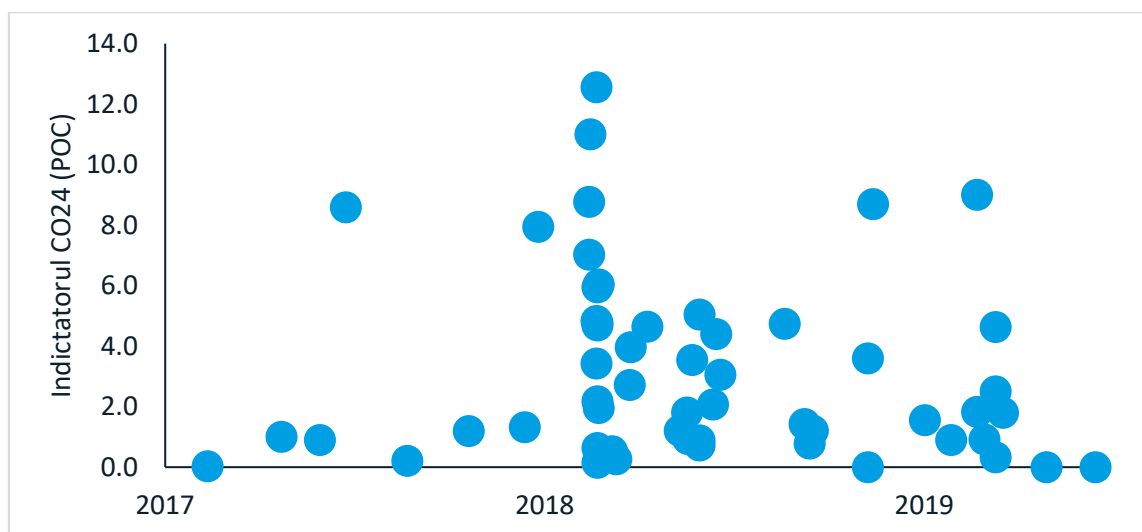
Logica pe care se bazează această abordare este aceea că alte tehnici care se bazează pe serii istorice pe perioade lungi (cum ar fi analiza seriilor de timp și regresia statistică) nu sunt realizabile având în vedere datele disponibile. Recenzia literaturii de specialitate a indicat că baza de date pentru programul anterior (2007-13) nu este adecvată, astfel utilizarea unui set de date istorice pe o perioadă mai lungă pentru a estima parametri între variabilele de ieșire (realizări/output) și caracteristicile proiectului nu este posibilă.

Caracteristicile proiectului nu reprezintă rezultatul final al instrumentului, ci mai degrabă o variabilă intermediară care poate fi înțeleasă intuitiv de utilizator și moderată dacă este necesar. Ipoteza de lucru este că performanța viitoare a proiectului în îndeplinirea indicatorului este în concordanță cu performanța istorică medie a proiectelor care contribuie la indicator.

Precizia acestui parametru (și rațiunea de calibrare a utilizatorului) va depinde de măsura în care proiectele viitoare au caracteristici similare proiectelor anterioare la nivelul axelor prioritare. Performanța viitoarelor proiecte este inerent incertă și nu poate fi verificată cu siguranță. Cu toate acestea, testăm validitatea ipotezei de bază prin consultări cu actorii cheie atât în timpul dezvoltării metodei, cât și în timpul procesului de rafinare a previziunilor. De asemenea, vom testa validitatea prognozelor statistice prin măsurarea erorii de prognoză între primul și al doilea raport anual (descriș mai detaliat mai jos).

Așa cum s-a menționat în document, s-a testat deja ipoteza privind performanța medie a proiectelor cu actorii cheie prin organizarea unui focus grup, prin care am îmbunătățit metoda de previzionare prin considerarea performanței medii a proiectelor la priorități de investiții, în loc de axe prioritare, acolo unde este relevant și aplicabil a face acest lucru. Mai mult, avem în vedere că această testare și validare a utilizării caracteristicilor medii va implica validarea ipotezelor prognozate ale viitoarelor proiecte cu actorii cheie. Criteriile și procesul de utilizare sugerat pentru realizarea calibrării sunt enumerate mai târziu în această secțiune.

Figura 3. Progresul indicatorului CO24

Prelucrarea datelor SMIS de către echipa de evaluatori

În plus, se calculează valoarea cumulativă a proiectelor finalizate și în implementare pe an pentru fiecare prioritate de investiții. Instrumentul extrapolează numărul de proiecte noi în viitor pentru fiecare prioritate de investiții.

Previiziunile privind progresele viitoare în direcția atingerii țintelor indicatorilor se bazează pe:

- Realizarea viitoare a proiectelor în curs de implementare. Previiziunile indicatorilor fizici se bazează pe valoarea atinsă până în prezent și se presupune că evoluează în conformitate cu absorbția fondurilor până la finalizarea proiectului. S-ar putea ca unele proiecte să fie previzionate ca neatingându-și țintele. Previiziunile privind realizările indicatorilor financiari se bazează pe traiectoria rambursărilor existente, ajustată pentru finanțarea deja rambursată (ca procent din bugetul total al proiectului).
- Măsura în care proiectele își îndeplinesc obiectivele indicatorilor fizici a fost, de asemenea, explorată și testată metodic în contextul programelor operaționale. În special, am trasat diferența realizării proiectelor terminate (din raportul 18. Indicatori prestabiliți de realizare pe an) față de ținta proiectului, pentru a evalua empiric proporția de proiecte care își îndeplinesc sau depășesc obiectivele la nivelul programului operațional. S-au constatat diferențe mari în ceea ce privește ponderea proiectelor care și-au îndeplinit obiectivele de indicator în cadrul programelor operaționale. Proiectele din cadrul POCA, POC și POR au îndeplinit, în general, țintele indicatorilor (așa cum este detaliat în SMIS), în timp ce proiectele din cadrul POCU și POIM nu au reușit (rezultatele sintetizate sunt prezentate în tabelul 5). În general, s-a ajuns la concluzia că performanța medie a proiectului ar fi o estimare bună a rezultatelor viitoare ale indicatorilor pentru viitoarele obiective.
- Proiecte noi care vor începe în viitor și contribuția acestora la țintele indicatorilor fizici și financiari. Previiziunile noilor proiecte se bazează pe o estimare a numărului de proiecte suplimentare, ale căror dată de început se regăsește între data extragerii datelor și 2023, și pe realizările preconizate ale acestor noi proiecte, care se bazează pe performanța medie și rambursarea financiară a proiectelor finalizate și în curs de desfășurare de-a lungul timpului.

Implicit, această metodă de prognozare conține ipoteze privind evoluția proiectelor cele în implementare și viitoare. Principalele ipoteze sunt următoarele:

- realizările viitoare ale proiectelor în implementare vor fi similare cu alte cele ale proiectelor din aceleași priorități de investiții. Caracteristicile medii ale proiectelor calculate pe baza proiectelor finalizate și în curs de implementare sunt utilizate pentru a estima realizările noilor proiecte.
- proiectele anterioare indică, în general, viitorul trend. Se presupune că numărul estimat de noi proiecte care încep în viitor se bazează pe tendințele istorice care încep în anul 2014. Proiectele viitoare pot fi diferite de proiectele anterioare (finalizate și în desfășurare). Instrumentul de prognoză permite utilizatorului să calibreze caracteristicile medii ale proiectelor viitoare, dacă există motive întemeiate să creadă că vor fi diferite de proiectele anterioare.

Cu toate acestea, în unele cazuri, această metodologie standard de prognoză este invalidă, în special în cazurile în care numărul proiectelor care contribuie la prioritățile de investiții este scăzut. Variațiile acestei metodologii standard și indicatorii specifici la care se referă aceste variații sunt prezentate mai detaliat în continuare.

Prin posibilitatea de a calibra instrumentul de către utilizator, se oferă flexibilitatea de abatere de la prognoza statistică. Pentru calibrări se recomandă următoarele criterii și bune practici:

- Identificarea și documentarea ipotezelor false – Calibrarea efectuată de utilizatori are capacitatea de a îmbunătăți prognoza în situațiile în care ipotezele prognozei statistice sunt încălcate. Vom solicita părților interesate să ofere feedback sistematic cu privire la ipotezele cele mai importante care stau la baza previziunilor.
- Identificarea și documentarea surselor – În cazul în care un feedback calitativ din partea actorilor cheie indică faptul că o ipoteză/parametru specific al previziunilor statistice este falsă (de exemplu, ipoteze privind caracteristicile medii și performanța proiectelor în curs și viitoare), utilizatorul ar trebui să identifice, să descrie și să documenteze sursele utilizate pentru a ajunge la această concluzie. În cazul în care sursele sunt accesibile publicului, ar trebui furnizate link-uri. Actorilor cheie li se va solicita să furnizeze opinii asupra (1) reprezentativității previziunilor pentru proiectele în implementare și (2) reprezentativitatea previziunilor pentru proiectele viitoare. În cazurile în care actorii cheie nu sunt de acord cu reprezentativitatea proiecțiilor statistice, vom analiza împreună cu actorii cheie informațiile specifice care stau la baza acestei aprecieri și de asemenea vom identifica care ipoteze ar trebui să fie modificate de către utilizator. Fiecare ipoteză va fi discutată ca fiind relevantă, concentrând parametrii pe care utilizatorii îi pot calibra în cadrul instrumentului de prognoză (documentați în alte secțiuni ale prezentului

document). De exemplu, dacă proiectele anterioare durează în medie 1000 de zile și există motive să credem că proiectele viitoare vor fi mai scurte, atunci acest lucru ar trebui specificat și documentat.

- Elaborarea și documentarea logicii și a ipotezelor – Calibrările utilizatorului vor necesita raționament atent, utilizând surse identificate. Prin urmare, raționamentul și logica ar trebui, de asemenea, explicate și documentate, inclusiv orice ipoteze implicite formulate. O opțiune identificată pe parcursul focus grupului a fost aceea că, în cazurile în care numărul de proiecte în curs de implementare și finalizate până în prezent pentru un anumit indicator este scăzut, echipa de prognoză va identifica viitoarele cereri de contracte ca modalitate de determinare a profilului proiectelor viitoare.

Procesul este comparabil din punct de vedere conceptual cu tehnicile de prognoză statistică prin subșantionare, prin evaluarea exactității primei prognoze cu rezultatele datelor. Echipa de evaluare va reflecta asupra acestor puncte și le vor lua în considerare în contextul calendarului și resurselor disponibile pentru implementare.

În același timp, beneficiile testării ulterioare a ipotezei de bază ar trebui avute în vedere în contextul potențialelor dezavantaje ale numeroaselor modificări aduse indicatorilor individuali. Calibrarea este necesară pentru a surprinde caracteristicile specifice ale indicatorilor individuali sau ale programelor operaționale, însă unul dintre avantajele metodologiei aplicate și propuse în propunerea tehnică constă în faptul că previziunile sunt coerente și comparabile între indicatori; Abordarea uniformă și relativ simplă este, de asemenea, trasabilă, asigurând transparența și punerea în aplicare a unui număr mai mare de indicatori prognozați. O prognoză cu prea multe ajustări riscă să fie părtinitoare față de convingerile existente ale utilizatorilor.

Actualizarea previziunilor

Procesul de prognozare și calibrarea rezultatelor sunt integrate într-un instrument care prezintă estimări ale realizărilor proiectelor pentru 2020, 2021, 2022 și 2023. Instrumentul cuprinde o serie de fișiere

Excel, dedicând un fișier Excel (spreadsheet) pentru fiecare program operațional. Procesul practic de elaborare a previziunilor indicatorului (și a actualizărilor ulterioare) urmează structura evidențiată în

Figura 4.

Figura 4 - Actualizarea previziunilor

Prelucrarea datelor administrative extrase din SMIS și eMS

Variabilele cheie și datele de la nivel de proiect sunt extrase din bazele de date SMIS și eMS pentru a genera variabile intermediare în formatul fișierului Excel utilizând o serie de rutine Python.

Actualizarea datelor de intrare pentru instrumentul de prognoză

Realizările proceselor realizate în Python sunt încorporate în instrument pentru a oferi o imagine actualizată a proiectelor finalizate și în curs de implementare.

Generarea/actualizarea previziunilor la nivelul indicatorului

Previziunile statistice sunt calibrate pentru a reflecta perspectiva calitativă la nivelul indicatorului/programului.

Sursa: Cambridge Econometrics și QURES.

Date de intrare pentru instrumentul de prognoză

Principalele contribuții la instrumentul de prognoză sunt datele la nivel de proiect din cadrul eMS pentru cele două programe de cooperare teritorială (România-Bulgaria și România-Ungaria) și SMIS pentru celelalte șase programe operaționale la nivel național. Această secțiune descrie caracteristicile și utilizarea acestor două surse de date în detaliu.

Deși dimensiunea bazelor de date este mare, evaluatorii au identificat lipsa următoarelor aspecte:

- În baza de date SMIS, au fost identificate următoarele lacune:
 - lipsa datelor de început și de încheiere ale proiectelor în două programe (POPAM, și POR, într-o măsură mai mică);
 - valori lipsă pentru indicatorii de realizare (pentru indicatorii 3S15 și 3S17 din POC);
 - pentru unele etape cheie de implementare din programele POIM și POR, nu există date suficiente în SMIS pentru a identifica ce proiecte contribuie la valoarea acestor etape, deci nu pot fi previzionate;
 - Indicatorul CO30 nu a fost găsit în datele SMIS pentru POIM;
 - potrivire nereușită între datele financiare, de monitorizare și de proiect
- În baza de date eMS nu au fost identificate lacune. Baza de date era completă.

În ambele cazuri, datele disponibile care au fost extrase au fost de calitate rezonabilă. Abordarea prezivizunii a necesitat conectarea proiectelor în mai multe baze de date din SMIS și eMS. În unele cazuri, datele de monitorizare sunt prezente, dar lipsesc înregistrări ale proiectului. Aceste cazuri au fost omise din procesul de prognoză. De asemenea, am validat acuratețea datelor prin verificarea coerenței realizărilor cu obiectivele proiectului și identificarea celor mai complete înregistrări de date în cazuri de duplicare a înregistrărilor.

Pentru indicatorii de realizare din cadrul de performanță, toate programele operaționale au avut indicatori la care în prezent niciun proiect nu contribuie pe baza datelor din SMIS și eMS și, prin urmare,

Progresul până în prezent este zero. Discuțiile ulterioare cu clientul și autoritățile de gestionare ne vor permite să stabilim dacă este o problemă de completare a datelor sau dacă datele reflectă lipsa de proiecte finalizate sau în derulare în sprijinirea realizării acelor indicatori și ținte indicatoare.

Restul acestei secțiuni descrie câmpurile care sunt extrase din fiecare dintre caracteristicile și utilizarea acestor două surse de date mai detaliat.

SMIS

Tabel detaliază câmpurile extrase pentru a fi utilizate în instrumentul de prognoză.

Tabel 6 - Variabile extrase din SMIS

Variabilă	Utilizarea în cadrul procesului de prognoză
AXA_PRIORITARA	Axa prioritară
BUGET_PUBL_TOT_ELIG	Furnizează numitorul în calcularea fondurilor proiectului de-a lungul timpului, pentru a trasa plata fondurilor pe durata proiectului.
BUGET_TOTAL_ELIG_REG_MAI_DEZV	Furnizează numitorul în calcularea fondurilor proiectului de-a lungul timpului, în cazurile în care indicatorii diferă în funcție de tipul de regiune.
BUGET_TOTAL_ELIG_REG_SUBDEZV	Furnizează numitorul în calculele fondurilor proiectului de-a lungul timpului, în cazurile în care indicatorii diferă în funcție de tipul de regiune.
COD_SMIS	Identificator unic de proiect.
COMMON_OUT_IND_CODE	Identificarea indicatorului la care se referă valorile de monitorizare a progresului, pentru a surprinde realizarea proiectelor finalizate și în curs de implementare în momentul prezentării raportului de progres.
CONTRIBUTIE_UE (IMPL_AUT_CR_PLATA)	Autorizațiile de plată ale fondurilor UE constituie o componentă a fondurilor absorbite de către fiecare proiect de-a lungul timpului.

Variabilă	Utilizarea în cadrul procesului de prognoză
CONTRIBUTIE_UE (IMPL_AUT_CR_RAMBURS)	Autorizațiile de rambursare a fondurilor UE constituie o componentă a fondurilor absorbite de către fiecare proiect de-a lungul timpului.
DATA_AUTORIZ_RAMBURS	Data plății este procesată și exprimată în raport cu data de încheiere a proiectului.
DATA_AUTORIZARE	Data plății este procesată și exprimată în raport cu data de încheiere a proiectului.
DATA_INCEPERE_PR	Data începerii proiectului.
DATA_INCHEIERE_PR	Data încheierii proiectului.
DATA_INREG_AUTORIZ_CP	Data plății este reprezentată în raport cu data de începere a proiectului.
DATA_ATING_INDIC	Data de raportare a indicatorului fizic.
LESS_PERC	Identificarea rezultatelor indicatorilor, în cazurile în care sunt disponibili indicatori de monitorizare diferiți pentru regiunile dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate.
NR_OBIECTIV_SPECIFIC	Obiectivele specifice care contribuie fiecare proiect, variabilă utilizată pentru clasificarea proiectelor în funcție de indicatori.
NR_ORDINE_AP	Axa prioritară la care se referă proiectul (pentru a clasifica proiectele).
PRIORITATE_INVESTITIE	Prioritatea de investiții la care se referă proiectul (utilizată pentru a calcula mediile proiectului la acest nivel).
REG_DEZV	Identificarea obiectivelor pentru indicatori care se referă la regiunile mai puțin dezvoltate.
REG_MAI_PUTIN_DEZV	Identificarea obiectivelor pentru indicatorii care se referă la regiunile dezvoltate.
STATUS_ULTIM	Identificarea proiectelor anulate.
VALOARE_TOTALA_AUTORIZATA	Autorizațiile de pre finanțare pentru fondurile UE constituie o componentă a contribuției fiecărui proiect la indicatorii financiari de-a lungul timpului.

Prelucrarea datelor SMIS de către echipa de evaluatori

Pentru unele programe operaționale, datele pentru variabilele enumerate în tabelul 5 lipsesc și, prin urmare, sunt insuficiente pentru a construi instrumentul de prognoză conform metodei generale. În aceste cazuri, câmpuri alternative de date sunt extrase din SMIS și eMIS pentru a acționa ca reprezentanți. Aceste excepții și utilizarea lor sunt detaliate în tabelul 6.

- În programul POPAM, datele de început (DATA_INCEPERE_PR) și data de încheiere (DATA_INCHEIERE_PR) ale proiectelor lipsesc;
- În programul POC, lipsa datelor privind realizările pentru regiuni mai dezvoltate și regiuni mai puțin dezvoltate pentru următorii indicatori:
 - 3S17 - Școli care utilizează OER, WEB 2.0 în educație și
 - 3S15 - Servicii publice aferente evenimentelor de viață aduse la nivelul IV de sofisticare online

Tabelul 7: Date suplimentare din SMIS - cerințe specifice programului

Domeniu	Utilizați în cadrul procesului de prognoză	Programe pentru care sunt utilizate aceste variabile
REG_DEZV & REG_MAI_PUTIN_DEZV (PROIECTE_IP_REALIZARE)	Folosit pentru a completa indicatorii 3S15 și 3S17 unde datele nu sunt disponibile în baza de date de monitorizare	POC
DATA_SEMNARE_CONTRACT (ACHIZITII_PLANIFICARE), DATA_AUTORIZ_RAMBURS (IMPL_AUT_CR_RAMBURS)	Folosit pentru a completa datele de început și sfârșit ale proiectului unde lipsesc	POPAM

Prelucrarea datelor SMIS de către echipa de evaluatori

Pentru POR, lipsa pentru un număr mic de proiecte a datelor de început (DATA_INCEPERE_PR) și de încheiere (DATA_INCHEIERE_PR) ale proiectelor lipsesc. Acestea au fost excluse deoarece, în general, există un număr mare de proiecte cu datele necesare care să susțină prognoza. Pentru POIM, datele pentru indicatorul CO30 (Energie din surse regenerabile: capacitate suplimentară de a produce energie din surse regenerabile) nu sunt disponibile. Deși din discuțiile cu Autoritatea de Management a reieșit faptul că aceste date sunt disponibile, nu am primit aceste date.

eMS

Tabelul 8 prezintă variabilele care sunt extrase pentru utilizare în instrumentul de previzionare. Întrucât nu au fost identificate lacune în datele eMS, procesul de estimare a indicatorilor nu necesită date suplimentare pentru programele transfrontaliere care se bazează pe datele eMS (programele Interreg România-Ungaria și Interreg România-Bulgaria).

Tabelul 8: Câmpuri extrase din eMS

Domeniu	Utilizați în cadrul procesului de prognoză
Numărul proiectului / ID-ul operației	Identificator unic al proiectului
Axa prioritară	După cum este etichetat
Data de început a proiectului	După cum este etichetat
Date de finalizare a proiectului	După cum este etichetat
Situația proiectului	Identificarea proiectelor anulate
Total valoare sumă certificat flc D - E R D F	Folosit pentru identificarea plății fondurilor pentru indicatorii financiari.
Bugetul total al partenerilor B - E R D F	Folosit pentru identificarea bugetului total al proiectului.
Indicator (numele indicatorului)	Identificarea indicatorului la care se referă valorile de monitorizare a progreselor, pentru a surprinde realizarea proiectelor finalizate și în curs de implementare în momentul transmiterii raportului de progres
[An]	Valoarea cumulată a indicatorului de monitorizare (defalcat pe an).

Prelucrarea datelor eMS de către echipa de evaluatori

Descrierea detaliată a procesului de prognoză

Metodologia și procesul de prognoză adoptă o abordare bazată pe date și folosește surse administrative pentru a înțelege caracteristicile proiectelor, traiectoria proiectelor în implementare și parcursul proiectelor viitoare. Această secțiune prezintă mai întâi procesul de bază utilizat pentru prognozarea indicatorilor. În continuare, sunt prezentate excepțiile pentru care au fost necesare abateri de la metoda de bază.

Procesul de bază pentru prognozarea valorilor indicatorilor

Procesul de bază pentru a genera prognoze pentru fiecare indicator implică următorii pași:

PASUL 1: Procesarea și verificarea datelor de monitorizare SMIS și eMS

În primă instanță, datele SMIS și eMS sunt extrase, organizate și verificate automat folosind instrumente și programe operate prin Python. Aceste programe realizează următoarele operațiuni:

- Identificarea și împărțirea datelor în funcție de programul operațional, axa prioritară și prioritatea de investiții. Nu se iau în considerare datele privind axele prioritare care privesc „asistența tehnică”.

- Potrivirea datelor în diferite baze de date (de exemplu, între raportul care conține date privind monitorizarea datelor și raportul care conține informațiile despre proiect). Acest lucru a fost realizat pe baza codului de identificare SMIS al fiecărui proiect.
- Clasificarea proiectelor în proiecte „finalizate” și proiecte „în implementare”. Aceste două tipuri de proiecte vor avea tratamente diferite (după cum se specifică mai jos).
- Verificarea unor lacune în date, cum ar fi: datele de început și sfârșit ale proiectelor care lipsesc, informații lipsă despre împărțirea între regiunile mai puțin dezvoltate și cele mai dezvoltate, secțiuni de date pentru care nu există intrări de monitorizare. Pașii de urmat pentru a rezolva aceste lacune de date sunt discutați în secțiunea „Excepții”.

PASUL 2: Calcularea contribuției proiectelor finalizate

Contribuția proiectelor finalizate pentru indicatorii fizici și financiari este însumată la nivelul priorității de investiții. Indicatorii financiari sunt preluați din bazele de date referitoare la plată⁸² (inclusiv pre-finanțare și rambursare), iar indicatorii fizici sunt preluați din baza de date de monitorizare. Deoarece aceste proiecte sunt finalizate, nu sunt necesare alte proiecții sau extrapolări.

PASUL 3: Estimarea contribuției preconizate a proiectelor în implementare

Estimarea contribuției preconizate a proiectelor în implementare urmează un proces similar cu proiectele finalizate și se bazează pe aceleași baze de date. Spre deosebire de proiectele finalizate, totuși, contribuția fiecărui proiect în derulare trebuie să fie prognozată pentru restul perioadei respective.

Pentru indicatorii financiari, estimarea se bazează pe bugetului proiectului - se presupune că fiecare proiect va rambursa 100% din buget până la data de încheiere a acestuia. În cazul în care fondul proiectului depășește bugetul, se utilizează datele privind plățile și nu se mai presupun alte plăți (deoarece nu există fonduri eligibile disponibile).

Pentru indicatorii fizici, datele de monitorizare sunt extrapolate pe baza proporției din proiectele finalizate (până la data introducerii ultimelor date). În prezent, se presupune că finalizarea proiectului este liniară pe durata de viață a proiectului (dacă a trecut 50% din perioada proiectului, se presupune că 50% din proiect a fost finalizat). Există posibilitatea de a perfecționa în continuare această ipoteză acolo unde este necesar, iar astfel de rafinări pot fi implementate în interfața instrumentului.

Pentru proiectele finanțate de Fondul Social European (FSE), în special POCU și POCA, se va utiliza un set suplimentar de date pentru a determina progresele pe perioada implementării proiectelor. În primul rând, dacă este necesar, realizarea până în prezent a acestor proiecte va fi actualizată, astfel încât să utilizeze cele mai recente rezultate ale indicatorilor. Performanța proiectelor în implementare va fi proiectată pe durata proiectului în fiecare an, nu doar la finalizarea acestuia. În al doilea rând, distribuția performanței indicatorilor fizici pe durata proiectului va fi dezvoltată în continuare, pentru a îmbunătăți profilul anual al previziunilor pentru îndeplinirea indicatorii de realizare de către proiectele viitoare.

Această analiză se face de la proiect la proiect (prin urmare pot fi diferențiate axele prioritare și prioritatea de investiții). Abordarea generală presupune că contribuția finală preconizată a unui proiect este realizată la data prevăzută pentru încheierea proiectului.

PASUL 4: Generarea distribuției cumulative a proiectelor

Pentru a construi o bază solidă în ceea ce privește volumul proiectelor anterioare și traiectoria proiectelor noi preconizate, numărul cumulat de proiecte este cuantificat. Acest lucru se realizează prin crearea unei „funcții de distribuție cumulative”, care mapează numărul de proiecte contractate (începute) actuale pentru fiecare prioritate de investiții. Această curbă este apoi extrapolată pentru a prognoza traiectoria proiectelor viitoare pentru fiecare prioritate de investiții. În general, curba este extrapolată linear în felul următor - rata estimată de contractare a proiectelor noi este estimată (din observații) și aceasta se aplică ca o rată fixă în anii viitori.

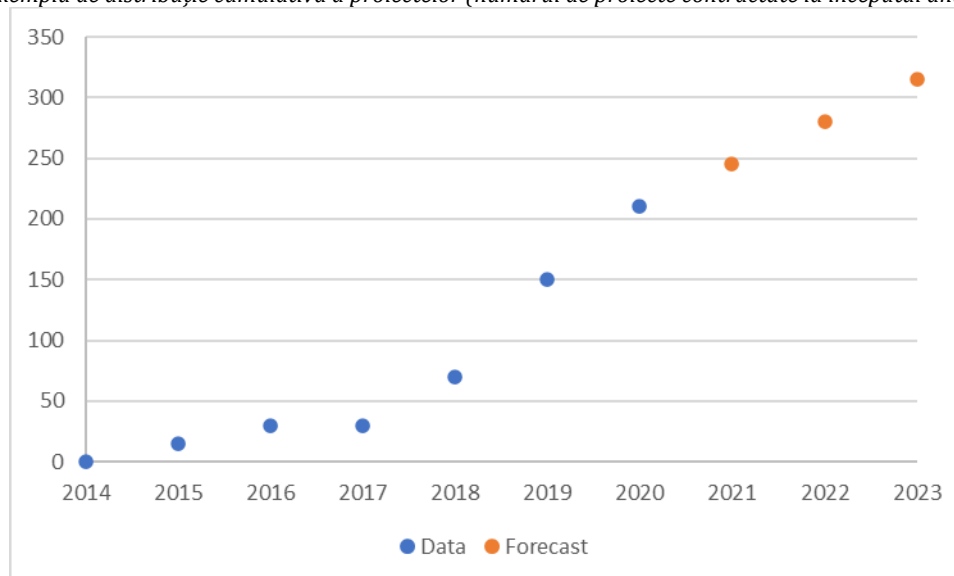
Motivul pentru care se presupune liniaritatea este, în principal, lipsa observațiilor disponibile la nivelul indicatorilor și axelor prioritare/priorităților de investiții. Tehnicile mai complexe (de exemplu, regresia uni variată, analiza seriilor de timp) ar necesita un număr mai mare de observații decât cele disponibile. În plus, în cazul în care există puține observații, acest lucru limitează, de asemenea, măsura în care proiecțiile alternative (de exemplu, creșterea exponențială) pot fi testate cu datele istorice.

⁸²Bazele de date în cauză sunt: 21. Autorizări cereri de pre-finanțare, 22. Autorizări cereri de plată și 23. Autorizări cereri de rambursare.

În esență, această metodă urmărește să formuleze proiecții rezonabile pentru proiecte, având în vedere necesitatea distribuirii proiectelor pe axe prioritare și priorități de investiții. În unele cazuri, ar putea exista suficiente date disponibile pentru a permite realizarea unei curbe neliniare a instrumentului în viitor. Acest lucru ar putea lua forma unei curbe exponențiale (dacă ne așteptăm ca rata de noi proiecte să crească în timp) sau a unei distribuții normale cumulative (dacă ne așteptăm ca rata de noi proiecte să se diminueze spre sfârșitul perioadei de program).

Așa cum se arată în exemplul din Figura 4 pentru o prioritate de investiții, 70 de proiecte au fost contractate până la începutul anului 2018. Pe măsură ce 80 de proiecte noi au fost contractate pe parcursul anului 2018, numărul cumulat de proiecte a crescut la 150 la începutul anului 2019. Deoarece 60 de proiecte suplimentare au fost contractate în 2019, până la începutul anului 2020, numărul cumulat de proiecte contractate a crescut la 210. Deoarece 2019 este ultimul an pentru care sunt disponibile date (până la data extragerii datelor), valorile pentru restul anului 2020 și din 2021 se prognozează (pe baza ratei de contractare în perioada 2014-19: 210 proiecte contractate în timp de șase ani).

Figura 5: Exemplu de distribuție cumulativă a proiectelor (numărul de proiecte contractate la începutul anului)

Prelucrarea datelor SMIS de către echipa de evaluatori

PASUL 5: Estimarea caracteristicilor medii ale proiectului

În următorul pas se obține o estimare pentru caracteristicile medii ale proiectelor (bugetul, durata, realizarea pe proiect pentru fiecare indicator fizic), pentru a înțelege contribuțiile tipice pe care proiectele le fac de-a lungul indicatorilor financiari și fizici. Profilul proiectelor se realizează pe baza mediei indicatorilor de realizare ai proiectelor finalizate, la nivel de prioritate de investiții. Pe lângă valorile medii ale realizărilor proiectelor pe indicatori, profilul proiectelor include media bugetului și durata medie a acestora. În cazurile indicatorilor și priorităților de investiții, există puține sau deloc observații ale proiectelor finalizate, eșantionul este extins pentru a include proiecte în derulare și sunt utilizate realizările preconizate ale acestora (vezi PASUL 3).

PASUL 6: Estimarea curbelor de plată ale finanțării

Distribuția tipică a finanțării pe parcursul perioadei de proiect este estimată pentru a informa mai bine estimările pentru indicatorii financiari. Aceasta se face în două etape. În primul rând, toate proiectele observate (finalizate și în implementare până în prezent) sunt reunite în fiecare program operațional pentru a construi o relație generală între procentul de finalizare a proiectului (în timp) și procentul de fonduri plătite. Observațiile sunt reunite inițial, deoarece acest proces de potrivire a datelor este solicitant având în vedere numărul de observații. În continuare, curba proporțională este adaptată fiecărei priorități de investiții folosind durata medie a proiectului. Aceasta are ca rezultat o expresie a distribuției fondurilor plătite de an, care este, de asemenea, adaptată fiecărei priorități de investiții.

PASUL 7: Estimarea contribuției proiectelor viitoare (front-end)

Pașii 4-6 oferă informații despre numărul proiectat și caracteristicile proiectelor viitoare. Pasul 7 combină aceste informații pentru a produce o previziune a valorilor indicatorilor pentru perioada 2020-2023. Aceasta presupune, în primul rând, estimarea contribuției totale a proiectelor viitoare până la anul de început al previzionării. Acest lucru se realizează prin înmulțirea numărului de proiecte nou-începute în fiecare an cu caracteristicile medii ale proiectelor. În continuare, procesul implică distribuirea contribuției proiectelor la indicatorii fizici și financiari pe parcursul anilor care urmează după anul de început. Contribuțiile la indicatorii financiari sunt calculate pe baza curbei de plată (Pasul 6). Contribuția estimată la indicatorii fizici este alocată datei de finalizare a proiectului.

PASUL 8: Estimarea totalurilor în modelul (front-end)

Pentru proiectele viitoare și în curs de derulare sunt prezentate prognozele statistice, dar utilizatorul este capabil să înlocuiască sau să ajusteze estimările pe baza propriei înțelegeri a perspectivei sau a contextului proiectului. Un ultim pas este să însumăm valorile indicatorilor pentru proiectele viitoare și în curs de desfășurare (după ajustarea utilizatorului) și proiectele finalizate pe an pentru a produce o previziune a titlului.

Excepții

În unele cazuri, metoda de bază a trebuit să fie ajustată din cauza situației și caracteristicilor unor anumiți indicatori. Aceste excepții și ajustările necesare sunt enumerate mai jos. Indicatorii la care se aplică aceste excepții și ajustări sunt prezentați în tabelul 5.

- (1) **Indicatorul fizic are ca unitate de măsură numărul de proiecte** - În aceste cazuri, numărul proiectelor este obținut folosind rapoartele 18 și 28 care conțin informații despre proiecte. Distribuția realizărilor indicatorilor între regiunile mai dezvoltate și mai puțin dezvoltate este estimată folosind pro rata stabilită la nivelul programelor.
- (2) **Indicator fizic încadrat în baza de date PROIECTE REALIZARE** - Indicatorul fizic nu este disponibil în bazele de date obișnuite de monitorizare (rapoartele 18 și 19), ci poate fi găsit în baza de date care conține indicatori prestabiliți de realizare pentru fiecare proiect, raportul 16. Procesul de estimare este în mare parte neschimbat, dar divizarea între regiunile mai puțin dezvoltate și mai dezvoltate este identificată folosind variabilele: „REG_DEZV” și „REG_MAI_PUTIN_DEZV”.
- (3) **Indicatorul corespunde proiectelor care îndeplinesc un anumit obiectiv** - O hartă între obiectivul referitor la indicator și codurile obiectivelor specifice din SMIS sunt create folosind informațiile din logica de intervenție. De exemplu, indicatorul 5S77 se referă în mod specific la proiecte care „susțin dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde în administrația publică pentru optimizarea proceselor de luare a deciziilor”. Acest obiectiv poate fi asociat cu codurile obiective specifice din SMIS (OS1.1), permițând utilizatorului să filtreze proiectele care vizează acest obiectiv. Prin urmare, datele de monitorizare (sau datele de contorizare a proiectelor) pentru acești indicatori sunt filtrate pentru a include doar intrările proiectelor care corespund acestor obiective specifice.
- (4) **Indicatorul este o etapă cheie de implementare, fără o țintă pentru 2023** - Această variabilă este exclusă din instrument.
- (5) **Indicatorul este o etapă cheie de implementare, iar includerea/excluderea acestuia este ambiguă** - Se vor face analize suplimentare, totuși, indicatorul este exclus din versiunea actuală a instrumentului.
- (6) **Indicatorul este un subset al unui alt indicator pentru proiectele care au fost lansate** - Deoarece indicatorul se referă în mod specific la proiectele lansate, indicatorul nu face decât să corespundă rezultatele pentru proiectele aflate în derulare și finalizate (proiectele viitoare care nu au fost încă lansate sunt excluse).
- (7) **Indicatorul conturează un alt indicator deja inclus în instrument** - În aceste cazuri, indicatorul nu este inclus, deoarece se pot obține inferențe de la primul indicator.

- (8) **Valorile prognozate pentru proiectele aflate în derulare pentru POR și POCU** sunt foarte departe de țintă, pe baza metodologiei de prognoză implicită. Pentru aceste programe, a fost adoptată o abordare alternativă pentru a calcula realizarea indicatorilor fizici a proiectelor în derulare. Abordarea alternativă presupune că proiectele în curs vor îndeplini în totalitate obiectivele prestabilite ale indicatorilor fizici. Valorile țintă pentru aceste proiecte sunt obținute din variabila TARGET_TOTAL_VALUE din raportul 18. Indicatori prestabiliți de realizare (pe an), și din variabila VALOARE_TINTA din raportul 16. Proiecte – Indicatori prestabiliți de realizare.
- (9) **Datele de început și sfârșit ale proiectelor aferente POPAM sunt imputate pentru majoritatea proiectelor** - Deoarece datele de început și de sfârșit⁸³ lipsesc pentru majoritatea proiectelor, valorile sunt completate pe baza următoarelor surse:
- Datele de început ale proiectului sunt completate cu cea mai timpurie dată disponibilă pentru un proiect dat în variabila DATA_SEMNARE_CONTRACT din raportul 14. Achiziții planificare. Datele rămase de început ale proiectului sunt completate cu cea mai timpurie dată disponibilă pentru tranzacțiile referitoare la fiecare proiect din câmpul DATA_AUTORIZ_RAMBURS din tabelul IMPL_AUT_CR_RAMBURS.
 - Ulterior, lipsa datelor de finalizare ale proiectelor sunt calculate pe baza datelor de început și duratei medii a proiectelor, estimată folosind proiectele în care atât datele de început cât și cele de sfârșit sunt disponibile.
 - Dacă data de finalizare imputată a unui proiect este mai târzie decât data de extragere și proiectul este raportat în raportul 16 Proiecte – Indicatori prestabiliți de realizare, data sa de sfârșit este setată ca fiind egală cu data de extragere a datelor.

Deoarece acești pași prezintă incertitudini, curba de plată a finanțării nu a putut fi obținută în mod fiabil pentru POPAM. Avem în vedere alte discuții cu Autoritatea de Management, în vederea identificării și obținerii datelor de monitorizare privind datele de început și de încheiere ale proiectelor. Prin urmare, proiecțiile de plată financiară pentru proiectele în curs de desfășurare și viitoare sunt obținute folosind curba de plată estimată pentru POCU.

- (10) **Valoarea indicatorului fizic POPAM 4.1** - Contribuția la valoarea indicatorului fizic se presupune realizată la începerea unui proiect care vizează indicatorul și nu la finalizarea proiectului.

Tabelul 9 Excepții de la metoda generală de calcul a indicatorilor

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
POCA										
5S77 - Proiecte care sprijină dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică pentru optimizarea proceselor decizionale	✓		✓							
5S78 - Proiecte care urmăresc îmbunătățirea eficienței sistemului judiciar	✓		✓							
5S79 - Proiecte care sprijină optimizarea structurilor și proceselor din cadrul autorităților și instituțiilor publice locale	✓		✓							
5S80 - Proiecte care privesc îmbunătățirea calității și transparenței actului de justiție	✓		✓							
POR										
Toți indicatorii fizici								✓		
PA1, CO02 și 1S2		✓								

⁸³ Câmpurile SMIS, DATA_INCEPERE_PR și respectiv DATA_INCHEIERE_PR.

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1K1 - Operațiuni contractate destinate transportului public și nemotorizat				✓						
1K2 - Operațiuni contractate destinate transportului public și nemotorizat				✓						
1K3 - Lungime totală a liniilor noi sau îmbunătățite de tramvai/și metrou conform contractelor semnate				✓						
1K4 - Obiective de patrimoniu cultural restaurate conform contractelor de finanțare				✓						
1K5 - Clădiri publice sau comerciale construite sau renovate în zonele urbane conform contractelor încheiate				✓						
1K6 - Suprafață de teren pentru înregistrare în SICCF conform contractelor de achiziție încheiate				✓						
1K7 - Operațiuni contractate					✓					
1K8 - Entități de transfer tehnologic sprijinite conform contractelor de finanțare					✓					
1K9 - Număr de întreprinderi care beneficiază de grant conform contractelor de finanțare					✓					
POPAM										
Toți indicatorii		✓							✓	
4.1										✓
POC										
3S15 - Servicii publice aferente evenimentelor de viață aduse la nivelul IV de sofisticare online		✓								
3S17 - Școli care utilizează OER, WEB 2.0 în educație		✓								
3S21 - Contracte de achiziții încheiate pentru proiectele care vizează 36 de evenimente de viață (Nivel de sofisticare IV)				✓						
3S22 - Contracte de achiziții încheiate pentru proiecte care vizează implementarea Web 2.0 OER în educație în 2000 de școli				✓						
POIM										
2S9 - Lungimea liniilor de cale ferată renovate sau modernizate cuprinse în proiectele majore transmise Comisiei Europene spre aprobare					✓		✓			
2S10 - Lungimea liniilor de cale ferată renovate sau modernizate cuprinse în proiectele majore transmise Comisiei Europene spre aprobare					✓		✓			
2S34 - Populația suplimentară care beneficiază de o mai bună epurare a apelor uzate din proiectele transmise spre aprobare Comisiei Europene					✓					
2S35 - Populația suplimentară care beneficiază de o mai bună alimentare cu apă din proiectele transmise spre aprobare Comisiei Europene					✓					
2S45 - Seturi de măsuri/planuri de management/planuri de acțiune ce urmează a fi elaborate și aprobate din proiectele contractate					✓					
2S46 - Habitate de interes comunitar preconizate a fi sprijinite în vederea obținerii unui stadiu de conservare mai bun din proiectele contractate					✓		✓			

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
2S51 - Populația care va beneficia de măsuri de protecție împotriva inundațiilor din proiecte contractate					✓					
2S52 - Lungimea de plajă și/sau faleză protejată inclusă în proiecte majore transmise COM					✓					
2S59 - Capacitate instalată pentru producția de energie regenerabilă din proiecte contractate					✓					
2S60 - Capacitate instalată pentru producția de energie în cogenerare de înaltă eficiență din proiecte contractate					✓					
2S63 - Lungimea rețelei termice propuse spre reabilitare/extindere în contracte de achiziții publice semnate				✓						
2S64 - Lungimea rețelei termice propuse spre reabilitare/extindere incluse în proiectul major transmis Comisiei Europene spre aprobare					✓					
RO-BG										
1K1 - Numărul de KM de drumuri care trebuie modernizați sau reconstruiți pentru care au fost lansate ofertele						✓				
RO-HU										
K5, K6, K7, K9 -Toți				✓						

Prelucrarea datelor SMIS și eMS de către echipa de evaluatori

Rezultatele instrumentului

Structura fiecărui fișier Excel este standardizată pentru a urma aceeași structură.

- **Proiecții** Această fișă oferă rezultatele cheie al exercițiului de prognoză. Fișa prezintă prognoze ale realizărilor anuale pentru fiecare indicator, precum și ținta pentru 2023. Acest lucru permite utilizatorului să evalueze progresul către obiectivele indicatorului în funcție de cadrul de performanță (bazat pe proiecte finalizate, realizarea estimată a proiectelor în curs de finalizare și realizarea estimată a proiectelor noi viitoare). Realizarea prognozei pe an este prezentată pentru totalul proiectelor finalizate, în curs de implementare și proiectele viitoare, precum și pentru fiecare dintre aceste componente în mod separat. Un exemplu de bază de date pentru output pentru programul de competitivitate este prezentat în Figura 5.

Tabelul 8. Fișa Proiecții din Instrumentul de previzionare

PA	PI	Indicator Region	Target	Total				Finalised	
				2,020	2,021	2,022	2,023	2020	2021
1	1 5F1	More developed	63,183,542	620,833,075	738,343,436	775,234,813	778,349,280	71,221,382	71,2
1	1 5F1	Less developed	263,199,437	2,434,035,605	2,894,746,285	3,039,382,557	3,051,593,129	279,230,432	279,2
1	1 5S77	More developed	16	35	36	46	57	29	29
1	1 5S77	Less developed	69	131	136	174	215	109	109
1	1 5S78	More developed	2	29	29	30	30	29	29
1	1 5S78	Less developed	8	110	111	111	112	109	109
2	1 5F2	More developed	5,369,985	37,310,626	38,222,458	39,189,561	39,270,152	1,496,272	1,4
2	1 5F2	Less developed	18,810,325	238,999,017	255,731,414	273,478,056	274,956,943	27,457,069	27,4
2	1 5S79	More developed	68	5	5	6	7	4	4
2	1 5S79	Less developed	284	50	50	78	108	41	41
2	1 5S80	More developed	2	4	4	5	6	4	4
2	1 5S80	Less developed	8	42	42	45	48	41	41

Prelucrarea datelor SMIS de către echipa de evaluatori

- **Realizări finalizată.** Această fișă prezintă la nivelul indicatorului realizarea cumulativă a proiectelor finalizate între 2014 și data extragerii. Valorile din această foaie sunt calculate din procesele Python (procesele Python utilizează date SMIS și eMS).
- **Realizări curente în implementare.** Această fișă prezintă pentru fiecare proiect în derulare și fiecare indicator la care contribuie realizarea până în prezent, data de început și sfârșit a proiectului, precum și realizarea preconizată la finalizarea proiectului. Fiecare rând al fișei

reprezintă o potrivire între proiect și indicator. Valorile din această foaie sunt calculate din procesele Python (procesele Python utilizează date SMIS și eMS).

- **Previziuni_realizări_în_implementare.** Această fișă calculează realizarea prognozată a fiecărui proiect în derulare pentru fiecare indicator de la data extragerii datelor până în 2023. Fișa prezintă atât valorile prognozate statistic, cât și estimările calibrate de utilizator pentru fiecare proiect. Utilizatorii sunt capabili să calibreze realizarea proiectului după indicator și anul direct, dacă este necesar. Valorile din această fișă sunt calculate pe baza valorilor din fișa „Realizări_curente_în_curs”
- **Caracteristici_proiect.** Această foaie prezintă variabilele intermediare care sunt utilizate pentru a prognoza performanța și numărul de proiecte noi de la data extragerii datelor până în 2023, la nivelul priorității de investiții sau axei prioritare. Aceste caracteristici ale proiectelor includ atât proiectii statistice, cât și calibrările utilizatorului pentru caracteristicilor proiectelor. Caracteristicile medii ale proiectelor sunt calculate folosind procesele Python (procesele Python utilizează date SMIS și eMS). Caracteristicile medii ale proiectelor sunt calculate folosind proiecte finalizate pentru axele prioritare sau prioritățile de investiții unde există un număr suficient. În cazul în care numărul de proiecte finalizate este scăzut, caracteristicile medii ale proiectelor sunt calculate utilizând proiecte finalizate și în implementare sau numai proiectele în implementare. Astfel, utilizatorii sunt capabili să calibreze:
 - numărul de proiecte noi care încep pentru fiecare .
 - decontarea fondurilor în funcție de maturitatea proiectului pe baza mediei proiectului
 - caracteristicile medii ale proiectului (în special, durata medie, bugetul mediu și realizarea medie a proiectului pentru fiecare dintre indicatori)
- **Realizări_proiecte_noi.** Această fișă prezintă realizarea calculată pe indicator pe baza previziunilor proiectelor viitoare și a performanței medii a proiectului. Fișa include atât estimări statistice, cât și calibrări ale utilizatorilor pentru prognoze la nivelul indicatorului. Estimările sunt obținute pe baza valorilor din fișa „Caracteristici_proiect”.

Aceste alegeri de estimare se bazează de observațiile cheie din faza de început a proiectului:

- **Seturile de date administrative sunt mari și sunt foarte intense din punct de vedere computerizat pentru Excel.** Datele administrative pot conține un număr de observații de peste 20.000 de proiecte, cu intrări diferite referitoare la datele de monitorizare, autorizările de plată și datele contractului de achiziții. Datele acoperă opt programe operaționale și pentru a prelucra toate aceste date folosind Microsoft Excel ar fi dificil și ineficient din punct de vedere tehnic. Ca urmare, sunt utilizate formulele bazate pe programarea în Python pentru a ușura procesarea datelor.
- **Prognozele statistice ar trebui calibrate cu informații calitative.** Așa cum s-a descris mai sus, previziunile pentru anumite programe care se bazează pe metode statistice ar putea duce la rezultate de prognoză de o calitate slabă, în special în cazurile în care numărul de proiecte finalizate și în derulare este scăzut. Prin urmare, este necesar ca instrumentul să se adapteze calibrărilor utilizatorilor de prognoze pentru a reflecta informații calitative ale proiectelor viitoare sau ale realizărilor estimate ale acestora.

Anexa 3. Lista documentelor și a literaturii parcurse

Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță Tema E

Ministerul Fondurilor Europene

Biroul Evaluare Programe din cadrul Direcției Generale Programare și Coordonare Sistem

Lista documentelor și a literaturii parcurse

Următoarele documente și strategii au fost consultate de către evaluatori pe parcursul analizei documentare, pentru fiecare Program Operațional:

Programul Operațional Regional

- Raportul Anual de Implementare 2021
- Raportul de Evaluare Axa Prioritară 1
- Raportul de Evaluare Axa Prioritară 2
- Raportul de Evaluare Axa Prioritară 3
- Raportul de Evaluare Axa Prioritară 4
- Raportul de Evaluare Axa Prioritară 6
- Raportul de Evaluare Axa Prioritară 7
- Raportul de Evaluare Axa Prioritară 8
- Raportul de Evaluare Axa Prioritară 9
- Raportul de Evaluare Axa Prioritară 10
- Raportul de Evaluare Axa Prioritară 11
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2015
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2016
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2017
- Rezumatul Programului Operațional Regional la data de 31 mai 2022

Programul Operațional Capital Uman

- Raportul Anual de Implementare 2021
- Raportul Anual de Implementare 2020
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2015
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2016
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2017
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2018
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2019
- Raportul de Evaluare „Inițiativei Locuri de Muncă pentru Tineri” (ILMT) în România, implementata prin Axa Prioritară 1 a Programului Operațional Capital Uman 2014-2020
- Raport de Evaluare aferent anului 2019 în domeniul ocupării forței de muncă
- Raport de evaluare intermediară POCU, împreună cu seturile de date și metadate Domeniul Incluziunii Sociale
- Rezumatul Programului Operațional Capital Uman la data de 31 mai 2022

Programul Operațional Infrastructură Mare

- Raportul Anual de Implementare 2021
- Raportul Anual de Implementare 2010
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2015
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2016
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2017
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2018
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2019
- Rezumatul Programului Operațional Infrastructură Mare la data de 31 mai 2022
- Raportul de Evaluare „Implementarea Planului de Evaluare a Programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020 – Evaluarea intervențiilor POIM în domeniul transporturilor”
- Raport intermediar de evaluare a proiectelor selectate cu finanțare FESI finalizate și recomandări privind implementarea în perioada de programare POIM 2014-2020 și proiectarea perioadei de programare 2021-2027

Programul Operațional Competitivitate

- Raportul Anual de Implementare 2021
- Raportul Anual de Implementare 2020
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2015
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2016
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2017
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2018
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2019
- Strategia Națională de Cercetare Inovare 2014-2020
- Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2014 – 2020
- Rezumatul Programului Operațional Competitivitate la data de 31 mai 2022

Programul Operațional Capacitate Administrativă

- Raportul Anual de implementare 2021
- Raportul Anual de Implementare 2020
- Deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2015
- Deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2016
- Deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2017
- Deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2018
- Deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2019
- Strategia pentru consolidarea administrației publice 2014 – 2020
- Rezumatul Programului Operațional Capacitate Administrativă la data de 31 mai 2022

Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime

- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2015
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2016
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2017
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2018
- Minutele și deciziile Reuniunilor Comitetului de Coordonare aferente anului 2019
- Planul Strategic Național Multianual privind Acvacultura 2014-2020
- Raport de evaluare a stadiului implementării POPAM 2014-2020 nr. 1
- Raport de evaluare a stadiului implementării POPAM 2014-2020 nr. 2
- Raport de evaluare a stadiului implementării POPAM 2014-2020 nr. 3
- Raport de evaluare a stadiului implementării POPAM 2014-2020 nr. 4
- Raport de evaluare a stadiului implementării POPAM 2014-2020 nr. 5
- Raport de evaluare a stadiului implementării POPAM 2014-2020 nr. 6

- Calendar lansări apeluri în anul 2022

Interreg V-A România-Bulgaria

- Raportul Anual de Implementare 2021
- Raportul Anual de Implementare 2020
- Raport de Evaluare de Implementare
- Raport de Evaluare de Comunicare
- Manual de Implementare Proiecte
- Metodologia pentru stabilirea aplicării corecțiilor financiare
- Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării (SUERD)

Interreg V-A România-Ungaria

- Raportul Anual de Implementare 2021
- Raportul Anual de Implementare 2020
- Raport de Evaluare de Implementare
- Raport de Evaluare de Comunicare

Anexa 4. Lista membrilor Comitetului de Coordonare a Evaluării

Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță

Tema E

Ministerul Fondurilor Europene

Biroul Evaluare Programe din cadrul Direcției Generale Programare și Coordonare Sistem

Departamente, Servicii și Autorități de Management care fac parte din Comitetul de Coordonare al Evaluării

1. Serviciul Evaluare Programe și Politici de Coeziune Socială
2. Direcției Coordonare SMIS și IT – DCSMISIT
3. Cooperare Transfrontalieră Europeană – CTE
4. Programul Operațional Regional – POR
5. Programe Europene Infrastructură Mare – PEIM
6. Direcția Coordonare Sistem și Monitorizare – DCSM
7. Programul Operațional Capacitate Administrativă – POCA
8. Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime – POPAM
9. Biroul Evaluări Programe – BEP
10. Programe Europene Capital Uman – PECU
11. Programul Operațional Competitivitate – POC

Anexa 5. Tabele privind Axele Prioritare care riscă aplicarea de corecții financiare

Anexa 6. Tabele privind ratele medii de rambursare a cheltuielilor și ratele de contractare la nivel de Axă Prioritară

Axă Prioritară	Priorități de Investiții (PI)	Rată medie de rambursare a cheltuielilor pe PI	Rată de contractare pe AP
Axa prioritară 1: Promovarea transferului tehnologic	(b) promovarea investițiilor în C&I, dezvoltarea de legături și sinergii între întreprinderi, centrele de cercetare și dezvoltare și învățământul superior, în special promovarea investițiilor în dezvoltarea de produse și de servicii, transferul de tehnologii, inovarea socială, eco-inovarea și aplicațiile de servicii publice, stimularea cererii, crearea de rețele și de grupuri în inovarea deschisă prin specializarea inteligentă, precum și sprijinirea activităților de cercetare tehnologică și aplicată, liniilor-pilot, acțiunilor de validare precoce a produselor, capacităților de producție avansate și de primă producție, în special în domeniul tehnologiilor generice esențiale și difuzării tehnologiilor de uz general	95.45%	47.29%
Axa prioritară 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii	(a) promovarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatarea economică a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin intermediul pepinierei de întreprinderi;	88.86%	133,62%
	(c) sprijinirea creării și extinderii unor capacități avansate de dezvoltare de produse și servicii;	86.25%	
Axa prioritară 3: Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon	(c) sprijinirea eficienței energetice, a gestionării inteligente a energiei și a utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice, inclusiv în clădirile publice, și în sectorul locuințelor	74.00%	142,28%
	(e) promovarea unor strategii cu emisii scăzute de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritorii, în special pentru zonele urbane, inclusiv promovarea mobilității urbane multimodale durabile și a măsurilor de adaptare relevante pentru atenuare	58.15%	
Axa prioritară 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile	(b) oferirea de sprijin pentru revitalizarea fizică, economică și socială a comunităților defavorizate din regiunile urbane și rurale	89.77%	197,48%
	(e) realizarea de acțiuni destinate îmbunătățirii mediului urban, revitalizării orașelor, regenerării și decontaminării terenurilor industriale dezafectate (inclusiv a zonelor de reconversie), reducerii poluării aerului și promovării măsurilor de reducere a zgomotului	80.25%	
	(e) realizarea de acțiuni destinate îmbunătățirii mediului urban, revitalizării orașelor, regenerării și decontaminării terenurilor industriale dezafectate (inclusiv a zonelor de reconversie), reducerii poluării aerului și promovării măsurilor de reducere a zgomotului	85.68%	
	investițiile în educație, în formare, inclusiv în formare profesională pentru dobândirea de competențe și pentru învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și de formare	76.74%	
Axa prioritară 5: Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural	(c) conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural;	84.24%	151,15%
	(iv) realizarea de acțiuni destinate îmbunătățirii mediului urban, revitalizării orașelor, regenerării și decontaminării terenurilor industriale dezafectate (inclusiv a zonelor de reconversie), reducerii poluării aerului și promovării măsurilor de reducere a zgomotului	86.09%	
Axa prioritară 6: Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională	(b) stimularea mobilității regionale prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura TEN-T, inclusiv a nodurilor multimodale	82.25%	242,89%
Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului	(b) sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone, care să includă reconversia regiunilor industriale aflate în declin, precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice	90.74%	166,54%
Axa prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale	Investiții în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate, promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale, culturale și de recreere, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de comunități	81.43%	171,21%
Axa prioritară 9: Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban	(d) efectuarea de investiții în contextul strategiilor de dezvoltare locală aflate sub responsabilitatea comunității*	90.21%*	59,20%
Axa prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale	investițiile în educație, în formare, inclusiv în formare profesională pentru dobândirea de competențe și pentru învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și de formare	59.84%	398,73%
Axa prioritară 11: Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară	Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară	90.21%*	103,88%
Axa prioritară 13: Sprijinirea regenerării orașelor mici și mijlocii	(b) oferirea de sprijin pentru revitalizarea fizică, economică și socială a comunităților defavorizate din regiunile urbane și rurale	54.71%	305,00%
Axa prioritară 14: Crearea infrastructurii spitalelor regionale de urgență	Investiții în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate, promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale, culturale și de recreere, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de comunități	90.21%*	96,10%

**AP 9, AP 11 și AP 14 nu au proiecte finalizate, astfel s-a calculat media ratelor de rambursare a cheltuielilor utilizând datele tuturor proiectelor contractate în cadrul POR

Programul Operațional Regional

Programul Operațional Infrastructură Mare

Axă Prioritară	Priorități de Investiții (PI)	Rată medie de rambursare a cheltuielilor pe PI	Rată de contractare pe AP
Axa Prioritară 1: Îmbunătățirea mobilității prin dezvoltarea rețelei TEN-T și a metroului	(i) sprijinirea unui spațiu unic european de transport multimodal prin investiții în TEN-T	39.46%	242.52%
	(ii) dezvoltarea și îmbunătățirea sistemelor de transport care respectă mediul, inclusiv a celor cu zgomot redus, și care au emisii reduse de carbon, inclusiv a căilor navigabile interioare și a sistemelor de transport maritim, a porturilor, a legăturilor multimodale și infrastructurilor aeroportuare, cu scopul de a promova mobilitatea sustenabilă la nivel regional și local	92.00%	
Axa Prioritară 2: Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient	(a) sprijinirea unui spațiu european unic al transporturilor de tip multimodal prin investiții în rețeaua transeuropeană de transport (TEN-T)	44.38%	115.68%
	(b) stimularea mobilității regionale prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura TEN-T, inclusiv a nodurilor multimodale	19.23%	
	(c) dezvoltarea și îmbunătățirea unor sisteme de transport care respectă mediul, inclusiv a celor cu zgomot redus, și care au emisii reduse de carbon, inclusiv a căilor navigabile interioare și a sistemelor de transport maritim, a porturilor, a legăturilor multimodale și infrastructurilor aeroportuare, cu scopul de a promova mobilitatea durabilă la nivel regional și local	88.50%	
	(d) dezvoltarea și reabilitarea de sisteme feroviare globale, interoperabile și de înaltă calitate, precum și promovarea măsurilor de reducere a zgomotului	80.72%	
Axa Prioritară 3: Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor	(i) investițiile în sectorul deșeurilor, pentru a îndeplini cerințele acquis-ului Uniunii în domeniul medului și pentru a satisface nevoile, identificate de statele membre care depășesc aceste cerințe	81.76%	193.92%
	(ii) investițiile în sectorul apelor, pentru a îndeplini cerințele acquis-ului Uniunii în domeniul medului și pentru a satisface nevoile, identificate de statele membre care depășesc aceste cerințe	64.02%	
Axa Prioritară 4: Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric	(iii) protejarea și refacerea biodiversității și a solurilor, precum și promovarea de servicii ecosistemice, inclusiv prin Natura 2000, și infrastructurile ecologice	83.26%	94.30%
	(iv) realizarea de acțiuni destinate îmbunătățirii mediului urban, revitalizării orașelor, regenerării și decontaminării terenurilor industriale dezafectate (inclusiv a zonelor de conversie), reducerii poluării aerului și promovării măsurilor de reducere a zgomotului	60.10%	
Axa Prioritară 5: Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor	(a) sprijinirea investițiilor pentru adaptarea la schimbările climatice, inclusiv a abordărilor bazate pe ecosisteme	45.64%	307.33%
	(b) promovarea investițiilor destinate abordării unor riscuri specifice, asigurarea rezistenței în fața dezastrelor și dezvoltarea unor sisteme de gestionare a dezastrelor	79.63%	
Axa Prioritară 6: Promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon	(a) promovarea producției și a distribuției de energie obținută din surse regenerabile de energie	68.90%	59.16%
	(b) promovarea eficienței energetice și a utilizării energiilor regenerabile în întreprinderi	95.72%	
	(d) dezvoltarea și implementarea unor sisteme de distribuție inteligente care funcționează la niveluri de tensiune joasă și medie	93.56%	
	(g) promovarea utilizării cogenerării cu randament ridicat a energiei termice și a energiei electrice, pe baza cererii de energie termică utilă	99.95%	
Axa Prioritară 7: Creșterea eficienței energetice la nivelul sistemului centralizat de termoficare în orașele selectate	(c) sprijinirea eficienței energetice, a gestionării inteligente a energiei și a utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice, inclusiv în clădirile publice, și în sectorul locuințelor	58.55%	369.39%
Axa Prioritară 8: Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale	(e) îmbunătățirea eficienței energetice și a securității aprovizionării prin dezvoltarea unor sisteme inteligente de distribuție, stocare și transmitere a energiei și prin integrarea descentralizării producției de energie din surse regenerabile	96.17%	193.72%
Axa Prioritară 9: Protecția sănătății populației în contextul pandemiei cauzate de virusul SARS-CoV-2	Investiții în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate, promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale, culturale și de recreere, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de comunități	66.16%	165.01%
Axa Prioritară 10: Protecția sănătății populației în contextul crizei sanitare cauzate de COVID-19, creșterea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie	Sprijinirea ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și al consecințelor sale sociale și pregătirea unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiei	32.04%	120.94%

Program Operațional Competitivitate

Axă Prioritară	Priorități de Investiții (PI)	Rată medie de rambursare a cheltuielilor pe PI	Rată de contractare pe AP
Axă Prioritară 1: Cercetare, dezvoltare tehnologica si inovare (CDI) in sprijinul competitivității economice si dezvoltării afacerilor	(a) consolidarea cercetării și inovării (C&I), a infrastructurii și a capacității	96.04%	135.42%
	(b) promovarea investițiilor în C&I, dezvoltarea de legături și sinergii în	93.89%	
Axă Prioritară 2: Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitala competitiva	(a) extinderea conexiunii în bandă largă și difuzarea rețelelor de mare	78.03%	188.43%
	(b) dezvoltarea produselor și serviciilor TIC, a comerțului electronic și	77.67%	
	(c) consolidarea aplicațiilor TIC pentru e-guvernare, e-învățare, e-inclu	45.51%	

Axă Prioritară	Priorități de Investiții (PI)	Rată medie de rambursare a cheltuielilor (PI)	Rată de contractare pe AP
AP 1 - Inițiativa „Locuri de munca pentru tineri”	(ii) integrare durabilă pe piața muncii a tinerilor (FSE/ILMT), în special a celor care nu au un loc de muncă, educație sau formare, inclusiv a tinerilor cu risc de excluziune socială și a tinerilor din comunitățile marginalizate, inclusiv prin punerea în aplicare a ”garanției pentru tineret”	85.00%	70.76%
AP 2 - Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs	(ii) integrare durabilă pe piața muncii a tinerilor (FSE/ILMT), în special a celor care nu au un loc de muncă, educație sau formare, inclusiv a tinerilor cu risc de excluziune socială și a tinerilor din comunitățile marginalizate, inclusiv prin punerea în aplicare a ”garanției pentru tineret”	52.80%	137.03%
AP 3 - Locuri de muncă pentru toți	(i) accesul la locuri de muncă pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și pentru persoanele inactive, inclusiv pentru șomerii de lungă durată și pentru persoanele cu șanse mici de angajare, inclusiv prin inițiative locale de angajare și sprijin pentru mobilitatea forței de muncă	78.90%	106.57%
	(iii) activități independente, antreprenariat și înființare de întreprinderi, inclusiv a unor microîntreprinderi și a unor întreprinderi mici și mijlocii inovatoare	88.80%	
	(iv) adaptarea la schimbare a lucrătorilor, a întreprinderilor și a antreprenorilor	73.06%	
	(vii) modernizarea instituțiilor pieței forțelor de muncă, precum serviciile publice și private de ocupare a forței de muncă și îmbunătățind satisfacerea nevoilor pieței forțelor de muncă, prin măsuri de stimulare a mobilității transnaționale a lucrătorilor și prin programe de mobilitate și printr-o mai bună cooperare între instituții și părțile interesate relevante	34.67%	
	(iii) îmbunătățirea accesului egal la învățarea pe tot parcursul vieții pentru toate grupurile de vârstă într-un cadru formal, non-formal sau informal, actualizarea cunoștințelor, a aptitudinilor și a competențelor forței de muncă și promovarea unor căi de învățare flexibile, inclusiv prin orientare profesională și prin validarea competențelor dobândite	74.25%	
AP 4 - Incluziunea socială și combaterea sărăciei	(ii) integrarea socio-economică a comunităților marginalizate, cum ar fi romii	66.13%	128.94%
	(iv) creșterea accesului la servicii accesibile, durabile și de înaltă calitate, inclusiv asistență medicală și servicii sociale de interes general	62.86%	
	(v) promovarea antreprenoriatului social și a integrării profesionale în întreprinderile sociale și promovarea economiei sociale și solidară pentru a facilita accesul la locuri de muncă	68.67%	
AP 5 - Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	(vi) strategii de dezvoltare locală elaborate la nivelul comunității	67.76%	98.95%
AP 6 - Educație și competențe	(ii) integrare durabilă pe piața muncii a tinerilor (FSE/ILMT), în special a celor care nu au un loc de muncă, educație sau formare, inclusiv a tinerilor cu risc de excluziune socială și a tinerilor din comunitățile marginalizate, inclusiv prin punerea în aplicare a ”garanției pentru tineret”	62.04%*	122.03%
	(i) reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu și promovarea accesului egal la învățământul preșcolar, primar și secundar de calitate, inclusiv la parcursurile de învățare formale, non-formale și informale pentru reintegrarea în educație și formare	61.58%	
	(ii) îmbunătățirea calității și a eficienței învățământului terțiar și a celui echivalent și a accesului la acestea, în vederea creșterii participării și a nivelului de educație, în special pentru grupurile defavorizate	66.13%	
	(iii) îmbunătățirea accesului egal la învățarea pe tot parcursul vieții pentru toate grupurile de vârstă într-un cadru formal, non-formal sau informal, actualizarea cunoștințelor, a aptitudinilor și a competențelor forței de muncă și promovarea unor căi de învățare flexibile, inclusiv prin orientare profesională și prin validarea competențelor dobândite	49.55%	
	(iv) îmbunătățirea utilității sistemelor de educație și formare pentru piața muncii, facilitarea trecerii de la educație la muncă și consolidarea sistemelor de educație și formare profesională și a calității lor, inclusiv prin mecanisme pentru anticiparea competențelor, adaptarea programelor de învățământ și crearea și dezvoltarea de sisteme de învățare bazate pe muncă, inclusiv sisteme de învățare duale și de ucenicie	70.91%	

**PI (ii) din cadrul AP 6 nu are proiecte finalizate, astfel s-a calculat media ratelor de rambursare a cheltuielilor utilizând datele tuturor proiectelor contractate în cadrul AP 6

Program Operațional Capital Uman

Program Operațional Capacitate Administrativă

Axă Prioritară	Obiective Specifice (OS)*	Rată medie de rambursare a cheltuielilor pe OS	Rată de contractare pe AP
Axa prioritară 1: Administrație publică și sistem judiciar eficiente	OS 1.1 Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordantă cu SCAP	84.79%	140.92%
	OS 1.2 Dezvoltarea și implementarea de politici și instrumente unitare și moderne de management al resurselor umane	84.69%**	
	OS 1.3 Dezvoltarea și implementarea de sisteme standard și instrumente moderne și eficiente de management la nivelul instituțiilor din sistemului judiciar	80.33%	
	OS 1.4 Creșterea transparenței și responsabilității sistemului de achiziții publice în vederea aplicării unitare a normelor și procedurilor de achiziții publice și reducerea neregulilor în acest domeniu	84.69%**	
Axa prioritară 2: Administrație și sistem judiciar accesibile și transparente	OS 2.1 Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordantă cu SCAP	81.48%	105.39%
	OS 2.2 Creșterea transparenței, eticii și integrității în cadrul autorităților și instituțiilor publice	82.16%	
	OS 2.3 Asigurarea unei transparențe și integrități sporite la nivelul sistemului judiciar în vederea îmbunătățirii accesului și a calității serviciilor furnizate la	82.83%	

Prioritatea Uniunii	Obiective Specifice (OS)*	Rată medie de rambursare a cheltuielilor la nivel de proiect pe OS	Rată de contractare pe PU
Prioritatea Uniunii 1 - Promovarea pescuitului sustenabil din punct de vedere al mediului, eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere.	OS 1.4 Sporirea competitivității și a viabilității întreprinderilor din domeniul pescuitului, inclusiv a flotei costiere la scară mică, și îmbunătățirea condițiilor de siguranță sau de lucru	72.72%	85.68%
Prioritatea Uniunii 2 - Stimularea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere.	OS 2.1 Sprijinirea consolidării dezvoltării tehnologice, a inovării și a transferului de cunoștințe	95.13%	92.80%
	OS 2.2 Sporirea competitivității și a viabilității întreprinderilor din sectorul acvaculturii, inclusiv îmbunătățirea siguranței sau a condițiilor de lucru, în special ale IMM-urilor	71.73%	
	OS 2.3 Protejarea și refacerea biodiversității acvatice și îmbunătățirea ecosistemelor legate de acvacultură și promovarea unei acvaculturi eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor	69.46%	
	OS 2.4 Promovarea acvaculturii cu un nivel ridicat de protecție a mediului, promovarea sănătății și bunăstării animalelor, precum și a sănătății și siguranței publice	91.67%	
Prioritatea Uniunii 3 - Stimularea punerii în aplicare a PCP (Politica Comună în domeniul Pescuitului).	OS 3.1 Ameliorarea și furnizarea de cunoștințe științifice și colectarea și gestionarea datelor	94.94%	99.44%
	OS 3.2 Sprijinirea monitorizării, controlului și executării, consolidării capacității instituționale și administrației publice eficiente, fără a crea sarcini administrative suplimentare	30.77%	
Prioritatea Uniunii 4 - O ocupare a forței de muncă și o coeziune teritorială sporite.	OS 4.1 Promovarea creșterii economice, a incluziunii sociale, a creării de locuri de muncă și sprijinirea inserției profesionale și a mobilității forței de muncă în cadrul comunităților costiere și interioare care depind de pescuit și de acvacultură, inclusiv diversificarea activităților din domeniul pescuitului și al altor sectoare ale economiei maritime	76.13%	101.40%
Prioritatea Uniunii 5 - Stimularea comercializării și a prelucrării.	OS 5.2 Încurajarea investițiilor în sectorul prelucrării și al comercializării	85.03%	110.07%
Prioritatea Uniunii 6 - Încurajarea punerii în aplicare a politicii maritime integrate.	OS 6.1 Dezvoltarea și implementarea politicii maritime integrate	86.99%	112.20%

Programul Operational pentru Pescuit si Afaceri Maritime

Programul Interreg VA Romania-Bulgaria

Axă Prioritară	Rată medie de rambursare a cheltuielilor	Rată de contractare pe AP
Axa Prioritară 1: O regiune bine conectată	81.52%	115.67%
Axa Prioritară 2: O regiune verde	83.03%	110.42%
Axa Prioritară 3: O regiune sigură	86.34%	108.92%
Axa Prioritară 4: O regiune calificată și inclusivă	83.86%	117.89%
Axa Prioritară 5: O regiune eficientă	79.98%	120.51%

Programul Interreg VA Romania-Ungaria

Axă Prioritară	Rată medie de rambursare a cheltuielilor	Rată de contractare pe AP
Axa prioritară 1: Protecția comună și utilizarea eficientă a valorilor și resurselor comune	74.93%	103.28%
Axa prioritară 2: Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor	83.89%	100.00%
Axa prioritară 3: Îmbunătățirea ocupării forței de muncă și promovarea mobilității transfrontaliere a muncii	82.75%	99.99%
Axa prioritară 4: Îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală	83.00%	90.43%
Axa prioritară 5: Îmbunătățirea procedurilor de prevenire a riscurilor și gestionarea dezastrelor	92.60%	107.36%
Axa prioritară 6: Promovarea cooperării transfrontaliere între instituții și cetățeni	90.13%	111.06%

Anexa 7. Tabel cu observațiile transmise

Tabelul următor centralizează observațiile primite și oferă un răspuns la fiecare observație.

Nr.	Observație:	Adoptată (da/nu/p artial)	Răspuns:	Pg.
Sursa observațiilor: Grila de verificare a calității. Al Patrulea Raport Anual de Evaluare împreună cu seturile de date și meta-datele aferente din cadrul Contractului nr. 26425/27.03.2020 "Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat - Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță Tema E"				
1	Recomandăm ca pentru relevanța rezultatelor să se revizuiască forma concluziilor, actuala formă de prezentare fiind prea succintă, neutră și generală.	DA	Echipele de evaluare au implementat observația respectivă, revizuiind forma concluziilor.	-
2	Raportul este structurat logic, totuși recomandăm revizuirea textului	DA	Echipele de evaluare au revizuit textul raportului de evaluare.	-
3	Nu este inclus sumarul executiv în limba engleză, română și maghiară, precum și în limbajul Braille	DA	Echipele de evaluare au inclus sumarul executiv în limba engleză, română și maghiară, precum și în limbajul Braille.	-
4	Au fost organizate 5 validări din cele 8 care erau necesare rulării instrumentului pentru culegerea datelor calitative, lista subiectelor și numărul de participanți este atașată raportului. Totuși, recomandăm și validarea rezultatelor raportului și cu AM POR, AM POIM și AM POCU;	DA PARȚIAL	În cadrul procedurii consultării Raportului Anual de Evaluare în CCE, AM POCU a transmis observații privind analiza realizată pentru programul operațional respectiv. AM POR și AM POIM nu au transmis observații evaluatoare în cadrul acestei proceduri.	-
Sursa observațiilor: Reuniunea CCE				
5	Reprezentantul AM POC a sesizat greșeli în tabelul dedicat situației actuale a Programului Operațional Competitivitate, cu privire la numărul de proiecte reziliate menționate în cadrul acestuia. S-a recomandat reformularea în sensul ca proiectele reziliate sunt incluse în numărul total de proiecte. Asta va face ca cititorii să nu fie induși în eroare cu privire la numărul total de proiecte.	DA	Echipele de evaluare au implementat observațiile transmise de către AM POC.	84-85
6	Elaborarea pentru fiecare Program Operațional a unui tabel prin care se prezintă riscurile privind aplicarea de corecții financiare pentru fiecare Axă	DA	Echipele de evaluare au elaborat analiza recomandată în cadrul reuniunii CCE, regăsindu-se în cadrul Anexei 5.	182

Nr.	Observație:	Adoptată (da/nu/p arțial)	Răspuns:	Pg.
	Prioritară. S-a recomandat echipei de evaluare utilizarea ghidului Comisiei Europene <i>Guidance for Member States on Performance framework, review and reserve</i> .			
7	Elaborarea unui tabel privind ratele medii de rambursare ale proiectelor și ratele de contractare la nivel de Axă Prioritară.	DA	Echipea de evaluare a elaborat analiza recomandată în cadrul reuniunii CCE, regăsindu-se în cadrul Anexei 6.	190
Sursa: AM POCA				
8	AM POCA a evidențiat o frază incompletă, din cadrul secțiunii privind scenariile realizate pentru POCA.	DA	Echipea de evaluare a modificat fraza evidențiată.	121-122
9	AM POCA a atras atenția, că proiectele utilizate pentru calcularea caracteristicilor medii au fost contractate doar în cadrul Axei Prioritare 1.	DA	Echipea de evaluare a modificat fraza evidențiată.	121-122
10	AM POCA a evidențiat o eroare în cadrul secțiunii privind scenariile, indicatorul 4S225 din POCU fiind menționat în tabelul care prezintă caracteristicile medii ale proiectelor contractate și finalizate în cadrul apelurilor CP2/2017, CP3/2018 și CP8/2018 de către organisme neguvernamentale nonprofit, persoane juridică de drept privat fără scop patrimonial (ONG-uri).	DA	Echipea de evaluare a eliminat mențiunea indicatorului 4S225 din tabelul respectiv, sursa pe care sunt bazate calculele respective fiind proiectele contractate în cadrul CP2/2017, CP3/2018 și CP8/2018 de către organisme neguvernamentale nonprofit, persoane juridică de drept privat fără scop patrimonial (ONG-uri).	121-122
11	Tabelul care prezintă caracteristicile medii ale proiectelor contractate și finalizate în cadrul apelurilor CP2/2017, CP3/2018 și CP8/2018 prezintă o claritate privind ultima coloană din cadrul acestuia „Valorile necesare pentru atingerea țintelor indicatorilor”, nefiind clar dacă se face referire la indicatorii de realizare sau financiari.	DA	Echipea de evaluare a modificat capul tabelului, astfel încât să reiasă că se face referire la indicatorii financiari.	121-122
12	Trebuie menționat din ce proiecte se calculează această medie. Considerăm ca trebuie calculată la nivelul proiectelor POCA, din apelul CP2.	DA	Proiectele care sunt utilizate pentru realizarea calculelor respective sunt cele contractate în cadrul CP2/2017, CP3/2018 și CP8/2018 de către organisme neguvernamentale nonprofit, persoane juridică de drept privat fără scop patrimonial (ONG-uri).	121-122
13	Alocarea pentru CP14 more este de	DA	Echipea de evaluare va ține cont de această informație în estimările care vor fi realizate pentru	-

Nr.	Observație:	Adoptată (da/nu/p arțial)	Răspuns:	Pg.
	10.000.000 lei, iar pentru CP14 less este de 58.000.000 lei (conform corrigendum 2)		următoarele trimestre, următorul raport având termen limită 28 Octombrie 2022.	
Sursa: AM POCU				
14	AM POCU a realizat modificări direct în document cu privire la situația actuală a POCU.	DA	Echipa de evaluare a preluat aceste modificări în Raportul de Evaluare consolidat	95

Implementarea Planului de Evaluare a Acordului de Parteneriat

Evaluarea progresului în îndeplinirea indicatorilor din cadrul de performanță – Tema E

Acest raport a fost elaborat în baza unei evaluări independente efectuate de Asocieria QURES Consulting & Cambridge Econometrics. Opiniile exprimate în raport sunt cele ale echipei de evaluare și nu reprezintă neapărat punctul de vedere al Ministerului Fondurilor Europene. Autorii raportului de evaluare sunt Laura Trofin (Expert Cheie 1 – Team Leader), Graham Hay (Expert Cheie 2) și Irina Lonean (Expert Cheie 3).

Proiect cofinanțat din Fondul European pentru Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Asistență Tehnică 2014-2020